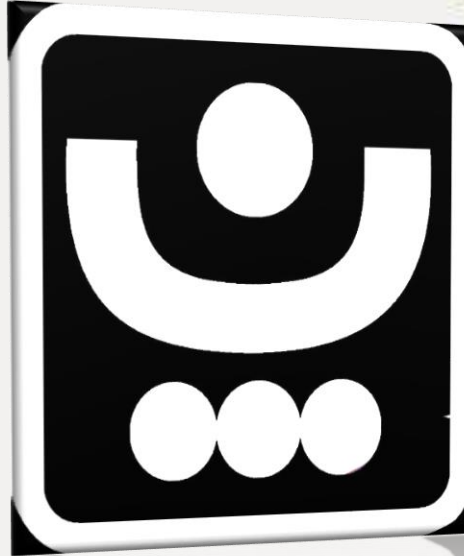
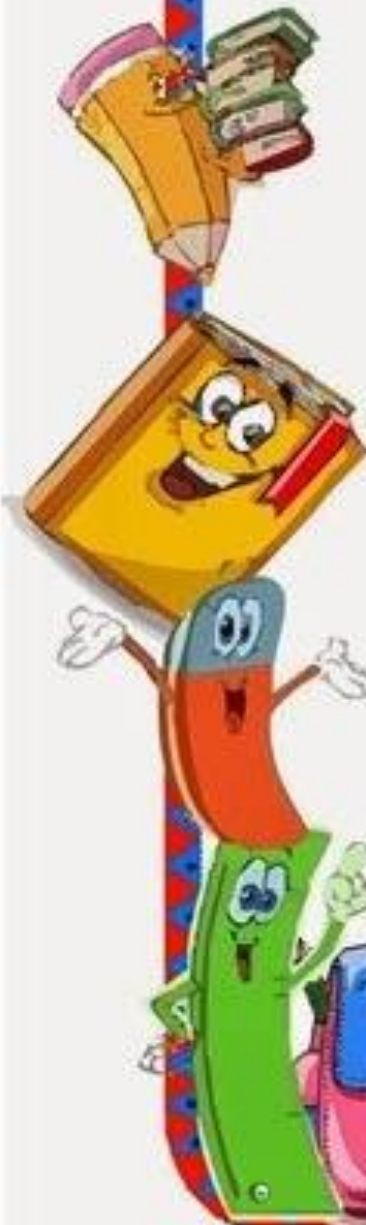

نمونه سوالات دروس مختلف

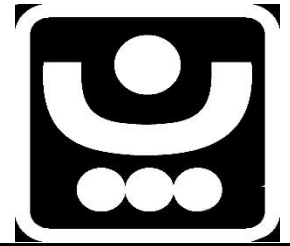

دبستان و پیش دبستانی دخترانه

پدیده نوین

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

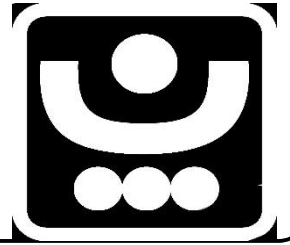

۱- می‌نا از سه برابر سن برادرش 5 سال بزرگتر است. اگر برادر او 4 ساله باشد، مجموع سن می‌نا و برادرش چقدر است؟

۲- دو برابر طول مستطیلی 16 سانتی‌متر است و عرض آن 5 سانتی‌متر است. محیط و مساحت آن را حساب کنید.

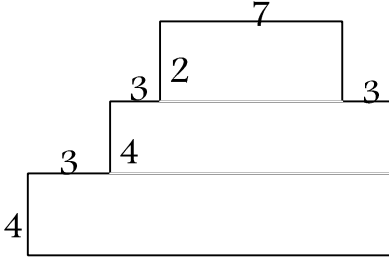
۳- اگر اتاق زهرا به طول 6 متر و عرض 4 متر باشد و فرش به مساحت 9 مترمربع در وسط آن پهن کرده باشی، چقدر از کف اتاق خالی می‌باشد. مساحت قسمت خالی را حساب کنید.

۴- محیط و مساحت شکل زیر را حساب کنید.

د

مرور سوم ۱

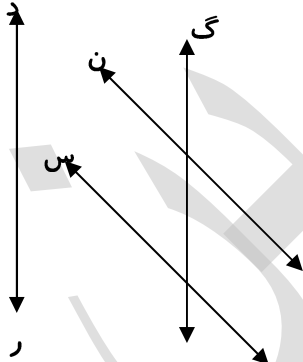

۵- حاصل جمعها را حساب کنید .

$$(3 \times 4) + (21 \div 7) + (9 \times 5) =$$

$$(7 + 2) + (35 \div 5) + (4 \times 8) =$$

۶- اگر 3 برابر محیطی یک مثلث متساوی الاضلاع 27 سانتی متر باشد ، اندازهی هر ضلع این مثلث چند سانتی متر است ؟

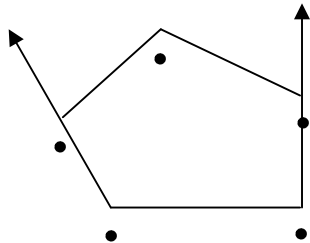
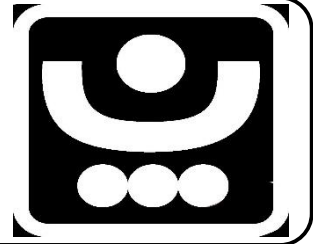
مب (دو خط متقاطع :

۷- با توجه به شکل به سؤالات پاسخ دهید .

الف (دو خط موازی :

ش ک

ج (یک خط راست :

۸- با توجه به شکل به سؤالات پاسخ دهید :

الف (تعداد پاره خطها :

ب (تعداد نی مخطها :

۹- رضا ۳ بسته‌ی ۵ تایی بادکنک زرد و ۶ بسته‌ی ۲ تایی بادکنک قرمز دارد ، رضا چند بادکنک دارد ؟ (حل به روش زیر

مساله

نویسی)

۱۳۷۰ت

اریخ : /

۱۳۹۵/

۱۰- تعداد کتابهای کتابخانه ، یک کلاس در جدول زیر ثبت شده است . نمودار ستونی آن را رسم کنید و به سؤالات زیر

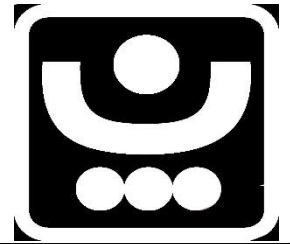
پاسخ

دهید .

نوع کتاب	شعر	داستان	علمی	سرگرمی	مذهبی
تعداد	۱۰	۴۰	۳۰	۲۰	۳۰

الف (کتابهای داستانی چندتا بی‌شتر از کتابهای علمی است ؟

ب (کتابهای شعر چند تا کمتر از کتابهای مذهبی است ؟

ج (در مجموع چند کتاب در این کتابخانه وجود دارد؟

۱- کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

الف (نیرومند ب (کمند ج (دردمند د (علاقه‌مند

د

(

ه

م

و

ا

ر

ه

۲- رفتار ارزشمندی یعنی چه؟

۳- منظور از " آفتاب وفا " کیست؟

۴- معنی کلمه « اغلب » کدام است؟

الف (بعضی اوقات ب (همی‌شه ج (بی‌شتر اوقات د (

رضا ریخت د (ماشینی رسید

۵- کدام جمله به یک کلمه بی‌شتر احتیاج دارد؟

د

مرور سوم ۱

الف (درخت شکست ب (سی‌م قطع شد)

۶- در پایان این جمله چه کلمه‌هایی قرار می‌گیرد؟

« شما مرا دوست دارید و برای این که کثیف نشوم ، من را ... »

۷- چرا کتاب بهترین دوست ماست؟

۸- تاکستان یعنی چه؟

۹- با کلمه‌های (سعدی ، ایرانیان ، شی‌راز) جمله بساز .

۱۰- این عبارت چند فعل دارد؟
« آن چه داری‌م ، برای خود ماست »

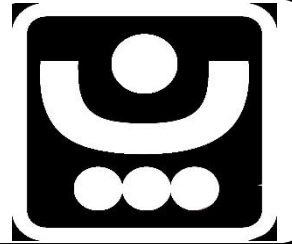
مال ما ، یک‌یک ایرانی‌هاست »

۱۱- کدام گزینه با بقیه فرق دارد؟

الف (ریشه ب (شیشه ج (بی‌شبه د (همی‌شبه)

۱۲- با معنی کلمه‌های زیر جمله بساز .

وی‌ران =

گسترده =

د) افزودن مواد لازم به آب

۴- اگر مقدار بخار آب در هوا کم باشد دی‌ده نمی‌شود.

۱- کدام وسیله‌ی زیر، نور را الف) ابر ب) پرنده ج) خورشید

بی‌شتر بازتابش می‌کند؟

۵- چگونه می‌توان از آبی که یک بار استفاده شده، برای کار دی‌گری از آن استفاده

الف) شیشه

ب) مقوا ج) کاغذ

۲- آینه‌ی سرپی‌چ جاده‌ها و

آینه‌ی بقل اتومبیل، چه

نوع آینه‌ی است؟

۶- تفاوت ذوب کره و یخ را بنویسید.

د) آینه

الف) مقعر - تخت ب

تخت - محدب ج

محدب - محدب

د) محدب - مقعر

۳- در عمل تصفیه‌ی آب،

نقش صافی چیست؟

الف) گرفتن

نمک ب

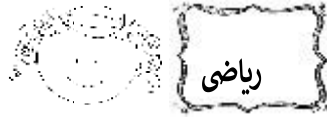
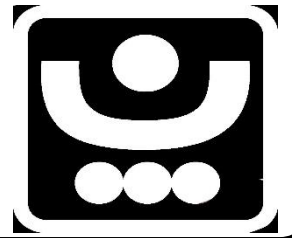
گرفتن گل و

لای

د) گرد و غبار

ج) کشتن

می‌کروبه‌ها

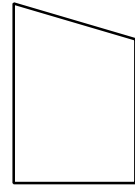
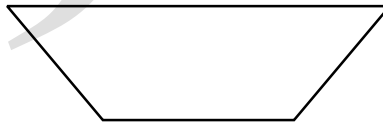
۱- ظرفیت یک سالن غذاخوری 45 نفر است. ظرفیت اتاق خانه ما 5 نفر است. این سالن غذاخوری چند برابر اتاق ما ظرفیت دارد؟

۲- 2 برابر عدد 7 به اضافه 5 برابر عدد 7 می شود

۳- با رسم شکل نشان دهی که کسر $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$ - $\frac{3}{6}$ است.

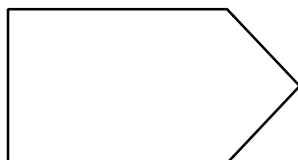
2 4 6

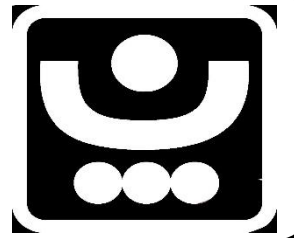
۴- در شکلهای زیر خطوط موازی را هم رنگ کنی.

۵- پدر بزرگ می خواهد 15 بادکنک را بین 3 نوهی خود تقسیم کند. به هر نوه چند بادکنک می رسد؟

۶- در الگوی شمارشی 4 تا 4 تا ، نهمین الگو چه عددی است؟

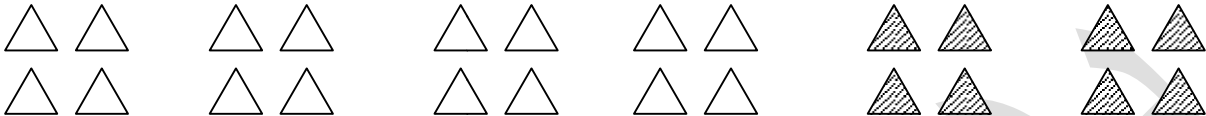

د

مرور سوم ۲

۷- در شکل زیر، زاویه‌های راست، زاویه باز و زاویه‌های تند را نشان دهی.

۸- برای شکل زیر عبارت ضرب بنویس.

$$\dots \times \dots = (\dots \times \dots) + (\dots \times \dots)$$

۹- در جاهای خالی عدد مناسب بنویس.

$$7 \times 8 = \dots \times 7$$

$$(2 \times 3) + (4 \times 6) = \dots$$

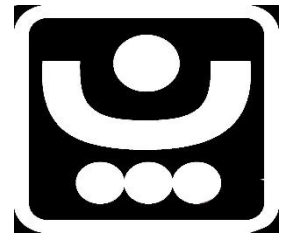
$$4 \times \dots = (3 \times 5) + (\dots \times \dots)$$

۱۰- سارا برای خریدن یک کتاب 2450 تومانی، 670 تومان کم دارد. او چند تومان پول دارد؟

۱- اگر بخواهی هم سبزی شوی و نعنا را مدت بیشتری نگاه دای کنی، چه روشی مناسبتر است؟

۲- چرا بز و ببر را در یک گروه جانوران قرار می‌دهند؟

د

مرور سوم ۲

۳- چرا بعضی از خزندگان پوست اندازی می‌کنند؟

۴- کدام دسته از جانوران زیر در گروه پستانداران قرار دارند؟

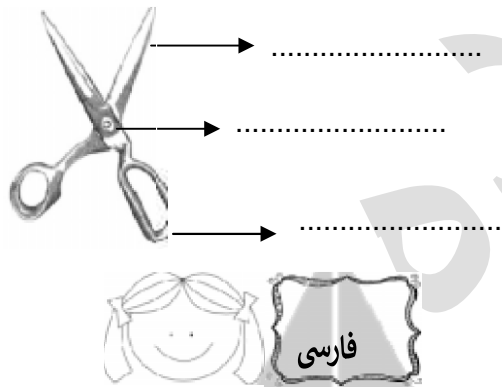
ب (وال ، شتر ، سمندر

الف (قورباغه ، پنگوئن ، دلفین

د (خفاش ، ببر ، خرس

ج (پنگوئن ، مار ، وال

۵- قسمتهای مختلف اهرم را نام گذاری کن .

۱- هم خانواده کلمه‌های زیر را بنویس .

عمل :

فکر :

احسان :

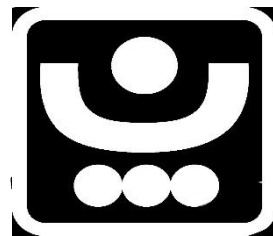
تشویق :

۲- یک جمله خبری و یک جمله پرسشی بنویس .

خبری :

پرسشی :

۳- کدام مورد با بقیه فرق دارد ؟

الف (صدای فشفشه ب) صدای بوق قطار ج (صدای پای بهار د) صدای ترقه

۴- کلمات مناسب را به هم وصل کن .

- خاموش
- کم کردن
- چشم به راه
- زیاد کردن

۵- مخالف کلمه‌های زیر را بنویس .

منتظر • منتظم
همیشه روزانه کاهش دادن

• سکوت • اضافه کردن

• با نظم و ترتیب

زمینی
.....

* فسقلی می ره مغازه‌ی که پزی ، فروشنده می گه : آقا چشم بزارم

فا فسقلی می گه : بله ، پس من می رم قایم می شم .

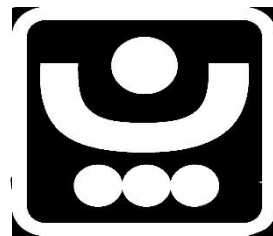
۶- کدام کلمه با بقیه فرق دارد ؟

الف (می‌نویسم ب (نوشتم ج (می‌روم د) می‌گوید

۷- مانند نمونه ، کلمه‌ها را در جای مناسب خود بنویس .

دنبال غذا - لانه‌ی خود - مادر خود - صاحب کشتزار - جوجه‌های بلدرچین

شب سوم - آشیانه‌ی ما - جای ماندن - امید دی‌گران - مانند پرنده

د

مرور سوم ۲

لانهی خود	ی
دنبال غذا	ی

۸- در جای خالی کلمهی مناسب بنویس .

..... + کش = : وسیلهای که بار را با آن جا به جا می کنند .

..... + ان = : چند پله

..... + گاه = : محلی که در آن ورزش می کنند

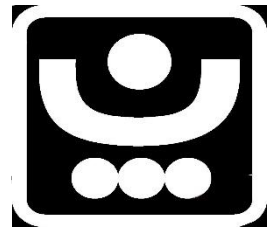
۹- در جای خالی چه کلمه‌های می تواند باشد ؟

..... همه به همراه هم به گردش علمی ، تفریحی می روی م .

الف (امروز ب) دی روز ج) چرا د) فردا

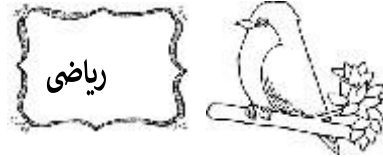
۱۰- در جای خالی کلمات مناسب بنویس .

گذشته	حال	آینده
	می روم	
گفت		
		می خواهم بنویسم

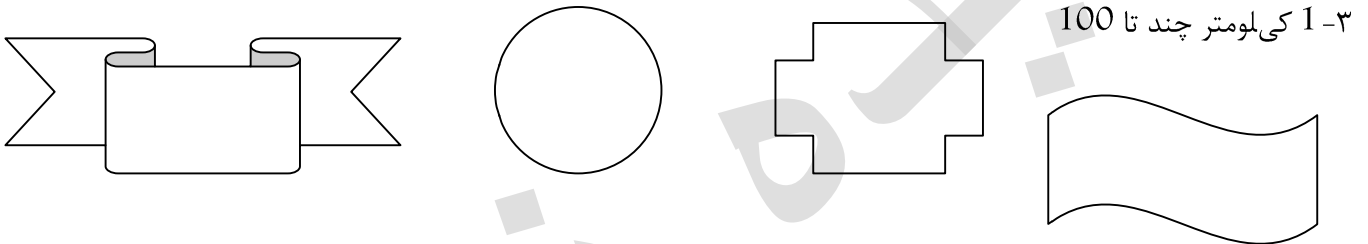
د

مرور سوم ۳

۱- سریال مورد علاقه آرش ساعت 19 پخش می‌شود. اکنون ساعت "13:13" است، او مشغول انجام تکالیفش می‌باشد. چقدر منتظر بماند تا سریالش پخش شود؟

۲- شکلهایی که خط تقارن دارند مشخص کرده و خط تقارن آنها را رسم کنید.

۳- 1 کیلومتر چند تا 100

متر است؟

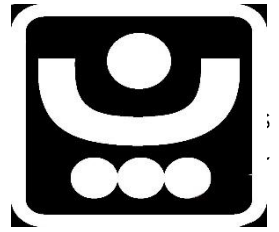
۲ متر و 30 سانتی‌متر برابر است با سانتی‌متر

۴- با رقمهای 4 و 6 و 2 و 1 یک عدد چهار رقمی بنویس که از شش هزار بی‌شتر باشد.

۵- اعداد داخل دایره بی‌ن کدام عددها قرار دارند؟ آنها را بنویس.

۶- باران هر 30 دقیقه یکی از کارهای روزانه خود را در روز تعطیل انجام می‌دهد. او از ساعت "10:10" صبح مشغول می‌باشد:

4- خوردن می‌ان وعده

3- مطالعه

2- استراحت

1- نواختن پیانو

الف) او نواختن پیانو را در چه ساعتی تمام می‌کند؟

ب) استراحت او در چه ساعتی به پای‌ان می‌رسد؟

ج) او در چه ساعتی شروع به خوردن می‌ان وعده می‌کند؟

۷- می‌وه فروشی برای محاسبه جرم یک هندوانه، در یک کفه ترازو یک وزنه 250 گرمی و هندوانه قرار می‌دهد و در کفهی دی‌گر

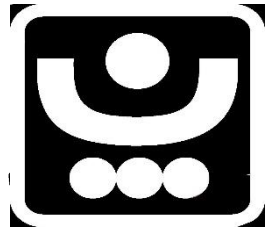
یک وزنه 2 کی‌لوگرمی و 3 وزنه 500 گرمی می‌گذارد. جرم هندوانه چند کی‌لوگرم و چند گرم است؟

۸- یک دوچرخه سوار در یک مسابقه 4 کی‌لومتری شرکت کرده است. 700 متر مانده تا به پای‌ان مسابقه دوچرخه سوار برسد،

دوچرخه‌ی او پنچر می‌شود. او چند کی‌لومتر و چند متر از مسیری را طی کرده است؟

۹- 4 متر و 7 کی‌لومتر برابر است با متر.

2 تا نیم کی‌لوگرم می‌شود گرم

د

مرور سوم ۳

140 می‌لی متر می‌شود سانی متر

10- اگر از 3 جین جوراب ، 4 عدد جوراب برداری م ، چند جوراب باقی می‌ماند ؟

۱- این عبارت چند جمله است ؟ " برو کار می‌کن مگو چی ست کار "

۲- در جملهی زیر ، با برداشتن کدام کلمه جمله ناقص می‌شود ؟

" من به خاطر حفظ سلامتی ام هر روز باشگاه می‌روم . "

۳- کدام کلمه با بقیه فرق دارد ؟

ماهرانه :

الف (گفتی م) ب (می‌بی‌نی م)

ج (رفتند) رفتند

د (ساختی م) ساختی م

۴- هم معنی کلمه‌های زیر را پیدا کن و بنویس .

نرم نرمک :

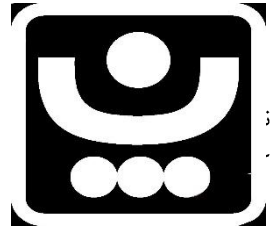
جنب و جوش :

۵- با مخالف کلمه‌های زیر جمله بساز .

وارد ≠ ؛

بهترین ≠ ؛

رفت ≠ ؛

بلوری :

۶- هم خانواده کلمات زیر را بنویس .

محیط ؛

ظلم ؛

.....

شکر ؛

○ د (لذت بخش

○ ج (قرق

شادی

۷- املای کدام کلمه درست است ؟

○ الف (آشغال ○ ب (آلوده‌گی

○ د (تعامل

○ ج (عمل

۸- کدام کلمه با بقیه فرق دارد ؟

○ د (توپ

○ ب (معمولی

○ الف (علم

○ ج (ماشین

۹- کدام کلمه هم خانواده دارد ؟

○ الف (کتاب ○ ب (لامپ ○ تدریس ؛

.....

۱۰- متن زیر را از گفتاری به نوشتاری تغییری بده و دوباره آن را بنویس .

□ اون روز هوا خیلی گرم بود ، علی نمی تونس آروم آروم راه بره . چون می‌خواست زودتر برسه خونه و کارتون مورد علاقه قشو

ببینه .

.....

.

مرور سوم ۳

.....

.....

۱- نیروی جاذبه‌های که زمین بر یک جسم وارد می‌کند چه نامیده می‌شود؟

۲- قناری با پروانه متفاوت است زیرا قناری ...

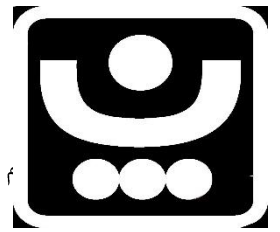
۳- کدام آب‌زی‌شور نیست؟

- الف (دریا) ب (اقیانوس) ج (رودخانه) د (باران)

۴- وظیفه‌ی کدام دو مورد شباهت کمتری به هم دارد؟

- الف (شش و آبشش) ب (پر و مو) ج (پولک و بال) د (باله و پا)

۵- در پی‌چ جاده‌ها از آینه‌ی استفاده می‌شود .

۱- باغبانی در هر گلدان 4 شاخه گل کاشته است . او در سه گلدان چند شاخه گل کاشته است ؟ 16 شاخه گل را در چند گلدان کاشته است ؟

۲- 693 تومان برابر است با ریال

8740 ریال برابر است با تومان

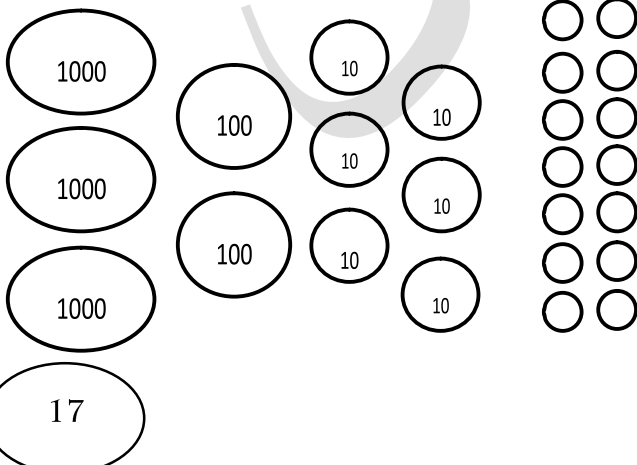
۳- شکلی که دارای یک خط تقارن است . اگر یکی قسمت این شکل 6 مربع باشد . کل شکل چند مربع دارد ؟

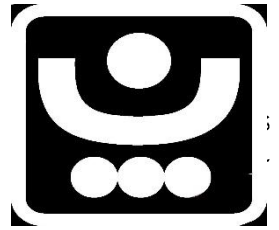
۴- زمان برگزاری آزمونی 50 دقیقه است . اگر آزمون ساعت 10:15 شروع شود چه ساعتی به پایان می‌رسد ؟

۵- شکل زیر چه عددی را نشان می‌دهد .

به رقم :

به حروف :

۶- 4500 لی رهی کشوری 10 ریال است. 30 تومان ای ران چند لی رهی آن کشور است؟
۷- از 6000 تا 7000 را 200 تا 200 تا بنویسی د .

۸- علامت < = > بگذاری د .

60916059

8128120

70216999

53005003

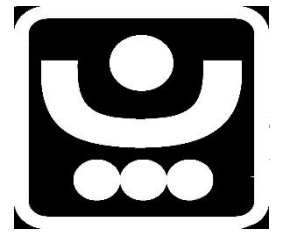
۹- مانی دی روز ساعت "1016": تا "40:18" را مطالعه کرد و امروز 2 ساعت مطالعه کرد .
الف (مانی دی روز چند ساعت و چند دقیقه مطالعه کرد ؟

ب (او دی روز بی شتر مطالعه کرد ی امروز ؟ چقدر ؟

20- زهرا هر شب 5 صفحه کتاب می خواند ، کتاب او 30 صفحه دارد .

الف (او در شب سوم چند صفحه کتاب خوانده است ؟

ب) او در 4 شب چند صفحه کتاب خوانده است؟

ج) چند روز طول می‌کشد که او کتابش را تمام کند؟ (الگوی آن رسم شود.)

۱- با کلمه‌های داده شده، جمله بساز.

می‌کروب - تلاش :

قطره - ابر :

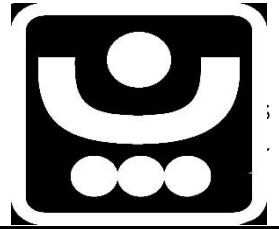
باغبان - گلاب :

۲- کلمه‌های زیر را با دقت در جدول بگذار.

می‌خواهم - کوچولو - حوض - خواهر - مواظبت - موج - آموخت - احوال - خوشمزه - استخوان - مأمور - می‌توانم

و (واو)	او	و ←	بی‌صدا ←

۳- با توجه به کلمات داده شده جمله‌ها را تغیی ر بده.

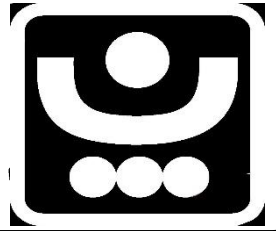

مری می خواست مثل دانشمندان رفتار کند .

(بچه های کلاس)

(دوست داشتم)

(تلاش می کردی)

۴- جملهها را مانند نمونه کامل کن .

من کتاب می‌خوانم او کتاب
.....

تو کتاب ما کتاب

شما کتاب آنها کتاب

۵- مرتب کن .

کوچولو - صورت - خورشید - ابر - طلایی - بوسید - را

.....

صدای - بلند - از - اذان - شد - گلدستهها - شنیده

.....

۶- با هر کلمه‌ی ا جز داده شده سه کلمه‌ی جدید بساز .

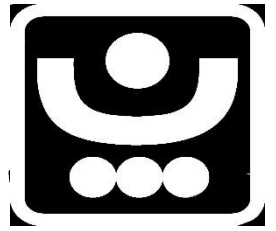
خانه	خوش	گل	بی

۷- گزی‌نهی درست را علامت بزنی د .

○ الف (شب ≠ شام ○ ب) غروب ≠ مغرب

○ ج (فایده ≠ ضرر ○ د) راست ≠ درست

۸- کدام کلمه با بقیه فرق دارد ؟

الف (دستان) ب (داستان) ج (دبستان) د (تابستان)

9- املای کدام کلمه درست است ؟

الف (گرسنهگان) ب (دروازه‌بان) ج (پرندگان) د (تشنهگان)

10- معنی کدام کلمه درست نیست ؟

الف (بوستان : پارک) ب (انتها : ابتدا) ج (عظمت : بزرگی) د (ثبت نام : نام نویسی)

۲- رابطه گورخر به جانور مانند گل است به

1- کدام الف (گلدان) ب (گیاه)

جانور

ج (باغ)

زی ر ،

۳- ری شهی کدام گیاه زی ر ، افشان است ؟

ستون

الف (عدس) ب (جو)

مهره

ج (ماش)

ندارد ؟

۴- کدام ماده در دمای معمولی اتاق تبدیلیل به گاز

الف (اره)

می شود ؟

ماهی

۵- کدام مورد زی ر از روشهای نگهداری مواد غذایی

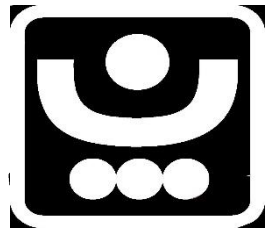
ب (

نیست ؟

سمندر

ج (

گنجشک

مرور سوم ۴

د (کنسرو کردن

○ د (لوبیا

○ الف

(

خ

شک

کرد

ن

○

ب (

کم

پوت

○

ج (

خرد

کرد

ند (

سنج

اقک

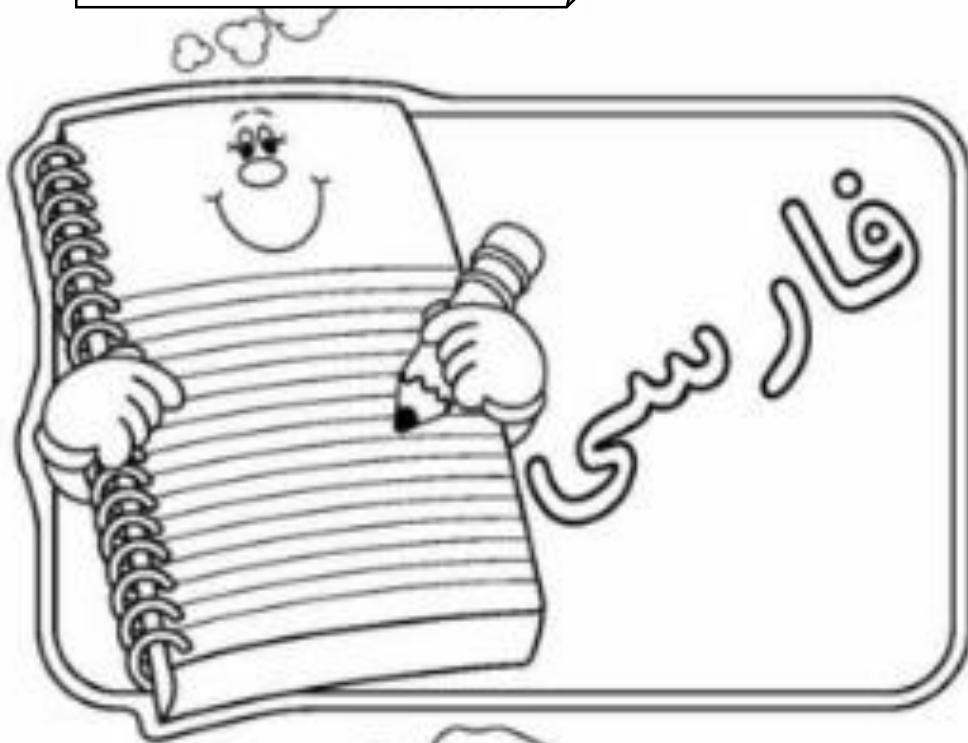
○

○ د (

مزر

عه

نمونه سوالات درس

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس دوم : کوچ پرستوها

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام واژه نابریست معنا شده است؟

- (۱) همتا بی همتا (۲) لطف مهربانی (۳) مرمت تعمیر (۴) محال غیر ممکن

۲- ویرگول، نشانه‌ی

- (۱) مکث کوتاه در جمله است (۲) توقف در جمله است
(۳) تعجب و حیرت است (۴) همه‌ی موارد

۳- کدام ویژگی از صفات جدولند است؟

- (۱) قوی‌ترین (۲) بزرگ‌ترین (۳) زیباترین (۴) همه‌ی موارد

۴- ضرب المثل «دست بالای دست بسیار است» یعنی؟

- (۱) بعضی موجودات چندین دست دارند که بالای هم قرار می‌گیرد
(۲) قدرتمندتر از هر موجود، موجود دیگری پیدا می‌شود
(۳) باید مراقب دست‌های خود باشید
(۴) انجام کار را باید به انسان‌های توانا سپرد

۵- در کدام جمله، نشانه‌ی نگارشی ویرگول، تشبیه گذاشته شده است؟

- (۱) برادر، فقط از تو سوالی کردم (۲) به هر جنابوری که می‌رسید، از تو سوالی می‌کرد
(۳) بعضی چیزها مثل محبت، عشق و ... دهنی نیست (۴) تو هم مثل کوه خدا را می‌شناسی؟

سوالات تشریحی

۱- معنای هر کدام از ضرب‌المثل‌های زیر را بنویس

الف) منشی را هر وقت از آب بگیری، تازه است

ب) سحر خیز باش تا کلمه‌ها باشی

ج) مرغ صفا به غزل است

د) قطره قطره جمع گردد، وانگهی دریا شود

۲- با توجه به متن «در جست و جو» هر ویژگی را به صفات مربوط به خداوند وصل کن

زیباترین تواناترین بزرگ‌ترین مهربان‌ترین میناترین شنواترین

رحیم بصیر میل قادر سمیع اکبر

۳- چه صفات و ویژگی‌های دیگری از خدای بزرگ می‌شناسی؟ آن‌ها را در جای خالی زیر بنویس

.....

۴- برای این که با خداوند مهربان حرف بزنی، چه راه‌هایی وجود دارد؟

۵- با توجه به شعر زیر، از نامر کشاورز، به سوالات پاسخ بده

خدا

خدایی که پرواز را به کنگ آموخت بسی هم از جنس پر برای تش دوست	خدایی که یایا او ب خرد باز شد نوک زرد بلبل از او پر از شمره آواز شد	به نام خدای بزرگ که پرواز را آفرید به روی دو تا بال او خط و خال زیبا کشید
---	--	--

الف) این شعر به کدام ویژگی خداوند اشاره دارد؟

ب) چه رابطه‌ای بین معنای این شعر و درس وجود دارد؟

پیدا شده نویسن

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس سوم : راز نشانه ها

سوالات چهار گزینه ای

۱- املاي کدام واژه با توجه به معنای آن صحیح است؟

☐ (۱) خا پت و حقیر	☐ (۲) خوان - رئیس
☐ (۳) خویش گلو آهن	☐ (۴) حیات - زندگی

۲- کدام گروه از کلمه‌ها با بقیه فرق دارد؟

☐ (۱) حیات - حیاط	☐ (۲) مهربانی - محبت
☐ (۳) اسلن - اثاث	☐ (۴) امارت - عمرت

۳- به کلمه‌هایی که تلفظ یکسان ولی معنی و شکل املاي متفاوتی دارند، چه می‌گویند؟

☐ (۱) هم‌آوا	☐ (۲) مشابه
☐ (۳) هم‌خانواده	☐ (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

۴- کدام گزینه هم‌خانوادهی «معذرت» است؟

☐ (۱) عذر	☐ (۲) مرثیه
☐ (۳) ذرت	☐ (۴) ضمنی موارد

۵- کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

☐ (۱) مرومک	☐ (۲) روپهک
☐ (۳) پهلک	☐ (۴) پلک

سوالات تشریحی

۱- جاهای خالی شعر را پر کن.

رواه و زاغ

زانگی قالب پنیری دبه
بر درختن نشست در راهن

رفت پای

گفت:

نیست بالاتر از سیاهن رنگ

بنی

کر

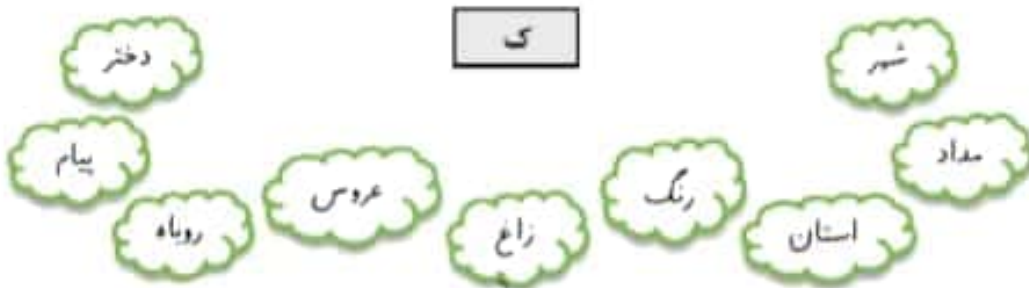
زاغ

ریگ جست و طعم را بر بود

۲- معنی هر کدام از واژه‌های هم‌آوای زیر را بنویس.

اناث	اساس	خویش	خیش	قالب	غالب
خواست	خواست	قرب	قرب	ارض	عرض

۳- کدام واژه را می‌تواند با اضافه کردن «ک» کوچک کردن آن‌ها را به مستطیل کوچک ما وصل کند.

۴- متن زیر، غلط‌های املایی دارد؛ صحیح آن‌ها را در جاهای خالی بنویس.

« مردی که الاقش را گم کرده بود، از پسر حوشیاری درباره‌ی الاق پرسید. پسر نشانه‌هایی از الاق داد؛ ولی به مرد گفت که الاق او را ندیده است. او از روی نشانه‌های حیوان به ویژگی‌هایش پی برده بود و مرد در نهایت از این که فکر کرده بود پس الاق او را دیده و پنهان‌کاری می‌کنند از او معذرت خواهی کرد.»

۵- در جمله‌های زیر، روی کلمه‌های نادرست خط بزن.

الف) **فدر** / **شدر** / عمر عزیز را در **هپاب**

ب) در زمان‌های قدیم، **خان** / **خوان** / فطامی زندگی می‌کرد.

ج) گل بی **خوار** / **خار** / خندست.

د) مردم شاهان از خواب **بر خواستند** / **بر خاستند**.

ه) او از ثروت **خوبس** / **خمس** / نیازمندان می‌بخشید.

و) بعضی از بچه‌ها به موجودات عجیب و **قربب** / **شربب** / فضایی علاقه دارند.

ز) پسرک در **غاری** / **فاری** / تنها زندگی می‌کرد.

پیدا شده نویسن

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس چهارم: ارزش علم

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام عبارت، یک جمله‌ی کامل نیست؟

- (۱) کودکی با کاغذ (۲) لیلی زیبا ساخت (۳) برد تا جایی دور (۴) گل شادی رویید

۲- کدام سرمایه، هیچ گاه از بمن نمی‌رود؟

- (۱) پول (۲) علم (۳) جوانی (۴) سلامتی

۳- آهنگ و لحن کدام جمله با بقیه متفاوت است؟

- (۱) چرا به من نگفتی (۲) من حتما تو را با خودم می‌برم
(۳) به تو کمک می‌کنم (۴) و به تو غذا خواهم داد

۴- در کدام گزینه، کلمه‌ی هم‌آوا نامند است؟

- (۱) سیا - سیا (۲) لفا - غذا (۳) ثواب - موب (۴) صلاح - صلاح

۵- کلمات کدام گروه با هم، «هم‌خانواده» نیستند؟

- (۱) حس - حوس - محسوس (۲) عمل - عدالت - معنل
(۳) لبوه - زیاد - بسیار (۴) اثر - تأثیر - مؤثر

سوالات تشریحی

۱- کلمات به هم ریخته را مرتب کن و در جاهای خالی بنویس.

« سال ها پیش ای - ک - ی - م - ج ا دانه اسی - د - ن ا سفر کرد. پس به
کنار ای - ا - د - را رفت و سوار بر کشتی شد. خیلی زود کشتی با او - ب - ب - ا - ا - ا
- ن ا های برافراشت حرکت کرد.»

۲- با دیدن کلمه‌های زیر، به باد چه واژه‌های دیگری می‌افسی؟ آن‌ها را در جاهای خالی بنویس.

چوبان	پادشاه	سرمایه	علم
نی			
			دانش

۳- متن زیر را بخوان و به سوالات پاسخ بده.

« یک روز حکیم عالم، سوار کشتی شد. از همان ابتدا با ناخدای کشتی شروع به صحبت کرد. حکیم گفت:

« تو از علم و دانش و علوم دستور زبان چیزی می‌دانی؟

ناخدا گفت: « نا، نی دانم؛ من فقط علم دریا و مسائل مربوط به آن را می‌دانم.

حکیم گفت: پس نصف عمرت بر بادا

کسی که گذشته دریا طوفانی شد و کشتی دچار موج‌های سیگیگ و خطرناک گشت. ناخدا که کشتی را در حال

غرق شدن می‌دید، از حکیم پرسید: تو شنا کردن بلدی؟

حکیم گفت: « نا، من فقط علم دستور زبان می‌دانم.

ناخدا گفت: پس هدی عمرت بر بادا!!!»

الف) این حکایت، چه ارتباطی با متن درس «ارزش علم» دارد؟ در دو سطر بنویس.

ب) لحن و آهنگ خوانش کدام جمله‌ها با بقیه فرق دارد؟ زیر جمله‌هایی که آهنگ بررسی دارند، خط فرمز و زیر

جمله‌هایی که حالت تعجب دارند، خط آبی بکس.

ج) عبارت «نصف عمرت بر باد» به چه معناست؟

د) در این حکایت، دو کلمه‌ی جمع آمده است؛ مفرد آن‌ها را بنویس.

سائل ← موج‌ها ←

ها از این حکایت چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

۴- جدول دریا را کامل کن.

۱. مطالب زیار

۲. امام موسی ————— (ع)، امام عظیم ماست.

۳. من و تو ————— می‌شویم.

۴. مقدر امواج

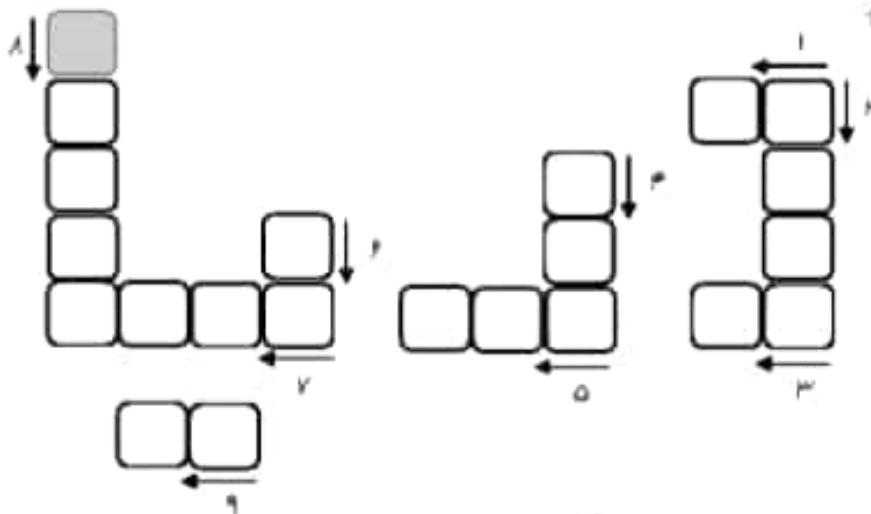
۵. همراه «مده» در دریا می‌آید.

۶. تیرید

۷. سطن

۸. والشطه

۹. روز نیست

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس پنجم: رهایی از قفس

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام واژه با بقیه فرق دارد؟

- (۱) روزنامه (۲) شاعره (۳) نام نامه (۴) برنامه

۲- نام دیگر «نام‌نامه» چیست؟

- (۱) کتابنامه (۲) ویژه‌نامه (۳) اعلام (۴) همه‌ی موارد

۳- «منوی معنوی» اثر ارزشمند کدام شاعر پارسی زبان است؟

- (۱) حافظ (۲) سعدی (۳) مولانا (۴) نظامی

۴- «مسئول» به چه معناست؟

- (۱) آرزومند (۲) دارای شوق (۳) مایل (۴) همه‌ی موارد

۵- کدام توضیح درباره‌ی «کتابنامه» صحیح است؟

- (۱) نوشته‌ای است که مشخصات کتاب‌ها در آن می‌آید.
 (۲) نوشته‌ای است که اطلاعات شخصی نویسنده در آن می‌آید.
 (۳) نوشته‌ای است که فهرست مکان‌ها در آن می‌آید.
 (۴) نوشته‌ای است که معنای واژه‌ها در آن می‌آید.

سوالات تشریحی

۱- غلط‌های املايي متن زیر را پیدا کن و در جاهای مشخص شده بنویس.

« حاج‌ای دو خدمتکار داشت که به یک نفر ماهی پنجاه تومان و به دیگری ماهی سه تومان حقوق می‌داد.

خاج به خدمتگاری که کمتر می گرفت گفت: وقت حکار تو خیلی زیاد است ، به همین سبب نیز خدمتتان باهم

تفاوت دارد. مگر نشنیده اید: هیچ ارزانی بی علت نیست و هیچ گزاشی بی حکمت.

۱ ۲ ۳
۴ ۵ ۶

۲- واژه های «ارزان و گران» چه نسبی با هم دارند؟

☆ حالا با توجه به این رابطه، جاهای خالی را پر کن.

آسان ≠
تاریکی ≠
سبب ≠
انبوه ≠
سپاه ≠
سالم ≠
شوق ≠
فکر ≠

۳- کامل کن.

روزنا - یعنی
شاهنا - یعنی
سفرنا - یعنی
زندگی نا - یعنی
درس نا - یعنی
بارنا - یعنی

من زبر را بخوان و به سوالات پاسخ ده.

• در برخی از مراسم‌ها برای پختن پلو به مقدار زیاد از قابله‌های بزرگی به نام دیگ استفاده می‌کنند و از قاشق‌های بزرگی به نام کفگیر برای هم زدن و کشیدن پلو استفاده می‌شود. در زمان‌های قدیم که مردم نذر می‌کردند و غذا می‌پختند عده‌ای برای گرفتن غذای نذری صف می‌کشیدند. از آن‌جا که جنس کفگیرها فلزی بود، وقتی به دیگ می‌خورد صدا می‌داد. هنگامی که غذا در حال تمام شدن بود و پلو به انتها می‌رسید کفگیر را نه دیگ می‌چرخاندند و با این کار به بقیه کسانی که در صف بودند خبر می‌دادند که غذا تمام شده است. کم‌کم این کار به صورت ضرب‌المثل در آمد و وقتی کسی از آن‌ها سوال می‌کرد که غذا چی شد، می‌گفتند از به شانس وقتی به ما رسید، کفگیر به نه دیگ خورد. (غذا تمام شد).

الف) ضرب‌المثل مربوط به این داستان را بنویس.

ب) واژه‌های زبر را معنا کنند.

نذر	دیگ	انتها

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس ششم: آرش کمان گیر

سوالات چهار گزینه ای

۱- «مرز را پرواز سری می دهد سامان» یعنی؟

- (۱) محل فرود آمدن تیر. مرز ایران را مشخص می کند.
- (۲) سامان تیر را پرتاب خواهد کرد.
- (۳) مرز را باید با تیر نشانه گذاری کرد.
- (۴) سامان دادن به کشور را باید به مرزداران آموزش داد.

۲- «خاور» به چه معناست؟

- (۱) شمال
- (۲) جنوب
- (۳) شرق
- (۴) غرب

۳- کدام تعریف برای جمله صحیح تر است؟

- (۱) پیامی است که گوینده به شنونده می رساند.
- (۲) پیام کاملی است از گوینده به شنونده یا از نویسنده به خواننده.
- (۳) پیامی بین انسان هاست.
- (۴) از چندین کلمه تشکیل شده است.

۴- شعر زیبای «باران» سروده ی کیست؟

- (۱) ابوالقاسم حالت
- (۲) پروین دولت آبادی
- (۳) قیصر امین پور
- (۴) گلچین گیلاتی

۵- کدام جمله احساس ما را بیان می کند؟

- (۱) دانشمندی گرد باران. پهن می گشتند هر جا.
- (۲) نوبی جنگل های گیلان. کودکی ده ساله بودم.
- (۳) بس گولرا بود باران. بها چه زیبا بود باران.
- (۴) می نویسم همچو اهو. می پریدم از سر جو.

۱- شعر زیبای «باران» را کامل کن

باران

باز باران

خوب و شیرین

کودکی

بادم آرد، روز باران

می دویدم

از سر جو

دور می گشتم

از پرند

چایک

با

غران

ابرها را

جگل از

داستان های

رازهای

برق

جگل وارونه پیدا

هر جا

دانه های

بس گوارا بود باران

با باران

بشو از من

خواه روشن

هست زیبا

۱- این شعر زیبا، سروده‌ی کدام شاعر نوانای ایرانی است؟

۲- با توجه به معنی، حروف جا افتاده از واژه‌های زیر را بنویس.

سوت	صدا	قا	سرنوشت	پام	پیام
همه	غم و اندوه	سوک	قورباغه	فرا	بلندی
ارمان	سوغات	چس	رندانی کردن	کیم	دانشنده
تعبیر	خوار کردن	همه	خوراک	معدرت خواهی	پوشش مجلس

۳- جملات به هم رنجه‌ی زیر را مرتب کن.

ارزانی - نیست - بی علت - هیچ

الف)

ماهر - ایرانی - آرش - و - فداکار - گمان گیر - است - تیر انداز

ب)

تا - بدانیم - بیا - یکدیگر - قدر

ج)

المطرفان - هوشیاری - به - باید - و - دقت - بنگرم - یا

۴- در این درس، با آرش، بهلوان نامدار ایوان، آشنا شدیم؛ نام چند بهلوان دیگر ایرانی را در کادرهای زیر بنویس.

		آرش		
--	--	-----	--	--

۵- واژه‌های هم معنی را به هم وصل کن.

شادان	غلام	گوارا	نیم روز	همتا
وسط روز	سرور	نظیر	خوکر	لذت

پیدا شده نویسن

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس هفتم: مهمان شهر ما

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام واژه درست معنا نشده است؟

- (۱) مهمه سرو صدا (۲) لطیف نرم (۳) دلبره اشتیاق (۴) رخسار چهره

۲- « فکر کردن یاد محور تلاش باشد» فرموده‌ی کدام شخصی است؟

- (۱) آیت‌الله خمینی (ره) (۲) آیت الله خامنه‌ای
(۳) شهید مرتضی مطهری (۴) شهید ابراهیم حکمت

۳- «بسنواز» به چه معناست؟

- (۱) پیشامد (۲) استقبال (۳) بدرقه (۴) پیشین

۴- کدام واژه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) خودآموز (۲) خودنویس (۳) خودنمای (۴) خودجوش

۵- کدام گزینه جزء عناصر داستان نیست؟

- (۱) شخصیت داستان (۲) زمان (۳) مکان (۴) نتیجه

سوالات تشریحی

۱- ضرب‌المثل مربوط به هر تصویر را در زیر آن بنویس.

- (۱)
(۲)
(۳)

۲- کامل کن.

قلمی که بدون زدن در دوات ، می نویسد

- خودنویس یعنی
- خودآموز یعنی
- خوددار یعنی
- خودکفا یعنی
- خودپرداز یعنی
- خودجوش یعنی
- خودساخت یعنی

۳- کلمه های مهم کتاب را که حروف زیر در آن هستند به همراه معنی آن ها در جدول بنویس.

حروف	کلمه	معنی
ح		
ص		
د		
ض		
ط		
غ		
ق	قضا	سرنوشت
ک		

۴- مفهوم جمله‌ی زیر، از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی را در دو سطر توضیح بده. سپس آن را با خط تحریری

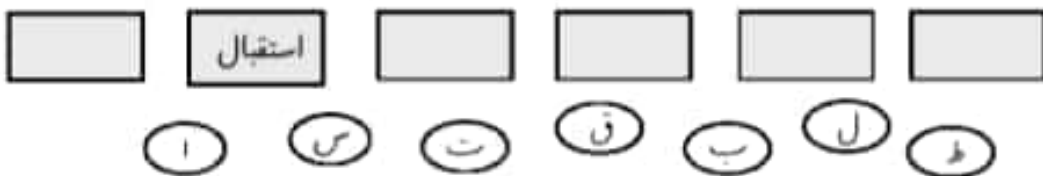
«فکر کردن، باید محور تلاش باشد.»

۲۴ / ۶۱

۵- کلمه‌ی «خود» با کدام واژه‌ها ترکیب می‌شود؟ وصل کن

۶- با حروف به هم ریخته‌ی زیر، پنج واژه را که ارزش اخلاقی داشته باشد، بنویس.

۷- با توجه به فرمایش زیر از رهبر معظم انقلاب، آیه‌الله خامنه‌ای، به سوالات زیر پاسخ بده.

« امروز هر اقدامی که به گسترش آگاهی عمومی بیانجامد و نیروی تفکر و قدرت درک معارف را در مردم با استعداد ما تقویت کند، نیکی بزرگی است. کتاب، دروازه‌ای به سوی جهان گسترده‌ی دانش و معرفت است و کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است.»

الف) رهبر گرامی، مردم ایران را با چه ویژگی معرفی می‌کنند؟

ب) به نظر رهبر، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری چیست؟

ج) ایشان کتاب را به چه چیزی مقصد می‌کنند؟

د) در این متن، دو کلمه‌ی جمع آمده است. آن‌ها را ابواب و مفرد هر کدام را بنویس.

:

:

پدیده نویسن

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس هشتم: درس آزاد

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام واژه با توجه به معنای آن، نادرست است؟

- (۱) سوقات (رفغان) (۲) مشتاق (رزومند) (۳) ماهر (چیره دست) (۴) صاحب (دارنده)

۲- «ک» در «فانددگ» نشانه‌ی چیست؟

- (۱) نشانه‌ی کوچکی (۲) نشانه‌ی بزرگی (۳) نشانه‌ی مکان (۴) نشانه‌ی زمان

۳- هم‌خانواده‌ی «مقصود» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) قصد (۲) فاصد (۳) مقصد (۴) شمع‌ی (موارد)

۴- کدام واژه از دو قسمت نسکمل نسته است؟

- (۱) سرزمین (۲) سربلند (۳) سرما (۴) سریند

۵- در کدام جمله غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) بازرگان لطفهای سر به زیر انداخت (۲) تو از دیدن این صحنه متعجب و حیران شد
(۳) خواجه قول داد که پیغام طوطی را برساند (۴) طوطی از بند قفس آزاد و رها شد

۶- نسبت کلمه‌ی «خاور» به «باختر» مثل نسبت کدام دو واژه‌ی زیر است؟

- (۱) آزادی به رهایی (۲) تحقیر به کوچکی (۳) گران به ارزانی (۴) هوشیاری به دقت

۷- آرس کمان گسر بر بالای کدام کوه جان خود را فدا کرد؟

- (۱) تفتان (۲) دعلوند (۳) سهند (۴) سیلان

۸- جاهای خالی شعر زیر، به ترتیب با کدام کلمه‌ها کامل می‌شود؟

« خدا درنگ و بوی گل است / بهار و باغ و گل از او است»

- (۱) نهان - نشان (۲) نشان - نهان (۳) بهارن - آسمان (۴) بهار - بر آسمان

۹- «برگ» با کدام واژه می‌نواند ترکیب شود و یک کلمه‌ی جدید بسازد؟

- (۱) گل (۲) ریشه (۳) ساقه (۴) شاخه

۱۰- کدام یک از نویسندگان زیر، داستان «قدم نازدهم» را نوشته است؟

- (۱) محمد میر کبایی (۲) سوسن طالقدهس (۳) الهسانه شهبان نژاد (۴) جعفر ابراهیمی

سؤالات تشریحی

۱- به هر قسمت کوچک شعر که آهنگین باشد، «مصراع» می‌گویند؛ حال با توجه به درس نجوم، مصراع‌های مختلف شعر مولانا را به هم وصل کن؛ سپس به سؤالات پاسخ بده.

● گفت طوطی را چه خواهی ارمغان	● باز آمد سوی منزل شادکام
● گفت آن طوطی که آن‌جا طوطیان	● زهره‌اش بدرید و لرزید و برد
● کان فلان طوطی که مشتاق شاست	● هر کبیرت را بیغشید او نشان
● این چرا کردم؟ چرا دادم پیام؟	● چون بینی کن ز حال ما بیان
● کرد بازرگان تجارت را نام	● از قضای آسمان، در حبس ماست
● هر غلامی را بیاورد ارمغان	● با گروهی طوطیان هستای تو
● گفت: طوطی ارمغان بنده‌کوم؟	● گآرمت از خطی هندوستان
● گفت: گفتم آن شکایت‌های تو	● سوختم بیچاره را زین گفت خام
● آن یکی طوطی ز دردت بوی برد	● آن چه گفشی و آن چه دیدی بازگوا

الف) این ابیات از کدام کتاب مولانا انتخاب شده است؟

ب) ویژه‌های زیر را که در ابیات بالا آمده معنا کن

ارمغان : _____	خطبه : _____	فضا : _____
جس : _____	خام : _____	کنیزک : _____
غلام : _____	هتا : _____	زهره : _____

ج) عناصر این داستان را بنویس

شخصیت‌های داستان :
زمان :
انفاق‌های داستان :
نتیجه :

۲- جدول زیر را کامل کن

کلمه	جمله سازی
خاطره	
محبت	
غنچه	
تشویق	
فرشته	
کتاب	

۳- دوست با اعمام اول ما سنعمان، امام علی (ع) می‌فرمانند:

• آن جا که شکوفه‌ها از جوانه‌ها سر بیرون کرده، میوه‌ها در پوشش داخلی آن‌ها می‌رسند،

آن جا که پشهای ضعیف، خود را در میانه‌ی پوست درختان پنهان می‌کنند؛

آن جا که در دل غارها و میان دره‌ها، جانوران سر فرو برده، آرام می‌گیرند؛

آن جا که دل شاخه‌ها شکافته می‌شود و برگ‌ها می‌رویند؛

آن جا که ابرها از کرانه‌های جو، بالا می‌آیند و به هم می‌پیوندند؛

آن جا که بر بلندترین قله‌های افراشته‌ی کوه‌ها، پرنده‌گان بال و پر می‌کشایند و می‌نشینند؛

آن جا که مرغان خوش‌العان، درون آشیانه‌ها، در دل شاخسارها، نغمه می‌سرایند ...

همه را آفریدگار بزرگ جهان می‌داند ...

الف) این فرمایشات به کدام ویژگی خداوند اشاره دارند؟

ب) می‌دانی نام کتاب امام علی (ع) چیست؟

ج) چند کلمه‌ی جمع را که در متن بالا آمده است، در جاهای خالی زیر بنویس.

--	--	--	--	--

د) کلمه‌های تشدیددر متن را در قسمت‌های زیر بنویس.

--	--	--

۴- شرب‌العسل «بزرگی به شغل است. نه به سال» را در دو سطر توضیح بده.

۵- جدول «ایران» را بر کن.

۲. گفت و گوی صمیمانه

۱. نام کشور عزیزمان

۳. تهرانداز ماهر ایرانی

۳۰ همان پاپاست.

۵. مخالف شعکبی

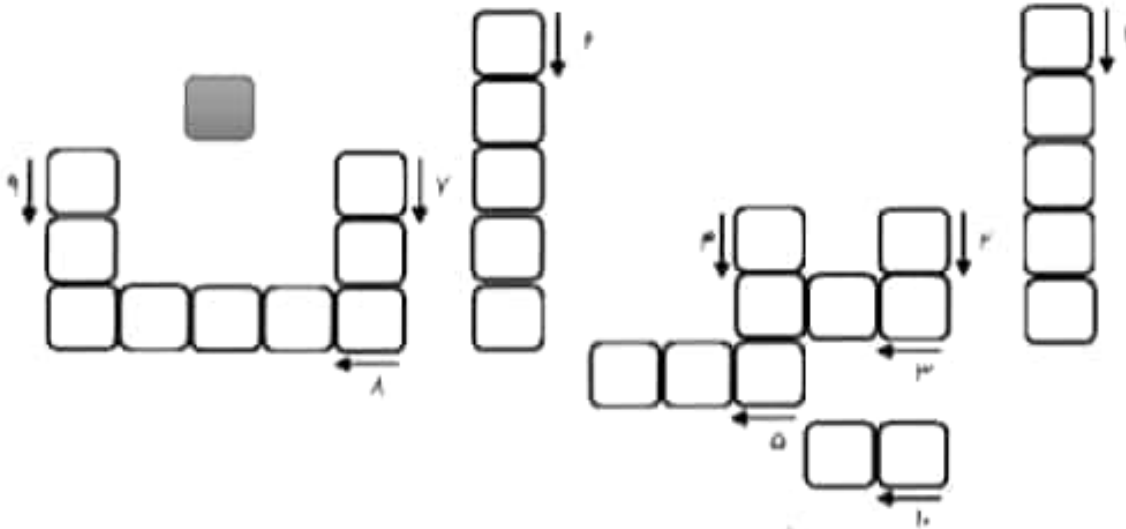
۶. آرش در جنگ ایران با ——— جان خود را فدا کرد.

۷. ——— را در دل خود هوی یک بند

۸. جمع طفل:

۹. ——— تو مبارک

۱۰. عا در ورزش‌ها

پیدا نهی

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس نهم: درس آزاد

سوالات چهار گزینه ای

۱- بیت زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

«آب زند راه را، هن که نگار می‌رسد / مزده دهند باغ را بوی بهار می‌رسد»

- ۱) فرارسیدن فصل بهار ۲) از راه آمدن پاری عزیز و کرشنگر
- ۳) سرسبزی و رویش دوباره ۴) پاکیزگی و طراوت محیط

۲- جمع کدام کلمه، نادرست است؟

- ۱) رلس رؤوس ۲) مزرعه مزارع ۳) خطه خطاط ۴) اول لوائل

۳- کدام کلمه با بقیه فرق دارد؟

- ۱) پرندگان ۲) ستارگان ۳) پلنگان ۴) پونه‌نگان

۴- در متن زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

«بویی که از بند فقس رجانده بود، با خوش حالی خنده‌ای سر داد و گفت: ای خاجه! دوست من در هندوستان، با یک لفاش کوچک راه رحامی از فقس را به من داد داد.»

- ۱) یک غلط ۲) دو غلط ۳) سه غلط ۴) چهار غلط

۵- کدام گزینه، هم می‌نوالد با «دان» برگب سود، هم با «زار»؟

- ۱) نمک ۲) بخ ۳) گل ۴) گزینه‌های (۱) و (۲)

۶- کدام گزینه هم‌خانوادگی عظمت نیست؟

- ۱) اعظم ۲) عظیم ۳) اعشا ۴) معظم

۷- در کدام گزینه، تعداد غلط‌های املايي پيش بزي وجود دارد؟

- (۱) هجوم - حتما - حممه
- (۲) مهر - معزرت - مهال
- (۳) لطف - لحظه - لطافت
- (۴) غش - لصد - لافله

۸- اگر کلمه‌های زیر را به صورت یک جمله مرتب کنیم، اولین کلمه کدام خواهد بود؟

«زبانی - ساتران - دارد - ایران - ارزسند - بزرگ»

- (۱) شاعران (۲) ایران (۳) ارزسند (۴) بزرگ

۹- کدام گزینه نمی‌تواند در جای خالی قرار بگیرد؟

«دانش آموزان کونای کلاس چهارم در مسابقات علمی»

- (۱) شرکت می‌کنند (۲) موفق می‌شوند (۳) موفق می‌شوند (۴) مقام آورند

۱۰- جاهای خالی ایست زیر، به ترتیب با کدام واژه‌ها، کامل می‌شود؟

«زاغ می‌خواست کند تا که آسکار کند»

..... افتاد چون دهان بگشود روپهک و طعمه را پرپود»

- (۱) آوازش - طعمه - لارلار - جت
- (۲) لارلار - آوازش - طعمه - جت
- (۳) طعمه - لارلار - جت - آوازش
- (۴) جت - طعمه - آوازش - لارلار

سوالات تشریحی

۱- متن زیر را بخوان و به سوالات پاسخ بده.

نگاهی درباره‌ی ورزش کودکان و نوجوانان

- قبل از انجام هر فعالیت ورزشی، باید از سلامت بدن خود مطمئن شویم.
- باید قوانین ایمنی در ورزش را بشناسیم و آن‌ها را رعایت کنیم.

- بعضی از ورزش‌ها، نیازمند استفاده از تجهیزات ایمنی خاصی هستند؛ از جمله کلاه ایمنی، مچ‌بند، زانوبند و ... باید از این وسایل استفاده کنیم.
- گرم کردن بدن قبل از شروع ورزش و سرد کردن آن پس از ورزش، بسیار مهم بوده و در کاهش درد عضلانی بسیار مفید است.
- قبل، بعد و در حین ورزش و بازی، آب ننوشیم.

الف) شما به چه ورزشی علاقه‌مندید؟

ب) در متن، به ورزش‌هایی که نیاز به تجهیزات خاصی دارند، اشاره شده است؛ این ورزش‌ها کدام‌اند؟

--	--	--	--

ج) رتبه‌های ورزشی زیر را به ترتیب الفبا مرتب کن.

کشتی	شنا	والیبال	بدمینتون	فوتبال
..... ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

د) به نظر شما، چه نکات دیگری در ورزش باید رعایت شود؟

ها پنج کلمه‌ی «جمع» را که در متن استفاده شده، بنویس.

۲- بادکنک‌های هم‌معنی را هم رنگ کن

قدم	نفس	قیمت	بنده	شگفت‌آور	نوکر	کاروان	ناياب	فاقد
گام	کرايه‌ها	غلام	عجيب	گم‌ياب	نادر			

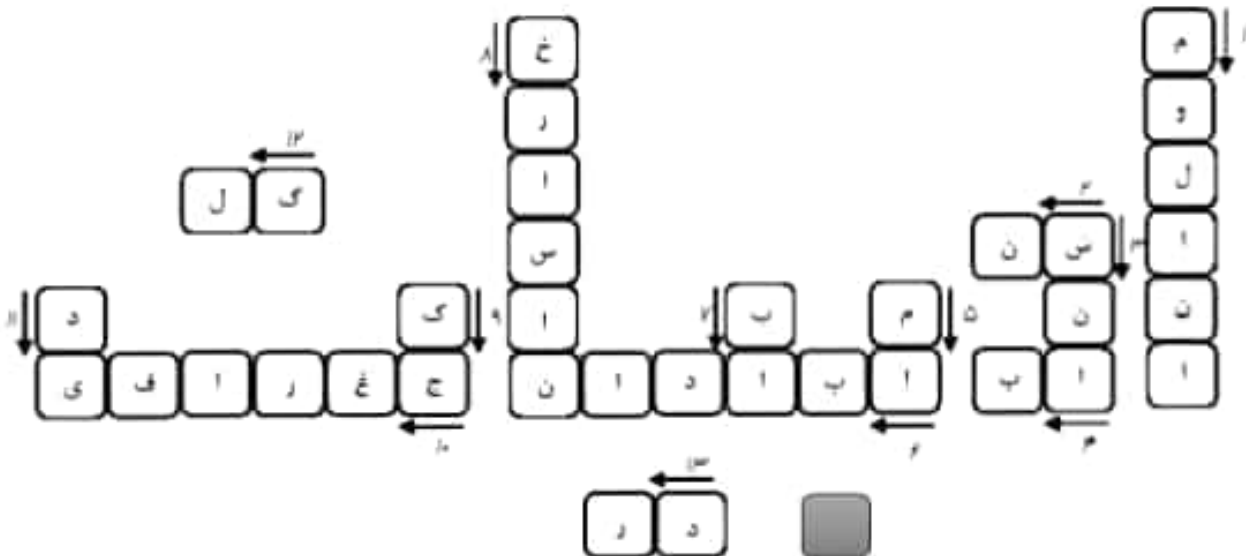
۳- بازی با حروف: دوست خوبها مانند نمونه، با بغیر یک حرف از اول، وسط یا آخر هر کلمه، واژه‌های جدید بساز.

سار نور تاک

سار	نور	تاک
سار	نور	تاک
سار	نور	تاک

۴- برای جدول «ادبیات» سؤال‌های هوشمندانه طراحی کن.

۱	
۲	
۳	
۴	
۵	
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس دهم: باغچه‌ی اطفال

سوالات چهار گزینه‌ای

۱- گاهی در شعرها از کلمات کوتاه شده (مخفف) استفاده می‌شود؛ مانند «ره» که کوتاه شده‌ی راه است؛ در کدام بگ از ابیات زیر، کلمه‌ی کوتاه شده آمده است؟

- ۱) علی ای همای رحمت، تو چه ایستی خدا را / که به ما سوا فکندی همه سایه‌ی ما را
- ۲) دل اگر خدشتاسی، همه در رخ علی بین / به علی شناختم من، به خدا قسم خدا را
- ۳) به جز ز علی که آرد پسری لوالعجائب / که علم کند به عالم شهناز کربلا
- ۴) نه خدا توامش خوانند، نه بشر توامش گفت / متحیرم چه نامم، شه منک لافتی را

۲- مهترین واژه در جمله‌ی زیر کدام است؟

جبار باشجه‌بان نزد بدرش، حرفه‌ی بنایی و کنادری را یاد گرفت.

- ۱) جبار باشجه‌بان
- ۲) پدرش
- ۳) بنایی
- ۴) یاد گرفت

۳- «منحبر» هم‌خانواده‌ی کدام بگ از واژه‌های زیر است؟

- ۱) حیرت
- ۲) حیران
- ۳) تحیر
- ۴) همه‌ی موارد

۴- صحیح‌ترین معنا برای «ابوالعجائب» کدام است؟

- ۱) پسر شگفتی‌ها
- ۲) عجایب شگفت‌انگیز
- ۳) تعجب آور
- ۴) ابوالفضل

۵- کدام ویژگی باعث موفقیت «جبار باشجه‌بان» شد؟

- ۱) نوآوری و توانایی او در کار
- ۲) اعتماد به نفس و نیروی اراده و پشتکار
- ۳) صبر و بردباری فراوان
- ۴) همه‌ی موارد

۱- بخش‌هایی از شعر زیبای «همای رحمت» را کامل کن و به سوالات پاسخ بده.

بهای رحمت

علی ای

به خدا قسم خدا را

گدا را

برو

به جز از علی

که علم کند

منعبرم چه نامم

لم یمن بعت تبریزی اشوبد

الف) زیباترین بیت این شعر، از نظر شما کدام است؟ چرا؟

ب) ابیات سوم و چهارم شعر، به چه حوادثی در زندگی امام علی (ع) اشاره دارد؟

۲- برای هر تک از کلمه‌های زیر، دو هم خانواده بنویس.

رحمت	رحمت	رحمت	رحمت

۳- برای جدول اول «فعل مناسب» و برای جدول دوم، «نهاد مناسب» بنویس.

ردیف	نهاد	فعل
۱	من از زحمات پدر و مادرم	
۲	بهترین کتاب را به من هدیه	
۳	علی و خانواده‌اش در نماز جماعت	
۴	ما به مسافرت	
۵	تو به جشن تولد من	
۶	شا هیبت	

ردیف	نهاد	فعل
۱		من نشینم
۲		دویدم
۳		سپرد
۴		خواستیم
۵		شرکت کردید
۶		رفتید

۴- مفرد جمع‌های زیر را بنویس.

اطفال	عجایب	اولیا	مساجد	شهاد	مدارس

۵- نسی کلمه بنویس که مانند «خدا» با «الف» معام نبود.

۶- مفهوم بیت زیر را در تک بند بنویس.

نه خدا توانمش خواند، نه بشر توانمش گفت / منعبرم چه نامم، شه ملک لافتی را

۷- هر واژه را به معنای خودش وصل کن.

سرمشق	زمره	رحمت	ذوق	حرف
مهربانی	پیشه	نغمه	الگو	شور و شوق

★ سخنانی گران بها از مولا علی (ع).

«جهل المرء بعسوه، من أكبر ذنوبه»

بزرگ ترین گناه انسان این است که عیبهای خود را ببیند

«من أحسن الإنسان، إلا نساء»

بهترین نیکی ها از خود گذشتگی است

«الفكر في الأمور، قبل ملا بسسه، يؤمن الزلل»

پیش از هر کار فکر کنید، تا دچار لغزش نشوید

۸- فعل های جملات بالا را در جاهای خالی زیر بنویس.

۱	۲	۳	۴
---	---	---	---

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس یازدهم: فرمانده دل‌ها

سوالات چهار گزینه‌ای

۱- رابطه‌ی کدام دو واژه، با بقیه فرق دارد؟

۱) گذرگاه - معبر ۲) سربلندی - سرافکنندگی

۳) تصرف - مالکیت ۴) جمله - هجوم

۲- کدام واژه، جمع نیست؟

۱) اشغال ۲) اعمال ۳) زغال ۴) اشکال

۳- در بیان جمله‌ی «خدا را سکر» چه علامتی باید گذاشته شود؟

۱) نقطه ۲) علامت پرسش ۳) علامت تعجب ۴) همه‌ی موارد صحیح است

۴- کدام کلمه با بقیه فرق دارد؟

۱) آفریدگار ۲) خیرنگار ۳) آموزگار ۴) پروردگار

۵- کدام کلمه با توجه به معنای آن، غلط املایی ندارد؟

۱) دراز ۲) بی‌وقفه ۳) وجد زوق و شوق ۴) متجاوز، تجاوزگر

سوالات تشریحی

۱- درباره‌ی خمسه‌هر، چهار جمله (خبری - پرسشی - امری و عاطفی) بنویس.

جملی خبری

جملی پرسشی

جلسه امری

جلسه عاطفی

۲- خاطراتی از فرماندهان جنگ نهمی، در کادری زیر آمده است: آن‌ها را بخوان و به سؤالات پاسخ بده.

حاج احمد متوسلین

راضی‌اش کرده بودند، برود بیمارستان صحرائی. «حق ندارم بگیرم فرماده‌س، بگیرم یک سرپار معمولی»
من خواسته‌م هوشش کننده نگذاشت. گفت: «سگن است در بی هوشی حرفی بزنم و عملیات لو برود ...»

شهید مهدی زین‌الدین

اگر با مهدی نشسته بودیم و کسی قرآن لازم داشته نمی‌رفت این طرف و آن طرف و آن طرف را بگرد. من گفتم: «آقا مهدی! لطفا قرآن را از داخل جیبت بده ...»

شهید محمد علی رحمتی

مسجد نزدیک خانسان بود. هر سه توبت تازش را در مسجد من خواند ...

شهید مهدی باکری

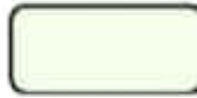
شهردار که بود - کارگرنی گفت بود از حقوقش بگذارند روی پول کارگرهای دفتر.
من سرو صده طوری که خودشان نمی‌توانند ...

الف) به نظر شما ویژگی مشترک شهدا چه بود؟

ب) چرا حاج احمد متوسلین نگذاشت برای فرمان، بی هوشی کنند؟

ج) کدام شهید شهردار بود؟ می‌دانید شهردار کدام شهر؟

د) در بین متن خاطره‌ها بگرد، کلمه‌هایی را که از دو قسمت تشکیل شده‌اند، در جاهای خالی زیر بنویس

ه) آیا در فواصل یا در محله‌ی شما شهیدی هست؟ نام ایشان را با تصویری از باغ گل که در کادر زیر رسم می‌کنی، به ما هدیه

کن

۳- حروف جا افتاده از واژه‌ها را به آن‌ها وصل کن.

○ ترجمه دادن	د	ط	○ وق و شوق
○ اسفاد	ز	ح	○ د
○ ترف	ه	ص	○ سگه
○ ای		ع	○ انصاف پذیر

۴- دوست خوبها با آرزوی این که بهترین فرزند برای پدر و مادر باشی، شعر «مادر» را بخوان. آن را به مادر مهربانت تقدیم کن و به سوالات پاسخ بده.

مادر

آن ز جان و ز تن گرمی تر	کیست آن دل نواز جان پرور؟
کیست آن جلوه گاه نور بصر*	کیست آن نگه گاه روح و روان
دور از گرد ما، هزاران شمر	آن که کرد از دعای نیمه شبی
آن شفاجوی ما به درد انعم*	آن پرستار ما به بیداری

کیست این آشنای مهر اندوز

غیر آرام جان و دل ، «مادر»؟

...

مادر ای جان من ترا قربان

ای مرا همچو روح در پیگر

مادر ای زیر مفعمت پنهان

جنت خلد* و چشمی گوهر

شکر این رنج های بی حد را

کن نوان آمدن ز عبده به در؟

«ادیب برومند»

*بصر: دیده چشم

*ب درد اندر: در دوران درد و بیماری

*جنت خلد: بهشت جاویدان

الف) جمله‌ی اول شعر، چه نوع جمله‌ای است؟

ب) کلمه‌ی «دل‌نواز» از دو بخش معنی دار «دل‌نوا» تشکیل شده است. دو ویژه‌ی دیگر در شعر را که از دو بخش معنی‌دار ساخته شده‌اند در جاهای خالی زیر بنویس.

ج) بیت آخر شعر، چه مفهومی را بیان می‌کند؟

د) جمله یا ابیتی زیبا در وصف «مادر» بنویس.

هـ) دوست مهربانم: جدول «مادر» را پر کن.

۳. اسم

۳. مطیع

۶. مذهب، آیین

۱. مقابل نزدیک

۸. زیر پای مادران است.

۷. میوه‌ای خوشبوست.

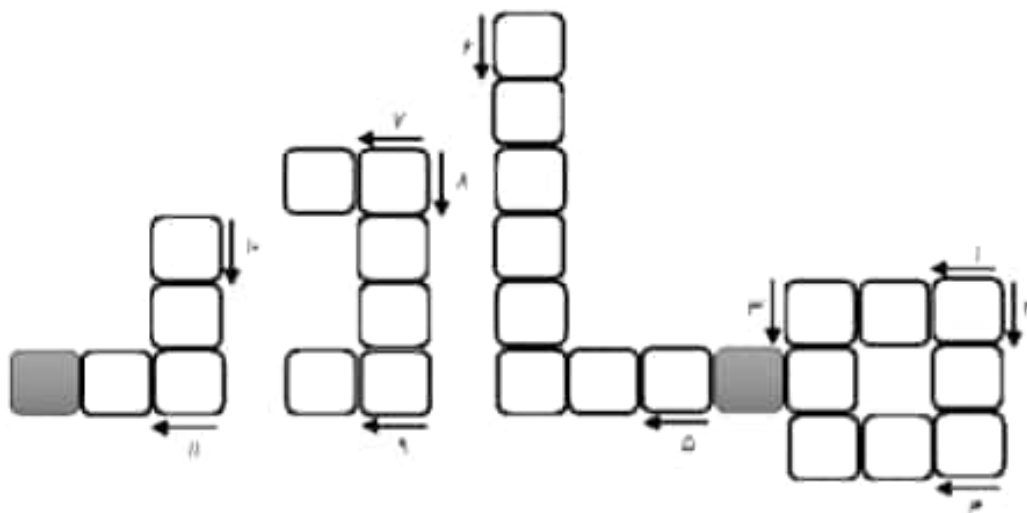
۶. فولیون شهر

۵. روشنائی

۱۱- قلعه - قصر

۱۱. مقابل طبر

۹. نمناک

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس دوازدهم: اتفاق ساده

سوالات چهار گزینه ای

۱- در کدام جمله، «صفت» به کار رفته است؟

- (۱) هر یک از پاران، چیزی گفتند
- (۲) سگ حیوان باوقایی بود
- (۳) نباید فقط بدی ها را دید
- (۴) همه ی شما آن را دیدید

۲- نهاد در جمله ی زیر کدام است؟

«پدر بزرگم بسیار مهربان و صمیمی بود.»

- (۱) پدر بزرگم (۲) بسیار (۳) مهربان (۴) صمیمی

۳- کدام کلمه «صفت» نیست؟

- (۱) زیبا (۲) دانا (۳) توانا (۴) سبنا

۴- «قطره» در عبارت «یک قطره از دل من ابر روی دفتر افتاد» به چه معناست؟

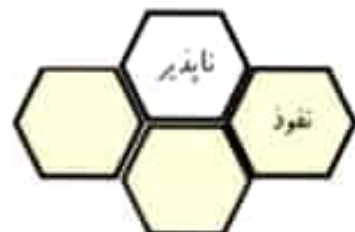
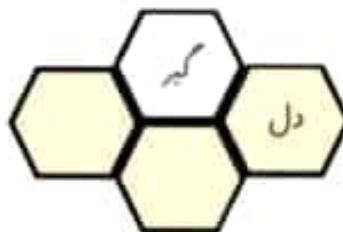
- (۱) اشک (۲) بزلن (۳) برف (۴) جوش

۵- شعر زبانی «اتفاق ساده» سروده ی کیست؟ به چه مفهومی اشاره دارد؟

- (۱) اسدالله شعبی - جنگ تحمیلی (۲) پروین اعتصامی - هند و اندرز
- (۳) فیض امین پور - جنگ تحمیلی (۴) محمد میر کیایی - خانواده

سوالات تشریحی

۱- مانند نمونه کامل کن.

۲- اسامی مبارک چند تن از شهدای بزرگوار در جدول زیر آمده است: آن‌ها را به‌صورت سطر و ستون خط بکنی.

س	ب	ا	ر	خ	د	ج	ک	ص	ب	ر	ر	ب	ن	ح	ب	ز
ا	ف	ی	ب	ص	ه	ح	ر	ی	د	ف	ز	ح	ا	س	ن	د
س	ا	ی	ح	ر	س	ب	ذ	ج	ی	ن	ک	س	ح	ی	ا	ح
م	ر	ن	ط	ی	ا	و	ی	ن	ی	ا	ی	ر	ب	ن	ا	س
س	ی	ص	ذ	ا	ب	ه	م	م	ا	خ	ف	ا	ی	ح	م	ن
س	ا	ح	م	ص	ط	ف	ی	ح	م	ر	ا	ن	ب	ر	ب	ب
م	ف	س	خ	ا	ن	ک	خ	م	ف	ح	ب	س	خ	ا	ح	ا
خ	س	ی	ک	ح	ی	ب	ح	ح	ه	س	م	ب	س	ز	م	ف
ط	م	ه	د	ی	ب	ا	ک	ر	ی	م	ح	ا	خ	ی	ا	ر
ا	ح	ی	ن	م	ج	ف	م	ی	ا	س	ن	ح	م	ا	س	ی

۳- شعر «یک خط در میان» از شاعر توانای معاصر «قاسم امین پور» را بخوان، لذت ببر و به سؤالات پاسخ بده.

یک خط در میان

در کتاب چار فصل زندگی
هر یک از این صفحات یک لحظه‌اند
آفتاب و ماه یک خط در میان
شادی و غم نیز هر یک لحظه‌ای
گاه، اوج خنده‌ی ما گریه است
گریه دل را آبیاری می‌کند
زندگی ترکیب شادی با غم است
گرچه می‌گویند شادی بهتر است
الف) کلمه‌های مخالف (متضاد) در شعر کدامند؟

صفحه‌ها پشت سر هم می‌روند
لحظه‌ها با شادی و غم می‌روند
گاه پیداه گاه پنهان می‌شوند
بر سر این سفره میمان می‌شوند
گاه، اوج گریه‌ی ما خنده است
خنده یعنی اینکه دل‌ها زنده است
دوست می‌دارم من این پیوند را
دوست دارم گریه با لبخند را

ب) به نظر شاعر، زندگی ترکیب چه چیزهایی است؟

ج) ارتباط این درس با شعر «اتفاق ساده» چیست؟

د) در عبارت «صفحه‌ها پشت سر هم می‌روند» نهاد کدام است؟

ه) چهار فعل را که در شعر آمده است، در مستطیل‌های زیر بنویس

--	--	--	--

و) اگر شما به جای شاعر این شعر بودید، چه نامی برای آن انتخاب می‌کردید؟

۴- با توجه به جمله‌های زیر، جدول را کامل کن.

نهاد	صفت	فعل

- من میوه‌های آب دار ناپستانی را بسیار دوست دارم.

- او خاطرات شیرین و به یاد ماندنی دوران کودکی‌اش را به یاد داشت.

- روزهای زبانی گذشته است.

- مدرسه‌ی ما به دانش‌آموزان کوسا و نمونه جایزه داد.

۵- برای هر کدام از واژه‌های زیر، دو هم خانواده بنویس.

صفت	اشتیاق	اجتماع	عزت

۶- دوست باهوشم | برای هر تصویر یک «صفت» مناسب بنویس.

دانش آموز

خورشید

سگ

لیاس

گل

درخت

۶- واژه‌ی صحیح را انتخاب کن.

(غلتید - غلطید)

۱ سنگ ریزه‌ها از دستم افتاد و روی زمین _____.

(هومه - حومه)

۲ ما در _____ شهر زندگی می‌کنیم.

(سمیم - صمیم)

۳ داشتن دوستی مهربان و _____ نعمت است.

(سرایت - صرایت)

۴ باید مراقب باشیم تا بیماری‌های واگیردار به ما _____ نکند.

(سطر - ستر - صطر)

۵ درباره‌ی باران، ده _____ انشاء نوشتم.

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس سیزدهم: لطف حق

سوالات چهار گزینه ای

۱- مفهوم بیت «رودها از خود نه طغیان می کنند / آنچه می گوسم ما، آن می کنند» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تمام قدرت‌های عالم نزد پروردگار است
- (۲) آب دریاها هر زمانی طغیان نخواهند کرد
- (۳) فقط رودها و دریاها طغیان می کنند و سیل راه می اندازند
- (۴) رودها هرگز طغیان نمی کنند.

۲- شعر زیبای لطف «لطف حق» سروده‌ی کسب و درباره‌ی کدام بنامبر بزرگوار است؟

- (۱) پروین اعتصامی - حضرت عیسی (ع)
- (۲) پروین دولت آبادی - حضرت عیسی (ع)
- (۳) پروین اعتصامی - حضرت موسی (ع)
- (۴) پروین دولت آبادی - حضرت موسی (ع)

۳- کدام یک از واژه‌های زیر، از دو قسمت تشکیل شده است؟

- (۱) حرث
- (۲) طغیان
- (۳) سیلاب
- (۴) طوفان

۴- نسبت «شندسوم» به «شندم» مانند نسبت «دیدسی» به _____ است.

- (۱) دیدی
- (۲) دیدم
- (۳) دیدید
- (۴) دیدیم

۵- رابطه‌ی «غذا» به «فضا» مانند رابطه‌ی کدام دو واژه است؟

- (۱) حیات با حیاط
- (۲) اسس با اثاث
- (۳) گل با گل
- (۴) گزیده‌های (۱) و (۲)

سوالات تشریحی

۱- جاهای خالی شعر زیر را کامل کن.

امید

شایدستم کبوتر بچای را کرد دنبال

..... پرواز از بی اش باز

..... ز چنگ باز

..... اجل را دید و شمت از زندگی دست

..... نظر کرد که

..... نه بنشمن صلاح است و باز

..... به کلی رشتی

..... چو امیدش به حق بود آن کبوتر حی داور

..... به خاک افتاد کبوتر شاد و خندان کرد پرواز

☆ «امید به خدا بسن» یعنی چه؟ در دو سطر توضیح دهید.

۲- دوست آگاهی من درس «لطف حق» را به نثر ساده‌ی فارسی برگردان (نثر را به صورت داستان بنویس) و به سؤالات پاسخ بده.

مادر حضرت موسی (ع)، یوکابد، وقتی تصمیم گرفت فرزند دلبندهش را به رود نیل بسپارد

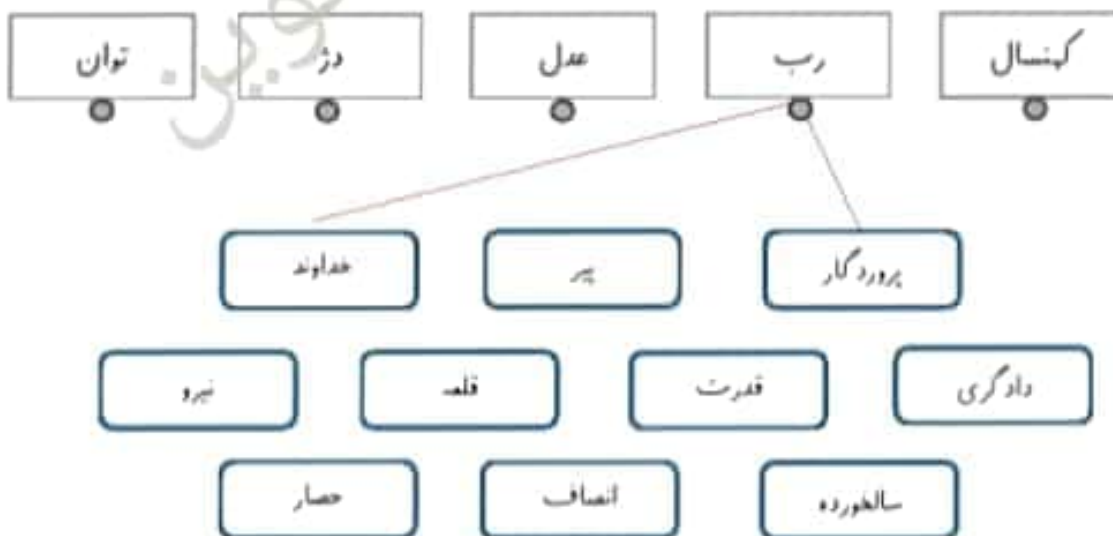
الف) چرا یوکا به فرزندش را به رود نیل گذاشت؟

ب) عالیت حضرت موسی (ع) چه شد؟

۳- دوست دقتیما غلطهای املائی شعر زیر را صحیح کن.

مادر موسا چو موسا را به نیل
خود ز ساحل کرد با حضرت نگاه
درکنند از گفتنی رب جلیل
گفت کای فرزند خورد بی گناه
چون رهی زین کشتی بی ناخدای
گر فراموشت کند لطف خدای

۴- مانند نمونه، هر کلمه را به هم معنی اس وصل کن.

۵- دوست با ایمان! یکی از لقب‌های حضرت موسی (ع) «کلم الله» بوده است. تحقیق کن و بگو این لقب به چه

معناست؟ چرا حضرت موسی (ع) را «کلم الله» می‌گفتند؟

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس چهاردهم: ادب از که آموختی؟

سوالات چهار گزینه ای

۱- در عبارت «دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی فایده کردند» صفت‌ها کدامند؟

- (۱) دو کس - سعی (۲) بیهوده - بی فایده (۳) رنج - سعی (۴) بردند - کردند

۲- فعل «بردند» برای کامل شدن معناسی:

- (۱) فقط به نهاد نیاز دارد (۲) فقط به مفعول نیاز دارد
(۳) هم به نهاد هم به مفعول نیاز دارد (۴) به هیچ جزئی نیازمند نیست

۳- رابطه‌ی «نهی» با «خالی» مانند رابطه‌ی با است.

- (۱) طبل - طبله (۲) علم - عمل (۳) آموختن - انجام دادن (۴) پرهیز - نوری

۴- «غازی» معنی:

- (۱) جنگجو (۲) کسی که لغات می‌کند (۳) وکیل (۴) همه‌ی موارد

۵- کدام جمله «مفعول» دارد؟

- (۱) دانا چون طبله‌ی عطار است (۲) علم بی عمل به چه ماند؟
(۳) ادب از که آموختی؟ (۴) از عمل ناپسند پرهیز می‌کردم

سوالات تشریحی

۱- هر معنی (مترادف) واردهای زیر را بنویس.

غازی	لطیف	قشر	جلد	مام
شبیاز	ارمغان	صلاح	کام	تافل

الف علم چندان که بیش تر خوانی / چون عمل در تو نیست، نادانی

ب عالم بی عمل، بی چه ماند؟ بی زینور بی عمل.

ج دانا چون طبعی عطار است، خاموش و هنرنمای.

د نادان چون طبل غازی، بلند آواز و میان نمی.

ه مشک آن است که خود بیبوید نه آن که عطار بگوید.

و هر چه از ایشان در نظر ناپخته آمد از آن پرهیز کردم.

۳- کلمه‌هایی مثل «علم و عمل» از سه حرف «ع - ل - م» تشکیل شده‌اند که ترتیب قرار گرفتن حروف در آن‌ها با هم متفاوت است. نمونه چهار گروه از این گونه واژه‌ها را بنویس.

درس و سرد

و

و

و

و

در فضیلت قامت

هرگز از دور زمان نتابیده بودم و روی از گردش آسمان درهم نکشیده، مگر وقتی که بایم برهنه مانده بود و استطاعت * پای پوش * نداشتم * به جامع کوفه * در آمدم دلنگ

یکی را دیدم که پای نداشت.

سپاس نعمت حق به جای آوردم

و بر این گفشی صبر کردم.

مرغ بریان به چشم مردم صبر

و آن که را دستگاه * و قوت نیست

گفت از برگ نزه بر خوان * است

شلفم پخته مرغ بریان است

عجایب دیگر از سدی شیرازی

* استقامت توانایی * پای پوش گفشی * جامع کوه سجد کرد * خوان سفره * دستگاه قدرت

الف) از این حکایت چه درس می گیریم؟

ب) «مفعول» ها را در این متن پیدا کن و بنویس.

جدول «ادب» را کامل کن.

۱. ادب را از بی ادبانه آموختند.

۲. مزه ی لعک

۳. مثل عبور قون در بدن

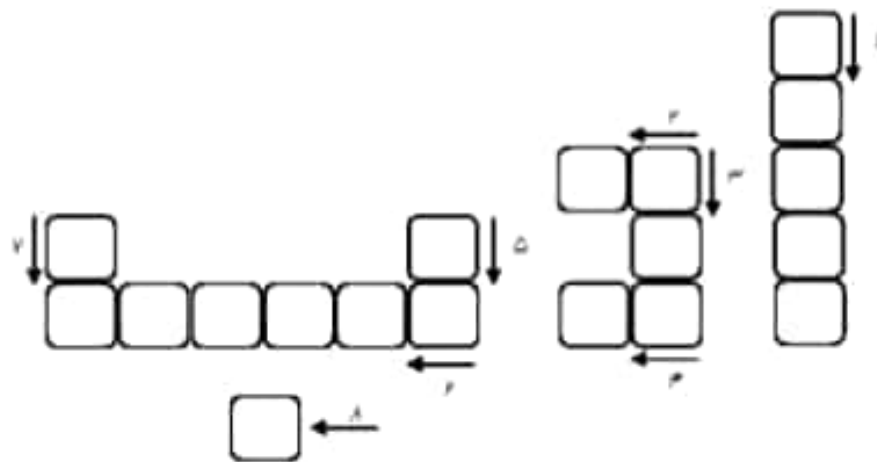
۴. جو ایران تپاشد ————— من مبار.

۵. ملقب (کوتاه شده) شاه.

۶. لشاهی مفعول در جمله است.

۷. کتاب، سعری

۸. آفرین حرف انقبای فارسی

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس پانزدهم: شیر و موش

سوالات چهار گزینه ای

۱- در بیت زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

از بی سید گرگ ، یک سیاد در میان هول و هوش ، دام نهاد

- (۱) دو غلط (۲) سه غلط (۳) چهار غلط (۴) پنج غلط

۲- بیت زیر، چند جمله است؟

دست برد و گرفت کلدی موش شد گرفتار موش بازگوش

- (۱) یک جمله (۲) دو جمله (۳) سه جمله (۴) چهار جمله

۳- کدام یک از واژه‌های زیر، بسندید دارد؟

- آشفته متغیر هوش خلاصه

۴- کدام واژه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) بازی (۲) شن‌زار (۳) نهدار (۴) چمن‌زار

۵- «با دم سر بازی کردن» به چه معناست؟

- (۱) دم شیر را گرفتن و بازگوشی کردن (۲) کار خطرناک انجام دادن
 (۳) لذت و آزر رساندن به دیگران (۴) بازی و سرگرمی

سوالات تشریحی

۱- با توجه به ابیات زیر، به دقت به سؤالات پاسخ بده.

شیر و موش

بود شیری به پیشای خفته
 :
 خواست در زیر پنجه له کندش
 :
 شیر از این لابد رحم حاصل کرد
 :
 اتفاقاً سه چار روز دگر
 شیر چون موش را رهایی داد
 موشکی کرد خوابش آشفته
 به هوا برده بر زمین زندش
 پنجه وا کرد و موش را ول کرد
 شیر را آمد این بلا بر سر
 خود رها شد ز پنجدی صیاد

الف) واژه‌هایی که زیر آن ها خط کشیده شده است را معنا کن

ب) کدام واژه با افعه شدن «ک» با آخر آن، کوچک شده است؟

ج) هر کدام از حروف زیر، چندبار در بیت تکرار شده‌اند؟

«ش» در بیت اول «ده» در بیت دوم «ل» در بیت سوم

«زه» در بیت چهارم «الف» در بیت پنجم

د) برای واژه‌های زیر، هم ختوانده بنویس.

صید رحم

ه) دو واژه در این شعر، به صورت کوتاه شده (مخفف) آمده است، آن دو واژه کدامند؟

وا از ماجرای این داستان، چه نتیجه‌ای می‌گیریم؟

۲- کامل کن.

شس زار یعنی _____

س زار یعنی _____

شکس زار یعنی _____

گل زار یعنی _____

گندم زار یعنی _____

۳- در جدول زیر، نام «ده» حیوان پنهان شده است؛ آن‌ها را بنام و خانه‌های هر یک از حیوانات را نگ رنگ کن.

سبب با حروف باقی‌مانده، رمز جدول را بنام کن.

ا	ب	ز	و	ا	ن	ه
بی	ل	و	ا	ی	ن	ر
ب	ن	ا	م	د	ه	خ
ه	ر	ی	و	ی	ن	د
ف	ف	ی	ل	ا	ی	
م	و	س	ر	ح	س	ی

رمز جدول

راهنمایی: نام یکی از «خوان و پندس‌های» کتاب است.

۵- دوست با اعمام می‌دانی در قرآن کریم نام چه حیواناتی ذکر شده است؟

نام چهار حیوان را که در قرآن آمده است، در کادرهای زیر بنویس.

● ● زنبور عسل ● ●

۶- دو ضرب‌المثل بنویس که در آن نام حیوانات استفاده شده باشد مانند:

«شتر در خواب بیند پنجه دانه»

حالا تصویر یکی از این مثل‌ها را در کادر زیر طراحی کن.

کاربرد فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس شانزدهم: پرسشگری

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام یک از فعل های زیر، برای کامل شدن معنی اس، به سه جزء دیگر نیاز دارد؟

- (۱) جنگید (۲) ترسید (۳) خرید (۴) رسید

۲- رابطه ی «جهل» با «دانش» چه رابطه ای است؟

- (۱) مترادف (۲) متضاد (۳) هم خانواده (۴) هیچ کدام

۳- کدام فعل، معنای دستور و خواهش ندارد؟ (کدام گزینه، فعل امر نیست؟)

- (۱) فریاد (۲) گریه (۳) بشنو (۴) گریست

۴- «تألف» یعنی

- (۱) تحقیق (۲) نوشتن کتاب (۳) پژوهش (۴) تأثیر

۵- بست زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

«چه ناخوش بود، دوستی با کسی که بهره ندارد ز دانش بسی»

- (۱) دوستی با انسان های نادان و جاهل، بهره ای ندارد
(۲) باید با انسان های مهربان دوست شویم
(۳) دوست هر کسی، علم و دانش اوست
(۴) دوست ناخوش، باعث بیماری انسان می شود

سوالات تشریحی

۱- شعر زیر را با خط خوش کامل کن و به سوالات پاسخ بده.

خرد و دانش

توانا بود هر که دانا بود

راهنای

به دانش

بیایی ز هر دانش،

ز هر دانش

میاسای از آموختن

که بهره ندارد

بیاید گریست

که

که نادان به هر جای، بی رامش است

الف) این شعر بسیار زیبا، سروده‌ی کدام شاعر توانای فارسی زبان است؟

ب) واژه‌های زیر را که در شعر هم آمده است، معنا کن

بهره رامش بزدان برنا

ج) در کدام بیت شاعر به ما سفارش می‌کند که حتی لحظه‌ای از آموختن غافل نشویم؟

د) کلمه‌ی «دانش» در این شعر، چند مرتبه تکرار شده است؟

ه) دو هم‌خانواده برای این کلمه بنویس.

و) بیت نخست شعر را معنا کن

و) خانواده‌ی هر یک از واژه‌های زیر، در شعر آمده است. آن‌ها را پیدا کن و بنویس.

۲- مانند نمونه کامل کن.

الف مادر فرزندش را در گهواره خواباند.

ب رئیس نغدیرنامه را به معاون داد.

ج علی بول‌هایش را در فلک جمع کرد.

انداخت.	روی کوش	کیفش را	ترانه

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس هفدهم: مدرسه‌ی هوشمند

سوالات چهار گزینه‌ای

۱- کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) داننده (۲) شنونده (۳) بنده (۴) گوینده

۲- «از سر مرغ گرفته تا جان آسمزاده» یعنی:

- (۱) همه چیز (۲) لشیات که برای لسان مفید است
(۳) چیزهای مهم (۴) خوراکی‌های مخصوص لسان

۳- کدام یک از واژه‌های زیر از دو قسمت معنی‌دار تشکیل شده است؟

- (۱) پکنواخت (۲) جوکندمی (۳) دانش‌آموز (۴) همه‌ی موارد

۴- اگر واژه‌های زیر را به ترتیب الفبا مرتب کنیم، کدام وارد سوم خواهد آمد؟

باسوریزه - احسنت - صواب - اسکال - ننا

- (۱) باسوریزه (۲) احسنت (۳) صواب (۴) ننا

۵- کدام واژه با بقیه فرق دارد؟

- (۱) دانشمند (۲) هوشمند (۳) ستمد (۴) هنرمند

سوالات تشریحی

۱- سال چهارم دبستان هم به پایان رسد! آموختن علم و دانش در این سال بر تو مبارک، به جشن پایان سال تحصیلی خوش آمدی.

برای هر حرفی که روی سمع‌هاست، به دلخواه یک واژه‌ی مهم بنویس.

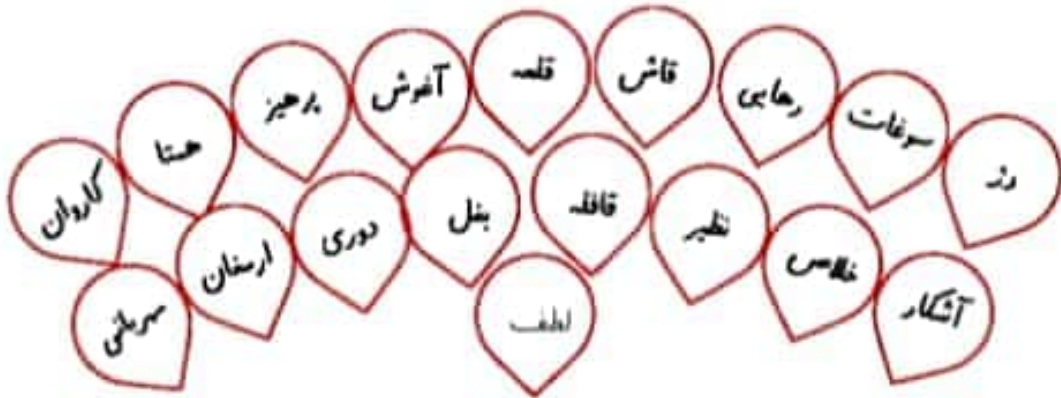
خ

ذ

ص

ط

۲- بادکنک‌های هم معنی را، هیرنگ کن.

۳- نام دوستان صمیمی خود را در این سال تحصیلی، به ترتیب حروف الفبا بنویس.

--	--	--	--	--

پاییده نویسی

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس اول : آفریدگار زیبایی

سوالات چهار گزینه ای

۱- کدام یک از واژه های زیر جمع است؟

☐ صبحگاه (۱)	☐ مزارع (۲)
☐ نهان (۳)	☐ باران (۴)

۲- کدام واژه با بقیه متفاوت است؟

☐ لری (۱)	☐ اقلی (۲)
☐ طوفانی (۳)	☐ آب و هوا (۴)

۳- امکان دیدن آبشار شکیب در کدام فصل سال بیشتر است؟

☐ بهار (۱)	☐ تابستان (۲)
☐ پاییز (۳)	☐ زمستان (۴)

۴- شعر «خدا» سروده‌ی کدام شاعر خوش ذوق پارس است؟

☐ قیصر امین پور (۱)	☐ پروین اعتصامی (۲)
☐ پروین دولت آبادی (۳)	☐ ابوالقاسم حالت (۴)

۵- مزارع گندم در چه فصلی محصول می‌دهند؟

☐ بهار (۱)	☐ تابستان (۲)
☐ پاییز (۳)	☐ زمستان (۴)

سوالات تشریحی

۱- جاهای خالی شعر را با کلمات مناسب پر کن

تائش خدا

ب ڊام ڪٿم: آڙ اڻ خدا ڪيٽ؟

ٺوڪڻي

..... ڇا

..... ڇا

..... نڊايت راڻيم

..... ٻن آڙن ڪٽ:

..... فرنگا

..... روڻائي! خدا

اين شعر زيارا چه ڪسي سروده لت ؟

۲- هر کدام از واژه های زیر، گروه کلمه های زبانی را بر خود جای می دهند، مانند نمونه کامل کن

ورزش	خدا	دریا	درس
.....شنا.....
.....فردوسی.....
.....موج.....
.....خورمهر سزایی

۳- واژه های هم معنی را به هم وصل کن

۴- دوست بهاری اما جدول بهار را کامل کن

۱ ماهی حیات است

۲ ماه کامل را گویند

۳ وعده ای آخر غذا در شبانه روز

۴ حیوان نجیبی است

۵ نام مادر حضرت زهرا (س)

۶ ماه اول از فصل بهار

۷ همراه برف در آسمان می آید

۵- شعر «خبر داغ» از شکوه قاسم نیا را در جاهای خالی زیر بنویس و متناسب با آن در کادر خالی تصویر بکش.

خبر داغ

۴

دل در نیت نیت

کاف

بازگ

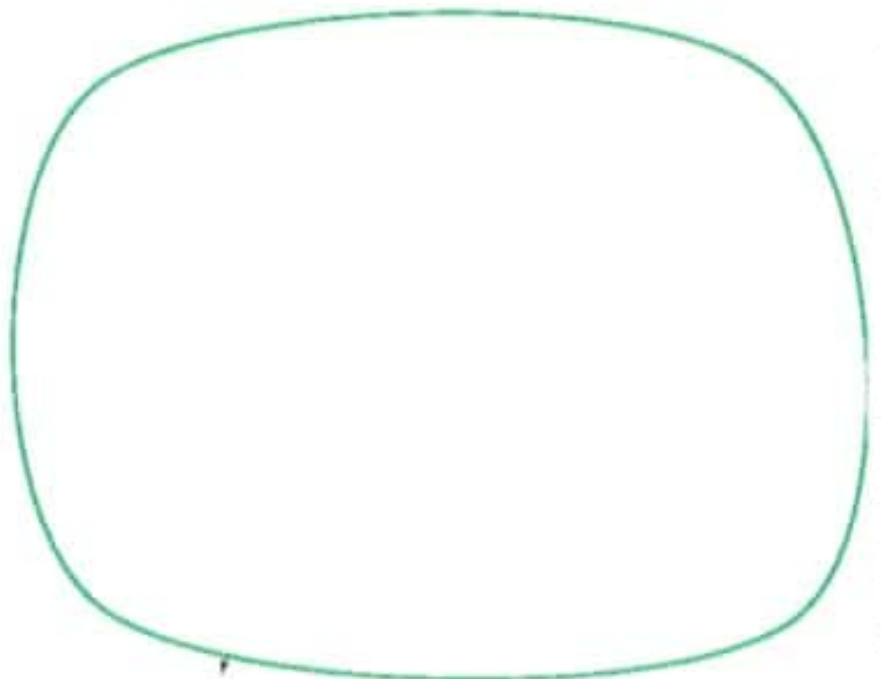
پیدا شده نویسن

مر چه را دید و شنید

آب

۳

خبر داغ کاف

درس اول

آفریدگار زیبایی

۱- کلمات هم معنی را پیدا کرده و به هم وصل کنید .

قشر - آویخت - غوک - انبوه - داوری - زینت داد

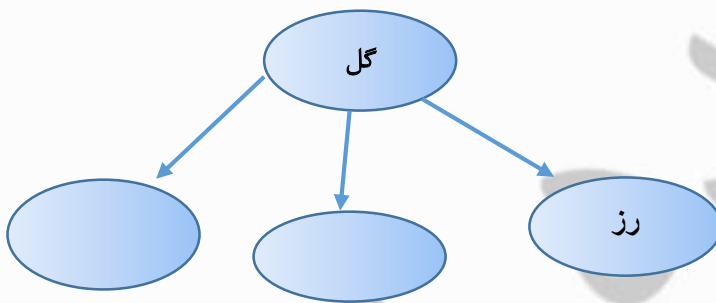
آویزان کرد - بسیار - لایه - قورباغه - قضاوت - تزیین کرد

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید .

خورشید از دیدن منظره بهار (لذت برد - ناراحت شد)

زمستان بر تن کوه ها و دشت ها (لباس سفید پوشانید - بوته های تمشک کشید)

۳- نمودار زیر را کامل کنید .

۴- کلمات در هم ریخته را به یک جمله کامل تبدیل کنید.

جهان افروز - پشت - از - ابرهای سفید - کرد - تماشا - خورشید - را - نقاشی - تابستان

۵- حروف در هم ریخته را مرتب کنید و کلمات معنادار بسازید.

ع ز ر م ا

و ب ن ص ر

ط ه ق ر

۶- در هر یک از جملات زیر دو غلط املایی وجود دارد . آنها را پیدا کرده و صحیح آن را بنویسید .

پاییز ال به سراق جنگل رفت ، برگ های درختان را با قطره های باران جلاع داد .

.....

تابستان جنگل را با بوته های انبوح تمشک زینط داد .

.....

۷- با قرار دادن حروف مناسب ، جدول را کامل کنید .

ن		ت		م	
د	ی			و	خ
		ر		ن	م
	ن	و	گ		گ

۸- در کلمات زیر یه حرف به اشتباه نوشته شده است. آن را پیدا کنید و دور آن خط بکشید و درست آن حرف را بنویسید .

تسویر های زیبا - عصل - منزره ای - شروح - محاجرت - حوشیار

درس دوم

کوچ پرستوها

۱- حروف در هم ریخته را مرتب کنید و کلمات با معنا بسازید .

چ و ک

وال ط ی ن

ش ف ی گ ت

.....

.....

.....

۲- معنی کلمه ی مورد نظر را از داخل پرانتز پیدا کنید و در جای خالی بنویسید .

کوچ : (هیجان - مهاجرت کردن)

پی در پی : (پشت سر هم - قوی)

۳- مانند نمونه جاهای خالی را کامل کنید . دور = نزدیک

دانایی = آغاز =

۴- کلمات در هم ریخته را مرتب کنید و جمله‌ای کامل بسازید .

وقتی - لانه - رسید - تخم - کار - پرستو ها - می گذراند - ساختن - پایان - به

.....

۵- مانند نمونه کامل کنید .

مسافر - سفر - مسافرت لطیف - معتدل -

۶- جاهای خالی را کامل کنید .

برگ ها تک تک ریخت آهو از دشت گریخت

۷- کلمات داخل جدول را با علامت مناسب جمع ببندید .

ات	ان	ها	
-	-	پرستو ها	پرستو
			درخت
			موجود

۸- کدام شکل در هر دو کلمه درست است . دور آن خط بکشید .

عده - عده مشغول - مشغول آسوده گی - آسودگی سپری شدن - سپری شدن

درس سوم

راز نشانه ها

۱- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .

رفت پای درخت و کرد آواز گفت :
پر و بالت سیاه رنگ و قشنگ از سیاهی رنگ

۲- هم معنی کلمه ی مورد نظر را از داخل پرانتز انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید .
حدس زدم : (فکر کردم - انتخاب کردم - جبران کردم)

۳- مانند نمونه کامل کنید .

دیدنی : ندیدی چپ : ندیده بودم :

۴- حروف در هم ریخته را مرتب کنید و کلمات با معنی بنویسید .

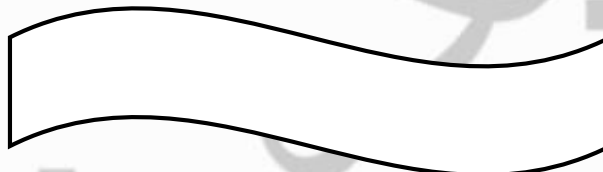
ک ح ا م ع ر ذ م ت

۵- عبارت زیر را مانند نمونه انجام دهید

روبهک : روباه کوچک نبدی : گر :

۶- کلمات در هم ریخته را مرتب کنید .

افتاد - بگشود - طعمه - دهان - چون

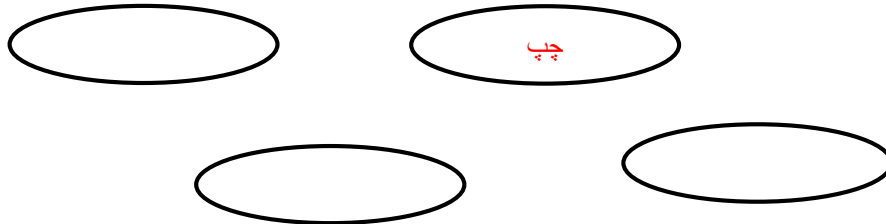
۷- کلمه ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید .

مرد خشمگین شده و را پیش حاکم برد . (پسر - دزد)

..... یک سمت جاده خورده شده بود . (علف - گل)

۸- با حروف جدول زیر کلماتی را مانند نمونه پیدا کنید .

ح	ک	ت	ش	و	ه
ا	ه	د	ا	ج	د
ک	و	ع	ن	م	ر
م	ل	ل	گ	پ	چ
پ	چ	ف	ش	س	د

درس چهارم

ارزش علم

۱- عبارت زیر را کامل کنید .

بیاموزید آنچه را است و به دست آنچه را ماندنی است .

۲- کلمات هم معنی را پیدا کرده و با خط به هم وصل کنید .

حکیم - بیندیشید - چاره ای - شهرت - تعلیم - قصد

راه حلی - نیک نامی - اراده - دانشمند - آموختن - فکر کنید

۳- مانند نمونه کامل کنید .

بازگشت : بر نگشت حاضر : علاقه داشت :

۴- حروف نامرتب را مرتب کنید .

چ ک و ک

ن ا د ش

.....

.....

۵- جملات زیر را مانند نمونه کامل کنید .

سفر می کردم مسافرت می کردم

حکیم آرام بود حکیم داشت .

۶- کلمه های در هم ریخته زیر را مرتب کنید .

زود - خیلی - کشتی - با - برافراشته - بادبان های - کرد - حرکت

--

۷- برای هر یک از کلمه های زیر یک جمع بنویس . (مانند نمونه)

امواج	موج
	حکیم
	ساحل

۸- صحیح کلمات زیر را بنویسید .

نگرشت نجات تحجب افزودده

درس پنجم

(رهایی از قفس)

۱- مانند نمونه کامل کنید .

رفت : آمد

شروع : خوشحال :

۲- معنای کدام کلمه درست است؟ دور آن خط بکشید .

سوغاتی : هدیه پاداش

گران بها : باارزش معروف

قضا : خوراکی سرنوشت

غلام : خدمتکار رفیق

۳- جدول را مانند نمونه کامل کنید .

حروف	حرف
شکایات	
	هدیه
	بازرگان

۴- کدام دسته کلمات زیر همه املائی درستی دارند؟

(الف) ثروتمند - بها - لذت

(ب) ارمغان - صهنه - غلام

(ج) دلتنگ - صحنه - شرمنده‌گی

(د) بها - صحبت - شرمندگی

۵- کلمات در هم ریخته را مرتب کنید .

داد - را - طوطی ها - او - قول - سلام - هم - و - پیغامش - به - هندوستان - برساند .

۶- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید و اشعار را کامل کنید.

کان فلان طوطی که شماست

از آسمان در ماست

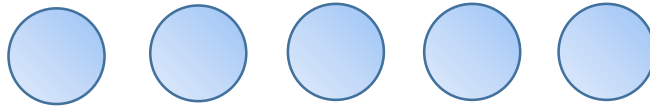
هر غلامی را بیاورد

هر را ببخشید او نشان

۷- پاسخ سوالات زیر را در جدول قرار دهید .

هم معنی ارمغان

۸- با کنار هم قرار دادن حرف اول کلمات یک کلمه جدید بسازید .

اتفاق - رود خانه - مهربان - غلط - امن - ندانستن

.....

درس ششم

آرش کمان گیر

۱- حروف در هم ریخته را مرتب کنید .

ی س ت ا د

ش ا ر

ن ر ت و ا

پیروزی = شکست

۲- مانند نمونه جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .

..... = نا امید

..... = دشوار

..... = تیره

۳- جملات زیر را مانند نمونه کامل کنید .

مرز را پرواز تیری مشخص می کند

مرز را پرواز تیری می دهد سامان

.....

آرش گفت در بدن من هیچ نقص و عیبی نیست

۴- کلمات زیر را مرتب کنید .

بازوی - و - کو - سر پنجه ی - پولادین - کو - ایمان - آن ؟

۵- دور کلماتی که با هم در یک گروه هستند خط بکشید .

ایرانی - دماوند - پوشاک - استوار - مزرعه - مدرسه

۶- جمله‌ی زیر را نشانه گذاری کنید .

راستی چه پیشنهاد دشواری مگر یک تیر چقدر می‌تواند دور بشود

۷- با توجه به پاسخ سوالات جدول زیر را کامل کنید .

هم معنی / اندوهگین

روزگار به سختی می‌گذشت و چاره‌ای جز نبود .

۸- از بین حروف داخل کمانک حرف درست را انتخاب کنید .

ت...میم (س ص ث) تی...بال (ز ظ ض) تی...ه (غ ق)

درس هفتم

مهمان شهر ما

۱- جاهای خالی را کامل کنید .

چست و چابک با دو پای می‌دویدم همچو آهو از سر جو

۲- دور هم معنی صحیح خط بکشید .

استقبال : پیروزی پیشواز نشاط : شادی دوستی

۳- حروف در هم ریخته را مرتب کنید .

ن ب ش ج پ ت ش ط ق ف

.....
.....
.....
۴- مانند نمونه کامل کنید . شوق : ناراحتی

خاموش : طلوع :

۵- کلمات در هم ریخته را مرتب کنید .

همیشه - صدای - زودتر - گنجشکان - از - با - جیک جیک - از - شدم - خواب - بیدار

.....
۶- در جمله ی زیر غلط های املائی را بیابید و صحیح آن را بنویسد .

خوشحال و با نشاط به حیات رفتم . نصیم خنک بامدادی دستی به صورتم گشید .

.....
.....
.....
۷- مانند نمونه کامل کنید . حضور : حاضر محضر

منتظر : حرکت :

۸- جدول زیر را مانند نمونه کامل کنید .

کلمه	مفرد	جمع
سخنان	سخن	*
جمله	*	
اشعار		*

درس دهم

باغچه اطفال

۱- جاهای خالی را با حروف مناسب کامل کنید .

مک..... ب م.....قل ق...قاز

۲- معنی درست کلمه را از داخل پرانتز پیدا کنید و در جای خالی قرار دهید .

فروزان :(درخشنده - سخت گیر)

ذوق :(شور - تلاش)

فعال :(بی حوصله - پر کار)

صبر :(تندرستی - بردباری)

۳- با توجه به کلمات داخل کمانک جا های خالی را کامل کنید .

من بیدار می ماندم و در دور و دراز فرو می رفتم . (اندیشه - بازی)

اما قنّادی رونق چندانی داشت و زندگی به می گذشت . (سختی - آرامش)

۴- بیت زیر را کامل کنید .

برو ای گدای مسکین در خانه علی زن
که نگین پادشاهی

۵- مانند نمونه کامل کنید .

مدرسه : مدارس طفل :
کتاب :

۶- کلمات در هم ریخته را مرتب کنید .

که - شعله ی - من - در - به - مردم - فروزان - خدمت - می سوختم .

.....

۷- جدول زیر را کامل کنید .

○ ○ ○ ○ ○ ○

هم معنی تابان

○ ○ ○ ○ ○ ○

فقیر

○ ○ ○ ○

نام دیگر آموزگار

حرفه و کار

نام دیگر قلب

۸- با کنار هم قرار دادن حرف آخر کلمات زیر یک کلمه ی جدید بسازید .

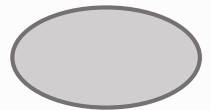
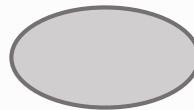
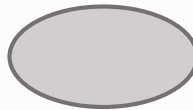
استخر - او - نتوان - قایق

درس یازدهم

فرمانده دل ها

۱- مانند نمونه از جدول زیر کلمات با معنی پیدا کنید .

ا	ش	غ	ا	ل	م
ت	س	ن	گ	ی	ن
د	د	ش	م	ن	ب
ک	و	ی	ش	و	ق

۲- با حروف در هم ریخته کلمه بسازید .

ش ر خ م ه ر

.....

س ح ا س

.....

۳- مانند نمونه انجام دهید .

ستمگران :

محتاج :

اعتقاد : عقیده

۴- جاهای خالی را کامل کنید .

دشمن چند گردان خود را برای مقابله راهی میدان نبرد کرد .

صورتش خاک آلود و خشک بود .

۵- مانند نمونه کامل کنید . (کلماتی پیدا کنید که به شلمچه مربوط باشد .

شلمچه
میدان

۶- برای کلمات زیر مانند نمونه کلمه ای مناسب پیدا کنید .

خنک : گرم خاموش : پنهان : پیروزی :

۷- دور کلمه ایی که به غلط نوشته شده است خط بکشید و صحیح آن را بنویسید .

املیات - شدت - وسف ناپذیر - دعا - اسلام - مرخسی - حتی

۸- جدول زیر را کامل کنید .

کلمه	ان	ها
رزمنده	*	رزمنده ها
دشمن		
سنگر	*	

درس دوازدهم

اتفاق ساده

۱- از بین کلمات زیر دور آن های که صدای (ه - ها) می دهند را خط بکشید .

شیشه - ساده - پروانه - مهربان - روزها - قطره - سایه

۲- جاهای خالی را کامل کنید .

چشمان مهربانش و درخشید

۳- با حروف در هم ریخته کلمه بسازید .

د ص ا

ل غ ی ت د

.....

.....

۴- مانند نمونه کامل کنید .

بی صدا : صدا دار روز : آرام :

۵- مانند نمونه کامل کنید .

سطر : یک خط از نوشته غلتید : اتفاق :

۶- جدول زیر را کامل کنید .

زیبایی	زشتی
	مرده
خنده	
	بدی
بی وفا	

۷- در جای خالی حرف صحیح قرار دهید .

شی.....ها س.....ر نوب

۸- کلمات زیر را گروه بندی کنید .

شب‌نم - باران - سنگر - جبهه - قطره - خندید - آرام - سایه - تگرگ

درس سیزدهم

لطف حق

۱- کلمات هم معنی را پیدا کنید و کنار هم در جاهای خالی بنویسید .
دایه - شیوه - راه و روش - حسرت - پرستار - در افکند - انداخت - اندوه

.....
.....
.....

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .
ز چنگ باز شاید در برد

در آن دم دل به خدا بست

۳- جدول زیر را کامل کنید .

*	*	*		ط		مهربانی خداوند
*	*	د	ا	ی		شکارچی نام دیگر آن است
*	ر			ب	ک	نام پرنده ای
ش	ا	ه	ی		د	پرستار کودک نام دیگر آن است

۴- با حروف در هم ریخته کلمه بسازید .

ی ح ا و د ر

ن ه ب د پ و ر ی

.....

.....

۵- در جدول زیر کلمات داده شده را پیدا کنید .

لطف - حکم - رب - نجات

ع	ر	د	ب	ر	م	ل	ع
ش	م	ک	ح	د	س	ط	د
ق	ت	ا	ج	ن	ش	ف	ل

۶- مانند نمونه جدول را کامل کنید .

الطف	لطف
	سطح
امواج	
	فکر

۷- حرف صحیح جا مانده را از داخل کمانک انتخاب کرده و در جای خالی قرار دهید .

.....غیان (ت ط) ح...رت (س ص ث) من...ل (ظ ز ض)

۸- مانند نمونه کامل کنید . لطف - اطفال

مادر - منزل - موج -

درس چهار دهم

ادب از که آموختی

۱- مانند نمونه کامل کنید . مشک : ماده ای روغنی که بسیار معطر و خوش بو است .

عطار : آموخت : غازی :

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید .

علم چندان که بیشتر چون عمل در تو نیست

۳- صحیح عبارات زیر را بنویسید .

لغمان :.....

تبله ی :

پرحیز :

۴- با کلمات نا مرتب زیر کلمه‌ای جدید بسازید .

نا بی بلند هنر ادب آواز مند پسند

.....

۵- در هر ردیف یک کلمه با بقیه فرق دارد دور آن خط بکشید .

با ادب - با هوش - بی عمل - با مزه

دوست - یار - گمراهی - همراه

۶- حرف اول هر کلمه را کنار هم قرار دهید و با آن ها یک کلمه‌ی جدید بسازید . و معنی آن را بنویسید .

پر - رودخانه - هیزم - یار - زمان

..... :

۷- حروف در هم ریخته را مرتب کنید .

اطع ر

س ی ع

.....

.....

۸- مانند نمونه کامل کنید .

رنج : رنجور رنجیده عالم : عطر :

درس پانزدهم

شیر و موش

۱- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید .

اتفاقا سه چار روز دگر

شیر را آمد این بر سر

موش چون حال را دریافت

از برای او بشتافت

۲- مانند نمونه کامل کنید .

نمک زار : جایی است که نمک فروانی در آنجا است .

چمن زار :

۳- با حرف انتهایی هر کلمه یک واژه‌ی جدید بسازید .

موش : کاخ :

۴- مانند نمونه کلماتی بنویسید که آهنگ آنها مانند هم باشد .

گاز : باز گوش : شیر :

۵- با حروف در هم ریخته کلمه‌ی کامل بسازید .

م ف غ ر ت

ط ا خ

.....

.....

۶- در هر ردیف یک کلمه با بقیه فرق دارد . دور آن خط بکشید .

صید صیاد خلاص

حاصل حول محصول

۷- کلمات زیر را با (ی) ترکیب کنید . و بازنویسی کنید .

(ی)

(ی)

.....

کله - موش

.....

.....

روز - دگر

.....

۸- کلمات زیر را کامل کنید .

درس شانزدهم

پرسشگری

۱- معنی کلمات زیر را بنویسید .

فیلسوفان : برنا : دانش اندوزی : معلق :

۲- مانند نمونه کامل کنید .

بیماری : سلامتی دانا : پیر :

۳- حروف آخر هر کلمه را جدا کنید و با آن کلمه جدید بسازید .

اطلاع - امواج - سینی - درب

۴- جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید .

به دانش فزایی و به یزدان که او باد جان تو را

۵- با کلمات در هم ریخته جمله بسازید .

ابوریحان - از - ایرانی - معروف - یکی - دانشمندان - است .

۶- در گروه زیر یک کلمه با بقیه فرق دارد. دور آن خط بکشید .

کوه ها - بزرگ - اقیانوس - آبی

۷- کامل کنید .

نام دانشمند ایرانی در علم ریاضی ب ر ح ن

کسی که انتظار می کشد ن.....ظ.....

شب ها در آسمان می بینیم . م ه

۸- با حرف اول کلمات زیر یک کلمه جدید بسازید .

عادل - لایه - لطف - تاب

درس هفدهم

مدرسه ی هوشمند

۱- از کلمات داخل پرانتز هم معنی کلمه ی مورد نظر را پیدا کنید و در جایی خالی بنویسید .

مجازی : (غیر واقعی - دوستانه) دلنشین : (جذاب - محترم)

معرفت : (شناخت - عظیم) نمایان : (تاریک - روشن)

۲- مانند نمونه کامل کنید .

لذت : لذیذ قسمت : واقعی :

۳- کلمات در هم ریخته را مرتب کنید .

شنیدن - و - را - صدای - شادی - بچه ها - معلّم - دلگرم - می کرد .

.....

۴- جاهای خالی را کامل کنید .

خدایا در زبان من آر دعای بنده ی خود آر

۵- با حروف ابتدای هر کلمه یک واژه ی جدید بسازید . و با آن کلمه یک جمله بساز .

شال - آرزو - لیوان - یکتا - زود - آدم - رود :

۶- در هر دسته کلمات را از کوچک به بزرگ مرتب کنید .

آپارتمان - حیاط - پنجره

ثانیه - ساعت - دقیقه

۷- مانند نمونه جملات زیر را کامل کنید .

بیننده : شخصی که چیزی را می بیند .

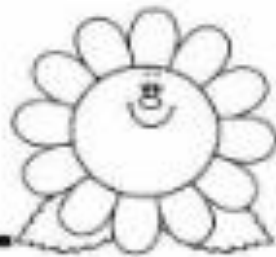
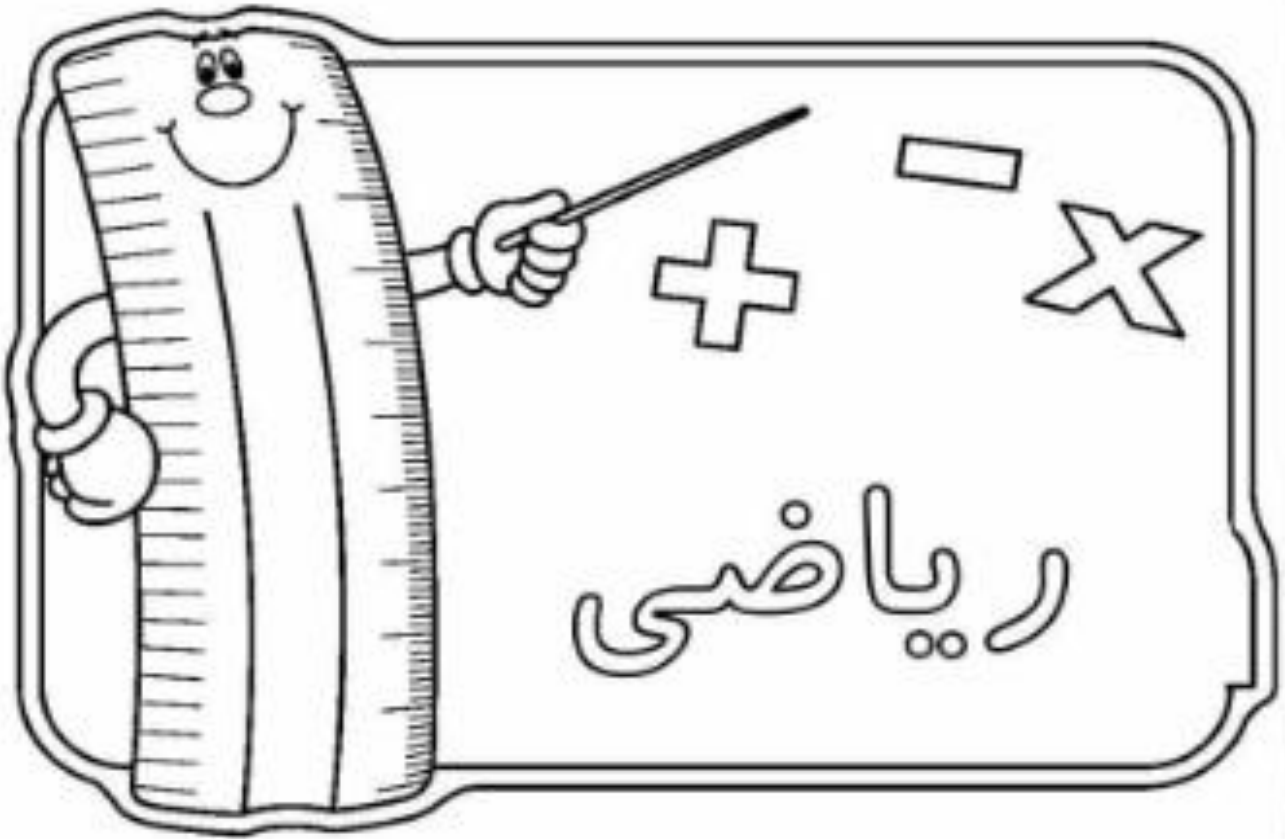
شنونده : کسی که چیزی را

گوینده : کسی که چیزی را

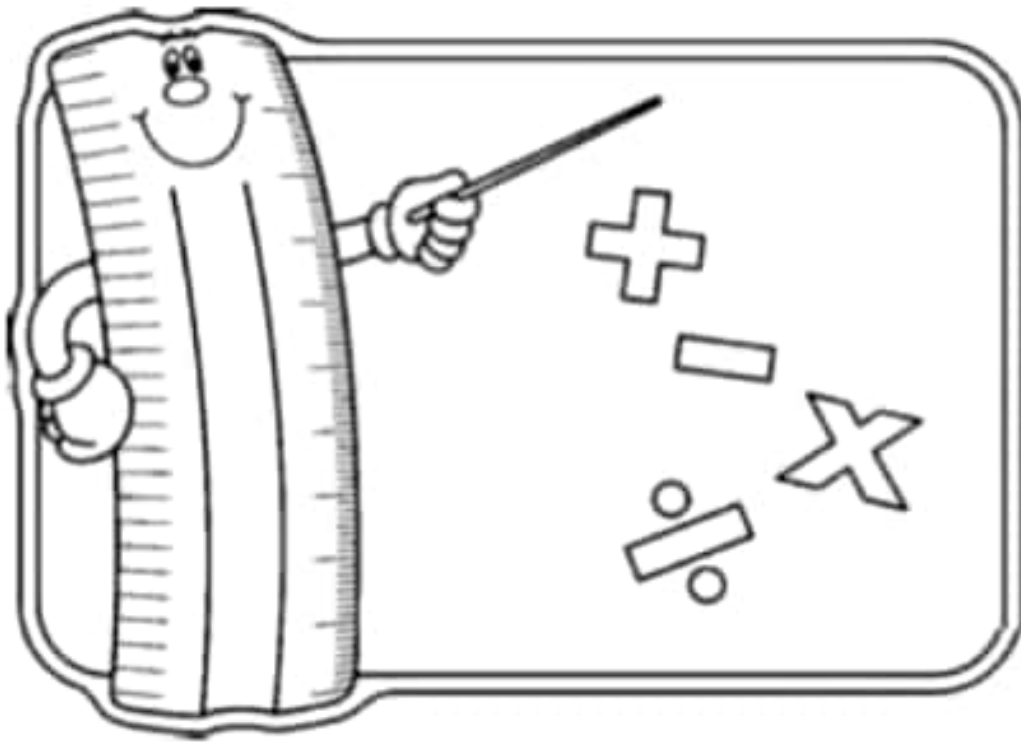
۸- از داخل کمانک کلمه ی درست را انتخاب کنید و آن در جای مناسب بازنویسی کنید .

(حاضر - حاذر) (رسم کردن - رسم کردن) (مجازی - مجازی)

نمونه سوالات درس

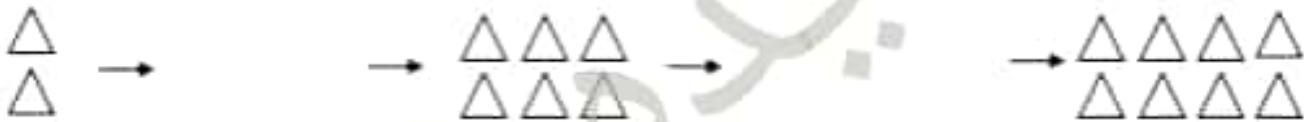
فصل اول

۱- الگوهای زیر را ادامه دهید.

۲- جاهای خالی را با الگوی مناسب پر کنید.

۳- یک مغازه‌دار نوعی بیسکویت را ۲۵۰ ریال می‌خرد و ۳۰۰ ریال می‌فروشد. سود هر بیسکویت را حساب کنید. او باید چند بیسکویت بفروشد تا با سود آن بتواند ۴ بیسکویت دیگر بخرد؟

تعداد	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
سود							

۴- در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۱۱۱ و ۲۲۲ و ۳۳۳ و _____ و ۵۵۵

۲۱۵ و ۲۲۰ و ۲۲۵ و _____ و _____

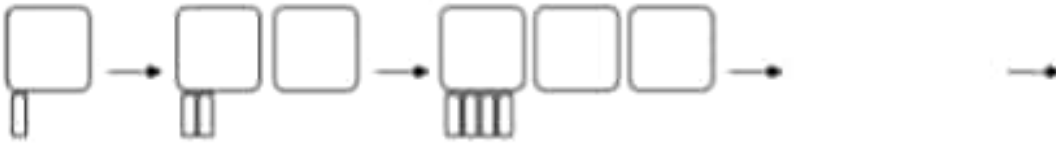
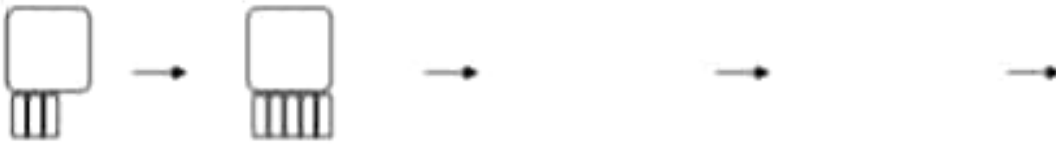
۵- در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۱، ۳، ۶، ۱۰، _____، _____، ۲۸

۱۰۰، ۱۲۰، _____، ۱۶۰، ۲۰۰، _____

۰، ۱۰، ۵، ۱۵، _____، _____، _____، _____، _____

۶- اگر نماد عدد ۱۰۰ و نماد عدد ۱۰ باشد، عدد مربوط به هر شکل را بنویسید و بگویید شکل پنجم هر الگو چه شکلی است؟

۷- الف) ۲۰ سکه ۱۰۰ ریالی برابر است با ۳ سکه _____ ریالی

ب) برای عدد مقابل جدول ارزش مکانی را کامل کنید.

هزارها		یک‌ها		
دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان

۸- در الگوهای زیر:

الف) جاهای خالی در الگوی شمارش زیر را با حروف بنویسید.

_____ و _____ و ۹۰۰۰ و _____ و ۳۰۰۰ و ۱۰۰۰

_____ و ۱۲۰۰۰ و _____ و ۸۰۰۰ و ۶۰۰۰ و _____ و ۲۰۰۰

ب) الگوهای زیر را ادامه دهید.

_____ و _____ و ۹۷۵ و ۹۵۰ و ۹۲۵ _____ و _____ و ۹۹۶ و ۹۹۴ و ۹۹۲

_____ و _____ و ۸۰۰ و ۷۰۰ و ۶۰۰ ۳۰۰ و ۲۵۰ و ۲۰۰ و _____ و _____ و ۳۵۰

۹- هادی گفت پول من ۲۳ اسکناس هزار تومانی و ۳ اسکناس صد تومانی است. کل پول هادی چه قدر است؟

راه حل اول

راه حل دوم

۱۰- الف) عدد «دویست و هشت و هفت هزار و صد و نود و پنج» را روی جدول ارزش مکانی نشان دهید.

یکان	دهگان	صدگان	هزار	دهگان	صدگان

ب) عدد «سی و چهار هزار و چهار» را روی چرتکه نشان دهید.

						هزارتایی	یکی‌ها

۱۱- جاهای خالی را با عدد مناسب کامل کنید:

الف) ۴ تا ۱۰ هزارتا می‌شود _____

ب) ۲ تا ۱۰۰ هزارتا می‌شود _____

ج) چهارصد و پنجاه و نه هزار یعنی _____ دسته هزارتایی

د) چهار هزار یعنی _____ دسته صدتایی

و) پنجاه و هشت هزار یعنی _____ دسته ده تایی

ز) نهمصد و یک هزار می‌شود _____ دسته صدتایی

۱۲- الف) کوچکترین عدد چهار رقمی که ارقامش تکراری نباشد و با ۲ شروع شود را بنویسید. _____

ب) بزرگترین عدد پنج رقمی که با ۸ شروع شود و رقم تکراری نداشته باشد را بنویسید. _____

ج) کوچکترین عدد شش رقمی زوج که صدگانش ۷ باشد را بنویسید. _____

۱۳ - طرف دوم تساوی را بنویسید.

$30000 + 4500 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$

$97000 + 10000 + 50 + 1 = \underline{\hspace{2cm}}$

$600000 + 50000 + 2999 + 1500 + 40 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

۸۰ تا ده هزارتایی - ۵ تا هزارتایی + ۵ تا یکی = _____

سی و سه تا هزارتایی + چهل تا ده تایی + نه تا ده تایی = _____

۱۴ - الگوهای زیر را ادامه دهید.

_____ و _____ و _____ و ۵۰ و ۵۶ و ۶۰ و ۶۳

_____ و _____ و _____ و ۵۵ و ۶۵ و ۶۰ و ۷۰ و ۶۵

_____ و _____ و _____ و ۶ و ۴ و ۲

_____ و _____ و _____ و ۸ و ۴ و ۲

_____ و _____ و _____ و ۳۲۵ و ۳۵۰ و ۳۷۵ و ۵۰۰

۱۵ - رابطه الگوهای زیر را توضیح دهید.

۱۰۰ و ۱۱۵ و ۱۳۵ و ۱۶۰

۱۶ و ۶ و ۳۶ و ۶ و ۲۶ و ۶ و ۱۶

۱۶ - با اعداد زیر یک الگو بنویسید و رابطه‌ی بین اعداد الگوی ساخته شده را بیان کنید.

۱۳ و ۶ و ۳ و ۱۰ و ۸ و ۲ و ۱۳

۳۳ و ۳ و ۲ و ۸ و ۱۶ و ۱۲۸ و ۶۳

۲۳ و ۱۷ و ۱۱ و ۳۰ و ۱۴ و ۸ و ۲ و ۵

۱۷ - با توجه به شکل‌ها بگویید شکل اول چه شکلی بوده است؟ شکل پنجم را رسم کنید.

(۱)

(۲)

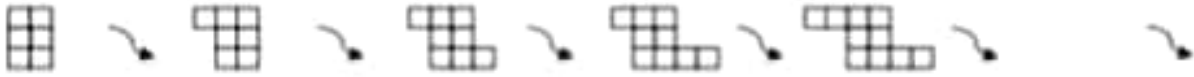

(۳)

(۴)

(۵)

۱۸- با توجه به الگوی زیر شکل هفتم را رسم کنید.

۱۹- حاصل عبارتهای زیر را ذهنی بدست آورید.

$$۱۳۳۰۰۰ + ۵۰۰۰ =$$

$$۸۵۵۰۰ - ۵۰۰۰ =$$

$$۶۰۰ + ۵۰ =$$

$$۱۳۰۰۰ + ۶۰۰۰ =$$

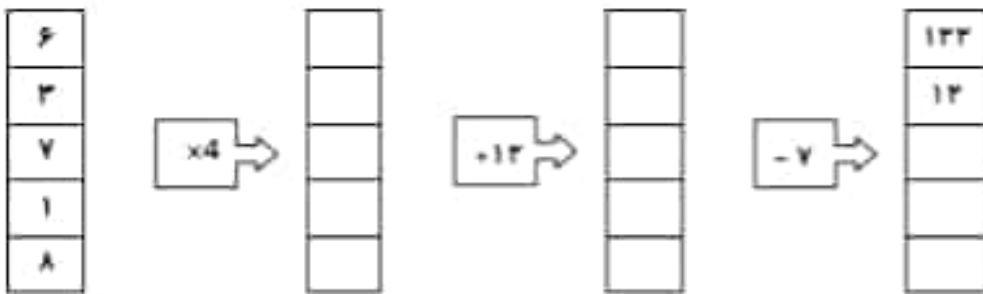
$$۸۰۳۰۰۰ + ۱۰۹۰۰۰ =$$

$$۱۴۰۰۰ + ۳۰۰ =$$

$$۱۵۰۰ + ۳۰۰ =$$

۲۰- ماشینی طراحی کنید که ۴ برابر محیط یک مربع را حساب کند.

۲۱- جاهای خالی ماشین زیر را با عدد مناسب پر کنید.

۲۲- جدول زیر را کامل کنید.

طول ضلع مربع	۳		۶			
محیط مربع		۴۰		۲۸	۴	۱۶

۳۳- الف) عددها را مانند نمونه در جدول ارزش مکانی نشان دهید.

عدد	هزار					
	ص	د	ی	ص	د	ی
۲۵۳۶۲۰	۲	۵	۳	۶	۲	۰
۶۹۵۱						
۶۰۹۵۱						
۶۰۹۰۵۱						
۱۶۹۵			۱	۶	۹	۵
		۶	۹	۵	۱	۰
	۶	۰	۹	۵	۱	۰
	۶	۹	۵	۰	۱	۰

ب) جاهای خالی را مانند نمونه پر کنید.

$$۱۱۱۱ = ۱۰۰۰ + ۱۰۰ + ۱۰ + ۱$$

۱۷ = _____

۲۱۳ = _____

۱۳۳ = _____

۱۷۸۵۲ = _____

۸۹۰۳۳۱ = _____

_____ = ۹۰۰۰۰ + ۵۰۰ + ۳

_____ = ۱۰۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۶۰۰ + ۵۰ + ۳۰ + ۲

_____ = ۴۰۰۰۰ + ۷۰۰۰ + ۶۰۰ + ۱۰ + ۱

_____ = ۶۰۰۰۰ + ۸۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۸۰۰ + ۳۰

۳۴- الف) عددی هفتم ۷ رقمی، یگانم بزرگترین عدد یک رقمی، صدگانم دومین عدد فرد یک رقمی، صدگان هزارم ۲ تا بیشتر از صدگانم و بقیه ارقام من ۰ است. من چه عددی هستم؟ (با رقم و با حروف)
ب) عددهای مورد نظر را بنویسید.

- بزرگترین عدد ۷ رقمی بدون تکرار: _____

- بزرگترین عدد ۶ رقمی با اعداد: ۰ و ۸ و ۳: _____ (با تکرار ارقام)

- کوچکترین عدد ۷ رقمی با اعداد: ۱ و ۵ و ۰ و ۳ و ۹: _____ (با تکرار ارقام)

۲۵- با توجه به اعداد درج شده جدول به سوالات زیر پاسخ دهید.

میلیون		هزارتایی						
د	ی	ص	و	ی	صدتایی	دهتایی	یکی	
۳	۳	۴	۲	۵	۱	۰	۹	

به عدد بنویسید: _____

به حروف بنویسید: _____

صدتایی: _____

ده هزارتایی: _____

رقم‌های طبقه میلیون: _____

۲۶- عدد سی و چهار میلیون و شصت و هفت هزار و دویست، را در نظر بگیرید و به سوالات زیر پاسخ دهید.

این عدد را به رقم بنویسید. _____

این عدد چند رقمی است؟ _____

کدام رقم‌ها در طبقه هزار قرار دارد؟ _____

عدد ۳ و ۲ در چه مرتبه‌ای هستند؟ _____

اگر رقم ۴ را حذف کنیم عدد جدید را با حروف بنویسید. _____

اگر بخواهیم با اضافه کردن یک عدد به یکی از ارقام این عدد آنرا به یک عدد فرد تبدیل کنیم کدام عدد را انتخاب کنیم؟

کدام رقم بیشترین ارزش مکانی را دارد؟ _____

بزرگترین رقم دارای چه ارزش مکانی است؟ _____

اگر ۳ بسته هزارتایی و ۶ بسته صد هزارتایی به این عدد اضافه کنیم عدد چه تغییری میکند؟

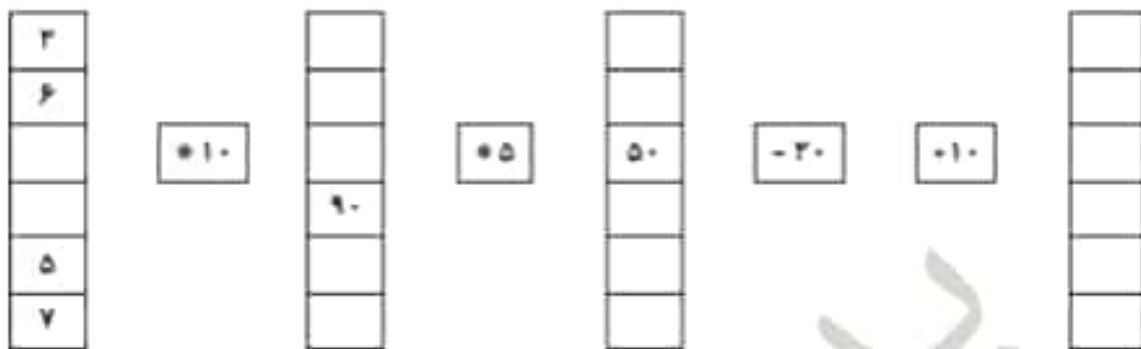
۲۷- عدد مربوط به چرتکه زیر را با رقم و حروف بنویسید و مشخص کنید رقم صدگان میلیون آن چقدر است؟

۲۸- طبقه‌ی میلیون عددی ۵۸۲ و صدگان هزار آن ۷ و دهگان آن ۹ و بقیه‌ی رقمهایش ۰ می‌باشد. این عدد را در جدول ارزش مکانی نشان دهید و با حروف بنویسید.

۲۹- از بزرگ به کوچک مرتب کنید. $۱۰۴۰۰۰۱۰ - ۱۲۰۰۰۰۰۰۱۳ - ۹۰۹۰۸۰۳۰ - ۹۹۹۹۹۹۸ - ۸۹۰۳۵۶۰۰$

۳۰- ماشین ورودی-خروجی زیر را از چپ به راست کامل کنید.

تمرینات دوره‌ای

۳۱- عددهای زیر را با حذف رقم‌های یکان، دهگان و صدگان و قرار دادن صفر به جای آن‌ها بنویسید.

۵۴۵۹۴۰ →

۶۰۰۸۵۴ →

۳۲- الگوهای عددی زیر را ادامه دهید.

۹۹۵۴۰۰ - ۹۹۵۵۰۰ - ۹۹۵۶۰۰ - _____ - _____ - _____

۱۶۰۰۰ - ۱۷۰۰۰ - ۱۸۰۰۰ - _____ - _____ - _____

۱۹۹۹ - _____ - ۲۰۰۲ - _____ - ۲۰۰۸ - _____ - ۲۰۱۴

۳۳- شکل چهارم و ششم را در الگوی زیر نشان دهید.

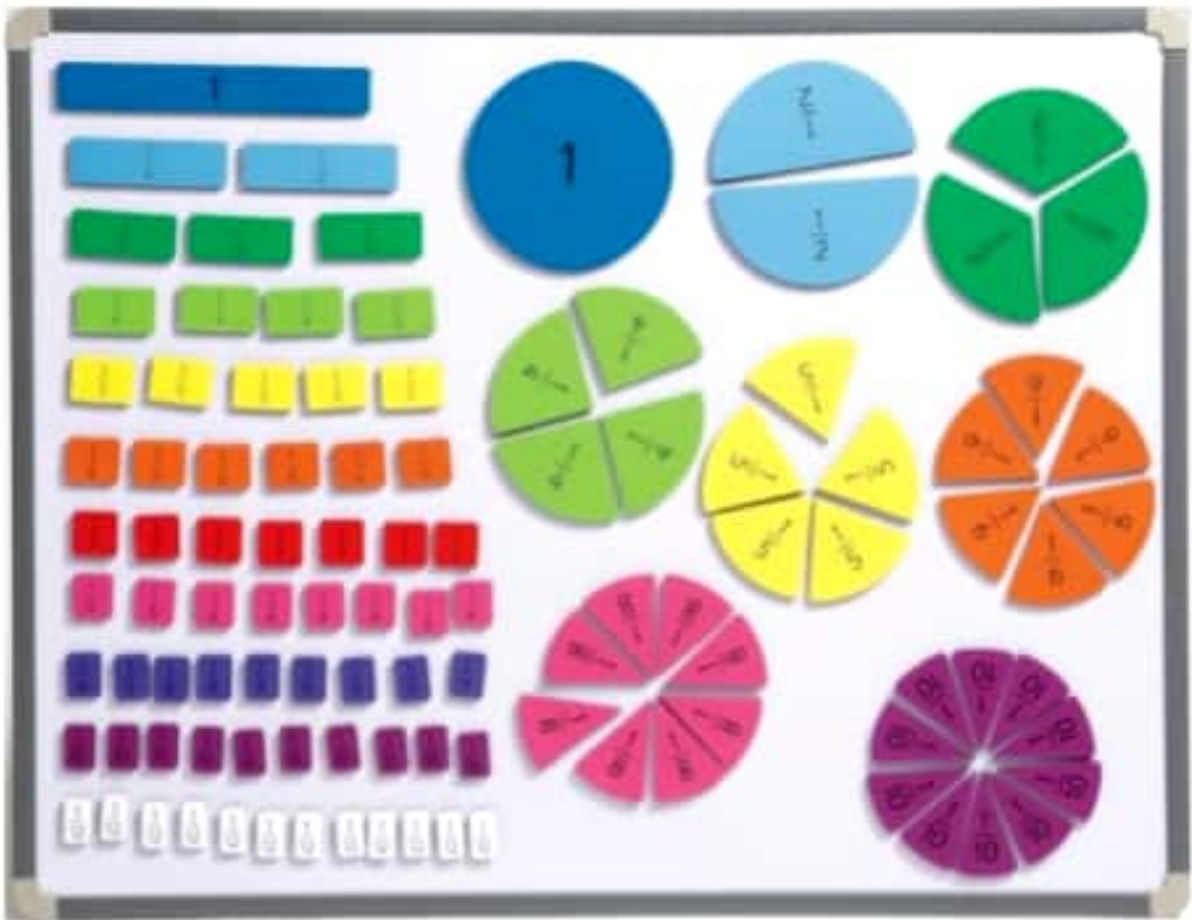
۳۴- الگوی زیر را ادامه دهید.

۳۵- با اعداد به هم ریخته روبه‌رو یک الگو بنویسید. (سوال انتخابی)

$$\begin{array}{r} ۱۳۵۷ \\ - ۱۵۶۷۸۹ \\ \hline ۲۴۸۱۶ \end{array}$$

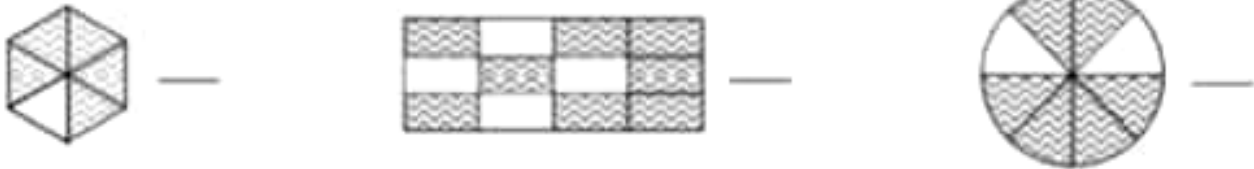
فصل دوم

۱- از هر شکل چه کسری رنگ شده است؟

۲- برای هر شکل کسر مناسب بنویسید.

۳- هر شکل را به اندازه‌ی کسر داده شده رنگ کنید.

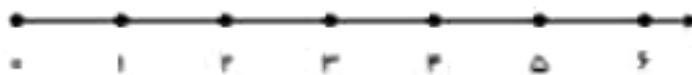
۴- هر کسر را روی محور نشان دهید.

$\frac{4}{5}$ واحد بعد از ۲

$\frac{2}{7}$ واحد بعد از ۴

۵- با استفاده از محور به سوالات زیر پاسخ دهید:

❖ اگر فاصله‌ی بین ۵ و ۶ را نصف کنیم، چه عددی به دست می‌آید؟

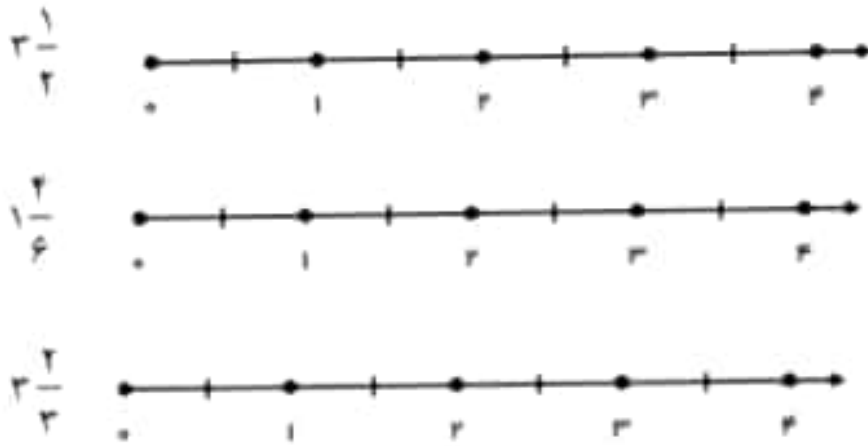
❖ $\frac{1}{3}$ سانتی‌متر بیشتر از ۴ سانتی‌متر، چند سانتی‌متر است؟

❖ ۶ میلی‌متر بیشتر از ۳ سانتی‌متر، چند سانتی‌متر است؟

❖ $\frac{1}{4}$ واحد مانده به ۳ چه عددی است؟

❖ ۷ میلی‌متر کمتر از ۴ سانتی‌متر، چند سانتی‌متر است؟

۶- عدد مخلوط را روی محور و با شکل نشان دهید:

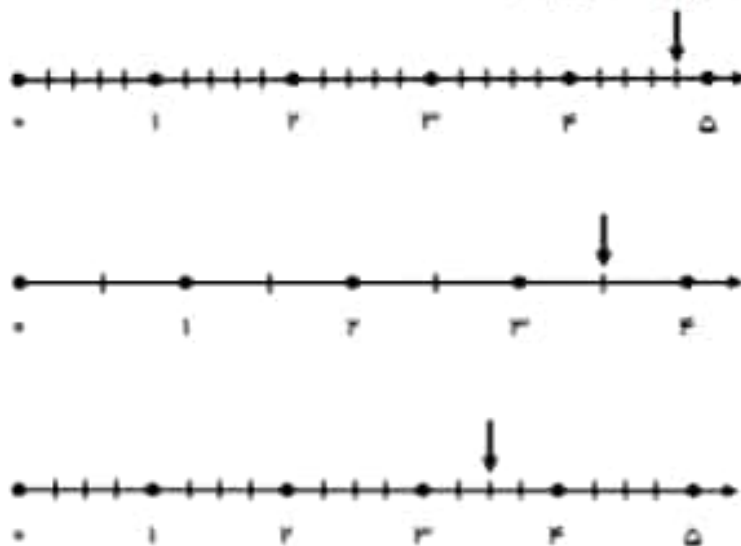
۷- هر یک از اعداد زیر را بر روی ساعت نشان دهید:

۸- کسر $\frac{1}{3}$ را در دایره و کسر $\frac{2}{3}$ را در مثلث و کسر $\frac{4}{3}$ را در مستطیل نشان دهید:

۹- اعداد مخلوط نشان داده شده بر روی محور را بنویسید:

۱۰- با رسم شکل مناسب کسرها را با هم مقایسه کنید:

$$\frac{1}{6} \bigcirc \frac{4}{7}$$

$$\frac{1}{3} \bigcirc \frac{2}{6}$$

$$\frac{1}{3} \bigcirc \frac{1}{4}$$

۱۱- در جاهای خالی علامت < یا > بگذارید.

$$\frac{1}{2} \bigcirc \frac{1}{3}$$

$$\frac{1}{1000} \bigcirc \frac{1}{1001}$$

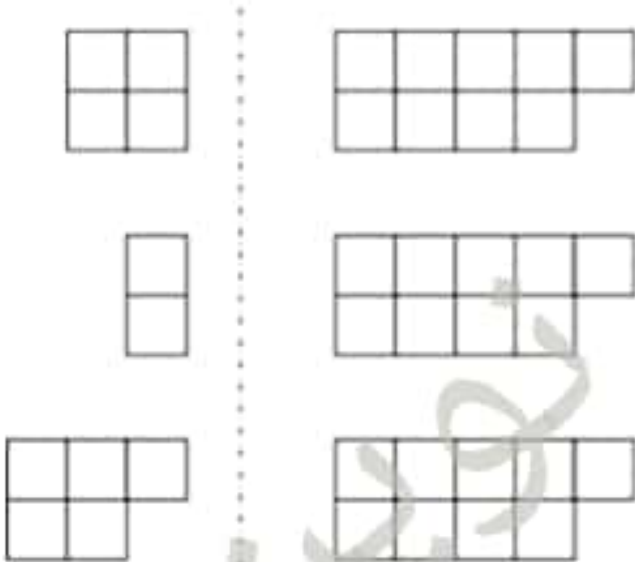
$$\frac{1}{20000} \bigcirc \frac{1}{2009}$$

$$\frac{1}{6522} \bigcirc \frac{1}{6519}$$

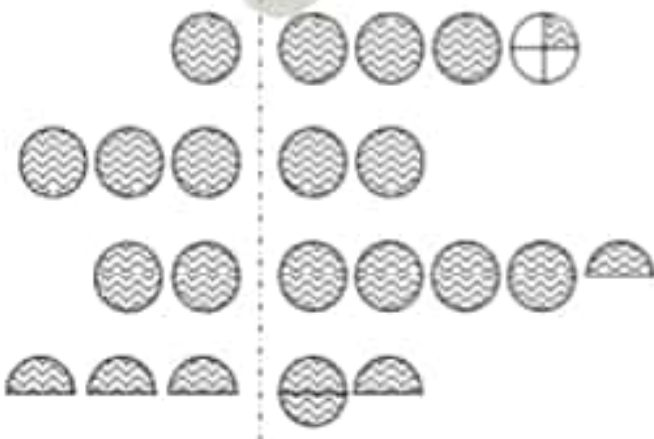
۱۲- کسره‌های زیر را به ترتیب بنویسید.

$$\frac{1}{5289}, \frac{1}{9258}, \frac{1}{8592}, \frac{1}{5829}, \frac{1}{2985}$$

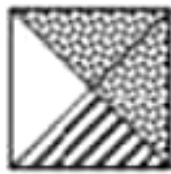
۱۳- با توجه به واحد داده شده در سمت چپ شکل‌های زیر چه عددی را نشان می‌دهند؟

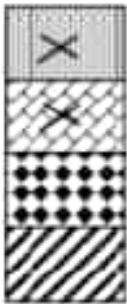
۱۴- با توجه به واحد داده شده در سمت چپ، عدد مخلوط مربوط به هر شکل را بنویسید.

۱۵- برای شکل‌های زیر جمع کسری بنویسید.

۱۶- برای هر شکل یک تفریق کسری بنویسید.

۱۷- جمع یا تفریق‌های کسری داده شده را روی محور نشان دهید.

$$\frac{5}{10} + \frac{2}{10}$$

$$\frac{3}{9} + \frac{1}{9}$$

$$\frac{6}{7} - \frac{2}{7}$$

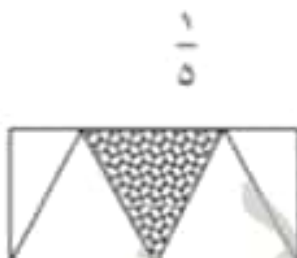
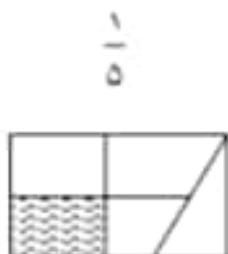
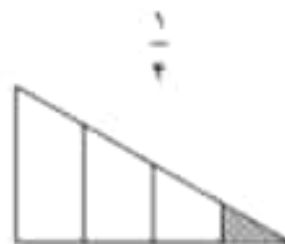
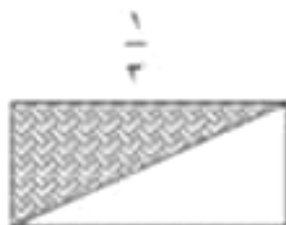

$$\frac{6}{6} - \frac{5}{6}$$

۱۸- پدر $\frac{3}{5}$ قندان را پر کرد و مادر $\frac{1}{5}$ دیگر. قند داخل قندان ریخت. اگر در میهمانی $\frac{2}{5}$ از قندها خورده شود. چه مقدار قند داخل قندان باقی مانده است؟

۱۹- کسر مربوط به کدام شکل صحیح است؟

۲۰- تساوی‌های زیر را با رسم شکل مناسب نشان دهید.

$$\frac{3}{5} = \frac{9}{15}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{2}{6}$$

$$\frac{2}{5} = \frac{8}{10}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{8}$$

۲۱- تساوی‌های زیر را کامل کنید.

$$\frac{3}{7} = \frac{\quad}{14}$$

$$\frac{1}{5} = \frac{5}{\quad}$$

$$\frac{3}{\quad} = \frac{18}{30}$$

$$\frac{30}{40} = \frac{\quad}{2}$$

$$\frac{17}{20} = \frac{\quad}{40}$$

۲۲- $\frac{1}{4}$ از ۲۸ کتاب یک کتابخانه خوانده شده است. چند کتاب خوانده شده است؟ اگر $\frac{1}{7}$ از این کتاب‌ها خوانده شده بود، چند

کتاب خوانده شده است؟

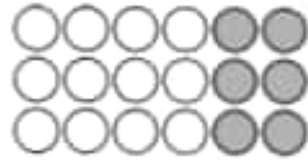
۲۳- به سوالات زیر پاسخ دهید:

✓ $\frac{1}{3}$ از ۲۴ نفر بیشتر است یا $\frac{1}{4}$ از ۵۶ نفر؟ _____

✓ $\frac{2}{3}$ از ۳۵ نفر بیشتر است یا $\frac{1}{4}$ از ۶۴ نفر؟ _____

۲۴- برای هر شکل سه کسر مساوی بنویسید.

۲۵- جاهای خالی را با کسر مناسب کامل کنید.

$$\frac{3}{7} + \dots = 1$$

$$3 \times \frac{1}{5} + \dots = 1$$

$$\frac{2}{9} + \dots = 1$$

$$\frac{3}{11} + 2 \times \dots = 1$$

۲۶- حاصل هر عبارت را به صورت ضرب بنویسید.

$$\frac{2}{5} + \frac{2}{5} + \frac{2}{5} = \dots \times \frac{2}{5} = \dots$$

$$\frac{2}{7} + \frac{2}{7} + \frac{2}{7} + \frac{2}{7} + \frac{2}{7} = \dots \times \frac{2}{7} = \dots$$

$$\frac{1}{5} + \frac{2}{10} + \frac{3}{15} = \dots \times \frac{1}{5} = \dots$$

۲۷- حاصل ضرب‌های زیر را به دست آورید.

$$5 \times \frac{2}{17} =$$

$$10 \times \frac{2}{9} =$$

$$5 \times \frac{3}{50} =$$

$$4 \times \frac{6}{100} =$$

$$7 \times \frac{3}{73} =$$

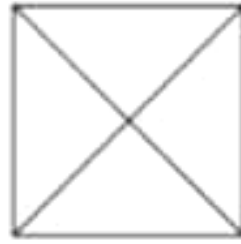
$$9 \times \frac{8}{13} =$$

۲۸- ضرب‌های زیر را روی شکل نشان دهید و جاهای خالی را پر کنید.

$$5 \times \frac{3}{16} =$$

$$3 \times \frac{2}{8} =$$

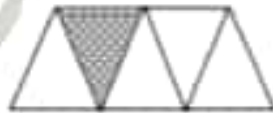
$$2 \times \frac{1}{5} =$$

$$1 \times \frac{5}{6} =$$

۲۹- هر کسر را به عبارت مربوط به آن متصل کنید.

نصف

کمی

ربع

ثلث

۳۰- حسین نصف کیک تولدش را به پارسا داد. پارسا نیز ربع کیک خود را به امیر داد. کیک امیر چه مقدار از کیک کامل است؟
(راهنمایی: با رسم شکل به دست آورید.)

۳۱- به سوالات زیر پاسخ دهید.

- (الف) نصف ۱۸ چه عددی می‌شود؟
 (ب) ربع ۳۳ چه عددی می‌شود؟
 (ج) خمس ۴۵ چه عددی می‌شود؟
 (د) لک ۲۴ چه عددی می‌شود؟

۳۲- برای شکل‌های زیر ضرب مناسب بنویسید.

۳۳- در جاهای خالی علامت < > قرار دهید و کسرها را کامل کنید.

$$\frac{3}{4} \square \frac{1}{2} = \frac{\quad}{4}$$

$$\frac{1}{3} \square \frac{1}{5}$$

$$\frac{3}{7} \square \frac{3}{10}$$

$$\frac{\quad}{40} = \frac{5}{8} \square \frac{5}{20}$$

۳۴- جای خالی را طوری کامل کنید که تساوی برقرار باشد.

$$\frac{2}{5} = \frac{\quad}{15}$$

$$\frac{2}{9} = \frac{4}{\quad}$$

$$\frac{22}{40} = \frac{\quad}{5}$$

$$\frac{6}{7} = \frac{\quad}{35}$$

$$\frac{5}{8} = \frac{25}{\quad}$$

$$\frac{18}{81} = \frac{2}{\quad}$$

۳۵- حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورد.

$$\frac{6}{9} + \frac{16}{18} =$$

$$4 \times \frac{3}{25} - \frac{1}{5} =$$

$$\frac{17}{100} + \frac{2}{50} =$$

$$3 \times \frac{5}{49} - \frac{2}{7} =$$

$$\frac{13}{18} - \frac{2}{3} =$$

$$10 \times \frac{90}{900} - 1 =$$

$$\frac{5}{21} - \frac{1}{7} =$$

$$3 \times \frac{5}{14} - 2 \times \frac{1}{7} =$$

$$\frac{20}{39} - \frac{1}{3} =$$

$$3 \times \frac{3}{4} - 2 \times \frac{1}{2} =$$

۳۶- جملات صحیح را مشخص کنید.

✓ در دو کسر با صورت برابر کسری بزرگ‌تر است که مخرج بزرگ‌تری داشته باشد.

✓ در دو کسر با مخرج مساوی کسری بزرگ‌تر است که صورت بزرگ‌تری داشته باشد.

✓ ۳ واحد کامل و $\frac{1}{4}$ می‌شود $3\frac{1}{4}$

✓ اگر طول یک مداد $7\frac{1}{8}$ باشد، یعنی طول مداد $\frac{7}{8}$ کمتر از ۸ است.

✓ $\frac{2}{9}$ بزرگ‌تر از $\frac{1}{7}$ است.

✓ $\frac{1}{3}$ برابر است با $\frac{13}{39}$

✓ $\frac{1}{3} + \frac{2}{6} = 1$

✓ حاصل عبارت $\frac{1}{4} - \frac{1}{12} - \frac{1}{5}$ کمتر از $\frac{1}{5}$ است.

✓ ۳ برابر ربع با $\frac{1}{4}$ برابر است.

۳۷- به سوالات زیر پاسخ دهید.

◇ $\frac{1}{4}$ ساعت چند دقیقه است؟ دقیقه

◇ $\frac{2}{5}$ ساعت چند دقیقه است؟ دقیقه

◇ ۳۰ دقیقه بعد از ساعت ۱۶ را با عدد مخلوط نمایش دهید.

◇ ۱۰ دقیقه مانده به ساعت ۷ را با عدد مخلوط نمایش دهید.

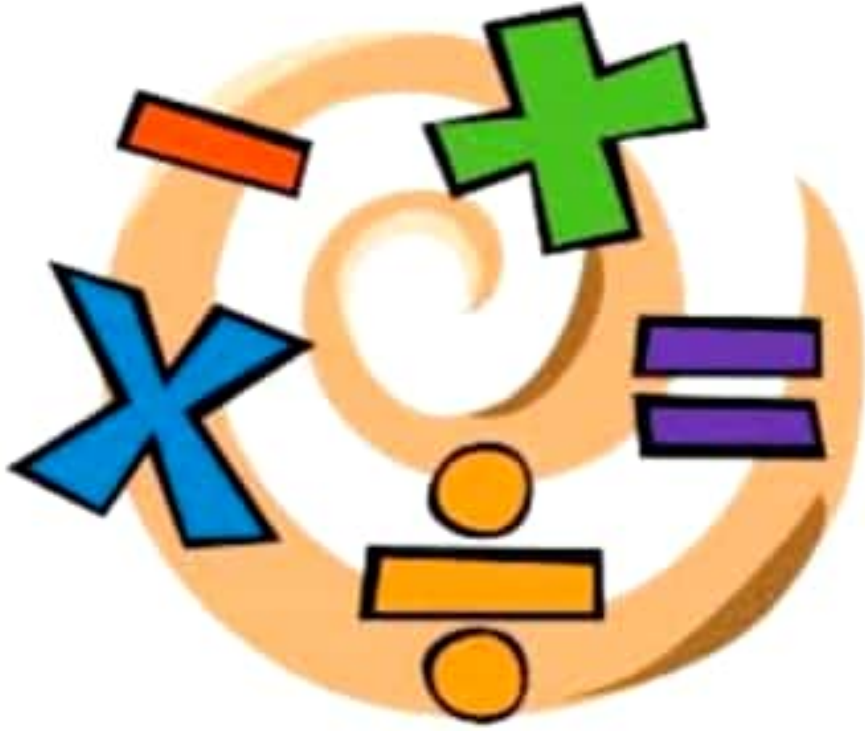
۳۸- علی با $\frac{2}{13}$ از پولش مداد خرید و $\frac{5}{13}$ آن را هم پس‌انداز کرد. چه کسری از پول علی باقی مانده است؟

۳۹- در یک کلاس ۳۰ نفری $\frac{3}{10}$ دانش‌آموزان فوتبال و $\frac{1}{4}$ والیبال بازی می‌کنند. چند نفر از دانش‌آموزان این کلاس ورزش

نمی‌کنند؟

فصل سوم

(ضرب و تقسیم)

۱- برای هر کدام از شکل‌های زیر دو ضرب بنویسید.

۲- جدول زیر را با توجه به عمل ضرب کامل کنید.

۱	۲		۴	۵			
۳	۶	۹			۱۸	۲۱	۲۷

۳- جاهای خالی را با بزرگ‌ترین عدد ممکن پر کنید.

$$۲ \times ۸ > \square \times ۹$$

$$۴ \times ۶ > ۳ \times \square$$

$$۹ \times ۷ > ۸ \times \square$$

۴- در هر تمرین همه اعداد ممکن برای پر کردن مربع‌ها را بنویسید.

$$\square \times ۷ < ۵۰$$

$$۲ \times (\square + ۳) < ۲۵$$

$$\begin{array}{r} \square \quad \square \\ \times \quad \square \quad \square \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \quad \square \\ \times \quad \square \quad \square \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

۵- ضرب‌های زیر را مانند نمونه حل کنید.

$$\begin{array}{r} 37 \\ \times 3 \\ \hline 111 \\ + 111 \\ \hline 111 \end{array}$$

$$3 \times (30 + 7) = (3 \times 30) + (3 \times 7) \\ = 90 + 21 = 111$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 54 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$$

کتابخانه نویسن

۶- ضرب‌های زیر را به طور خلاصه حل کنید.

$$\begin{array}{r} ۲۱۶ \\ \times ۳ \\ \hline \end{array}$$

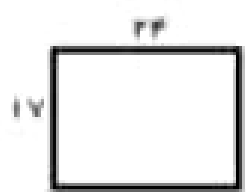
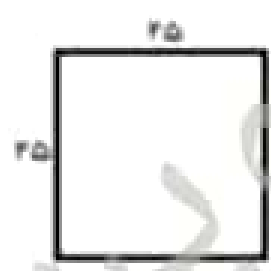
$$\begin{array}{r} ۴۲۳ \\ \times ۵ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۰۵ \\ \times ۶ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۹۴ \\ \times ۲ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۵۰ \\ \times ۲ \\ \hline \end{array}$$

۷- برای هر شکل یک عبارت ضرب بنویسید. (ابتدا شکل‌ها را قسمت کنید)

۸- برای ضرب‌های زیر شکلی مناسب رسم کنید و پاسخ ضرب را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} ۱۸ \\ \times ۲۲ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۵ \\ \times ۱۲ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۳ \\ \times ۱۵ \\ \hline \end{array}$$

۹- حاصل ضرب‌های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 504 \\ \times 14 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 242 \\ \times 403 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 801 \\ \times 609 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 220 \\ \times 202 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 300 \\ \times 200 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 420 \\ \times 250 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 240 \\ \times 400 \\ \hline \end{array}$$

۱۰- حاصل ضرب‌های زیر را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 770 \\ \times 509 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 248 \\ \times 735 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 617 \\ \times 791 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 909 \\ \times 151 \\ \hline \end{array}$$

۱۱- اعداد زیر را با تقریب گفته شده، بنویسید.

$$\left\{ \begin{array}{l} ۱۴۹۰ \\ ۳۰۵۸۰ \\ ۷۴۰۰۰ \\ ۶۶۰۰۹ \end{array} \right. \text{ با تقریب دهگان}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} ۹۶۲۵۷ \\ ۱۲۴۸۰ \\ ۸۲۷۰۰۱ \\ ۱۵۰۲۰ \end{array} \right. \text{ با تقریب صدگان}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} ۷۵۸۰۹۰ \\ ۲۲۳۷۹۳ \\ ۱۰۵۷۰ \end{array} \right. \text{ با تقریب هزارگان}$$

۱۱- اعداد زیر را با تقریب کمتر از ۱۰ بنویسید و سپس حاصل عبارت‌ها را به دست آورید.

$$۲۴ + ۳۹ =$$

$$۷۲۵ + ۷۹ =$$

$$۴۷ - ۴۴ =$$

$$۶۸۱ - ۱۶۹ =$$

$$۲۱ \times ۳۶ =$$

$$۳۹ \times ۱۰۱ =$$

$$۷۷ \times ۷۵ =$$

$$۲۰۵ \times ۵۹۵ =$$

۱۲- اعداد زیر را به صورت تقریبی روی محور زیر نشان دهید.

۸۳۱۹۰۵

۸۳۹۱۰۲

۸۳۵۶۳۰

۸۳۲۵۱۲

۱۳- علی ۲۵۰۰ ریال پول دارد. اگر پول رضا از ۸ برابر پول علی ۱۵۰۰ ریال کمتر باشد. مجموع پول این دو نفر چه قدر می شود؟

۱۴- پنج مدرسه که هر کدام ۶ کلاس و هر کلاس ۲۵ دانش آموز دارند. روی هم چند دانش آموز دارند؟

۱۵- روی یک کامیون ۳۰۰ کیسه سیبانه ۶۰ کیلوگرمی، ۵۰۰ کیسه گج ۴۰ کیلوگرمی قرار دارد. بار این کامیون چند کیلوگرم است؟ بار این کامیون چند تن است؟

۱۶- علی رضا تصمیم دارد ۵۳ مداد را بین ۶ نفر به طور مساوی تقسیم کند. الف) به هر نفر چند مداد می رسد؟

ب) چند مداد باقی می ماند؟

۱۷ - جمله‌های درست را مشخص کنید.

الف) عدد ۴۸ هم بر ۴ و هم بر ۶ بخش پذیر است.

ب) عدد ۸۴ بر ۷ بخش پذیر است.

ج) عدد ۷۲ هم بر ۸ و هم بر ۳ بخش پذیر است.

د) عدد ۸۵ هم بر ۳ و هم بر ۶ بخش پذیر است.

۱۸ - تقسیم‌های زیر را انجام دهید و برای هر کدام رابطه‌ی تقسیم را بنویسید.

$$78 \overline{) 4}$$

$$47 \overline{) 6}$$

$$39 \overline{) 3}$$

$$87 \overline{) 4}$$

$$91 \overline{) 7}$$

$$73 \overline{) 5}$$

$$34 \overline{) 4}$$

۱۹- تقسیم‌های زیر را ابتدا حل کنید و سپس شرط ادامه تقسیم را بنویسید.

$$63 \overline{) 2}$$

$$21 \overline{) 4}$$

$$76 \overline{) 5}$$

$$63 \overline{) 9}$$

$$65 \overline{) 7}$$

$$65 \overline{) 8}$$

$$17 \overline{) 7}$$

کتابخانه

۲۰- تقسیم‌های زیر را مانند نمونه انجام دهید.

$$\begin{array}{r}
 95 \overline{) 2} \\
 \underline{-80 \quad 40} \\
 15 \quad + 7 \\
 \underline{-14 \quad 27} \\
 1
 \end{array}$$

$$39 \overline{) 3}$$

$$73 \overline{) 5}$$

$$89 \overline{) 7}$$

۲۱- در هر قسمت تقسیم مورد نظر را با استفاده از شکل و دسته‌بندی حل کنید و تقسیم‌هایی را که در آن مقسوم بر مقسوم‌علیه بخش‌پذیر است، مشخص کنید.

۵۸ | ۳۱

۴۴ | ۱۴

۸۴ | ۲۷

۹۹ | ۱۸

۵۲ | ۱۳

۳۵ | ۱۵

۸۶ | ۱۵

۲۲- ابتدا عددها را به صورت تقریبی بنویسید و سپس خارج قسمت‌های آن را به طور تقریبی به دست آورید.

۷۱ | ۴۹

۹۳ | ۴۶

۶۴ | ۴۸

۴۸ | ۴۵

۲۳- تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

۶۰۵ | ۳۰

۴۵۱ | ۲۵

۷۱۸ | ۱۲

۲۴۵ | ۳۰

۸۰۲ | ۹۵

۱۴۱ | ۱۱

۱۹۶ | ۱۳

۱۴۴ | ۲۴

کتابخانه ملی ایران

۲۴- برای خرید چهار مداد ۱۲۰۰ تومان پرداخته‌ام. اگر بخواهیم ۱۵ مداد بخریم، باید چند تومان بپردازیم؟

۲۵- در یک کارخانه روزانه ۱۲۰ کارتن بیسکویت تولید می‌شود. اگر هر کامیون گنجایش ۶۰۰ کارتن را داشته باشد، پس از ۳۰ روز چند کامیون بار زده شده است؟

۲۶- مدرسه‌ی روزبه می‌خواهد بچه‌ها را به اردوی تفریحی ببرد. برای این اردو ۶ اتوبوس ۴۲ نفره، ۳ مینی‌بوس ۱۸ نفره و ۳ خودروی ۴ نفره در نظر گرفته شده است. آیا می‌توان با این وسایل نقلیه ۳۱۵ دانش‌آموز و ۶ مربی را به اردو برد؟

۲۷- الگوهای زیر را ادامه دهید.

$$\frac{1}{2}, \frac{2}{6}, \frac{4}{18}, \boxed{}, \boxed{}, \boxed{}$$

$$1, 4, 9, 16, \boxed{}, \boxed{}, \boxed{}$$

$$1, 4, 6, 24, \boxed{}, \boxed{}, \boxed{}$$

۲۸- یک مؤسسه ی نیکوکاری برای کمک به مدارس نیاز به ۱۹۵۰۰۰ تومان دارد. اگر ۳۰۰ نفر و هر نفر ۶۵۰ تومان کمک کند، این مؤسسه به چند تومان دیگر نیاز دارد؟

۲۹- به کمک پر کردن جاهای خالی، حاصل ضرب های زیر را به دست آورید.

$$۳۵ \times ۶ = (\dots + \dots) \times ۶$$

$$\frac{۴۴}{\times ۷}$$

$$\dots = (\dots \times \dots)$$

+

$$\dots = (\dots \times \dots)$$

$$\frac{۹۴۳}{\times ۸}$$

$$\dots = (\dots \times \dots)$$

$$\dots = (\dots \times \dots)$$

$$\dots = (\dots \times \dots)$$

۳۰- با توجه به راهنمایی نوشته شده، حاصل جمع هر عبارت را به دست آورید.

$$1 + 2 + 3 + 4 + \dots + 18 + 19 + 20 =$$

101

$$2 + 5 + 8 + 11 + 14 + 17 + 20 + 23 =$$

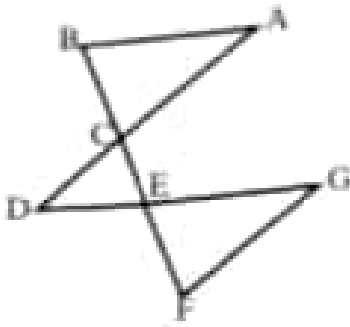
۲۵

۳۱- کوچک ترین و بزرگ ترین عدد ۷ رقمی (بدون تکرار ارقام) را بنویسید که رقم های پیکان و دهگان و دهگان هزار آن به ترتیب ۱ و ۳ و ۵ باشند.

فصل چہارم

(انداز گیری)

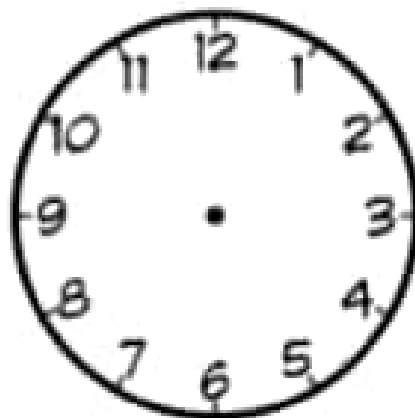
۱- در این شکل چند زاویه وجود دارد؟ نام ببرید.

۲- ساله زیر را به ۳ قسمت تبدیل کنید و هر قسمت را حل کنید.

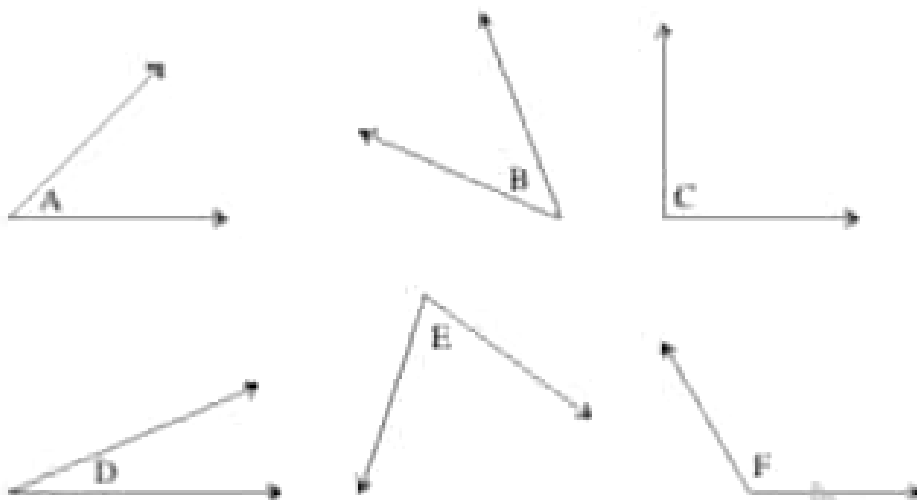
سینا یک نجار است، او برای ساخت میل ۲ هفته و ۳ روز وقت گذاشت. اگر او روزی ۸ ساعت کار کرده باشد، در مجموع چند ساعت کار کرده است؟ اگر جمعه‌ها تعطیل باشد، چگونه؟

۳- کارگری هر روز ۸ ساعت کار می‌کند. اگر او ۵ روز را کامل و ۳ روز ششم ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه کار کند، جمعاً چند دقیقه کار انجام داده است؟

۴- الف) عقربه‌ی کوچک و عقربه‌ی بزرگ ساعت زاویه‌ی قائمه دارند. اگر عقربه‌ی بزرگ عدد ۱۲ را نشان دهد، عقربه‌ی کوچک روی چه عددی قرار دارد؟ این مسأله چند جواب دارد؟

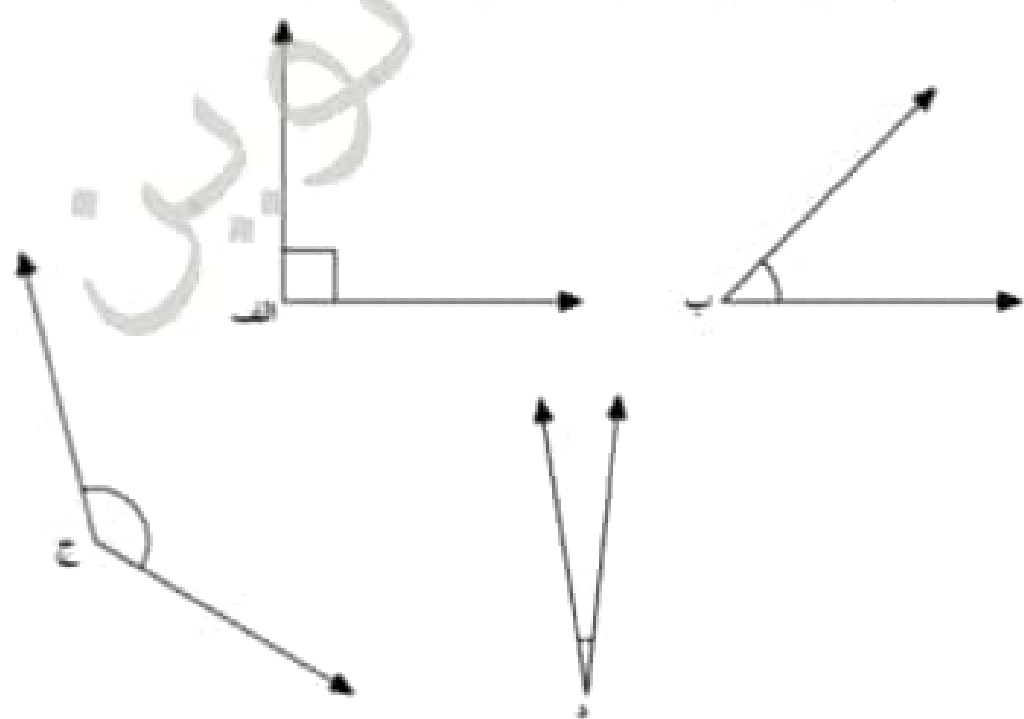
۵- الف) زاویه‌های زیر را از کوچک به بزرگ مرتب کنید.

..... > > > > >

ب) حدس بزنید بزرگ‌ترین زاویه حدوداً چند برابر کوچک‌ترین زاویه است؟

۶- به کمک یک نیم‌دایره زاویه‌های زیر را از بزرگ به کوچک بنویسید.

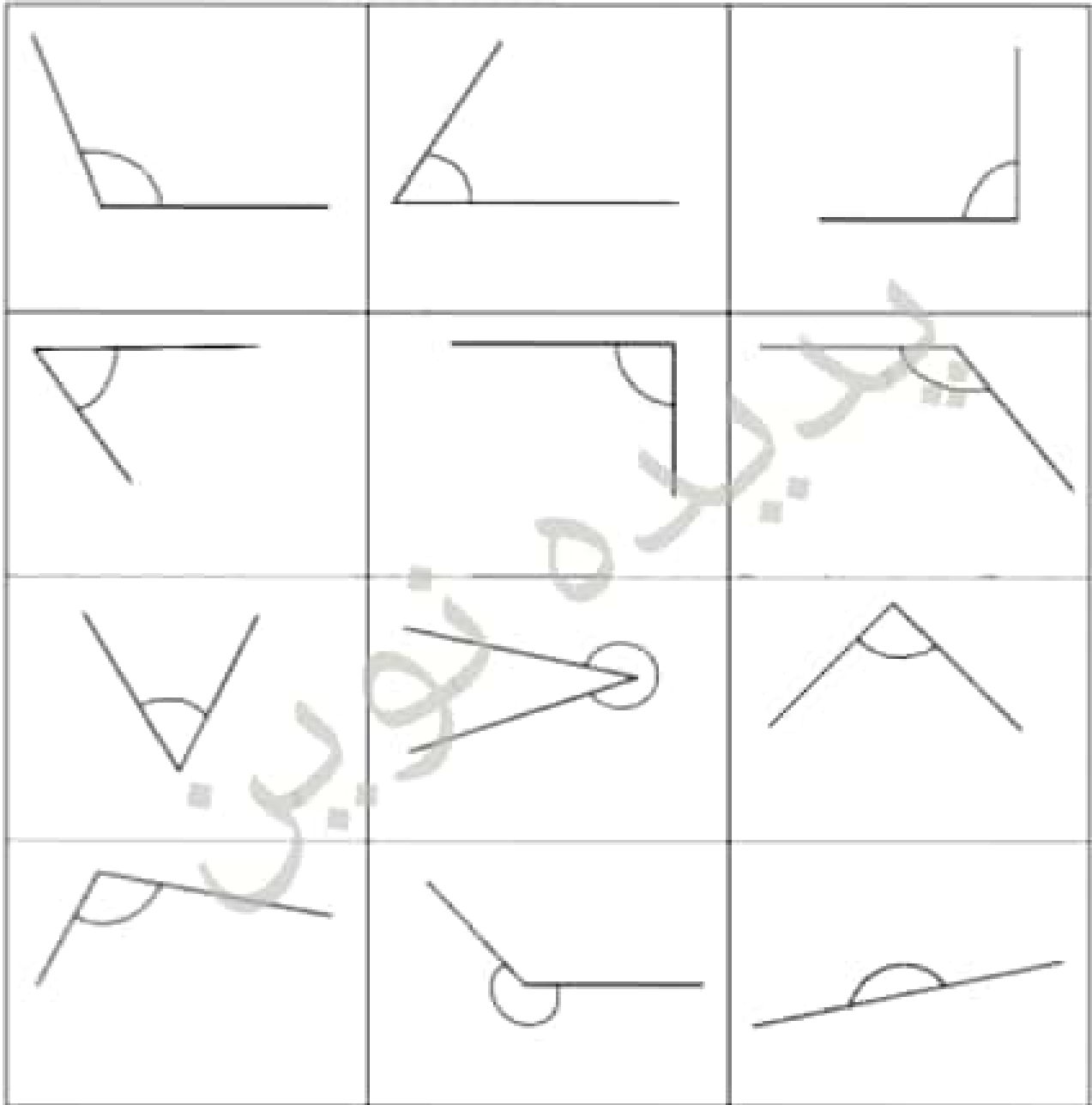

..... > > >

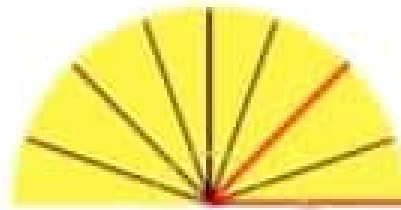
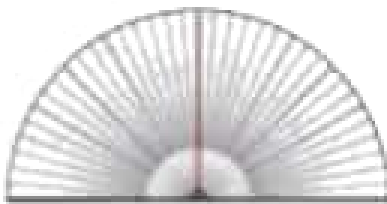
۷- کدام یک از زاویه های زیر از زاویه ی راست بزرگ تر و کدام یک از زاویه ی راست کوچک تر

است؟ برای بررسی این سؤال از چه ابزاری استفاده می کنید؟

۸- یک نقاله درجه است که هر درجه نیم دایره است.

۹- با ذکر دلیل توضیح دهید استفاده از کدام یک از ابزارهای زیر برای اندازه گیری زاویه مناسبتر است؟

۱۰- زاویه های زیر را به کمک نقاله، اندازه بگیرید و بنویسید.

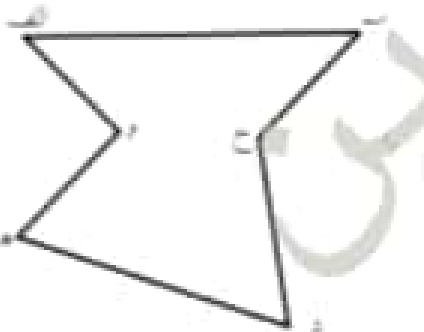

الف = درجه

ب = درجه

ج = درجه

د = درجه

الف = درجه

ب = درجه

ج = درجه

د = درجه

ه = درجه

۱۱- روی یک زاویه نیم صفحه را با دو زاویه ۴۵ درجه پوشانده ایم. مقدار باقی مانده از این زاویه نیم صفحه با چند زاویه ۳۰ درجه پوشانده می شود؟

۱۲- یک زاویه‌ی راست را به ۱۸ قسمت مساوی تقسیم کرده‌ایم. اگر ۷ قسمت از این قسمت‌ها را با نقاله اندازه بگیریم، چه مقدار خواهد شد؟

۱۳- عقربه‌ای پس از شروع به چرخش، ابتدا ۱۰، ۳۵ و ۳۰ درجه به جلو و سپس ۲۰ درجه به عقب حرکت می‌کند. اکنون چه زاویه‌ای باید حرکت کند تا به اندازه‌ی نیم‌صفحه چرخیده باشد؟

۱۴- عبارت‌های زیر را کامل کنید.

- ✓ ۵۰ دقیقه بعد از ساعت ۲۱:۴۰ می‌شود _____
- ✓ ۶۵ دقیقه قبل از ساعت ۱۷:۳۰ می‌شود _____
- ✓ فاصله‌ی زمانی بین ۱۵:۵۰ و ۲۱:۴۵ می‌شود _____
- ✓ ۲ ساعت و ۳۰ دقیقه مانده به ساعت ۱:۴۵ می‌شود _____
- ✓ ۲:۵۰ بعد از ساعت ۲۳:۰۵ می‌شود _____
- ✓ ۶:۱۹ قبل از ساعت ۱۸:۰۹ می‌شود _____

۱۴- رضا ۱۵' قبل از ساعت ۷ از خواب بیدار شد و بعد از ۲۵ دقیقه از خانه خارج شد. او بعد از ۳۰' به محل کار خود رسید و در ساعت ۳۰ دقیقه مانده به ساعت ۱۹ به خانه بازگشت. اگر زمان رفت و زمان برگشت او برابر باشد: به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- او چه ساعتی از خواب بیدار می‌شود؟

- چه ساعتی به محل کار خود می‌رسد؟

- او چند ساعت در محل کارش است؟

۱۵- به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) از ساعت ۸:۱۰ تا ساعت ۳:۴۰ چند ساعت و چند دقیقه است؟

ب) از ساعت ۳:۴۰ تا ساعت ۸:۱۰ چند ساعت و چند دقیقه است؟

ج) مجموع زمان‌های به دست آمده در قسمت‌های الف ، ب چند ساعت می‌شود؟

۱۶- یک راننده برای این که رکورد جدیدی ثبت کند باید کمتر از $35^{\circ} 59' 1$ مسافت مورد نظر را

طی کند. اگر او از ساعت $17^{\circ} 05' 17$ تا ساعت $15^{\circ} 3' 19$

رانندگی کند، آیا او موفق به ثبت رکورد جدید می‌شود؟

۱۷- هر کدام از اعداد زیر چه زمانی را نشان می‌دهند؟

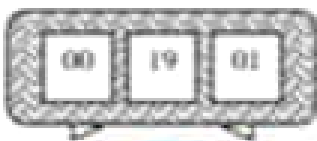
$۲\frac{۳۵}{۶۰}$ (ساعت و دقیقه) : _____

$۴\frac{۱۹}{۶۰}$ (ساعت و دقیقه) : _____

$۸\frac{۱۵}{۳۶۰۰}$ (ساعت و دقیقه) : _____

$۲\frac{۶}{۵۴۰}$ (ساعت و دقیقه) : _____

۱۸- هر کدام از زمان‌های زیر به طور تقریبی چه زمانی را نشان می‌دهند؟

$۲۳\ ۲۸'\ ۱۹''$

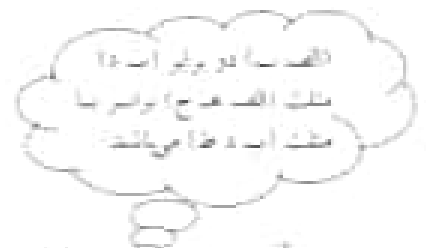
پانزده و سی و شش ثانیه

۳۵ دقیقه مانده به ساعت

۱۹- در هر یک از شکل‌های زیر طول خط (الف ب) چند سانتی‌متر است؟

خطی را هم وسطی بنا
و خطی این وسط الف
می‌باشد

الف مساوی دو برابر است
مثلث الف هج (تساوی بنا
مثلث ا ب د خط می‌باشد

دو مثلث برابری است
یکسوم خط بنا است

۲۰- خطی به طول ۱۲ سانتی‌متر رسم کنید و آن را (س م) بنامید.

از نقطه‌ی (س) $\frac{5}{6}$ از خط را مشخص کرده و (س ر) بنامید.

از نقطه‌ی (م) $\frac{2}{3}$ خط (س م) را جدا کرده و آن را (م ل) بنامید.

طول خط (ن ل) را بدون استفاده از خط‌کش به دست آورید. سپس با استفاده از خط‌کش درستی یا نادرستی جواب خود را بررسی کنید.

۲۱- پاسخ سؤالات زیر را بنویسید:

الف) ۲۵ دقیقه و ۱۰ ثانیه چند ثانیه است؟ _____

ب) ۲ ساعت چند ثانیه است؟ _____

ج) ۲ ساعت و ۲۵ دقیقه و ۱۰ ثانیه چند ثانیه است؟ _____

۲۲- در شکل زیر هر یک از تکه‌ها ۳۰ سانتی‌متر و قسمت‌های مشترک بین هر دو چوب با هم

برابر است. طول هر یک از این قسمت‌های مشترک را حساب کنید.

۲۳- با استفاده از چوب‌های ۳، ۱۰ و ۱۵ سانتی‌متری چه طول‌هایی را می‌توان نشان داد؟

فصل پنجم

(عدد مخلوط و عدد اعشاری)

۱- درستی و نادرستی عبارات‌های زیر را با ✓ یا ✗ مشخص کنید.

الف) بین دو عدد، بی‌نهایت عدد مخلوط و بی‌نهایت عدد اعشاری وجود دارد.

ب) عدد مخلوط $2\frac{4}{5}$ به ۳ نزدیک‌تر از ۴ است.

ج) عدد مخلوط $9\frac{1}{6}$ برابر است با ۹ واحد کامل و $\frac{2}{11}$ واحد.

د) عدد مخلوط $2\frac{5}{9}$ نمایش دیگری برای عدد ۳ می‌باشد.

۲- عدد $10\frac{9}{11}$ به کدام عدد نزدیک‌تر است؟

۱۹ (۴)

۱۱ (۳)

۹ (۲)

۱۰ (۱)

۳- جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

الف) اگر بین دو عدد ۵، ۶ را پنج قسمت کنیم، بی‌توانیم عددهای مخلوط و و را بنویسیم.

ب) عدد مخلوط $9\frac{11}{17}$ بین دو عدد و قرار دارد و به عدد نزدیک‌تر است.

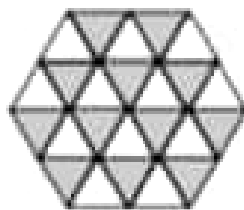
ج) ۱۰ تا $\frac{1}{5}$ متر می‌شود متر.

د) اگر به عدد مخلوط $2\frac{2}{7}$ اضافه کنیم به واحد کامل تبدیل می‌شود.

ه) ۱۶ ساعت و ۳۲ دقیقه به طور تقریبی می‌شود ساعت.

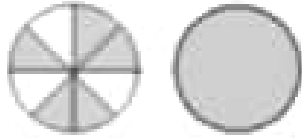
۴- با توجه به شکل جاهای خالی را پر نمایید.

..... مانده تا واحد کامل

اگر به این عدد اضافه کنیم می شود واحد کامل

..... مانده تا واحد کامل

اگر از این عدد کم کنیم می شود واحد کامل

۵- هر قسمت از شکل روبه رو $\frac{1}{10}$ متر است.

الف) طول نوار کاغذی را به صورت عدد مخلوط بنویس.

ب) چند تا $\frac{1}{10}$ می شود ۲۰۰ سانتی متر؟

ج) چند قسمت از شکل روبه رو ۱ متر می شود؟

۶- سهیل برای خودش و پنج تا از دوستانش، ۲۳ عدد کیک خرید. به هر نفر چه مقدار کیک

می رسد؟ (راهنامهی: از شکل کمک بگیرید)

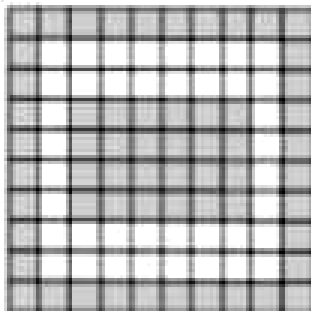
۷- تا ۱/۱ کیلوگرم می شود یک کیلوگرم

..... تا ۱/۳ لیتر می شود یک لیتر

..... تا ۱/۱ متر می شود چهار متر

..... تا ۱/۲ میلی متر می شود چهار میلی متر

..... تا ۱/۵ لیتر می شود دو لیتر

۸- عدد مربوط به شکل روبه رو کدام است؟

(۱) ۱/۵

(۲) ۱/۲

(۳) ۱/۴

(۴) ۱/۶

۹- ۲/۸ لیتر برابر است با لیتر

۵۲ تا ۱/۱ لیتر برابر است با لیتر

۶/۳ لیتر برابر است با ۶۳ تا لیتر

۱۰- کسرها و عددهای مخلوط را طوری بسازید که بشود با آن‌ها عدد اعشاری نوشت.

$$\frac{3}{5} = \frac{\square}{\square} = \dots\dots\dots$$

$$\frac{9}{20} = \frac{\square}{\square} = \dots\dots\dots$$

$$1\frac{4}{8} = 1\frac{\square}{\square} = \dots\dots\dots$$

$$6\frac{16}{22} = 6\frac{\square}{\square} = \dots\dots\dots$$

$$7\frac{6}{30} = \bigcirc \frac{\square}{\square} = \dots\dots\dots$$

$$22\frac{12}{28} = \bigcirc \frac{\square}{\square} = \dots\dots\dots$$

۱۱- جاهای خالی را با عدد مناسب پر کنید تا تساوی برقرار باشد.

$$\frac{6}{10} = \bigcirc \frac{\square}{35}$$

$$\frac{9}{\bigcirc} = \frac{12}{16}$$

$$\frac{15}{20} = \bigcirc \frac{\square}{22}$$

$$\frac{20}{22} = \bigcirc \frac{\square}{63}$$

۱۲- گنجایش یک بطری آب $\frac{4}{5}$ لیتر است و گنجایش یک بطری دیگر $\frac{9}{7}$ لیتر. تفاوت گنجایش این دو بطری چقدر است؟

۱۳- طول یک میله فلزی $\frac{3}{9}$ متر و طول یک میله دیگر $\frac{7}{3}$ متر است. اختلاف طول این دو میله چقدر است؟

۱۴- اگر ۳ تکه چوب به طول‌های $\frac{7}{10}$ و $\frac{3}{9}$ و $\frac{8}{4}$ متر را کنار هم قرار دهیم، روی هم چند متر می‌شود؟

۱۵- جمع و تفریق‌های زیر را انجام دهید.

$$3\frac{9}{10} + 2\frac{6}{10} =$$

$$2\frac{1}{5} + \frac{17}{20} =$$

$$A\frac{10}{16} - 2\frac{5}{8} =$$

$$17\frac{9}{20} - A\frac{9}{40} =$$

۱۸- جاهای خالی را با اعداد مناسب پر کنید.

$$1/2 + \dots = 3/4$$

$$\dots + 3/8 = 5/2$$

$$9/7 - \dots = 5/4$$

$$\dots - 1/2 = 2/3$$

۱۹- حاصل عبارت‌های زیر را با کمک تقریب به دست آورید.

$$9/7 - 5/4 =$$

$$18/8 - 9/9 =$$

$$9/11 - 8/9 =$$

$$8/7 + 8/5 =$$

$$12/9 + 1/2 =$$

$$3/2 - 2/5 =$$

$$5/7 + 2/8 =$$

$$15/2 - 2/2 =$$

۲۰- بین دو عدد $2\frac{2}{10}$ و $2\frac{2}{5}$ چهار کسر دیگر بنویسید.

۲۱- قطاری ساعت $8:15$ از تهران به مقصد مشهد حرکت کرد و بعد از $19:4$ برای نماز توقف

کرد و در آخر ساعت $20:3$ به مقصد رسید.

الف) قطار در چه ساعتی برای نماز توقف کرده است؟

ب) قطار بعد از نماز چه زمانی را در راه بوده تا به مقصد برسد؟

ج) این قطار کلاً چه زمانی در راه بوده است؟

۲۲- جمع و تفریق‌های زیر را انجام دهید.

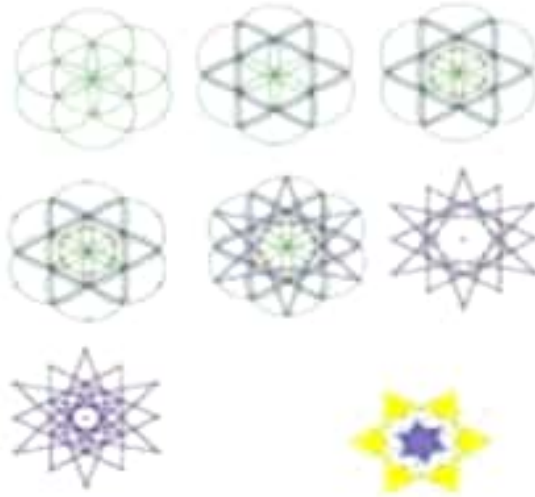
$5:49$	$14:45$	$18:40$
$-2:59$	$+14:42$	$-11:39$
<hr style="width: 80%; margin: auto;"/>	<hr style="width: 80%; margin: auto;"/>	<hr style="width: 80%; margin: auto;"/>

۲۳- پنج ننگه چوب ۰/۳ متری و چهار ننگه چوب ۰/۸ متری، روی هم چه طولی دارند؟ (به دو صورت اعشاری و مخلوط بنویس)

پاییده نویسن

فصل ششم

شکل های بندی

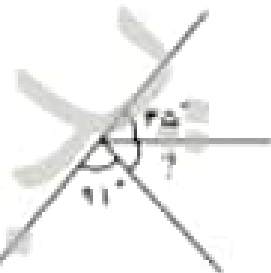

- ۱- دو خط که با هم زاویه راست می‌سازند بر هم _____ هستند.
- ۲- در شکل‌های زیر خط‌هایی که زاویه راست با هم می‌سازند را رنگ کنید.

- ۳- زاویه‌هایی که با علامت سؤال مشخص شده‌اند را بنویسید.

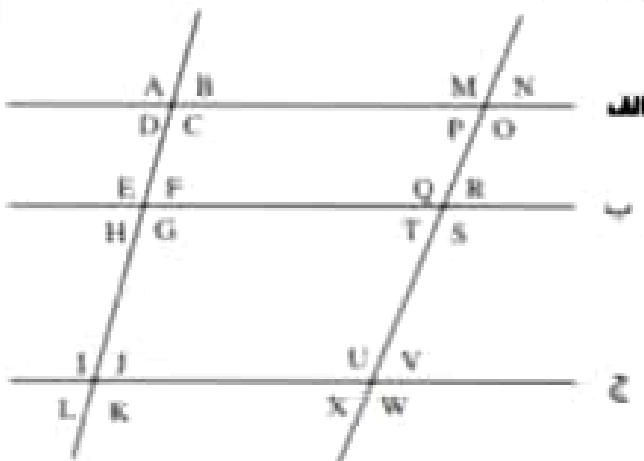
- ۴- پنج شکل مثال بزنید که در آن خط‌های موازی وجود داشته باشد.

- ۵- یک خط رسم کنید و آن را الف، بنامید. حال خط ب، را عمود بر الف، رسم کنید. خط ج، را عمود بر ب، رسم کنید. حال خط‌های الف و ج، را چه می‌نامند؟

۶- از یک نقطه بیرون یک خط می توان خط عمود و خط موازی با آن خط رسم کرد.

الف) یک - بی نهایت ب) یک - یک ج) بی نهایت - یک د) بی نهایت - بی نهایت

۷- زاویه های زیر را اندازه بگیرید، کدام از این زاویه ها با هم برابرند؟

خط های الف، و ب، و ج، چه رابطه ای با هم دارند؟

چه نتیجه ای می گیرید؟

۸- با توجه به مشخصات هر شکل، جدول زیر را کامل کنید.

نام شکل / خصوصیات	مساوی الساقین	مساوی الاضلاع	مربع	موزی	دورنگه	مستطیل	متوازی الاضلاع
تعداد اضلاع متوازی							
تعداد زاویه های راست							

۹- دو تفاوت دورنگه و متوازی الاضلاع را با رسم شکل نشان دهید.

۱۰- مساحت مثلث = (..... *) تقسیم بر

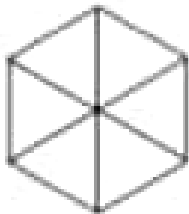
مساحت مربع = *

۱۱- مساحت شکل مقابل را به دست آورید.

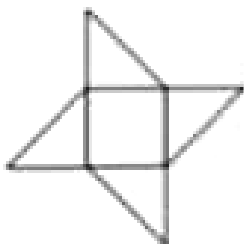
۱۲- مساحت متوازی الاضلاعی با ارتفاع ۳۰ سانتی متر و قاعده‌ی ۸ سانتی متر را به دست آورید.

۱۳- مساحت شکل مقابل ۱۴۴ سانتی متر مربع است. اگر هر ضلع این شکل ۶ سانتی متر باشد، ارتفاع آن‌ها را به دست آورید.

۱۴- اگر مساحت مربع در شکل روبرو ۱۶ سانتی متر مربع باشد و مثلث‌ها منساوی الساقین باشند

مساحت هر مثلث چند سانتی متر مربع است؟

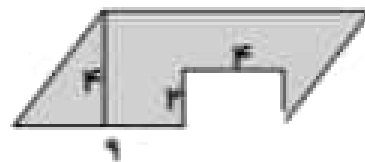
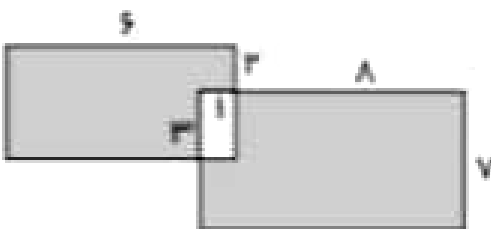

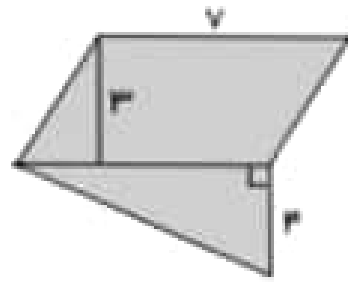
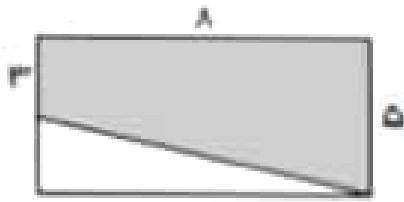
۱۵- مساحت مثلثی ۹۰۰ متر مربع است. اگر ارتفاع آن ۱۵۰ متر باشد، قاعده آن را به دست آورید.

۱۶- ارتفاع یک مثلث نصف ارتفاع متوازی الاضلاع است. اگر قاعده‌ی مثلث ۸ سانتی‌متر و مساحت آن ۲۴ سانتی‌متر مربع باشد، مساحت متوازی‌الاضلاع را به دست آورید.

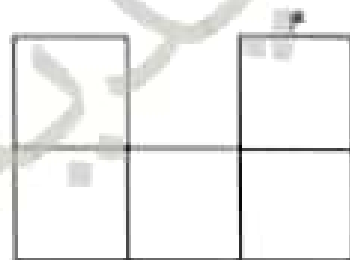
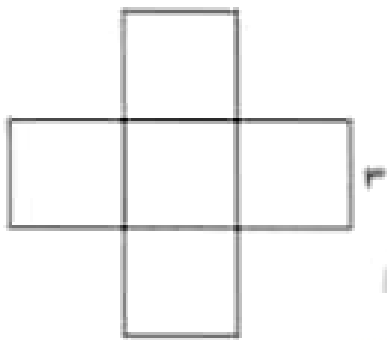
۱۷- طول یک زمین کشاورزی ۵۱ کیلومتر و عرض آن ۲۳ کیلومتر است. اگر ۸۵۶ کیلومتر مربع آن گندم کاشته شود، چه مقدار از آن خالی می‌ماند؟

۱۸- مساحت قسمت رنگی را به دست آورید.

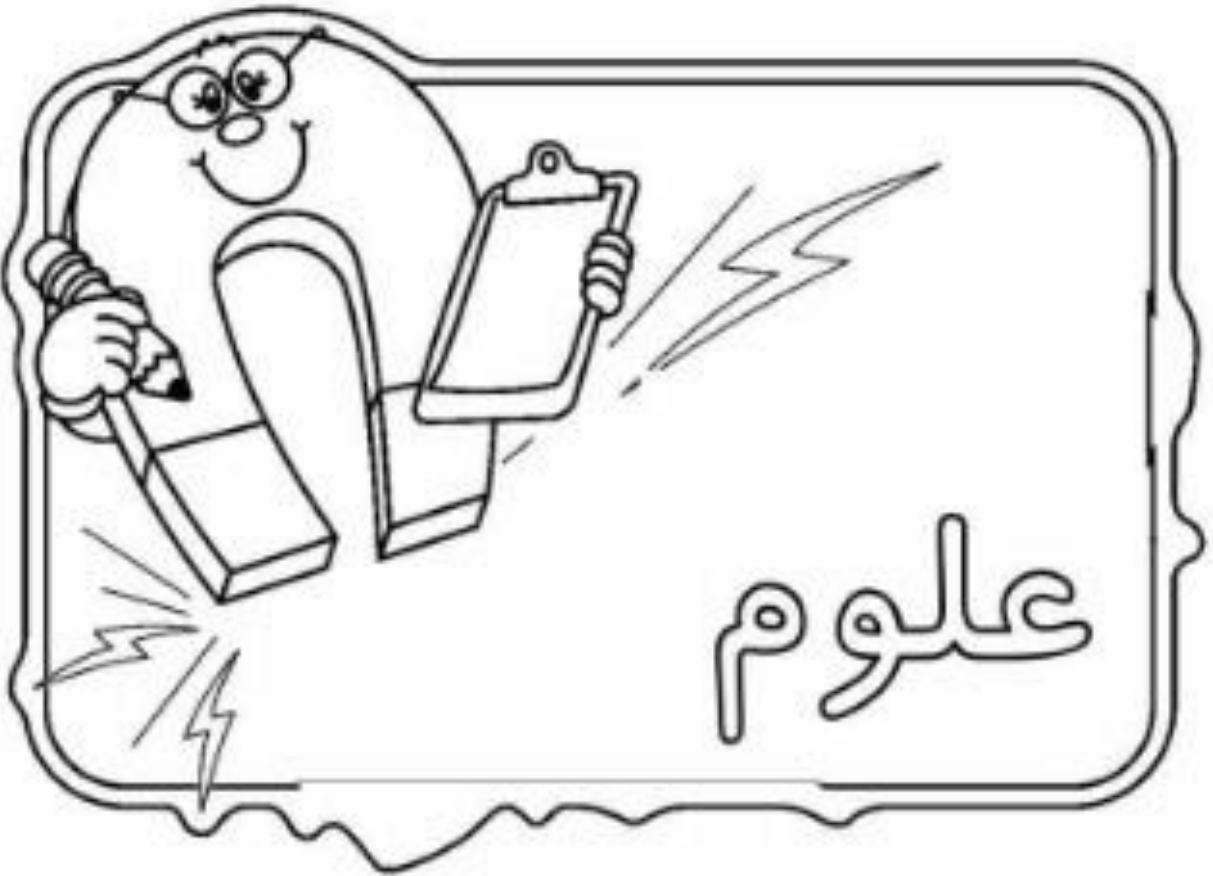

۱۹- محیط و مساحت شکل‌های زیر را حساب کنید (همه شکل‌ها مربع است)

تفریحی

نمونه سوالات درس

درس ۱: زنگ علوم

به الینا کمک کنید که با استفاده از مراحل روش علمی کلمات داده شده را در جای مناسب قرار دهد.

مشاهده، نتیجه‌گیری، آزمایش، پیش‌بینی، سؤال

الینا و دوستانش به اردو رفته بو
دند. هنگام خوردن ناهار ناگهان مقداری روغن ماکارونی روی لباسش ریخت. الینا با ناراحتی به لباسش نگاه می‌اندازد. (.....)
و با عجله دستمالی را روی لکه ای که ایجاد شده می‌کشد ولی هنگام پاک کردن متوجه می‌شود لباسش لک شده، بلافاصله به دوستانش می‌گوید: « چگونه می‌توانم این لک روغن را برطرف کنم؟ » (.....)
مریم می‌گوید من فکر می‌کنم با کمی آب گرم می‌توانی لک لباست را پاک کنی! (.....)
فاطمه گفت: «اما من فکر می‌کنم آب گرم و کمی پودر لباس‌شویی می‌تواند لکه‌ی روغن را در خود حل کرد و آن را برطرف کند!» (.....)
الینا وقتی به خانه بازگشت، تصمیم گرفت راه حل دوستانش را امتحان کند تا درستی راه حل آن‌ها را متوجه شود. (.....)
الینا نتایج آزمایش‌های خود را به صورت جدولی تنظیم کرد تا دیگران هم بتوانند از تجربه‌ی او استفاده کنند.

شستن لباس	آب گرم	آب گرم و پودر لباس‌شویی
	هنوز کمی از لک لباس باقی مانده	لک لباس کاملاً برطرف شده

الینا مشاهده کرد لک لباسش بعد از شست‌وشو با آب گرم و پودر لباس‌شویی کاملاً برطرف شده و فهمید لکه‌ی روغن در آب گرم و پودر لباس‌شویی حل می‌شود. (.....)

جاهای خالی کلمه‌های مناسب پر کنید.

- ۱- برای رسیدن به پاسخ پرسش‌ها باید پیش‌بینی‌ها را (طراحی - آزمایش) کنیم.
- ۲- پس از مشاهده و آزمایش باید اطلاعات به دست آمده را (یادداشت - تکرار) کنیم.
- ۳- با آزمایش فرضیه‌های مختلف برای سؤال موردنظر (آسان‌ترین - مناسب‌ترین) پاسخ مشخص می‌شود.
- ۴- پیشنهاد راه‌حل را (فرضیه - آزمایش) کنیم.

کدام درست و کدام نادرست است؟

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

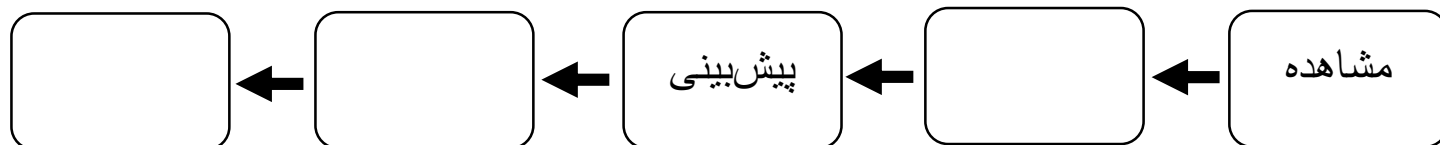
۱- تحقیقات علمی همیشه با یک آزمایش شروع می‌شوند.

۲- برای هر مسئله می‌توان تنها یک فرضیه ارائه داد.

۳- همه فرضیه‌هایی که مطرح می‌شوند، باید آزمایش شوند.

۴- فرضیه‌هایی آزمایش می‌شوند که درستی آن‌ها ثابت شده است.

نمودار زیر را کامل کنید.

هرگاه در زندگی با یک مسئله یا مشکل روبه‌رو شدی برای حل آن از روش علمی استفاده کن، روش علمی زندگی است.

با طراحی یک آزمایش توضیح بده، چرا در تابستان پوشیدن لباس‌های رنگ روشن و در زمستان لباس‌های رنگ تیره بهتر است؟ (مسئله)

موضوع آزمایش:

مواد لازم برای آزمایش:

شرح آزمایش و مشاهدات من:

پیش بینی می‌کنم:

مشاهدات خود را در جدول زیر بنویسید.

وسایل	پلاستیک روشن	پلاستیک سیاه	پارچه سفید	پارچه سیاه
زمان				
کدام گرم‌تر است؟				

نتیجه‌گیری:

با توجه به آزمایش بنویسید، چرا در تابستان پوشیدن لباس‌های رنگ روشن و در زمستان لباس‌های رنگ تیره مناسب-

تراست؟

پیش بینی می‌کنید اگر این دو رنگ پارچه را خیس کنید و زیر آفتاب پهن کنید، کدام یک زودتر خشک شود. چرا؟

پرسش‌ها

۱- جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کن.

دانشمندان به کمک که انجام می‌دهند و اطلاعاتی که به دست می‌آورند، درباره‌ی پاسخ پرسش‌های گوناگون می‌کنند.

۲- درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر علامت (✓) مشخص کن.

نادرست

درست

در زمستان پوشیدن لباس‌های روشن باعث جذب گرمای بیشتر می‌شود.

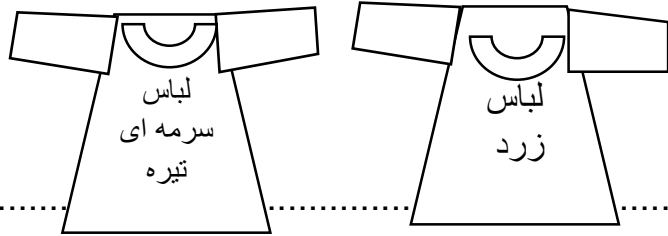

در پاسخ هر پرسش ابتدا پیش بینی‌هایی می‌کنیم.

اگر سیم به شکل مربع یا مستطیل باشد حباب مربع یا مستطیل می‌شود.

۳- شما هنگام ورزش برای این که کمتر عرق کنی، کدام یک از لباس های زیر را می پوشی؟

دلیل خود را بنویس.

۴- کدام یک از موارد زیر بهترین راه اطمینان از درستی یک پیش بینی است؟

- ۱- مطالعه ی کتاب های مرتبط با موضوع ۲- مشورت کردن با افراد کارشناس
- ۳- فکر کردن درباره ی موضوع ۴- آزمایش کردن آن

۵- کدام جمله نشان دهنده ی یک مشاهده است؟

۱- احتمالاً بیماری علی میکروبی است.

۲- شاید فرداشب برف بیارد.

۳- چگونه می توانیم حباب مثلثی شکل بسازیم؟

۴- مایع حباب ساز از آب صابون و کمی گلسیرین ساخته شده است.

۶- مریم، زهرا و فاطمه در کنار دریا بازی می کردند و از سر تا پا خیس شده بودند. سپس تصمیم گرفتند در ساحل بنشینند و بعد از خشک شدن لباس هایشان، به منزل برگردند. با توجه به این که مریم بلوز و شلوار سرمه ای، زهرا بلوز سفید و شلوار مشکی و فاطمه بلوز و شلوار سفید پوشیده بودند. کدام فرد می تواند زودتر به منزلش برود؟ و کدام یک دیرتر به منزلش می رسد؟ (جنس و ضخامت لباس های آن ها یکسان است.)
زودتر: دیرتر:

درس ۲: مخلوط ها

آن چه در سال گذشته یاد گرفتیم

تکلیف آمادگی

دخترهای گلم، یک خبر خوب، امروز جشن تولد داریم، امروز تولد الینا است...
همه ی بچه های کلاس جمع شده اند و هر کس کاری انجام می دهد. سارا برای او کیک تولد سفارش داده است. فاطمه چای آورده است و نازنین بستنی خریده است. بقیه بچه ها هم در حال باد کردن بادکنک هستند.
به نظر شما هر یک از این مواد کدام یک از حالت های ماده است؟

جامد	مایع	گاز

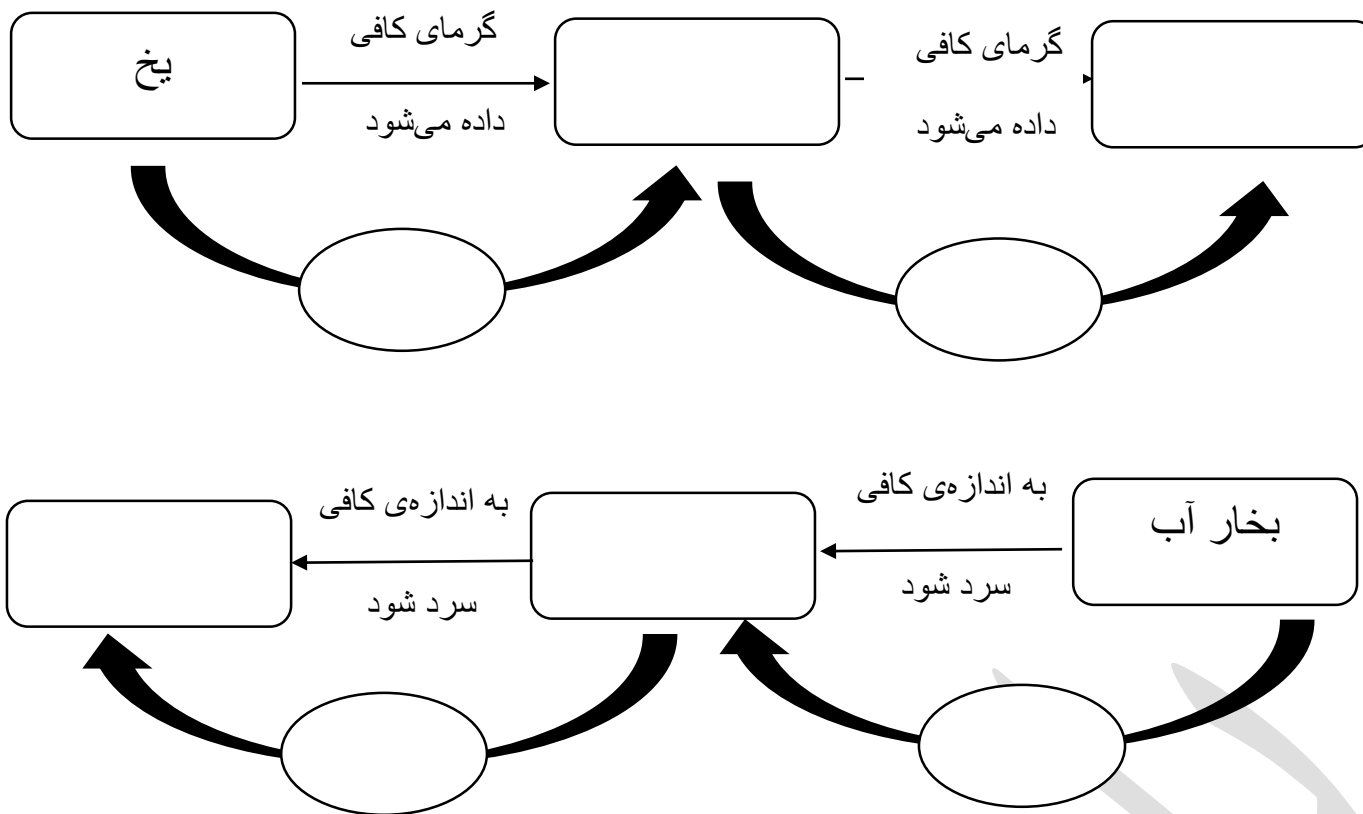
هستی پرسید: « خانم گازها چه کاربردهایی در زندگی ما دارند؟ » شما پاسخ دهید.

بعد فاطمه برای درست کردن چای، آب را بر روی اجاق گاز گذاشت. آب جوش آمد و از آن بخار خارج می شد. در این زمان چه تغییری اتفاق افتاده است؟ آن را توضیح دهید.

زمان خوردن بستنی ها بود. نازنین آن ها را در کلاس گذاشته بود و همه بستنی ها آب شده بود. چه تغییری در بستنی ها اتفاق افتاده است؟ آن را توضیح دهید.

مهسا پیشنهاد داد که بستنی ها را در فریزر بگذاریم تا دوباره یخ ببندند و سفت شوند. با گذاشتن بستنی ها در فریزر چه تغییری اتفاق می افتد؟ آن را توضیح دهید.

در پایان الینا از همه دانش‌آموزان کلاس تشکر کرد که این تولد را برای او گرفته‌اند.
نمودارهای زیر را کامل کن.

😊 مخلوط‌ها در زندگی 😊

دختر عزیزم! متن زیر را با دقت بخوان و با توجه به مفاهیم متن و کتاب علوم به پرسش‌ها پاسخ بده.

وجود مخلوط‌ها برای ما از اهمیت زیادی برخوردار است. شاید باور نکنیم که بدون وجود مخلوط‌ها زنده نخواهیم ماند! بله؛ غذاهایی که می‌خوریم تا از آن‌ها انرژی به دست آوریم، هوایی که در اطراف ماست و آن را تنفس می‌کنیم، آبی که می‌نوشیم، داروهایی که مصرف می‌کنیم، ابزارآلاتی که در صنعت به کار می‌بریم، همه و همه نوعی مخلوط‌اند که در زندگی ما بسیار مؤثرند.

به هر آن چه در اطراف ماست و دارای جرم و حجم است، ماده گفته می‌شود.

✓ **جرم:** مقدار ماده‌ی تشکیل دهنده اجسام است.

✓ **حجم:** مقدار فضا و جایی که اجسام اشغال می‌کنند را حجم می‌گویند.

مواد در طبیعت به سه حالت جامد، مایع و گاز دیده می‌شوند. بیشترین حالت مواد در طبیعت جامد است.

به رنگ، بو، مزه، شکل ظاهری، اندازه و جنس هر ماده، خواص (ویژگی‌های) آن ماده می‌گویند.

➤ **مخلوط:**

با توجه به فعالیت‌هایی که در کلاس انجام داده‌اید پی برده‌اید که هرگاه دو یا چند ماده را در هم بریزید، به طوری که خاصیت‌های خود را حفظ کنند، یک مخلوط ساخته‌اید.

❖ **نکته:** بیشتر مواد اطراف ما به صورت مخلوط هستند، مثل: آب آشامیدنی، خاک، سالاد، سس مایونز، هوا، آجیل، سبزی خوردن و ... مخلوط‌ها در دنیای اطراف ما به دو دسته طبقه‌بندی می‌شوند که شما با توجه به فعالیت‌هایی که تا به حال انجام داده‌اید، با آن‌ها آشنا شده‌اید.

➤ **مخلوط‌های یکنواخت (همگن): محلول**

مخلوط‌ها

مخلوط‌های غیر یکنواخت (ناهمگن)

➤ **مخلوط‌های غیر یکنواخت:**

به مخلوطی می‌گویند که اجزای تشکیل دهنده‌ی آن به طور یکنواخت در همه جا پخش نشده‌اند. اجزای تشکیل دهنده‌ی مخلوط‌های غیر یکنواخت قابل تشخیص هستند، مثل: شربت خاکشیر، آجیل، سالاد، آب و روغن، آب و نفت، گچ و آب، ماسه و براده‌ی آهن و گرد و غبار در هوا.

➤ **مخلوط‌های یکنواخت (محلول):**

به مخلوطی می‌گویند که اجزای تشکیل دهنده‌ی آن به طور یکنواخت در همه جا پخش شده‌اند و اجزای آن قابل تشخیص نیستند. مثل: آب و قند، آب و نمک، اکسیژن در هوا، طلای زینتی (طلا + مس + نقره) هر محلولی از دو بخش تشکیل شده است: حلال و حل شونده.

حل شونده: ماده‌ای که در بین ذرات ماده‌ای دیگر به طور یکنواخت پخش می‌شود.

حلال: ماده‌ای که چیزی را در خودش حل می‌کند.

❖ **چگونه حلال و حل شونده را تشخیص دهیم؟**

الف) در محلول‌های جامد در مایع همیشه جامد حل شونده و مایع حلال است.

مثلاً در محلول چای و شکر: چای حلال و شکر حل شونده است.

ب) در محلول‌های مایع در مایع، هر مایعی که مقدار بیشتری داشته باشد، حلال و دیگری حل شونده است.

مثلاً اگر یک لیوان آب را با یک استکان الکل مخلوط کنیم، آب حلال و الکل حل شونده است.

ج) در محلول گاز در گاز هر گازی که مقدار بیشتری دارد به عنوان حلال شمرده می شود. مثلاً اکسیژن در هوا حل شونده است و نیتروژن حلال. چون نیتروژن در هوا میزان بیشتری دارد.

مخلوط ها

مخلوط های
غیر یکنواخت

مخلوط های یکنواخت
(محلول ها)

➤ در این مخلوط ها اجزای سازنده را می توان تشخیص داد.
➤ با گذشت زمان اجزای مخلوط ته نشین یا سرنشین شده و از هم جدا می شوند.
➤ شفاف نیستند

➤ در این مخلوط ها اجزای سازنده را نمی توان تشخیص داد.
➤ با گذشت زمان اجزای مخلوط ته نشین یا سرنشین نشده و از هم جدا نمی شوند.
➤ شفاف هستند

مایع در مایع

جامد در مایع

جامد در جامد

مایع در مایع

جامد در مایع

➤ نکات کلی راجع به مخلوط ها
➤ اجزای همه ی مخلوط ها را می توان جدا کرد.
➤ صاف کردن یکی از روش های جداسازی است که با استفاده از توری، الک، پارچه، سرنند و کاغذ صافی انجام می شود.
➤ تبخیر کردن آب محلول ها سبب می شود ماده حل شده ته ظرف باقی بماند و جدا شود.

➤ هرچه ذره های یک ماده کوچک تر باشد، سریع تر در آب حل می شوند
➤ هرچه دمای آب بالاتر باشد، مواد سریع تر در آن حل می شوند.

پرسش ها

۱- مخلوط از دو یا چند تشکیل شده است.

۲- مواد تشکیل دهنده ی مخلوط (یکنواخت/ غیر یکنواخت) دیده نمی شوند.

۳- مخلوط آب و نفت یک مخلوط (یکنواخت/ غیر یکنواخت) است.

۴- برای هر یک از مخلوط های زیر یک مثال بزن.

الف) مخلوطی که همه ی اجزای آن گاز باشد:

ب) مخلوطی که همه ی اجزای آن جامد باشد:

ج) مخلوط غیر یکنواختی که اجزای آن مایع باشد:

۵- آیا همیشه هوای اطراف ما یک مخلوط یکنواخت است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید.

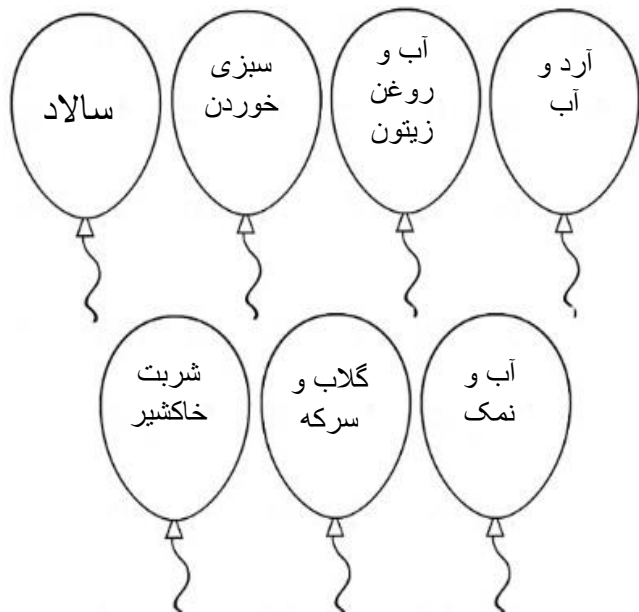
۶- جدول را کامل کنید.

محلول (مخلوط یکنواخت)	حلال	حل شونده
آب دریا		
اکسیژن در هوا		
چای نبات		

۷- مخلوط آب و روغن چه نوع مخلوطی است؟ (مخلوط یکنواخت یا غیر یکنواخت) چرا؟

۸- وقتی نشاسته یا آرد را با آب مخلوط می کنیم یک مخلوط است، زیرا

۹- با توجه به مخلوط های داخل بادکنک جدول زیر را کامل کنید.

انواع مخلوط		
جامد در جامد	جامد در مایع	مایع در مایع

۱۰- گزینه ی صحیح را انتخاب کن.

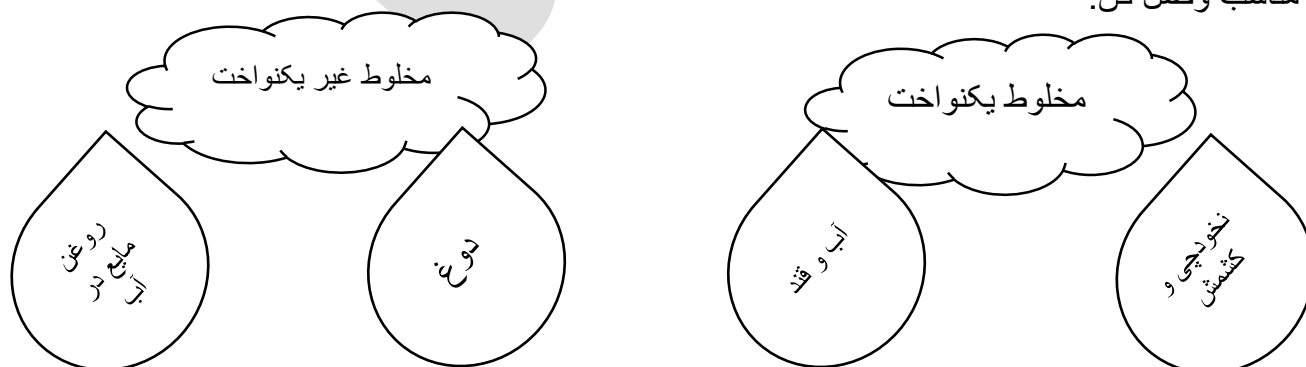
آخرین مرحله در یک روش علمی کدام مورد است؟

- الف) نتیجه گیری ب) یادداشت برداری ج) نظریه د) گزینه الف و ج

۱۱- جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

بسیاری از خوراکی ها به صورت مصرف می شوند.
به مخلوط یکنواخت گفته می شود.

۱۲- هر قطره را به ابر مناسب وصل کن.

۱۳- چگونه می توانیم اجزای مخلوط غیر یکنواخت جامد در مایع مثل شن در آب را از هم جدا کنیم؟ توضیح دهید.

۱۴- چرا نمی توان با استفاده از صافی مخلوط شکر در آب را از هم جدا کرد؟

۱۵- مخلوط غیریکنواخت را تعریف کن و چند مثال بزن.

۱۶- محلول را با ذکر مثال تعریف کن.

۱۷- مخلوط سرکه در آب و روغن مایع در آب را با هم مقایسه کن.

۱۸- درست یا نادرست بودن جمله های زیر را با علامت (✓) مشخص کن.

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

مخلوط آب و روغن را می توان با سرریز کردن از هم جدا کرد.

مخلوط گچ و آب شفاف است.

همه ی مخلوط ها، محلول هستند.

بیشتر مواد اطراف ما مخلوط هستند.

شوینده ها و رنگ ها برای جانداران و طبیعت مضرند.

۱۹- جدول را کامل کنید.

محلول	حلال	حل شونده
نو شابه		
آب و قند		
	چای	شکر

۲۰- ساناز می خواهد مقداری نشاسته را در آب بریزد و بخورد. در کمد دو شیشه هم رنگ نشاسته و نمک وجود دارد. چگونه می تواند بدون مزه کردن آن ها، شیشه نشاسته را تشخیص بدهد؟

۲۱- کدام یک از موارد زیر محلول نیست؟

- ۱- آب شور ۲- روغن زیتون در آب
- ۳- چای شیرین ۴- الکل و آب

۲۲- برای جدا کردن هر یک از مخلوط های زیر چه راهی را پیشنهاد می کنی؟

(الف) شن و آب و نمک :

(ب) براده ی آهن و شکر

(ج) روغن مایع و آب :

۲۳- چگونه می توان فهمید یک مخلوط، محلول است یا نه؟ با مثال توضیح دهید.

بیشتر بدانیم...!

در محلول های جامد در مایع و مایع در مایع با گرم شدن حلال قابلیت حل شدن ماده بیشتر می شود، اما در محلول های گاز در مایع هر چه مایع سردتر باشد، گاز بیشتری را می توان در آن حل کرد.

نکته: برای شناسایی مخلوط ها و محلول ها از هم کافی است مخلوط را مدتی بی حرکت در جایی ثابت قرار دهیم که اگر مواد درون آن ها ته نشین (مثل شن و آب) یا رو نشین (مثل روغن و آب) شدند مخلوط ناهمگن و در غیر این صورت همگن یا محلول است.

سوالات دوره ای درس ۱ و ۲

۱- گزینه ی صحیح را انتخاب کن.

الف) ستایش با شنیدن صدای خش خش، از زیر تخت خود کدام مورد را انجام داده است؟

- الف) تفکر ب) جمع آوری اطلاعات ج) مشاهده د) فرضیه سازی

ب) اگر در یک روز تابستانی در هوای گرم بخواهیم نوشیدنی سرد ما دیرتر گرم شود بهتر است آن را در کدام لیوان بریزیم؟

- الف) سیاه ب) قرمز ج) سفید د) آبی

ج) با چه روشی می توان مخلوط گچ و آب را از هم جدا کرد؟

- الف) سر ریز کردن ب) تبخیر ج) کاغذ صافی د) تبخیر و کاغذ صافی

د) بهترین راهی که می توان فهمید یک مخلوط، محلول است یا نه، چه راهی است؟

- الف) جوشاندن ب) از صافی عبور دهیم ج) هم زدن د) بی حرکت در جایی قرار دهیم

ه) مخلوط کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- الف) آجیل ب) نفت و آب ج) گلاب و آب د) چای مایع و آب جوش

و) کدام جمله صحیح است؟

- الف) همه ی محلول ها نوعی مخلوط هستند. ب) نشاسته در آب محلول است.
- ج) آب شور محلول نیست. د) همه ی مخلوط ها نوعی محلول هستند.

۲- جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

الف) مخلوط شن در آب یک مخلوط و مخلوط الکل در آب یک مخلوط است.

ب) رنگ و بوی هر یک از مواد پس از مخلوط شدن نمی کند.

ج) آب لیمو در آب یک است.

د) وقتی ماده ای در ماده ای دیگر ناپدید شود می گوئیم در آن شده، در این صورت مخلوط را می نامیم.

ه) یک محلول مایع در مایع است.

۳- درستی و نادرستی جملات زیر مشخص کن.

درست نادرست

الف) سبزی خوردن، نوعی مخلوط جامد در جامد است.

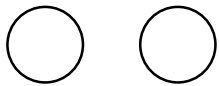
ب) استفاده از مواد شوینده برای محیط زندگی ما مضر است.

ج) با چشیدن همه ی محلول ها، می توان به نوع محلول پی برد.

د) در محلول ها اجزای محلول به راحتی از یک دیگر جدا نمی شود.

ه) بیش تر مواد اطراف ما مخلوط هستند.

و) اگر از آجیل، فندق را جدا کنیم، رنگ و شکل آن تغییر می کند.

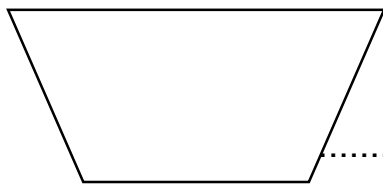

۴- مخلوط غیریکنواخت را تعریف کن و چند مثال بزن.

.....
.....
.....
محلول را با ذکر مثال تعریف کن.
.....
.....

۵- به سوالات زیر پاسخ کامل بده.

الف) با چه روش هایی می توان سریع تر قند را در آب حل کرد؟
.....
ب) دو روش جداسازی مخلوط ها را بنویس. (با ذکر مثال)
.....
ج) اگر ذرات شن را با شکل □ و ذرات آب را با شکل ○ و ذرات شکر را با شکل △ نشان دهیم و تمامی مواد بالا را در ظرف آبی بریزیم، ذرات چگونه پراکنده می شوند؟ (نقاشی کن.)

د) هنگام استفاده درست از مخلوط ها به کدام نکات ایمنی باید توجه کرد؟ (۳ مورد)

.....
.....
.....

یادداشت

پیچیده و فنی

پیکار کے لیے

پیکار کے لیے

پہلی کتاب

درس ۳: انرژی نیاز هر روز ما

دختر عزیزم! متن زیر را با دقت بخوان و با توجه به مفاهیم متن و کتاب علوم به پرسش‌ها پاسخ بده.

ما برای انجام کارهای روزمره ی خود، نیاز به انرژی داریم و بدون آن انجام هیچ کاری ممکن نیست. برای به کار انداختن وسایل منزل و محیط کار و کارهایی مثل کشاورزی، مطالعه، ورزش و ... به انواع انرژی‌ها نیاز داریم.

انرژی یعنی:

(کامل کن)

انرژی شکل‌های گوناگون دارد که برخی از آن‌ها توسط حواس پنج‌گانه قابل حس هستند.

شکل‌های مختلف انرژی:

* انرژی حرکتی، * انرژی گرمایی، * انرژی نورانی، * انرژی الکتریکی، * انرژی صوتی

❖ با توجه به مفهوم هر یک از جمله‌های زیر، نام انرژی را مشخص کن.

..... : این نوع انرژی باعث روشنایی محیط و گرم شدن اجسام و دیدن اجسام می‌شود؛ مثل خورشید، لامپ روشن.

..... : این نوع انرژی در اجسام وجود دارد که در حال حرکتند و با چشم قابل دیدن است؛ مانند پرنده‌ی در حال پرواز و

..... : انرژی که به کمک پوست قابل حس است و از آن برای پختن غذا، گرم کردن خانه‌ها و اجسام و تغیی‌ر حالت مواد (تبخیر، ذوب) استفاده می‌شود؛ مثل و

..... : این نوع انرژی توسط گوش قابل حس است و گاهی باعث لرزش اجسام می‌شود؛ مانند لرزش شیشه‌های پنجره توسط هواپیما و یا بوق بلند ماشین‌های بزرگ.

..... : این نوع انرژی از پرمصرف‌ترین انواع انرژی است و باعث کارکردن وسایل برقی می‌شود. این انرژی به آسانی به انواع انرژی‌ها تبدیل می‌شود و برای محیط زیست آلودگی ایجاد نمی‌کند. هم‌چنین توسط سیم

و کابل (سیم‌های کلفت) قابل انتقال به نقاط دور دست است؛ مانند: یخچال که با این انرژی کار می‌کند و

.....

انرژی‌های مختلف می‌توانند از شکلی به شکل دیگری درآیند. مثلاً در رادیو انرژی الکتریکی به انرژی صوتی تبدیل می‌شود.

❖ حالا تو بگو در هر یک از این وسایل انرژی الکتریکی به چه انرژی تبدیل می‌شود.

در بلندگو: انرژی الکتریکی به انرژی

در یخچال: انرژی الکتریکی به انرژی

در کولر: انرژی الکتریکی به انرژی

در پلوپز: انرژی الکتریکی به انرژی

❖ جسمی که در حال حرکت است انرژی دارد.

❖ با پوست خود انرژی و با چشم انرژی و را می‌توان تشخیص داد.

❖ آب جاری و باد دارای چه نوع انرژی هستند؟

❖ خورشید دارای انرژی و انرژی است.

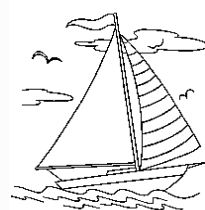
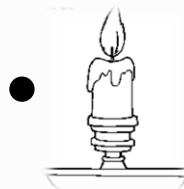
❖ هر تصویری را به انرژی مناسب آن وصل کن.

● انرژی حرکتی

● انرژی گرمایی

● انرژی نورانی

● انرژی صوتی

❖ کارهای از پله بالا رفتن، خوابیدن، درس خواندن و غذا خوردن به ترتیب می‌زان انرژی که برای انجام

آن‌ها مصرف می‌کنیم مرتب کن:

(۱) (۲) (۳) (۴)

الف) گزینه ی صحیح را انتخاب کن.
۱- انرژی یعنی:

الف) هل دادن (ب) کشیدن اجسام اجسام
ج) توانایی انجام کار درست است (د) موارد الف و ب

۲- جسمی که دارای انرژی است یعنی:

الف) در حال حرکت است.
ب) دارای گرما است.
ج) می‌تواند نیرو و یا حرکت ایجاد کند.
د) ساکن است.

۳- با روشن شدن کدام یک از وسایل زیر فقط انرژی صوتی تولید می‌شود؟

الف) ماشین لباس- (ب) رادیو (ج) تلویزیون (د) چرخ گوشت
شویی

۴- در کدام یک از وسایل زیر، انرژی باد عامل حرکت آن نیست؟

الف) قایق بادبانی (ب) پنکه (ج) بادبادک (د) فرفره

۵- کدام دسته از وسایل زیر، از نظر تبدیل انرژی شبیه یکدیگر هستند؟

الف) رادیو ، طبل ، میکروفون
ب) پنکه ، آسیاب بادی ، اجاق گاز
ج) پلوپز ، کتری برقی ، اتو
د) بخاری برقی ، بخاری گازی ، بخار نفتی

ب) درستی و نادرستی جملات زیر مشخص کن.

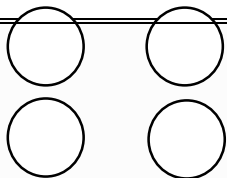
درست نادرست

۱- انرژی الکتریکی در بخار برقی به انرژی حرکتی تبدیل می‌شود.

۲- انرژی شکل های گوناگونی دارد.

۳- انرژی می تواند از شکلی به شکل دیگر تبدیل شود.

۴- فقط اجسامی که حرکت می کنند، انرژی دارند.

ج) جدول زیر را مانند نمونه کامل کنید.

نام وسیله	شکل انرژی که به ما می دهد	تبدیل انرژی به انرژی
لامپ	انرژی نورانی	انرژی الکتریکی به انرژی نورانی
آسانسور		
مایکروفر		
تلویزیون		
هواپیما در حال حرکت		
رادیو		

د) جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

۱- برای انجام دادن هر کاری به نیاز است.

۲- همه ی اجسامی که حرکت می کنند، انرژی دارند.

۳- بزرگ ترین منبع انرژی است.

۴- انرژی موجود در بدن ما از به دست می آید.

ه) به سؤالات زیر پاسخ کامل بده.

۱- دو مورد از کاربردهای انرژی گرمایی را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲- آزمایشی طراحی کنید که نشان بدهد انرژی باد می تواند به انرژی حرکتی تبدیل شود.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۳- شکل های گوناگون انرژی را که می شناسید، نام ببرید و برای هر کدام یک وسیله مثال بزنید که این انرژی را تولید می کند.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

الف) گزینه ی صحیح را انتخاب کن.

۱- انرژی خورشیدی چه مزایایی دارد؟

- الف) پاک (ب) ارزان (ج) بی پایان (د) هر سه مورد

۲- در تبدیل انرژی ها کدام مورد زیر با بقیه تفاوت دارد؟

- الف) اتو (ب) بخاری (ج) کتری برقی (د) جارو برقی
برقی

۳- در ماشین هایی که با بنزین یا گاز کار می کنند، کدام تبدیل

انرژی به ترتیب موجب حرکت ماشین می شود؟

- الف) انرژی حرکتی تبدیل به انرژی الکتریکی می شود.
ب) انرژی حرکتی تبدیل به انرژی گرمایی می شود.
ج) انرژی الکتریکی تبدیل به انرژی حرکتی می شود.
د) انرژی گرمایی تبدیل به انرژی حرکتی می شود.

۴- در قایق رانی پارویی کدام انرژی ها تبدیل می شوند؟

- الف) انرژی ماهیچه ای به انرژی حرکتی
ب) انرژی حرکتی به انرژی ماهیچه ای
ج) انرژی گرمایی به انرژی حرکتی
د) انرژی حرکتی به انرژی گرمایی

ب) درستی و نادرستی جملات زیر مشخص کن.

درست نادرست

۱- خورشید بزرگ ترین منبع انرژی است.

۲- با استفاده از انرژی باد نمی توان انرژی الکتریکی تولید کرد.

۳- مقدار انرژی لازم برای انجام همه کارها با هم یکسان است.

۴- سوخت ها یکی از منابع انرژی هستند.

۵- آسیاب آبی انرژی آب جاری را به انرژی حرکتی تبدیل می کند.

ج) به سؤالات زیر پاسخ کامل بده.

۱- از انرژی نورانی چه استفاده هایی می شود؟

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

۲- چهار منبع انرژی را بنویسید. کدام یک از این منابع انرژی پایان پذیر است؟

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

۳- با طراحی یک آزمایش ثابت کنید که انرژی گرمایی می تواند به انرژی حرکتی تبدیل شود.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

قسمت سه

۱- دور جواب صحیح خط بکشید.

الف) برای انجام کدام کار به انرژی بیشتری نیاز داریم؟ (پایین آمدن از پله - بالا رفتن از پله - خوابیدن)

ب) انرژی گرمایی کدام وسیله بیشتر است؟ (اجاق گاز - خورشید - بخاری)

ج) کدام یک از استفاده های انرژی گرمایی نیست؟ (غذا پختن - تبخیر آب - روشن شدن رایانه)

د) برای ذوب کردن فلزات به انرژی نیاز داریم. (حرکتی - گرمایی - نورانی)

ه) یکی از منابع انرژی که منبع آن رو به پایان است، نام دارد. (سوخت ، باد ، خورشید)

۲- هر کدام از جمله های زیر، چه تبدیل انرژی را نشان می دهد؟

الف) با مالش دادن شانه به موهای سر، شانه گرم می شود. : تبدیل انرژی به

ب) آبگرمکن خورشیدی پشت بام : به

ج) سوت داور در زمین فوتبال : به

۳- درستی و نادرستی جملات زیر مشخص کن.

درست نادرست

الف) انرژی نورانی به انرژی الکتریکی قابل تبدیل نیست.

ب) پنجره های دو جداره مانع هدر رفتن انرژی می شوند.

ج) استفاده از وسایل نقلیه شخصی صرفه جویی در انرژی به حساب می آید.

د) در میکروفون انرژی صوتی به الکتریکی تبدیل می شود.

۴- شما برای جلوگیری از هدر رفتن گرما در فصل زمستان در خانه چه می کنید؟ (۳ مورد)

۱-

.....
.....
.....

۲-

.....

۵- هنگام ترمز کردن ماشین، کدام تبدیل انرژی در لاستیک صورت می گیرد؟

- (الف) انرژی الکتریکی به انرژی گرمایی
- (ب) انرژی گرمایی به انرژی حرکتی
- (ج) انرژی حرکتی به انرژی گرمایی
- (د) انرژی شیمیایی به انرژی حرکتی

درس ۴: انرژی الکتریکی

😊 در مورد انرژی الکتریکی بیشتر بدانید ... ! 😊

یکی از پرکاربردترین شکل های انرژی، انرژی الکتریکی است، زیرا این شکل از انرژی را به راحتی می توان به شکل های دیگر انرژی تبدیل کرد. انرژی الکتریکی سالم ترین، تمیزترین و سبک ترین شکل انرژی است که انتقال آن آسان است. در کشور ما نیز بخش زیادی از گاز مصرفی صرف تولید برق می شود. اگر در خانه به وسایل اطراف خود نگاهی بیندازید، متوجه می شوید که بیش تر این وسایل به برق نیاز دارند، لامپ برای روشنایی، یخچال برای خنک کردن، اتو برای گرما دادن و ... به انرژی الکتریکی نیاز دارند. باتری ها و مولدها (ژنراتورها) تولید کننده ی انرژی الکتریکی هستند.

انرژی الکتریکی در برخی وسایل می تواند به انرژی حرکتی (کولر ، یخچال و ...) ، انرژی گرمایی (پلوپز، بخاری برقی و ...) و انرژی نورانی (تلویزیون ، لامپ ، رایانه و ...) و انرژی صوتی (بلندگو، رادیو و ...) تبدیل شود. برق مورد نیاز منازل و کارخانه ها از نیروگاه های برق و سدهایی که بر روی رودخانه ها بسته می شود تأمین می گردد که به وسیله ی سیم هایی کلفت به نام کابل به منازل، مغازه ها و کارخانه ها فرستاده می شود.

❖ با توجه به متن که خوانده اید، به سؤالات زیر پاسخ دهید.
 (الف) ما از کدام انرژی در زندگی خود بیش ترین استفاده را داریم؟ چرا؟

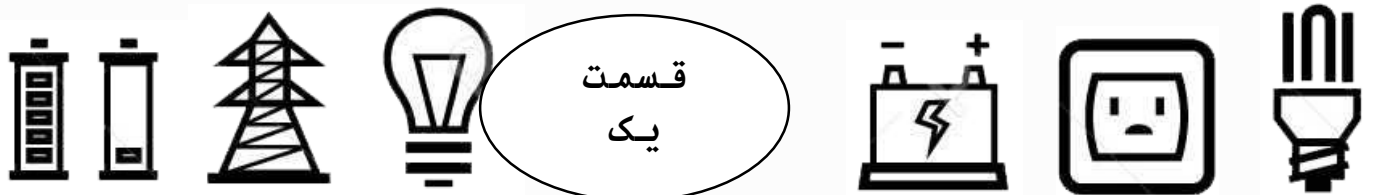
(ب) انرژی الکتریکی به چه انرژی هایی تبدیل می شود؟

.....

 ج) انرژی الکتریکی (برق) از چه راهی به خانه ها و کارخانه ها و
 مغازه ها فرستاده می شود؟

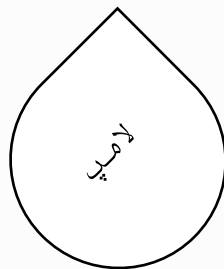
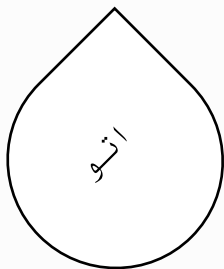
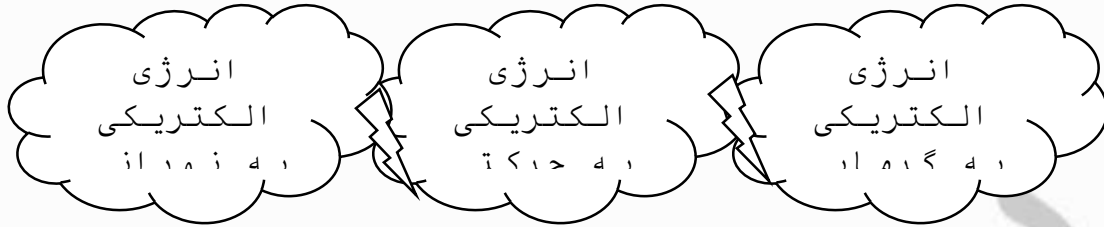
❖ جدول زیر را کامل کنید.

مثال	تبدیل انرژی الکتریکی به
لامپ ، ،	انرژی نورانی
‘ ‘	انرژی صوتی
‘ ‘	انرژی حرکتی
‘ ‘	انرژی گرمایی

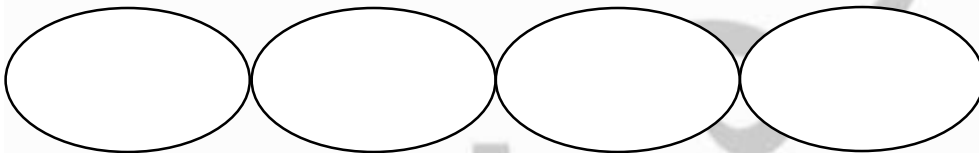

قسمت
یک

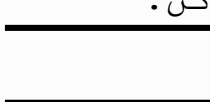
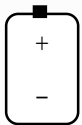
۱- قطره ها را به ابر مناسب وصل کن.

۲- چند وسیله نام ببر که با باتری کار می کنند.

۳- با استفاده از وسایل رو به رو یک مدار ساده رسم کن.

مدار ساده با دو رشته سیم

مدار ساده با یک رشته سیم

۴- با توجه به شکل رو به رو چگونه می توانیم مدار را قطع کنیم؟ (چند راه پیشنهاد بده.)

.....
.....
.....
.....
.....

۵- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

(الف) برای قطع و وصل کردن جریان الکتریکی مدار از استفاده می کنیم.

(ب) در مدار الکتریکی، الکتریسته به وسیله ی از باتری جاری می شود و لامپ را روشن می کند.

(ج) وقتی با سیم و باتری لامپی را روشن می کنید یک تشکیل داده اید.

(د) جریان الکتریسته در بلندگو به تبدیل می شود.

(ه) باتری ها می توانند انرژی را ذخیره کنند.

(و) انرژی الکتریکی (الکتریسته) در برق تولید می شود.

(ز) مهم ترین منبع تولید انرژی الکتریکی هستند.

۶- در نیروگاه های برق از چه انرژی هایی استفاده می شود؟ بیشتر از کدام یک استفاده می شود؟

.....
.....
.....

۷- چرا در برخی از وسایل بیش از یک باتری به کار رفته است؟

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

۸- هستی با استفاده از یک باتری و مقداری سیم لامپی را روشن کرده است و عمل با استفاده از دو باتری و مقداری سیم لامپی را روشن کرده است. به نظر شما لامپ کدام مدار پر نور تر است؟ چرا؟

.....
.....
.....
.....
.....

۹- الکتریسیته در کدام یک از وسایل برقی زیر به ترتیب حرکت، نور و گرما تولید می کند؟

- (الف) هم زن برقی - لامپ - پلوپز برقی
- (ب) تلویزیون - لامپ مهتابی - ششوار
- (ج) سماور برقی - بخاری برقی - اتو
- (د) پنکه - رادیو - هم زن برقی

.....
.....
.....
.....
.....

۱- هنگامی که آزاده با دست خیس می خواست کلید برق را خاموش کند، مادرش گفت: «این کار خطرناک است.» می دانید چرا؟

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

۲- برای صرفه جویی در مصرف برق چه پیشنهادهایی دارید؟

۳- قبض برق مصرفی منزل خود را بردارید و با دقت آن را نگاه کنید. برای اندازه گیری میزان برق مصرفی از چه واحدی استفاده می کنند؟

۴- رسانا یا نارسانا بودن اجسام زیر را مشخص کنید.

میخ	پاک کن
خط کش پلاستیکی	سنجاق طلا
هوا	نوک مداد

۵- الکتریسته فقط از اجسام فلزی می گذرد. این جمله درست است یا نادرست چرا؟

.....

.....

.....

۶- الکتریسته در کدام وسیله تولید حرکت می کند؟

- الف) چراغ (ب) اتو (ج) رادیو (د) جارو برقی
- مطالعه

۷- کار کلید در یک مدار الکتریکی چیست؟

- الف) تولید انرژی الکتریکی
- ب) قطع و وصل کردن جریان الکتریسته
- ج) اندازه گیری جریان الکتریسته
- د) کاهش میزان مصرف انرژی الکتریکی

۸- سیم کشی برق منازل به صورت موازی است. به نظر شما اگر سیم کشی به صورت متوالی صورت می گرفت، چه اتفاقی می افتاد؟

.....

.....

.....

.....

.....

۹- یک مدار رسم کنید به طوری که دو لامپ داشته باشد و اگر یکی از لامپ ها بسوزد لامپ دیگر روشن بماند. چه نوع مداری باید رسم کنی؟

جدول

۱- در یک مدار اگر یکی از لامپ ها بسوزد بقیه ی لامپ ها هم خاموش می شوند.

				★	۱
					۲
			★		۳
		★			۴
			★		۵

- ۲- مخترع لامپ برق
- ۳- اجسامی که الکتریسیته را از خود عبور می دهند.
- ۴- برای قطع و وصل مدار به کار می رود.
- ۵- الکتریسیته در لامپ تولید می کند.

حروف خانه های ستاره دار را کنار هم قرار بده و رمز جدول را پیدا کن.
رمز جدول:

یک نکته: برای روشنایی بهتر لامپ در یک مدار بهتر است باتری ها را متوالی و لامپ ها را موازی در مدار ببیندیم.

پرسشنامه
نویسنده

گرما و ماده

هنگامی که به جسم سرد یا گرمی برخورد می‌کنیم از حس لامسه ی خود کمک می‌گیریم. این حس در تشخیص گرمی و سردی اجسام **(دما)** به ما کمک می‌کند. گاهی این حس، درک دقیقی از سردی و گرمی اجسام ندارد و باید برای تشخیص میزان دمای یک جسم از وسیله‌ی بهتری استفاده کنیم، این وسیله **دماسنج** نام دارد.

دماسنج‌ها انواع گوناگونی دارند:

(الف) دماسنج پزشکی: این دماسنج‌ها برای اندازه‌گیری دمای بدن کاربرد دارند که از ۳۵ تا ۴۲ درجه بندی شده است.

این دماسنج‌های پزشکی باید حساس باشند تا دمای بدن را به شکل دقیق نشان دهند برای این منظور لوله‌ی داخل آن بسیار باریک ساخته می‌شود، تا جیوه‌ی داخل آن با گرمای ناچیزی به سرعت بالا رود. هم‌چنین در مسیر حرکت جیوه یک خمیدگی ایجاد می‌کنند تا جیوه‌ی داخل آن به سرعت به مخزن برنگردد.

(ب) دماسنج نواری: با تغییر رنگ دما را نشان می‌دهد.

(ج) دماسنج آزمایشگاهی: دماسنج الکلی و جیوه‌ای که معمولاً به رنگ قرمز و نقره‌ای دیده می‌شوند. از این دماسنج‌ها برای اندازه‌گیری هوا، مایعات و ... استفاده می‌شود.

واحد اندازه‌گیری دما در دماسنج‌ها معمولاً **سلسیوس** است. (c)

در اثر گرما دمای ماده افزایش می‌یابد و مایع درون دماسنج بالا رفته و در اثر سرما مایع درون آن به سمت پایین می‌آید. گرما می‌تواند از جسمی به جسم دیگر منتقل شود.

✓ به موادی که گرما را به خوبی از خود عبور می دهند، رسانای گرمایی می گویند.

مانند: تمامی فلزات (آهن، آلومینیم، چدن، مس و ...)

✓ به موادی که گرما را از خود عبور نمی دهند نارسانای گرمایی می گویند.

مانند: چوب، پلاستیک، هوا، کاغذ و ...

به همین خاطر ظروف آشپزی را از جنس فلزاتی (چدن، آلومینیم و مس) می سازند چون گرما را به خوبی از خود عبور می دهند. در گذشته از ظروف سفالی و سنگی برای آشپزی استفاده می شد چون رسانای گرمایی خوبی بودند.

- اگر سه قاشق فلزی، پلاستیکی و چوبی را وارد آب جوش بکنید، پیش بینی می کنید کدام یک زودتر گرم شود؟ به چه دلیل؟

.....
.....
.....

اگر شما این آزمایش را انجام دهید، آیا با حس لامسه می توانید دمای دقیق هر قاشق را مشخص کنید؟

.....

- در گذشته از ظروف و برای آشپزی استفاده می کردند.

چرا؟

.....
.....
.....

- به گرمی و سردی هر جسم می گویند و واحد اندازه گیری آن است.

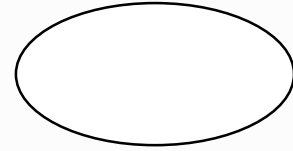
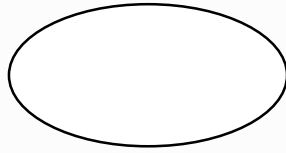
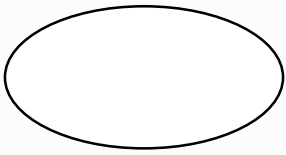
- برای اندازه گیری دمای موارد زیر از کدام نوع دماسنج استفاده می شود؟

دمای هوای

دمای بدن انسان:

دمای آب لیوان:

کلاس:

پرسش ها

۱- گزینه ی صحیح را انتخاب کن.

- چهار میله را بر روی یک شعله ی شمع قرار داده ایم. در سر هر یک از میله مقداری شمع منجمد گذاشته ایم. به نظر شما شمع روی کدام میله دیرتر از بقیه ذوب می شود؟ چرا؟

.....
.....
.....
.....

الف) میله آهنی میله مسی ج) میله شیشه ای میله نقره ای

- کدام یک را برای دستگیره ی سیخ کباب انتخاب نمی کنید؟ چرا؟

.....
.....
.....

الف) لاستیک ب) چوب ج) آلومینیم د) پلاستیک

- کدام یک نارسانای گرمایی نیست؟

الف) چوب ب) چدن ج) لاستیک د) هوا

- میزان رسانایی گرما در کدام حالت ماده بیش تر است؟

الف) جامد ب) مایع ج) گاز د) در هر سه حالت

یکسان است.

۲- درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کن.

درست نادرست

(الف) همه ی مواد گرما را به خوبی انتقال می دهند.

(ب) پنجره های دو جداره مانع هدر رفتن انرژی گرمایی می شوند.

(ج) اجسام فلزی گرما را زود می گیرند و زود هم پس می دهند.

(د) آب گرم در لیوان فلزی دیرتر از لیوان چوبی سرد می شود.

(ه) گرما موجب افزایش دما می شود.

(و) همه ی مواد گرما را به طور یکسان انتقال نمی دهند.

(ز) با استفاده از حس لامسه می توان دمای یک جسم را تعیین کرد.

۳- جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

(الف) با استفاده از مواد می توانیم از هدر رفتن گرما در زمستان جلوگیری کنیم.

(ب) به موادی که گرما را عبور می دهند،

..... می گویند. مثل:

.....

(ج) کاغذ یک است چون گرما را به

..... خوبی

۴- به سؤالات زیر پاسخ کامل بده.

(الف) غذا در ظرف های مسی و چدنی زودتر می پزد یا ظرف های سفالی؟ چرا؟

.....
.....
.....

(ب) پیش بینی کنید: اگر دو قابلمه ی سیاه و سفید را روی یک اجاق روشن قرار دهیم کدام یک زودتر داغ می شود؟ چرا؟

.....
.....
.....

.....
.....
.....
ج) هستی در یک لیوان فلزی مقداری آب داغ ریخت و لیوان را در یک ظرف
پلاستیکی پر از آب سرد گذاشت. با گذشت زمان چه تغییری ایجاد می شود؟
.....
.....
.....

د) زهرا خانم هنگام برداشتن قابلمه ی مسی از روی اجاق گاز دستگیره ی
پارچه ای در دست خود گرفت. چرا دستگیره ی پارچه ای مانع سوختن دست او
می شود؟
.....
.....
.....

ه) اگر در سه لیوان فلزی، کاغذی و پلاستیکی شیر داغ بریزیم و سپس به
بدنه ی لیوان ها دست بزنیم:

- کدام لیوان از همه سرد تر است؟

- کدام لیوان از همه گرم تر است؟

و) ستایش یک سنگ داغ را داخل یک ظرف آب سرد قرار داد. پیش بینی می
کنی پس از گذشت یک دقیقه دمای آب چه تغییری می
کند؟
.....
.....
.....

دمای سنگ چه تغییری می کند؟
.....
.....
.....

سنگ ها

در کویرها، کوه ها، کف دریاها و ... سنگ ها دیده می شوند. سنگ ها از نظر رنگ، زبری، صافی، نوع و اندازه ی اجزای تشکیل دهنده شبیه به هم نیستند. از زمان های بسیار قدیم، بشر از سنگ، ابزارها و بناهای به یادماندنی ساخته است که هنوز هم به خاطر استحکام زیادی که دارند، پابرجا هستند. تخت جمشید نمونه ای از این بناها است.

به طور کلی سنگ ها را به سه گروه اصلی طبقه بندی می کنند:

(۱) سنگ های رسوبی (۲) سنگ آذرین (۳) سنگ های دگرگونی

سنگ های رسوبی:

رودها هنگام سرازیر شدن از کوه ها تخته سنگ، قلوه سنگ، ریگ، شن، ماسه و رس را با خود به حرکت در می آورند.

سنگ ها به هنگام حرکت به هم برخورد می کنند و می شکنند در طول مسیر سنگ های درشت تر برجا می مانند و سنگ های ریزتر و گل و لای همراه رود حرکت می کنند تا وارد دریا و دریاچه شوند، این ذره ها پس از وارد شدن به دریا و دریاچه ته شین می شوند. (به ذرات ته نشین شده رسوب می گویند.) رسوبات به صورت لایه لایه روی هم قرار می گیرند و پس از گذشت سال های طولانی سخت می شوند و سنگ های رسوبی را تشکیل می دهند.

سنگ های آهکی، ماسه، نمک و گچ، نمونه هایی از سنگ های رسوبی اند. اما چگونگی تشکیل شدن این سنگ ها با یکدیگر متفاوت است.

- ۱- گاهی در اثر رسوب گذاری ذره های ریز و درشت و فشارهای لایه های بالایی به وجود می آیند. مانند: سنگ های رسوبی لایه لایه
- ۲- گاهی از واکنش های شیمیایی مواد محلول در آب دریا به وجود می آیند. مانند: سنگ آهک
- (اکثر این سنگ ها در مناطق گرم و خشک دیده می شوند.)
- ۳- گاهی از تبخیر و ته نشین شدن املاح موجود در آب به وجود می آیند. مانند: سنگ نمک
- ۴- بعضی از سنگ ها از طریق رسوب اسکلت جانوران دریایی مانند: مرجان ها و صدف ها به وجود می آیند.

چگونگی

تشکیل

شدن

انواع

سنگ های

رسوبی

😊 سنگ های رسوبی در کوه های البرز و زاگرس به فراوانی یافت می شوند.

خصوصیات سنگ های رسوبی:

- ۱- لایه لایه اند، اما هر سنگ لایه لایه ای رسوبی نیست.
- ۲- لایه ها به صورت موازی روی هم قرار گرفته اند، بنابراین لایه های زیرین قدیمی تراند.
- ۳- رنگ و جنس هر لایه با لایه های دیگر متفاوت است.
- ۴- آثاری از جانداران گذشته (فسیل) را می توان در سنگ های رسوبی پیدا کرد.

😊 در یک رودخانه هر چه سنگ ها بیشتر جابه جا شوند لبه های تیز خود را از دست داده، گرد و بدون زاویه می شوند.

❖ سنگ های آذرین

هرچه از سطح زمین به اعماق آن می رویم فشار و دمای آن افزایش می یابد و انتظار می رود که سنگ های اعماق زمین به صورت مذاب باشند؛ ولی در اثر فشار طبقات و لایه های بالایی، سنگ ها ذوب نمی شوند. هرگاه فشار لایه های بالایی کم و دمای آن زیاد شود، سنگ ها ذوب می شوند. در این حالت این سنگ ها از سنگ های اطراف خود سبک تر شده و به سوی بالا حرکت می کنند و اگر به سطح زمین راه پیدا کنند، به صورت آتشفشان فوران کرده و بر روی زمین جاری می شوند.

😊 اگر مواد مذاب (گدازه) در سطح زمین سرد شوند تشکیل سنگ های آذرین بیرونی رامی

😊 اگر مواد مذاب (ماگما) در درون زمین سرد شوند تشکیل سنگ های آذرین درونی رامی

➤ خصوصیات سنگ های آذرین:

سنگ های آذرین بیرونی: دارای بلورهای کوچک ترند زیرا مواد مذاب به سرعت سرد شده اند و فرصت کافی برای

تشکیل بلور درشت وجود نداشته است. بازالت و سنگ پا از سنگ های آذرین بیرونی هستند.

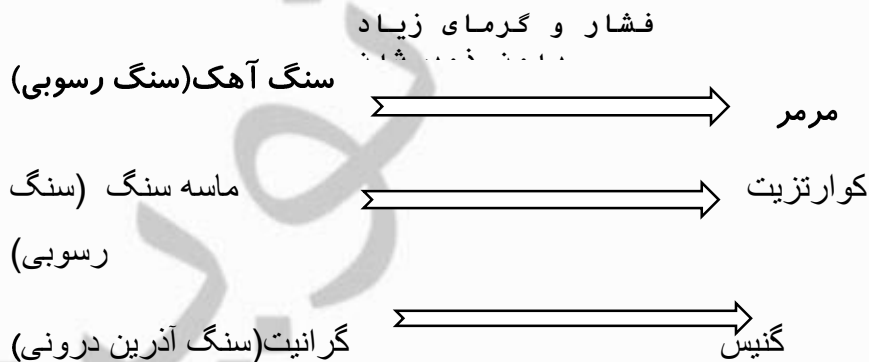
سنگ های آذرین درونی: دارای بلورهای درشت ترند زیرا مواد مذاب به آهستگی سرد می شود و فرصت کافی برای تشکیل بلور درشت تر را داشته است مانند گرانیت.

سنگ های آذرین در کوه الوند یافت می شوند که از نمونه های سنگ های آذرین درونی هستند. بیشترین سنگ های درون زمینی را سنگ های آذرین تشکیل می دهند.

❖ سنگ های دگرگونی:

وقتی سنگ های رسوبی و آذرین بدون آن که ذوب شوند، تحت تاثیر فشار و گرمای زیاد در مدت طولانی قرار گیرند،

تغییراتی در آن ها ایجاد شده و به سنگ های جدید و محکم تری تبدیل می شوند که به آن ها سنگ دگرگونی می گویند.

۱- گزینه صحیح را انتخاب کن.

- سنگ های رسوبی که جابه جایی بیشتری دارند، هستند.

الف) گردتر ب) بزرگ تر ج) بدون شکستگی د) زاویه دار

- تبدیل شدن خشت به آجر بیشتر شبیه کدام سنگ است؟

الف) آذرین ب) رسوبی ج) دگرگونی د) رسوبی و آذرین

۲- درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کن.

نادرست

درست

الف) نمک یک سنگ رسوبی است.

ب) سنگ های رسوبی، لایه لایه اند.

ج) سنگ ها گوناگون اند اما روش تشکیل آن ها یکسان است.

د) سنگ نمک و سنگ گچ از تبخیر و ته نشین شدن املاح موجود در آب به وجود می آیند.

ه) ماسه از قلوه سنگ کوچک تر است.

و) اجزای تشکیل دهنده ی سنگ ها شبیه هم است.

۳- به سؤالات زیر پاسخ کامل بده.

الف) سنگ ها در کجا دیده می شوند؟

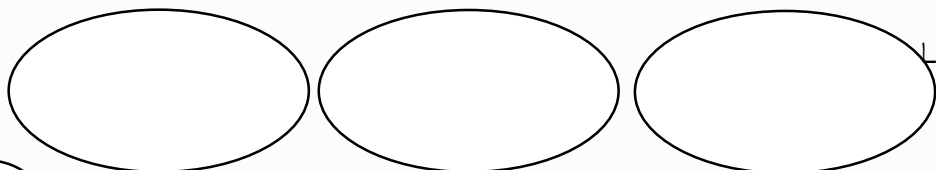
.....
.....

ب) سنگ ها چه تفاوت هایی باهم دارند؟

.....
.....
.....
.....
.....

ج) چرا در زمان های بسیار قدیم برای ساختن ابزارها و بناها از سنگ ها استفاده می کردند؟

.....
.....
.....

د) سه گروه اصلی سنگ ها

ه) رسوب چیست؟

.....
.....
(و سنگ های رسوبی چگونه به وجود می آیند؟) (به صورت مختصر بنویس.)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

کتابخانه نویسنده

پرسش‌ها

گزینه درست را انتخاب کن.

- ۱- سنگ مرمر، از دگرگونی چه سنگی به وجود می‌آید؟
 الف) سنگ گچ ب) سنگ آهک ج) سنگ نمک د) ماسه سنگ
- ۲- کدام یک از موارد زیر از سنگ‌ها درست نمی‌شود؟
 الف) گچ ب) مغز مداد ج) شیشه د) خط کش پلاستیکی
- ۳- محل تشکیل سنگ‌های رسوبی کجاست؟
 الف) کوه‌ها ب) دریاها ج) آتش فشان د) اعماق زمین
 ها
- ۴- برای بررسی سختی یک سنگ چه کاری انجام می‌دهند؟
 الف) به آن ضربه می‌زنند
 ب) آن را خراش می‌دهند
 ج) آن را حرارت می‌دهند
 د) جرم و حجم آن را اندازه می‌گیرند
- ۵- مهم‌ترین ویژگی سنگ‌های رسوبی چیست؟
 الف) سخت و محکم بودن
 ب) لایه لایه بودن
 ج) داشتن بلورهای ریز و درشت
 د) تحمل گرما و فشار زیاد

- جمله‌های درست را با و جمله‌های نادرست را با مشخص کن.
- ۱- سنگ‌ها گوناگونند اما روش تشکیل آن‌ها یکسان است.
 - ۲- گرمای داخل زمین می‌تواند سنگ‌ها را ذوب کند.
 - ۳- خشت از آجر مقاوم‌تر است.
 - ۴- سنگ‌هایی که توسط رودها حمل می‌شوند در انتهای رودخانه ریزتر و گردتر است.

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۲- سنگ‌ها در سه گروه اصلی و طبقه‌بندی می‌شوند.
- ۳- برخی از سنگ‌ها بر اثر و تغییر کرده و به سنگ دگرگونی تبدیل می‌شوند.
- ۴- از سرد و سخت شدن مواد مذاب، سنگ‌های تشکیل می‌شوند.

به این پرسش ها پاسخ بده .
۱- سنگ ها چه تفاوت هایی باهم دارند؟

.....
.....
.....
.....

۲- چگونگی تشکیل سنگ های رسوبی را بنویس.

.....
.....
.....
.....

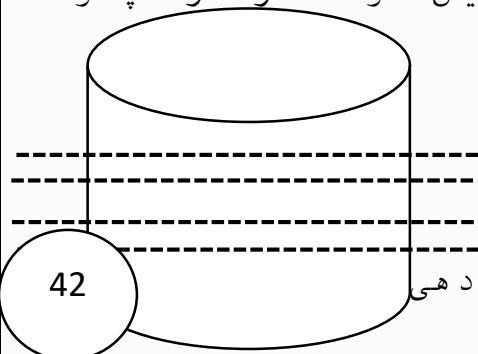
۳- چگونگی تشکیل سنگ آذرین را توضیح دهید.

.....
.....
.....
.....

۴- چرا بلورهای سنگ های آذرین بیرونی ریزترند؟

.....
.....
.....
.....

۵- آرزو مخلوطی از خرده سنگ، ماسه، شن، خاک رس را در ظرف شیشه ای بزرگ پر از آب ریخته است و سپس آب را به شدت هم می زند. پس از مدتی ظرف را به حال خود می گذارد. پیش بینی می کنید این مواد در ظرف چگونه ته نشین می شود؟

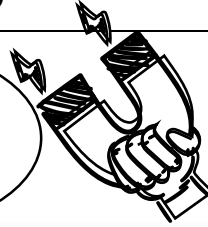
۶- دو راه که برای حفاظت از سنگ ها پیشنهاد می دهی

پرسشنامه
نویسنده

درس ۷: آهن ربا

آهن ربا

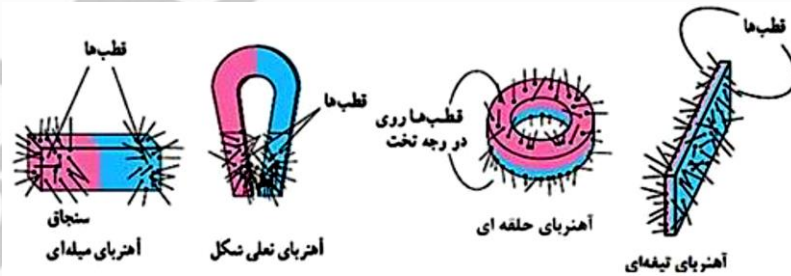
آهن ربا وسیله ای است که ذرات آهن و فولاد را به خود جذب می کند که نام دیگر آن مغناطیسی است.

هر آهن ربا دوسر دارد که به هر یک از دوسر آهن ربا قطب می گوئیم. یک قطب به نام (N) (جهت قطب شمال را نشان می دهد) قطب دیگر به نام (S) (جهت قطب جنوب را نشان می دهد) می باشد. در دو قطب آهن ربا نیروی آهن ربایی بیشتر است اما میزان قدرت هر دوی آن هائیکه است یعنی قدرت قطب (N) با قدرت قطب (S) تفاوتی ندارد.

اگر دو آهن ربا را از قطب های هم نام به یکدیگر نزدیک کنیم از یکدیگر دور می شوند و به اصطلاح می گوئیم هم دیگر را دفع می کنند یا می رانند. و بر عکس، اگر دو آهن ربا را از طرف دو قطب غیر همنام به یکدیگر نزدیک کنیم هم دیگر را جذب می کنند و به اصطلاح می گوئیم همدیگر را می ربایند.

اگر یک آهن ربا میله ای را بشکنید ، هر قطعه آن نیز تشکیل یک آهن ربا می دهد، یعنی هر قطعه ی شکسته هم قطب N و هم قطب S دارد.

- برای ضعیف نشدن آهن ربا بهتر است یک قطعه جسم فلزی به دو سر آن بچسبانیم.
- حرارت دادن به یک آهن ربا، باعث ضعیف شدن نیروی آهن ربایی آن می شود.

اشکال مختلف آهنربا - تجمع بیشتر سنجاق ها در قطب ها

چگونه می توان آهن ربا درست کرد؟

به سه روش القایی، مالشی، الکتریکی می توان آهن ربا درست کرد.

(۱) در روش القایی: با نزدیک کردن یک آهن ربا به تعدادی سنجاق یا سوزن، خواهید دید که سوزن یا سنجاق ها به آهن ربا جذب می شوند، در این صورت هر سوزن یا سنجاق خود یک آهن ربا خواهد شد. با این روش به طور موقت می توان سوزن ها را آهن ربا کرد، ولی اگر سوزن ها برای مدت زیادی در کنار آهن ربا باقی بمانند ، می توانند خاصیت آهن ربایی خود را حفظ کنند.

۲) **روش مالشی:** در این روش آهن ربا را چندین بار از یک جهت بر روی یک میخ آهنی (حدود ۵۰ بار) می کشند، بدین ترتیب آن میخ آهن ربا می شود.

۳- **روش الکتریکی:** مقداری سیم را ۵۰ تا ۱۰۰ بار دور یک میخ آهنی بپیچید و دو سر سیم را به دو سر یک باتری وصل کنید، اکنون اگر میخ را به پراده های آهن نزدیک کنیم، پراده ها جذب میخ می شوند، به این میخ که خاصیت آهن ربایی پیدا کرده، آهن ربای الکتریکی می گویند. از این آهن ربا در آرمیچر، زنگ اخبار، جرثقیل برقی و ... استفاده می شود. در یک آهن ربای الکتریکی هر چه باتری قوی تر یا تعداد دور سیم پیچ بیش تر باشد، قدرت آهن ربایی بیشتر است.

کاربرد های آهن ربا های الکتریکی :

در جرثقیل هایی که در مرکز بازیافت استفاده های فراوانی دارند، برای جدا کردن راحت تر زباله ها، در کارخانه ها و بنادر برای بلند کردن اجسام آهنی سنگین، در بلندگوها، زنگ اخبار (زنگ منزل) و موتورهای الکتریکی و ...

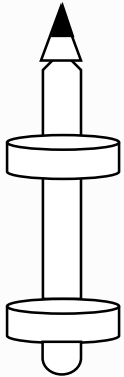
پرسی ها - قسمت ۱

الف) گزینه ی صحیح را انتخاب کن.

۱- کدام قسمت آهن ربا خاصیت آهن ربایی بیشتری دارد؟
 الف) وسط آهن ربا (ب) دو پهلوی آهن ربا (ج) قطب (د) ابتدای آهن ربا

ربا ها ربا ربا

۲- کدام یک از موارد زیر جذب آهن ربا نمی شود؟
 الف) ورق آلومینومی - سیم مسی
 ب) پنجره آهنی
 ج) سوزن ته گرد - گیره ی کاغذ
 د) میخ آهنی

۳- در شکل رو به رو، چرا آهن ربا بالای دور مداد، در هوا معلق مانده است؟

الف) چون قطب های هم نام دو آهن ربا مقابل هم قرار گرفته اند و یک دیگر را دفع می کنند.

ب) چون قطب های ناهم نام دو آهن ربا مقابل هم قرار گرفته اند و یک دیگر را جذب می کنند.

ج) چون قطب های هم نام دو آهن ربا مقابل هم قرار گرفته اند و یک دیگر را جذب می کنند.

د) چون قطب های ناهم نام دو آهن ربا مقابل هم قرار گرفته اند و یک دیگر را دفع می کنند.

ب) درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کن.

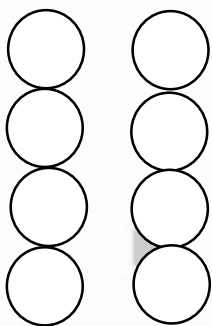
درست نادرست

۱- به قسمتهایی از یک آهن ربا که بتواند اجسام آهنی بیشتری جذب کند، قطب های آهن ربا می گویند.

۲- آهن ربا ی تک قطبی هم وجود دارد.

۳- قطب های هم نام در آهن ربا یکدیگر را دفع می کنند.

۴- خاصیت آهن ربایی در وسط آن بیشتر است.

ج) جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

۱- قطب های هم نام آهن ربا یکدیگر را و قطب های ناهم نام آهن ربا یکدیگر را می کنند.

۲- به قسمتی از آهن ربا که خاصیت آهن ربایی بیشتر دارد، می گویند.

۳- یکی از روش های جابه جا کردن اجسام آهنی استفاده از است.

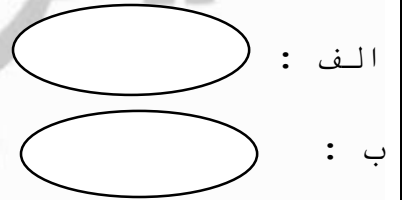
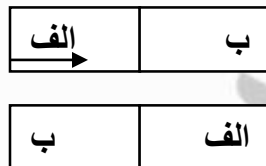
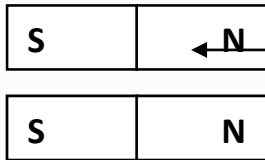
(د) به سؤالات زیر پاسخ کامل بده.

۱- چرا همه ی قوطی های فلزی جذب آهن ربا نمی شوند؟

.....
.....
.....
.....

۲- وقتی دو آهن ربا مانند شکل (۱) کنار هم قرار می گیرند، یک دیگر را دفع می کنند، اگر دو آهن ربا مانند شکل (۲) کنار هم قرار بگیرند، چه اتفاقی می افتد؟ الف و ب چه قطب هایی هستند؟

.....
.....

۳- قطب های آهن ربا چه تأثیری بر یکدیگر دارند؟

.....
.....
.....
.....

پرسش‌ها - قسمت ۲

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- چه قطب‌هایی در آهن ربا یکدیگر را جذب می‌کنند؟

- الف) N و N (ب) S و N (ج) S و S (د) در همه ی موارد

۲- در ساخت جرثقیل از چه نوع آهن ربایی استفاده شده است؟

- الف) میله ای (ب) نعلی شکل (ج) آهن ربای (د) دایره الکتریکی

۳- در ساخت یک آهن ربای الکتریکی کدام وسیله لازم نیست؟

- الف) میخ (ب) سیم روکش (ج) باتری (د) لامپ دار

۴- کدام یک نادرست است؟

- الف) هر فلزی جذب آهن ربا نمی‌شود. (ب) قطب‌های هم نام در آهن ربا یکدیگر را دفع می‌کنند. (ج) خاصیت آهن ربایی در تمام نقاط آهن ربا یکسان است. (د) عقربه ی قطب نما یک آهن رباست.

ب) جمله های درست را با و جمله های نادرست را با X مشخص کن.

- ۱- آهن ربا توانایی جذب بعضی از فلزات مانند آلومینیم را دارد.
- ۲- خاصیت آهن ربایی در وسط آهن ربا از سایر قسمت های آن بیشتر است.
- ۳- وقتی یک آهن ربا را چندین بار در یک جهت روی یک میخ مالش دهیم، میخ خاصیت آهن ربایی پیدا می‌کند.
- ۴- کره ی زمین مانند یک آهن ربا دارای خاصیت مغناطیس است.
- ۵- قطب‌های ناهمنام دو آهن ربا همدیگر را دفع می‌کنند.

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- به دو سر آهن ربا آهن ربا می‌گویند.
- ۲- آن سر آهن ربا که به سمت قرار می‌گیرد، قطب جنوب نامیده می‌شود.
- ۳- آهن ربا بر اثر و خاصیت آهن ربایی خود را از دست می‌دهد.
- ۴- در مسافرت های دریایی و هوایی برای تعیین مسیر حرکت کشتی ها و هواپیماها از استفاده می‌شود.
- ۵- قطب‌های غیرهمنام آهن ربا یکدیگر را

د) هر جمله را به کلمه ی مناسب آن وصل کن.

S	.	.	قدرت جذب آهن ربا در آن بیشتر است.
آهن ربای الکتریکی	.	.	قطب شمال آهن ربا را با آن نشان می دهند.
N	.	.	با کمک آن می توان براده ی آهن را از چشم مصدوم بیرون کشید.
میخ فولادی	.	.	جذب آهن ربا می شود.
قطب ها	.	.	

ه) به این پرسش ها پاسخ بده.

۱- چگونه می توان یک آهن ربای الکتریکی قوی تری ساخت؟

.....

.....

.....

.....

۲- چرا آهن ربای الکتریکی یک آهن ربای دائمی نیست؟

.....

.....

.....

۳- قطب های این دو آهن ربا را طوری مشخص کن که از هم دیگر دور شوند؟ علت آن چیست؟

.....

.....

.....

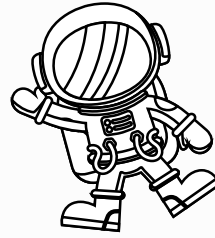
۴- چگونه می توان با یک آهن ربا که قطب های معلوم دارد، قطب های یک آهن ربای دیگر را مشخص کرد؟

.....

.....

.....

درس ۸: آسمان در شب

آسمان در شب

کهکشان: همه نقاط نورانی که هنگام شب در آسمان مشاهده می‌کنیم در مجموعه ای به نام کهکشان قرار دارند.

ستاره ها در یک جا ثابت هستند و از خود نور دارند.

سیاره: سیاره ها به کراتی گفته می‌شود که از خود نور ندارند و در اطراف خورشید قرار دارند و مانند زمین به دور خورشید می‌چرخند.

خورشید: خورشید نزدیک ترین ستاره به زمین است.

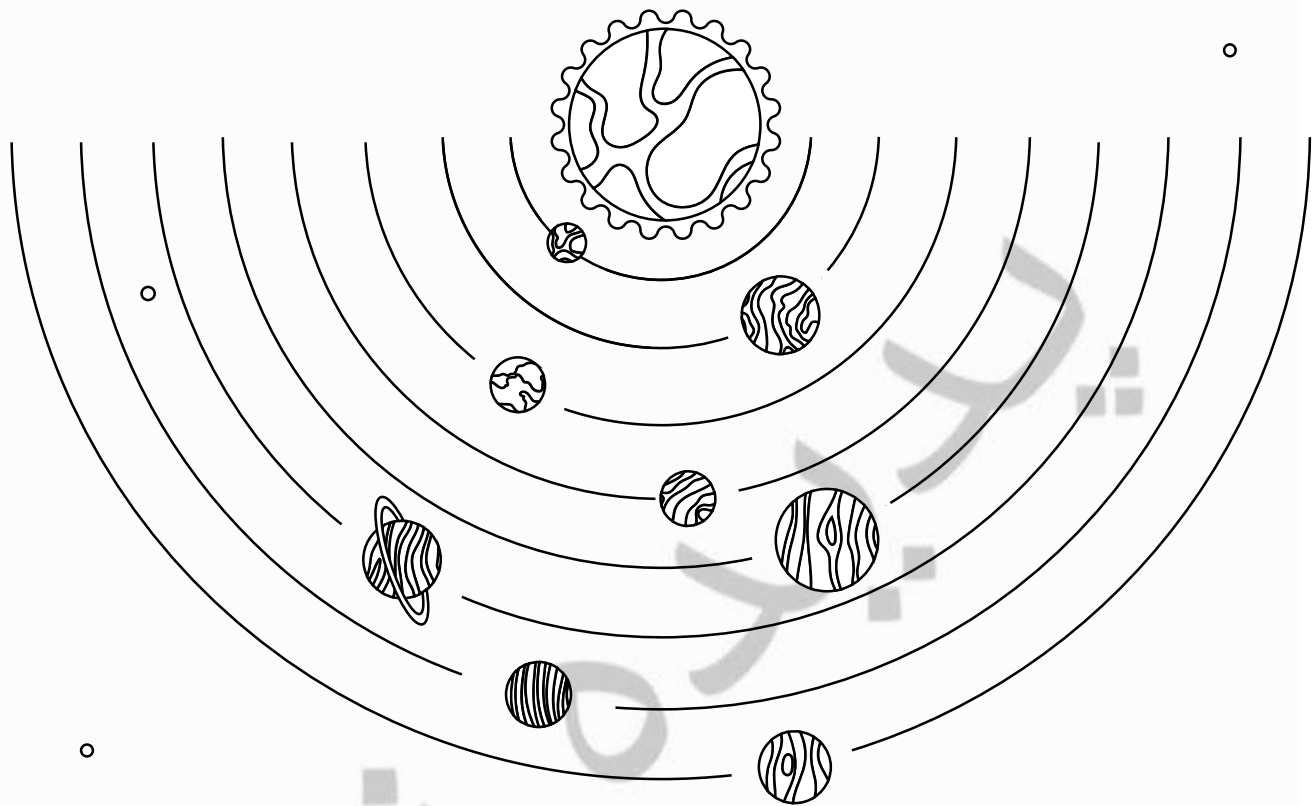
منظومه ی شمسی: به مجموعه سیاره هایی که به دور خورشید می‌چرخند منظومه شمسی می‌گویند.

تلسکوپ: به وسیله دوربین های بسیار قوی و بزرگ منظومه شمسی را می‌توانیم ببینیم که به این دوربین ها تلسکوپ گفته می‌شود.

حرکت های زمین: زمین در هر شبانه روز یک بار به دور خودش می‌چرخد ولی در هر سال یک بار به دور خورشید می‌چرخد. نور خورشید همیشه یک طرف زمین را روشن می‌کند طرفی از زمین که رو به خورشید است روز و طرف دیگر شب است.

سیاره ها:

(زمین و همسایه های آن)

قطر سیاره های منظومه شمسی باهم متفاوت است، هرچه سیاره از خورشید دورتر باشد مدت زمان گردش آن به دور خورشید طولانی تر است و دمای آن هم کمتر است یعنی سردتر است.

تیر یا عطارد: اولین و نزدیک ترین سیاره به خورشید است.

زهره یا ناهید: دومین سیاره منظومه شمسی است. از زمین می توانیم گاهی قبل از طلوع خورشید و گاهی بعد از غروب خورشید در آسمان مشاهده کنیم.

زمین یا ارض: سومین سیاره منظومه شمسی است و چون هوای آن نه خیلی گرم و نه خیلی سرد است محل مناسبی برای رشد موجودات زنده می باشد. هم چنین زمین هوا آب و خاک دارد. سیاره زمین از فضا به شکل کره ی آبی و سفید زیبایی دیده می شود.

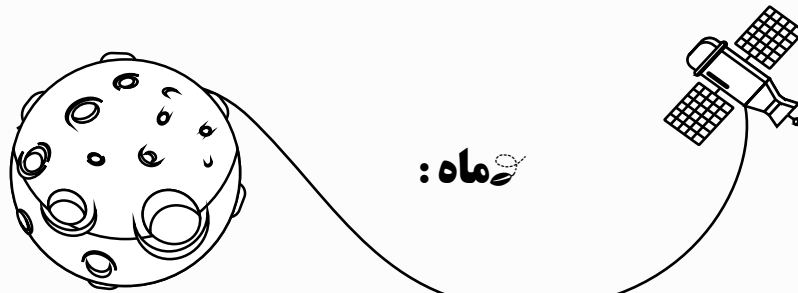
بهرام یا مریخ: چهارمین سیاره منظومه شمسی است. از زمین به شکل نقطه ای نورانی به رنگ قرمز دیده می شود. جنس بهرام از سنگ است. بهرام هر دو سال یک بار به دور خورشید می گردد.

مشتری: پنجمین و بزرگ ترین منظومه شمسی است و ۱۴۰۰ کره به اندازه زمین در آن جا می گیرد. جنس آن از گاز است.

کیوان یا زحل: ششمین سیاره منظومه شمسی هر ۲۹ سال یک بار به دور خورشید می گردد زیباترین سیاره منظومه شمسی است و جنس آن از گاز می باشد.

اورانوس: هفتمین سیاره منظومه شمسی است.

نپتون: هشتمین سیاره و دورترین و سردترین سیاره است. جنس آن از گاز می باشد.

ماه به دور زمین می چرخد و از همه سیاره ها و ستاره ها به زمین نزدیک تر است. ماه ۳۴۸۰۰۰ کیلومتر از زمین فاصله دارد. ماه از خود نوری ندارد و نور خورشید را بازتاب می کند به این نور بازتاب شده مهتاب می گویند.

اگر ماه و خورشید در یک طرف زمین قرار داشته باشند، ماه را روزها می توانیم در آسمان ببینیم. در کره ماه آب و هوا وجود ندارد. سطح کره ی ماه ناهموار و دارای تعداد زیادی گودال های کوچک و بزرگ است در طول روز ماه خیلی گرم است به گونه ای که گرمای آن می تواند آب را به جوش بیاورد. چون هوایی در آن وجود ندارد که ماه را از گرمای نور خورشید حفظ کند و برعکس ماه در شب بسیار سرد است.

ماه بدر: ماه همیشه به یک شکل دیده نمی شود. نور خورشید مقداری از سطح ماه را روشن می کند که ما آن را از زمین مشاهده می کنیم. این مقدار در یک ماه قمری تغییر می کند. ماه در شب اول و آخر هلال و در شب چهاردهم که قرص کامل آن دیده می شود، به آن بدر می گویند.

ماه قمری: چرخش ماه به دور زمین حدود ۴ هفته یا ۲۹ روز و ۱۲ ساعت و ۲۴ دقیقه و ۳ ثانیه طول می کشد که به آن ماه قمری می گویند.

سال قمری: سال قمری یعنی مدت زمانی که ۱۲ ماه قمری طی می شود یعنی ۳۵۵ روز.

سال خورشیدی: از یک دور گردش هر سیاره به دور خورشید سال خورشیدی آن سیاره به وجود می آید. سال خورشیدی یا شمسی زمین در حدود ۳۶۵ شبانه روز است. تقویم کشور ما براساس سال شمسی تنظیم شده است.

پرسش‌ها - قسمت ۱

- الف) گزینه درست را انتخاب کن.
- ۱- یک بار گردش ماه به دور زمین چقدر طول می کشد؟
 الف) ۳۶۵ روز () ب) ۴ هفته () ج) ۲۴ ساعت () د) ۴۸ ساعت ()
- ۲- زمان گردش کدام سیاره به دور خورشید از همه طولانی تر است؟
 الف) نپتون () ب) مشتری () ج) عطارد () د) زمین ()
- ۳- ویژگی زیر مربوط به کدام یک از سیاره های زیر است؟
 حلقه های زیبایی از غبار در اطراف این سیاره وجود دارد
 الف) زهره () ب) مشتری () ج) زحل () د) مریخ ()
- ۴- اگر زمین به دور خورشید نمی چرخید
 الف) سال به وجود نمی آمد. ()
 ب) شبانه روز به وجود نمی آمد. ()
 ج) همیشه یک طرف زمین روز بود. ()
 د) ماه دیده نمی شد. ()
- ۵- زمین بین و واقع شده است.
 الف) زهره و مریخ ()
 ب) زهره و مشتری ()
 ج) عطارد و زهره ()
 د) عطارد و مریخ ()

ب) جمله های درست را با ✓ و جمله های نادرست را با ✗ مشخص کن.

- ۱- کوچک ترین سیاره ی منظومه شمسی زهره است.
- ۲- ماه از خود نوری ندارد و نور خورشید را به زمین بازتاب می کند.
- ۳- زمین به دور خودش و ماه می چرخد.
- ۴- مشتری بزرگترین سیاره منظومه ی شمسی است و به همین دلیل بزرگترین مدار را دارد.
- ۵- خورشید چون از خودش نور دارد، ستاره محسوب می شود.
- ۶- کهکشان ما تعداد زیادی ستاره دارد که خورشید یکی از آن هاست
- ۷- سیاره ها از خود نور دارند و ستارگان به دور آن می چرخند.

ج) هر جمله را به کلمه ی مناسب خودش وصل کنید.

عطارد	.	.	نزدیک ترین همسایه زمین است.
مشتری	.	.	منظومه شمسی در این کهکشان قرار دارند.
ماه	.	.	نزدیک ترین سیاره به خورشید است.
راه شیری	.	.	بزرگ ترین سیاره منظومه شمسی است.
مریخ	.	.	

د) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

1- همه ی نقاط نورانی که هنگام شب در آسمان مشاهده می کنیم در مجموعه ای به نام قرار دارد.

2- گردش ماه به دور زمین در حدود هفته طول می کشد که به آن می گویند.

3- نزدیک ترین ستاره به زمین نام دارد.

4- اولین سفر انسان به فضا سفر به بود.

5- به مسیر حرکت سیاره ها به دور خورشید، می گویند.

6- به نوری که ماه از خود بازتاب می کند، می گویند.

ه) به این پرسش ها پاسخ بده.

1- چرا کره ی زمین جای مناسبی برای زندگی گیاهان، جانوران و انسان است؟
.....
.....

2- اگر زمین به دور خورشید نمی چرخید، چه اتفاقی می افتاد؟
.....
.....

3- سال خورشیدی چگونه به وجود می آید؟
.....
.....

۴- تقویم کشور ما بر چه اساسی تنظیم شده است؟

.....

۵- سال خورشیدی کدام سیاره کمتر و کدام بیشتر است؟ چرا؟

.....

۶- چرا ماه به شکل های مختلفی در آسمان دیده می شود؟

.....

۷- در رصدخانه ها چه کاری انجام می شود؟ اولین رصدخانه در کجا ساخته شد؟

.....

۸- نام دیگر سیاره زهره چیست و چه موقع می توان آن را در آسمان دید؟

.....

۹- در چه مواقعی می توان ماه را در روز هم دید؟

.....

۱۰- تلسکوپ چه وسیله ای است؟

.....

۱۱- چرا ماه به شکل های مختلفی در آسمان دیده می شود؟

.....

.....

.....

.....

شکل ماه در شب چهاردهم را رسم کن. به آن چه می‌گویند؟
شکل ماه در اولین شب رسم کن.

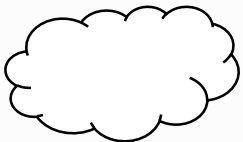
۱۲- به نظر شما آیا در منظومه شمسی سیاره ای که سردتر است، طول سال بیشتری نیز دارد؟ چرا؟

.....
.....
.....

۱۳- کدام سیاره برای زندگی موجودات مناسب است؟ چرا؟

.....
.....
.....
.....

۱۴- گردش زمین به دور خورشید را با رسم شکل ساده ای نشان دهید. این گردش چند روز طول می‌کشد؟

.....
.....
.....
.....

۱۵- سهم شما در مراقبت از سیاره ی زمین چیست؟ (۲ مورد)

-۱

.....
.....
.....

-۲

۱۶- به چه دلیل در طول روز ستاره ها دیده نمی شوند؟

۱۷- سیاره زهره (ناهید) را چه موقع می توان در آسمان دید؟

۱۸- بازیافت زباله های خشک فلزی و پلاستیکی چه فایده هایی دارد؟ (دو مورد)

2-

1-

پرسی ها - قسمت ۲

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- کوچکترین و بزرگترین سیاره های منظومه ی خورشیدی کدام اند؟
الف) زمین و (ب) بهرام و (ج) برجیس و (د) تیر و برجیس
کیوان اورانوس نپتون

۲- نام این سیاره چیست؟

" این سیاره خاک قرمز رنگ دارد و جنس آن از سنگ است و دارای آب های یخ زده می باشد. "
الف) ناهید (ب) بهرام (ج) کیوان (د) برجیس

۳- نزدیکترین سیاره به زهره چه نام دارد؟

الف) مشتری (ب) عطارد (ج) مریخ (د) اورانوس

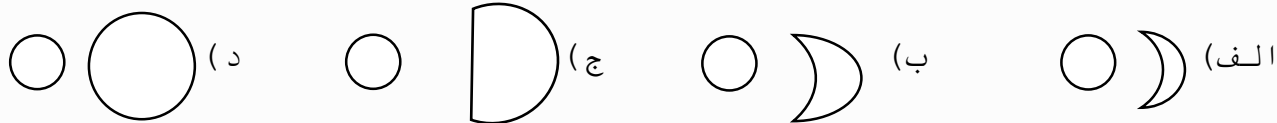
۴- دومین سیاره ی بزرگ منظومه خورشیدی کدام است؟

الف) اورانوس (ب) نپتون
ج) زحل (د) مریخ

۵- نزدیکترین ستاره به زمین و زیباترین سیاره ی منظومه ی شمسی به ترتیب چه نام دارند؟

الف) خورشید، (ب) کیوان، (ج) خورشید، برجیس (د) خورشید،
کیوان خورشید بهرام

۶- در یک ماه قمری کدام یک از شکل های زیر را دیرتر در آسمان می بینیم؟

- (ب) جمله های درست را با ✓ و جمله های نادرست را با ✗ مشخص کن.
- ۱- میزان گرمای سیاره ی زهره از سیاره ی مشتری بیش تر است.
 - ۲- علت تفاوت در روشنایی ستارگان، فاصله ی آن ها تا زمین است.
 - ۳- دورترین سیاره از خورشید، اورانوس نام دارد.
 - ۴- طولانی ترین سال منظومه ی شمسی مربوط به سیاره ی نپتون است.
 - ۵- سیاره ی زمین در کهکشان راه شیری قرار دارد.
 - ۶- نور خورشید مقداری از سطح ماه را روشن می کند که ما آن را از زمین می بینیم.

سیاره

خورشید

(ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- از همه ی سیاره ها و ستاره ها به زمین نزدیک تر است.
- ۲- شکل ماه در یک ماه قمری تغییر وجود ندارد و سطح آن در کره ی ماه و دارای تعداد زیادی گودال های کوچک و بزرگ است.
- ۳- زمین بین دو سیاره ی قرار دارد.

د) به این پرسش ها پاسخ بده .

۱- سال خورشیدی سیاره ی نپتون از بقیه سیاره ها طولانی تر است، چرا؟

.....
.....
.....
.....

۲- چهار مورد از ویژگی های کره ی ماه را بنویس؟

.....
.....
.....
.....

۳- به نور ماه چه می گویند؟

۴- اگر خاک و آب و هوای سیاره ی زمین آلوده شود چه سرنوشتی در انتظار ما و جانداران دیگر است؟

.....
.....
.....

۵- ماه قمری را تعریف کن.

.....
.....
.....
.....
.....

۶- سهم شما در مراقبت از سیاره ی زمین چیست؟ (۳ مورد)

۱-

.....
.....
.....

۲-

.....
.....
.....

۳-

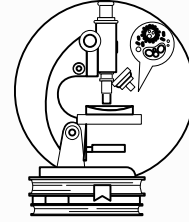
.....
.....

یادداشت

پرپریده نویسن

درس ۹ و ۱۰: بدن ما

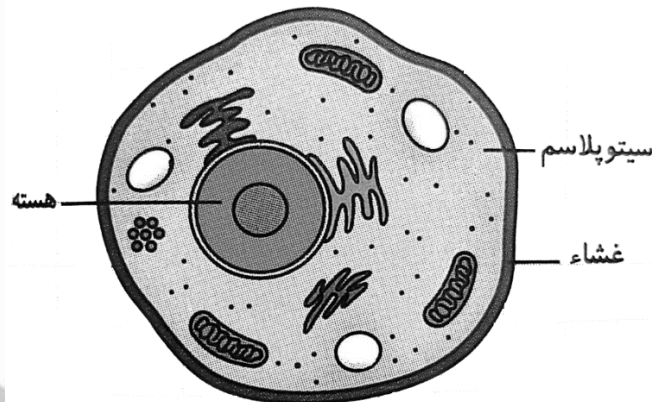
سلول

ساختمان (اجزای سلول)

بدن همه موجودات زنده از واحدهای زنده و کوچکی به نام سلول ساخته شده است. سلول ها زنده اند. سلول ها بسیار کوچک اند، مثلاً میلیون ها سلول پوست روی یک میلی متر از خط کش جا می گیرند. بیشتر سلول ها آنقدر کوچکند که نمی توان آنها را بدون میکروسکوپ دید. برای دیدن سلول ها باید از میکروسکوپ استفاده کرد. میکروسکوپ ابزاری است که می تواند اجسام را چند هزار برابر بزرگ تر از اندازه ی واقعی شان نشان دهد. بدن ما نیز از میلیون ها سلول ساخته شده است که هر یک شکل متفاوتی دارند و کار مختلف انجام می دهند. هر سلول معمولا از سه قسمت تشکیل شده است:

- ۱- هسته
- ۲- سیتوپلاسم
- ۳- غشاء (پرده ی دور سلول)

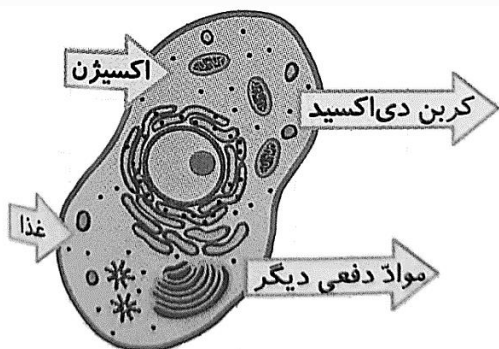

هسته داخل سیتوپلاسم سلول قرار دارد و دستور انجام کارهای مختلف را به سلول می دهد. کارهای مختلف سلول در سیتوپلاسم انجام می شود. غشاء پوششی در اطراف سلول است که ورود و خروج مواد مختلف به سلول را کنترل می کند.

رشد و تقسیم سلول ها

وقتی بدن رشد می کند، تعداد سلول ها افزایش می یابد. بیشتر سلول ها می توانند رشد کنند و تقسیم شوند. مانند تقسیم سلول های پوست بدن، اگر قسمتی از پوست بدن آسیب ببیند سلول های جدید جای آن را می گیرند و زخم بهبود پیدا

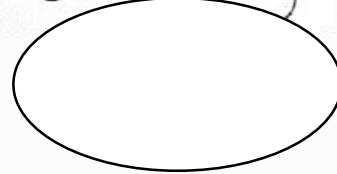
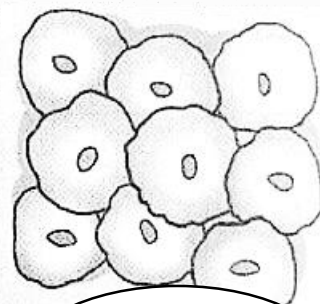
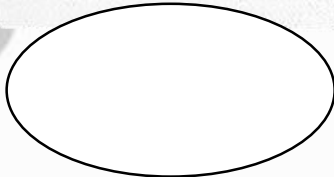
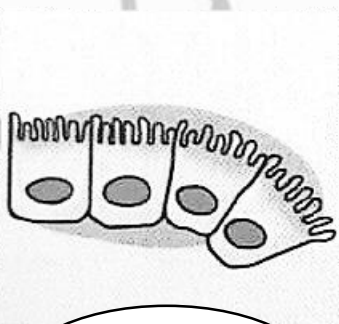
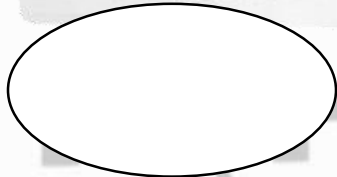
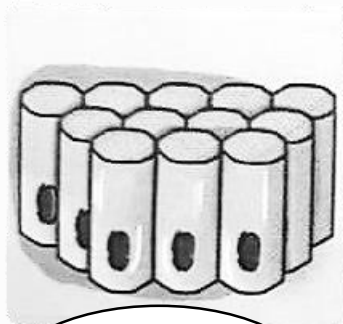
می‌کند. لایه های رویی پوست، سلول های مرده است که کم کم می‌ریزند. در شکل روبرو مراحل تقسیم یک سلول دیده می‌شود.

سلول‌های بدن ما برای رشد و تقسیم شدن به غذا و اکسیژن نیاز دارند؛ هم چنین مواد زائد آنها مانند گاز کربن دی‌اکسید نیز باید از آنها خارج شود.

پرسی‌ها - قسمت ۱

۱- تصویرهای زیر مربوط به چه نوع سلولی است.

۲- فکر می‌کنی چرا سلول‌ها به شکل‌های مختلف دیده می‌شوند؟

.....

۳- جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کن.

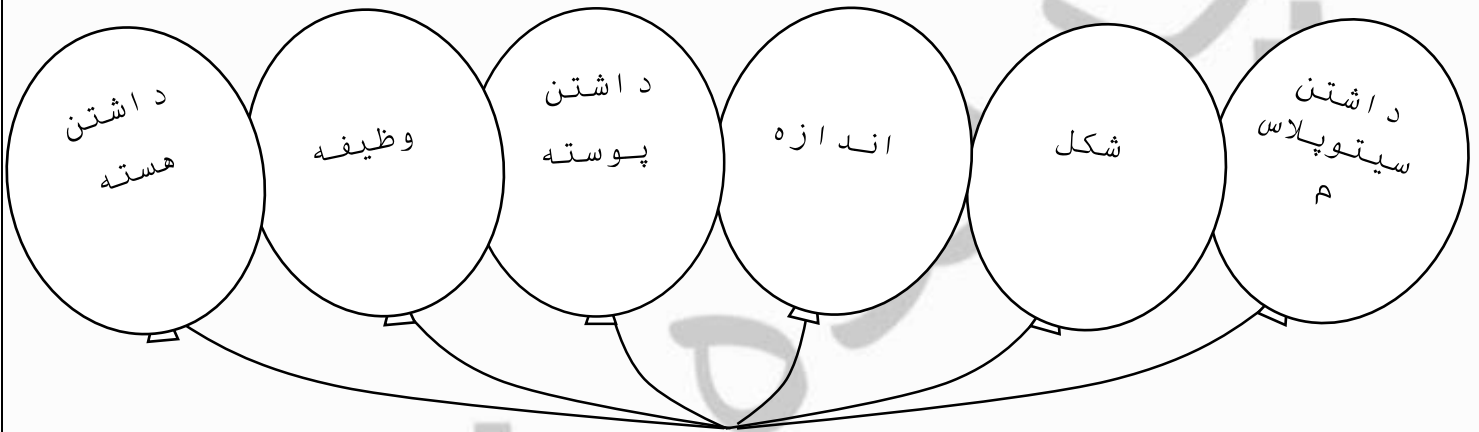
- میکروسکوپ می‌تواند اجسام را برابر بزرگ‌تر از اندازه‌ی واقعی‌شان نشان دهد.

- لایه‌ی رویی پوست از تشکیل شده که به تدریج می‌ریزند.

۴- یک سلول بکش و قسمت های تشکیل دهنده ی آن را مشخص کن.

۵- وقتی که سلول های پوست آسیب می بینند، چه اتفاقی می افتد؟

۶- در بادکنک های مقابل، شباهت ها و تفاوت های سلول های معده و روده های باریک نوشته شده اند. شباهت ها را با رنگ صورتی و تفاوت ها را با رنگ زرد نشان دهید.

پرسی ها - قسمت ۲

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- در تقسیم سلولی کدام بخش سلول زودتر تقسیم می شود؟
الف) غشاء ب) سیتوپلاسم ج) هسته د) سیتوپلاسم و غشاء

۲- فعالیت های سلول مانند تغذیه، تنفس و غذاسازی در سلول های بدن انجام می شود.
الف) هسته ب) سیتوپلاسم ج) غشاء سلول د) هر سه

۳- پوششی که در اطراف سلول وجود دارد چه نام دارد؟
الف) کپسول ب) غشاء ج) سیتوپلاسم د) هسته

۴- اگر ۲۰ دقیقه طول بکشد تا یک سلول تقسیم شده و به دو سلول تبدیل شود، پس از گذشت یک ساعت و ۲۰ دقیقه چند سلول حاصل می شود؟

الف) ۸ ب) ۶ ج) ۱۲ د) ۱

۵- در تقسیم سلولی کدام بخش سلول، زودتر تقسیم می شود؟

الف) غشاء ب) سیتوپلاسم
ج) هسته د) سیتوپلاسم و غشاء

۶- فرمانده ی سلول است و تقسیم سلولی در آن بخش سلول زودتر انجام می گیرد.

الف) سیتوپلاسم (ج) سیتوپلاسم و غشاء
ب) هسته (د) غشاء

۷- سلول های بدن هستند، ولی لایه ی رویی پوست از سلول های تشکیل شده است.

الف) زنده، مرده (ب) مرده، مرده، زنده (د) زنده، زنده

ب) جمله های درست را با و جمله های نادرست را با **x** مشخص کن.

۱- شکل و اندازه ی سلول ها یکسان است.

۲- لایه ی رویی پوست از سلول های مرده تشکیل شده است.

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

۱- بدن همه ی جانداران از ساخته شده است.

۲- همه ی سلول ها ، و دارند.

۳- برای مشاهده ی سلول از استفاده می شود.

۴- سلول های بدن ما برای رشد و تقسیم به

..... ، نیاز دارند.

د) هر جمله را به کلمه ی مناسب آن وصل کن.

برای مشاهده ی سلول ها از آن استفاده می شود. سیتوپلاسم

مدیریت سلول بر عهده آن است. میکروسکوپ

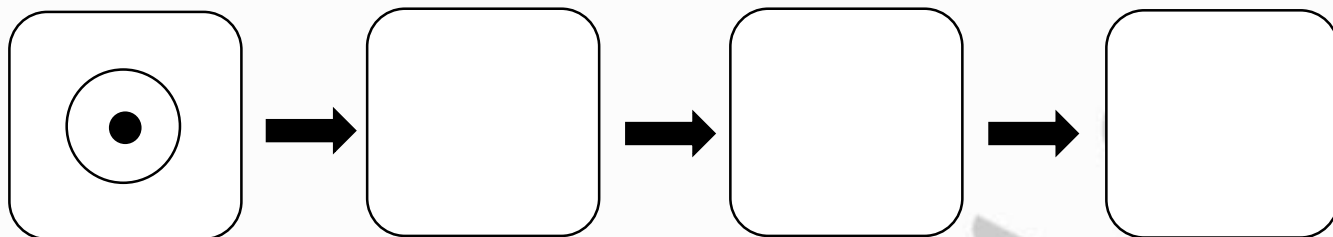
بخشی از سلول، که کارهای مختلف سلول در آن انجام می گیرد. هسته

ه) به این پرسش ها پاسخ بده .

۱- یک سلول روده ی باریک بکشید و بخش های مختلف آن را مشخص کنید.

.....

۳- مراحل تقسیم سلولی را رسم کن.

۴- چگونه می توانید به راحتی سلول های بدن خود را مشاهده کنید. مراحل آن را به ترتیب بنویس. (با توجه به فعالیت صفحه ی ۷۹ کتاب علوم مشاهده ی سلول های داخل دهان.)

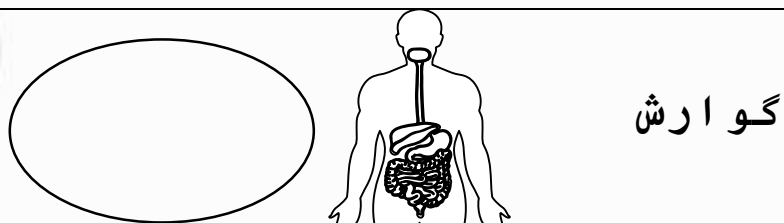
۱-

 ۲-

 ۳-

۵- در چه مواقعی تقسیم سلولی رخ می دهد؟ (۲ مورد)
 ۱-

۲-

در بدن انسان ها برای درست کار کردن بدن، اعضا و دستگاه های مختلفی با هم همکاری می کنند. مانند: دستگاه تنفس دستگاه گردش خون، دستگاه گوارش، دستگاه دفع مواد زائد و اندام ها یا اعضای بدن در کنار هم دستگاه ها را به وجود می آورند.

گوارش

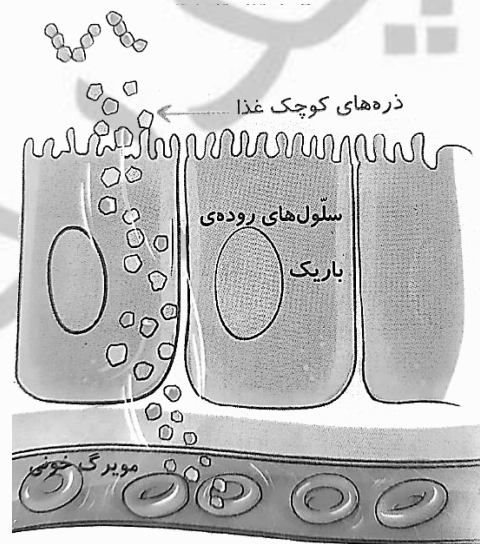
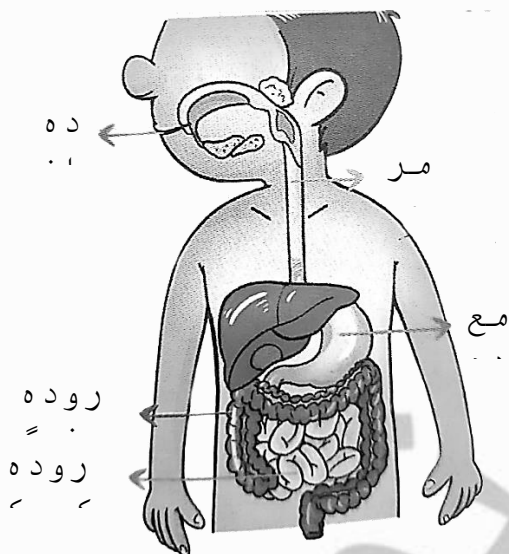
همان طوری که می دانید سلول ها برای فعالیت و رشد به مواد غذایی نیاز دارند. مواد غذایی که می خوریم به همین شکل برای سلول ها قابل استفاده نیستند و باید بسیار کوچک شوند تا بتوانند به سلولها وارد شوند. بنابراین غذایی که می خوریم، باید در بدن گوارش (هضم) شود.

با کمک دندان هایمان غذا را می جویم غذا در دهان با بزاق دهان مخلوط می شود تا به صورت گلوله های نرمی درآید. بزاق از غده های بزاقی ترشح می شود. به راحتی از لوله ای به اسم **مری** به **معده** وارد شود.

غذای خورده شده در **معده** انبار می شود و از مدتی نرم نرم می شود به شکل سوپ غلیظ در می آید و کم کم به **روده باریک** وارد می شود.

در **روده باریک** به ذره ها کوچکی تبدیل می شود. در روده باریک ذره های مواد غذایی می توانند وارد مویرگ های خونی روده باریک شوند و کمک جریان خون به همه بخش ها و سلول های بدن بروند.

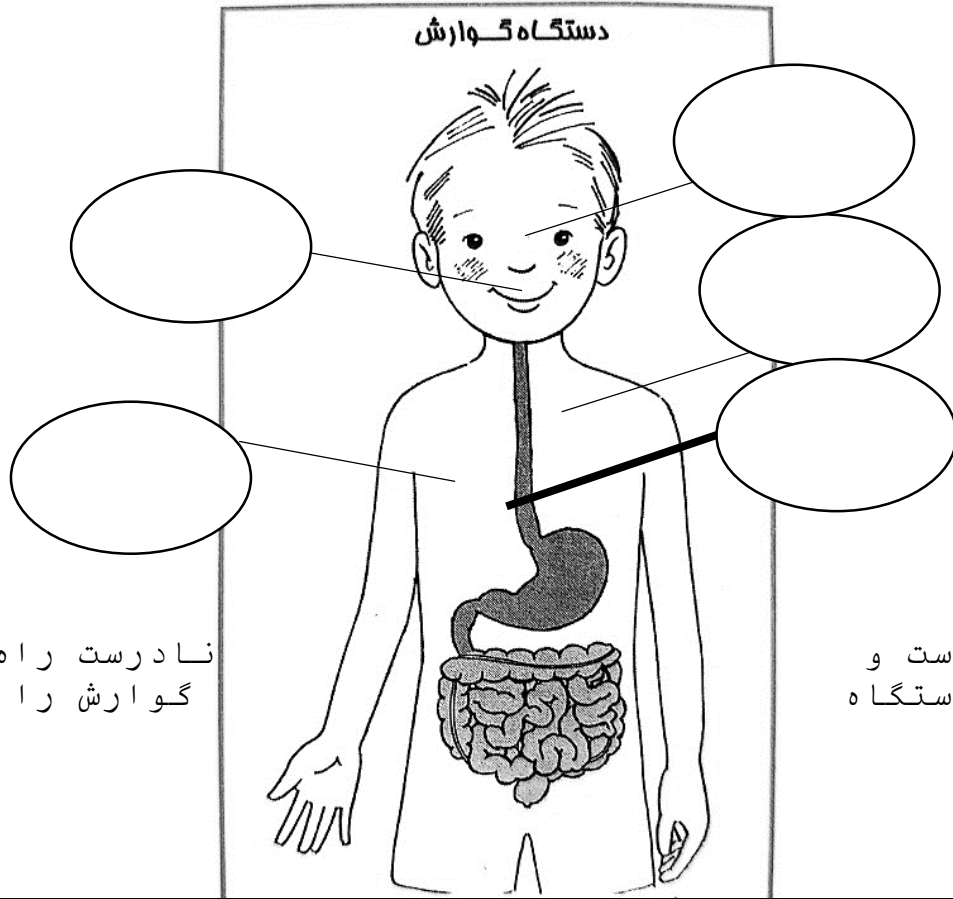
مواد گوارش نشده به **روده بزرگ** می روند تا از بدن دفع شوند.

مری، معده، روده باریک و روده بزرگ با حرکات خود (تنگ و گشاد شدن) غذا را در خود به حرکت در می آورند و به گوارش غذا کمک می کنند. اگر غذا به خوبی جویده شود، گوارش آن نیز راحت تر است. برای گوارش غذا در بدن، حلق، مری، معده، روده باریک و روده بزرگ فعالیت می کنند. همان طوری که می دانید سلول های بدن برای رشد و زنده ماندن به غذا نیاز دارند، پس ما باید غذای سالم کافی و گوناگون بخوریم تا نیاز سلول ها برطرف شود.

من برای حفظ سلامت بدن خود: غذا را همیشه به خوبی می جویم. نوشابه زیاد نمی نوشم. شیر زیاد می نوشم. نوشیدنی و غذای خیلی داغ و خیلی سرد نمی خورم.

مسیر حرکت غذا را روی شکل نشان دهید.

نادرست راه های
گوارش را در جدول

رفتارهای درست و
مراقبت از دستگاه
کامل کن.

رفتارهای ناسالم	رفتارهای سالم
<p>۱- تند خوردن غذا</p> <p>۲-</p> <p>۳-</p> <p>۴-</p>	<p>۱- خوب جویدن غذا</p> <p>۲-</p> <p>۳-</p> <p>۴-</p>

پرسش ها

- الف) گزینه درست را انتخاب کن.
- ۱- کدام یک از گزینه های زیر تعریف کاملی برای گوارش است؟
- الف) نرم کردن غذا
- ب) آماده کردن غذا برای ورود به سلول ها
- ج) خرد کردن غذا
- د) آماده کردن غذا برای ورود به روده ی بزرگ

۲- غذا در کدام بخش از بدن انبار می شود؟
الف) معده ب) روده ج) مری د) کبد

۳- انجام کدام یک از کارهای زیر به سلامت بدن آسیب می رساند؟
الف) خوب جویدن ب) نوشیدن ج) نوشیدن د) خوردن میوه
غذا شیر نوشابه زیاد سبزی

۴- کار روده ی بزرگ چیست؟

الف) نرم کردن غذا
ب) آماده کردن غذا برای ورود به سلول ها
ج) دفع کردن موادگوارش نیافته
د) انبار کردن غذا

ب) جمله های درست را با و جمله های نادرست را با X مشخص کن.

- ۱- خوب جویدن غذا به هضم آن کمک می کند.
- ۲- در بدن ما همه ی مواد غذایی گوارش می یابند.
- ۳- لوله ای که گلوله ی نرم غذا را از دهان به معده می رساند، نای نام دارد.
- ۴- زره های غذا در روده ی باریک آماده ی ورود به سلول های بدن است.

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- غذا از طریق لوله ای به نام به معده وارد می شود.
- ۲- گوارش غذا از شروع و در پایان می یابد

د) به این پرسش ها پاسخ بده .

۱- گوارش یعنی چه؟

.....
.....
.....
.....
.....

۲- مواد غذایی گوارش نیافته چگونه از بدن دفع می شود؟ و شامل چه چیزهایی است؟

.....
.....
.....
.....

۳ - ساغر در گزارش تحقیق خود درباره ی دستگاه گوارش از روده ی باریک به عنوان مهم ترین عضو این دستگاه

نام

برده

است،

دلیل

آن

چيست؟

.....
.....
.....

4- چه چیزی باعث می شود تا غذا آن قدر ریز شود تا ذره های آن بتوانند وارد سلول های بدن شوند؟

۵- ما برای زنده ماندن و رشد کردن به چه چیزهایی نیاز داریم؟

.....
.....
.....

تنفس

گفتیم سلولهای بدن ما انسان ها برای تنفس از ششها استفاده می کنیم. در بدن انسان دو شش وجود بیشتری را در خود جای می دهد. برای فعالیت به گاز اکسیژن نیاز دارند. دقت کنید افرادی که جثه بزرگتری دارند، معمولاً شش های بزرگتری نیز دارند. این افراد به اکسیژن بیشتری برای رفع نیازهای بدنشان احتیاج دارند.

به وارد کردن اکسیژن به بدن دم می گویند. به خارج کردن کربن دی اکسید از بدن بازدم می گویند. در عمل دم هوا از راه بینی یا دهان وارد لوله ای به نام نای می شود و با عبور از شاخه های نایزه، وارد شش ها می شود. در عمل بازدم وقتی هوا را از بینی یا دهان خارج می کنیم، هوا از همان مسیر برمی گردد.

محل مبادله ی گازهای تنفسی با خون کیسه های هوایی در شش هاست.

تنفس از راه بینی بهتر از تنفس از راه دهان است چون داخل بینی موهای بسیار ریزی وجود دارد که غبار موجود در هوا را می‌گیرد و هوای پاکیزه تری را وارد شش‌ها می‌کند. هوا در بینی گرم و مرطوب نیز می‌شود.

پرسش‌ها

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- محل مبادله ی گازهای تنفسی با خون است.

- الف) بینی ب) حلق
 ج) نای د) کیسه های هوایی

۲- کدام یک جزو دستگاه تنفس نمی باشند؟

- الف) مری ب) بینی
 ج) نای د) کیسه های هوایی

ب) جمله های درست را با و جمله های نادرست را با X مشخص کن.

- ۱- نای مجرای تنفسی می باشد که همیشه باز است.
 ۲- کیسه های هوایی درون شش ها قرار دارند.
 ۳- نای اندام اصلی تنفس است.
 ۴- هر چه شش بزرگ تر باشد هوای بیشتری در خود جا می دهد.

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- به عملی که از طریق آن هوا از بدن خارج می شود، می گویند.
 ۲- مهم ترین بخش دستگاه تنفس نام دارد.

د) به این پرسش ها پاسخ بده.

۱- چرا تنفس از راه بینی بهتر است؟

.....

۲- قسمت های مختلف دستگاه تنفس را روی شکل نشان بده و کار دستگاه را به صورت خلاصه توضیح بده و بنویس.

.....

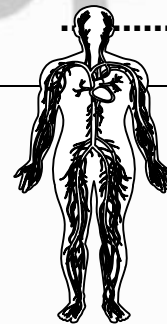
.....

۳- عمل دم و بازدم را تعریف کنی...

۴- آوا با مقداری آب و صابون محلول حباب ساز درست کرد و با یک نفس در نی فوت کرد تا حبابی بزرگ درست کند. دفعه‌ی بعد با نفس عمیق تری به داخل حباب فوت کرد تا حباب بزرگ تری درست کند. حالا به پرسش‌های زیر پاسخ بده.

(الف) آوا اول کدام کار را انجام داده است؟ دم یا بازدم؟
(ب) آیا بزرگی حباب به بستگی جبهه ی آوا بستگی دارد؟

(ج) آوا از این آزمایش چه نتیجه ای گرفت؟

انتقال مواد

برای اینکه اکسیژن و مواد غذایی به سلول‌ها برسد، بدن به لوله‌ها و مایعی نیاز دارد که آن را به سراسر بدن ببرد. در بدن انسان خون مایعی است که در لوله‌های به نام **رگ** جریان دارد.

رگ‌ها در سرتاسر بدن پخش شده‌اند مواد غذایی را به سلول‌های بدن می‌رساند و مواد دفعی را از آن می‌گیرند.

در بدن انسان دستگاه گردش خون کار نقل و انتقال مواد در بدن را برعهده دارد.

دستگاه گردش خون شامل بخش‌های زیر است:

(۱) **قلب:** قلب ماهیچه‌های بسیار قوی است که مانند یک تلمبه، خون را با فشار به درون رگ‌ها می‌فرستد. قلب در هر دقیقه حدود ۷۵ بار پر و خالی می‌شود. هرچه فعالیت بدن بیشتر شود قلب تندتر می‌زند. در حال استراحت و خواب ضربان قلب کمتر است.

وقتی که بدن آرام است، مثلاً هنگام خواب، سلول‌ها به اکسیژن کمتری نیاز دارند و تعداد دم و بازدم کمتر است. برعکس زمانی که بدن فعالیت بیشتری دارد نیاز سلول‌ها اکسیژن بیشتر می‌شود و تعداد دم و بازدم افزایش می‌یابد. مانند وقتی که ورزش می‌کنیم.

(۲) **رگ‌ها:** رگ‌ها لوله‌هایی هستند که خون را حمل می‌کنند. رگ‌ها بدن

عبارتند از : **سرخرگ، مویرگ، سیاهرگ**

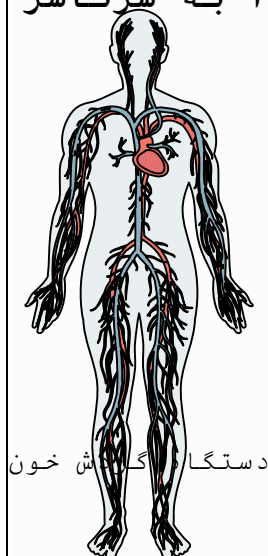
سرخرگ: سرخرگ ها خون را از قلب خارج می کنند و به قسمت های مختلف بدن می برند.

مویرگ: سرخرگ ها که به داخل هر اندامی می رسند، باریک و باریک تر می شود. به این رگ های بسیار باریک مویرگ می گویند. مویرگ ها مواد لازم را به سلول های بدن می رسانند.

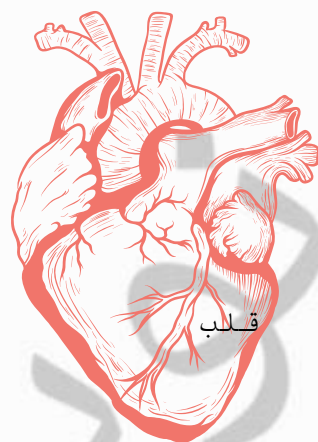
سیاهرگ: سیاهرگ ها رگ هایی هستند که خون را از بخش های مختلف بدن به قلب برمی گردانند.

۳) خون: خون مایعی است که درون رگ های بدن جریان دارد.

اگر هر جایی از بدن بریده شود خون جاری می شود. خون در همه جای بدن وجود دارد. در خون سلول هایی به نام **گلبول قرمز** وجود دارند، گلبول قرمز وظیفه جابه جایی اکسیژن و کربن دی اکسید را برعهده دارد. گلبول قرمز خون اکسیژن را از شش ها به سلول های بدن می رسانند و کربن دی اکسید را از سلول ها گرفته به شش ها می برند. سلول های بدن علاوه بر اکسیژن به مواد غذایی نیز نیاز دارند. سلول های دیواره روده باریک مواد غذایی را از روده باریک گرفته و به خون وارد می کنند. خون آن را به سرتاسر بدن می رساند.

دستگاه گردش خون

قلب

نبض:

در جاهایی از بدن که از سرخرگ از روی استخوان سطحی می گذرد، **نبض** وجود دارد. مانند: مچ دست و گردن.

تعداد ضربان قلب با تعداد نبض مساوی است. تعداد ضربان قلب یک انسان بالغ و سالم در حدود ۷۵ بار در دقیقه است. اگر تعداد نبض فردی از حالت عادی بیشتر یا کمتر باشد ممکن است شخص بیمار باشد. اندازه گیری تعداد نبض، به پزشک در تشخیص بیماری کمک می کند.

خوردن غذاهای خیلی چرب برای بدن ضرر دارد، چربی زیاد به دیواره سرخرگ ها می چسبد و باعث تنگ شدن و گرفتگی سرخرگ ها می شود و حرکت خون را سخت می کند.

پزشکان برای خوب کار کردن قلب، خوردن انواع میوه و سبزی و ورزش کردن را سفارش می کنند.

پرسش‌ها

الف) گزینه درست را انتخاب کن.
۱- سیاهرگ رگی است که

.....

- الف) خون را به قلب باز می‌کند (ب) خون را از قلب خارج می‌کند
گرداند (د) همیشه، خون روشن در آن جریان دارد
ج) همیشه، خون تیره در آن جریان دارد

۲- اکسیژن کدام رگ، بیشتر است؟

- الف) سرخرگی که به اندام‌ها می‌رود. (ب) سرخرگی که به شش‌ها می‌رود.
ج) سیاهرگی که از کلیه به قلب می‌رود. (د) سیاهرگی که از سمت دست و پا به قلب می‌رود.

۳- دستگاه تنفس با کدام یک از دستگاه‌های بدن ارتباط زیادی دارد؟
الف) گردش خون (ب) گوارش (ج) دفع ادرار (د) عصبی

ب) جمله‌های درست را با و جمله‌های نادرست را با X مشخص کن.

- ۱- هرچه فعالیت بدن بیشتر باشد سلول‌ها به اکسیژن بیشتری نیاز پیدا می‌کنند.
- ۲- وجود نبض نشان می‌دهد که خون در سیاهرگ‌ها جریان دارد.
- ۳- ضربان قلب ما با تغییر فعالیت‌هایی که انجام می‌دهیم تغییر نمی‌کند.
- ۴- خونی که به شش‌ها وارد می‌شود، دوباره به قلب برمی‌گردد.
- ۵- سرخرگ‌ها خون را به قلب وارد می‌کنند.
- ۶- تعداد نبض افراد مختلف یکسان است.
- ۷- سیاهرگ‌ها خون را از قلب خارج می‌کنند و به بخش‌های مختلف بدن می‌رسانند.

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- گلبول قرمز را از شش‌ها به سلول‌های بدن می‌رساند و را از آن‌ها می‌گیرد و به شش‌ها می‌برد.
۲- رگ‌هایی که خون را به قلب وارد می‌کنند، نام دارند.
۳- وظیفه‌ی جا به جایی اکسیژن و کربن دی‌اکسید در خون برعهده‌ی است.
۴- در سراسر بدن در لوله‌هایی به نام رگ جریان دارد.

د) هر جمله را به کلمه ی مناسب آن وصل کن.

نبض	.	.	خون را از قلب خارج می کند و به بخش های مختلف بدن می رساند.
سیاهرگ	.	.	خون بخش های مختلف بدن را وارد قلب می کند.
سرخرگ	.	.	مواد لازم را به سلول های بدن می رساند.
مویرگ	.	.	ماهیچه ای توخالی که مانند یک تلمبه خون را با فشار به رگ ها می فرستد.
قلب	.	.	در اثر حرکت منظم خون در سرخرگ ها ایجاد می شود.

ه) به این پرسش ها پاسخ بده.

۱- انتقال مواد در بدن به عهده ی کدام دستگاه است؟

این دستگاه از چه قسمت هایی تشکیل شده است؟

.....

.....

.....

.....

۲- وظیفه خون چیست؟

.....

.....

.....

۳- نبض چیست؟ و در چه رگ هایی قابل تشخیص است؟

.....

.....

۵.

۴- با چه وسیله ای صدای ضربان قلب را می توان شنید؟

۵- تعداد ضربان قلب یک انسان بالغ و سالم چقدر است؟

۶- آیا بین ضربان قلب و تعداد نبض رابطه ای وجود دارد؟

.....

.....

۷- چرا پزشکان تعداد نبض را اندازه گیری می کنند؟

.....

.....

.....

.....

۸- الف) چگونه خوردن غذاهای پرچرب باعث می شود قلب و رگ هایمان درست کار نکنند؟

.....
.....
.....

ب) چه راه حل هایی را برای مراقبت از دستگاه گردش خون پیشنهاد می کنی. .

.....

.....

.....

تصفیه خون

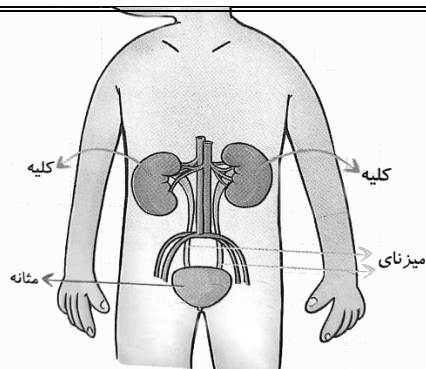

سلول های بدن بعد از گرفتن اکسیژن و مواد غذایی چند نوع ماده دفعی نیز تولید می کنند که باید از بدن خارج شوند. مانند: کربن دی اکسید و آب.

- **کربن دی اکسید** توسط خون از سلول گرفته شده و به سمت **شش ها** می رود تا از بدن خارج شود.

- **آب اضافی** بدن نیز توسط خون از سلول ها گرفته شده به سمت **کلیه ها** می رود تا از بدن خارج شود.

در بدن انسان دو کلیه وجود دارد. کلیه ها وظیفه تشکیل ادرار و تصفیه ی خون را بر عهده دارند. سلول های کلیه آب اضافی و مواد دفعی دیگر را از خون می گیرند و ادرار را تشکیل می دهند. ادرار با عبور از لوله هایی به نام **میزنای** از کلیه به **مثانه** وارد می شود. ادرار در مثانه جمع می شود، با پر شدن مثانه شخص احساس دفع می کند.

ادرار را نباید زیاد در مثانه نگه داشت چون سمی است و باعث بیماری می شود.

ما برای درست کار کردن بدن و سالم ماندن به غذای سالم آب کافی و هوای پاک نیاز داریم.

پرسش ها

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- خون آب اضافی را به و کربن دی اکسید را به می برد تا از بدن دفع شوند.

- الف) شش - کلیه
- ب) کلیه - شش
- ج) روده بزرگ - شش
- د) کلیه - قلب

۲- ادرار از طریق میزنای وارد می شود.

- الف) کلیه
- ب) مثانه
- ج) روده ی بزرگ
- د) معده

۳- کدام گزینه مواد دفعی سلول را نشان می دهد؟

- الف) کربن دی اکسید و اکسیژن
- ب) کربن دی اکسید و آب
- ج) آب و اکسیژن
- د) مواد غذایی و آب

ب) هر جمله را به کلمه ی مناسب خودش وصل کنید.

- وظیفه ی تصفیه ی خون را برعهده دارد.
- ادرار در آن ذخیره می شود.
- مثانه کلیه

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

۱- آب اضافی بدن توسط خون به انتقال می یابد.

۲- ادرار به وسیله ی به مثانه منتقل می شود.

- ۳- وظیفه ی دستگاه دفع مواد زائد از خون است.
- ۴- ادرار در اندامی به نام جمع می شود.

(د) به این پرسش ها پاسخ بده .

۱- با توجه به شکل بنویس، اکسیژن چگونه به سلول های بدن می رسد؟

.....

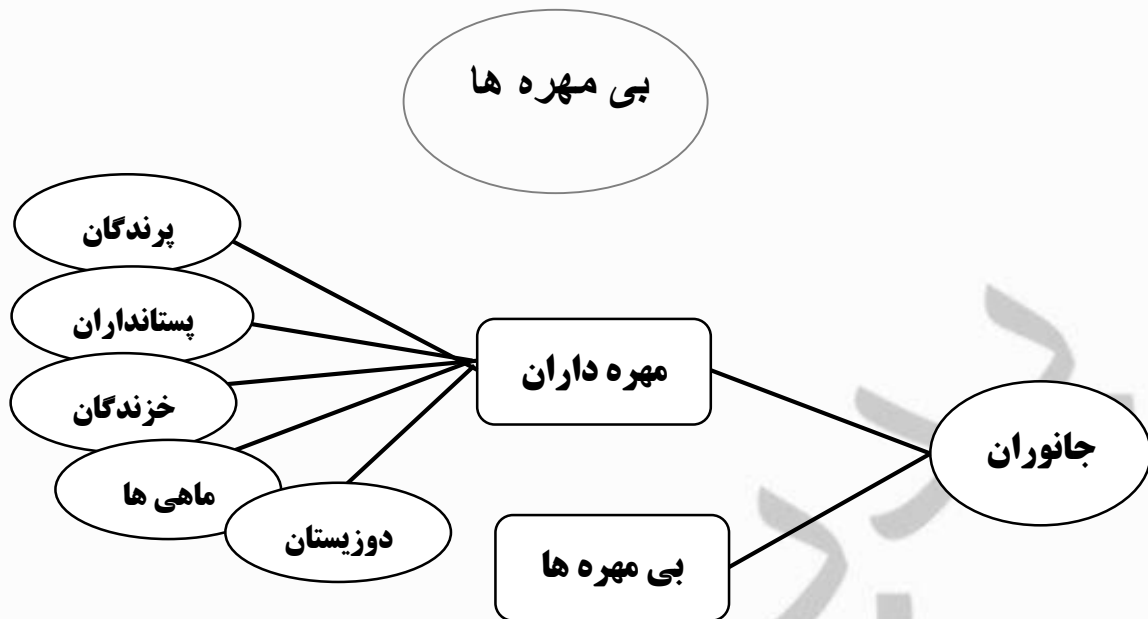
.....

.....

نوین

پرسشنامه
نویسنده

درس ۱۱: بی مهره ها

جانوران به دو دسته کلی تقسیم می شوند: ۱- مهره داران ۲- بی مهره ها

مهره داران در بدن خود ستون مهره اسکلت استخوانی دارند. مانند: انسان، ماهی، مار، لاکپشت

بی مهره ها در بدن خود ستون مهره ندارند. مانند: کرم خاکی، حلزون، مورچه، عنکبوت، شته، پروانه و ...

وقتی به گوشه ای از باغچه خوب دقت کنید. ممکن است جانوران بی مهره ای را در آن ببینید. به ویژگی های هر جاندار در باغچه توجه کنید.

بعضی از این بی مهره ها به دلیل شباهت هایی که دارند در یک گروه طبقه بندی می شوند. مثلاً مورچه، کفشدوزک و شته در یک گروه از بی مهره ها به نام **حشرات** قرار دارند.

بعضی از این جانوران برای گیاهان مفید اند و بعضی مضرند. مثلاً: کرم خاکی و کفشدوزک مفید هستند، ولی شته مضر است، چون شیره گیاهان را می مکد. با سم پاشی و استفاده از جانورانی که آفت ها را می خورند مانند بعضی از عنکبوت ها می توان از گیاهان مراقبت کرد.

کرم ها

کرم ها گروهی از بی مهره ها هستند. مانند: کرم خاکی، کرمک و زالو
کرم ها از نظر شکل به سه گروه تقسیم می شوند: ۱- **حلقوی** ۲- **لوله ای** ۳- **پهن**

کرم خاکی: بدن کرم خاکی نرم و کشیده است، دست و پا ندارد و روی زمین می خزد. این جانور در خاک زندگی می کند و با خوردن مواد موجود در خاک مسیر خود را باز می کند.
مدفوع کرم خاکی باعث حاصلخیزی خاک و رشد بهتر گیاهان می شود. حرکت کرم خاکی در خاک باعث جابه جایی دانه های خاک و رسیدن هوا به ریشه گیاهان می شود.

زالو: زالو نیز نوعی کرم حلقوی است و از کرم هایی است که در باتلاق ها و جوی های آب زندگی می کند. زالو از خون جانوران دیگر تغذیه می کند؛ هم چنین زالو را پرورش می دهند، و از آن در پزشکی برای به جریان انداختن خون در رگ های بیماران استفاده می کنند.

بعضی از کرم ها بیماری زا هستند. مانند: کرمک.

کرمک: نوعی کرم لوله ای است که در روده انسان به خصوص کودکان زندگی می کند، این کرم انگل است، زیرا غذای خود را از بدن ما به دست می آورد.

به موجودی که غذای خود را از بدن موجود زنده دیگر می گیرد، **انگل** می گویند.

تخم های کرمک از راه آب و مواد غذایی آلوده وارد بدن انسان می شوند و در روده به صورت انگل زندگی می کنند. فردی که به این انگل آلوده می شود، در ناحیه مخرج خارش شدید دارد.

آب و مواد غذایی و وسایل آلوده به تخم های این که باعث بیماری افراد دیگر می شود.
پس باید پس از رفتن به دستشویی و قبل از خوردن مواد غذایی دست هایمان را با آب و صابون بشوییم و ناخن هایمان را نیز کوتاه نگه داریم.

همه کرم ها برای انسان مضر نیستند، انسان از بعضی از کرم ها استفاده می کند. مثلاً کرم های خاکی را برای تولید کود پرورش می دهد. این کود رشد گیاهان را بیشتر می کند و یا از بعضی از زالو ها برای درمان بیماری ها استفاده می کند.

بند پایان

بندپایان از بقیه بی مهره ها فراوان ترند و بدن و اندام حرکتی آنها بند بند است. بندپایان را به چهار گروه بزرگ: **حشرات**، **عنکبوتیان**، **سخت پوستان** و **هزارپایان** طبقه بندی می کنند.

حشرات:

حشرات دسته‌ای از بی مهره ها و فراوان ترین جانور روی زمین اند. مانند: پروانه، مورچه، کفشدوزک و ... بدن آنها سه قسمتی (سر، سینه، شکم) است و ۶ پای بند بند، دو شاخک و چند چشم درشت و ریز دارند و بعضی از آن ها مانند: پروانه و کفشدوزک بال هم دارند. بعضی از حشرات بیماری زا هستند. مانند: شپش

شپش ها در بین موهای سر و روی پوست سر زندگی می کنند و در آن جا تخم می گذارند و به آسانی از فردی به فرد دیگر منتقل می شوند. آن ها از خون از انسان تغذیه می کنند. شپش باعث خارش شدید پوست می شود. بعضی از حشرات مفیدند. مانند: زنبور، پروانه کرم ابریشم و کفشدوزک.

زنبور عسل باعث گرده افشانی گیاهان می شود و موم و عسل تولید می کند.

پروانه کرم ابریشم نخ ابریشم تولید می کند.

کفشدوزک شته های روی گیاهان را می خورد.

شته ها از شیر گیاهان استفاده می کنند و آفت کشاورزی هستند.

عنکبوتیان:

عنکبوت ها گروهی از بی مهره ها هستند، که بدن دو قسمتی (سر سینه، شکم) و ۸ پای بند بند دارند.

عنکبوت، عقرب، کنه و جانورانی شبیه آنها را **عنکبوتیان** می گویند.

عنکبوت، مورچه و حشرات دیگر را می خورد. عنکبوت ها تار های چسبنده ای می سازند و

با آن ها جانوران ریز دیگر را به دام می اندازند و بعد آن ها را مسموم می کنند و می کشند. گاهی عنکبوت ها تار خود را به دور بدن شکار می پیچند تا بعداً آنها را بخورند.

سخت پوستان:

بعضی از جانوران بی مهره پوشش بیرونی سخت و محکمی دارند. به این جانوران **سخت پوست** می گویند.

خرخاکی یکی از سخت پوستان است، که در جاهای مرطوب و تاریک مانند: زیر تخت سنگ ها

زندگی می کند و بدنش بند بند است و دو شاخک و تعداد زیادی پا دارد. پوسته‌ی محکم روی بدنش

از آن محافظت می کند. سخت پوستان مانند: خرخاکی، خرچنگ و میگو

هزارپایان:

هزارپا نیز بدن بند بند و تعداد زیادی پا دارد. آن ها نیز در جاهای تاریک و مرطوب

زندگی می کنند. بعضی از هزارپاها گوشت خوار و بعضی گیاه خوار هستند. بندپایان پوشش سختی

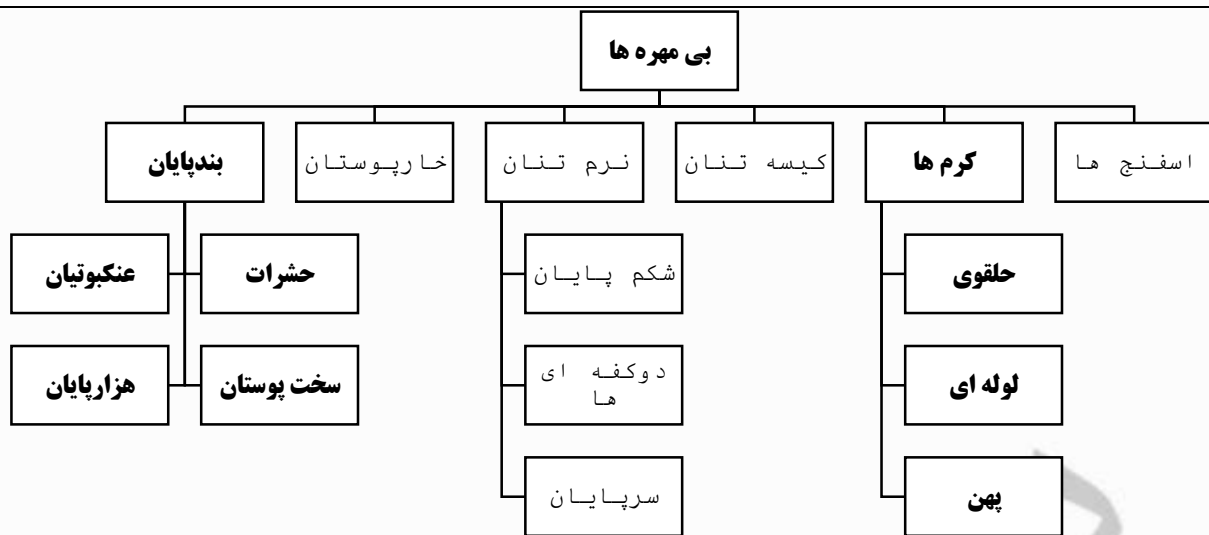
دارند و وقتی رشد می کنند، چند بار پوشش خود را عوض کرده و **پوست اندازی** می کنند. در پایان برای پوست اندازی

و تا زمانی که پوست جدیدشان سفت و محکم شود، خود را از دید شکارچیان پنهان می کنند.

جانوران بی مهره دیگری هم وجود دارند که بعضی در آب و بعضی در خشکی زندگی می کنند. مانند: عروس دریایی،

هشت پا و ستاره دریایی که در آب زندگی می کنند و حلزون که در خشکی زندگی می کند.

ما انسان ها از جانوران بی مهره استفاده زیادی می کنیم. بعضی از این جانوران بیماری را هستند و برای انسان مضرند. گاهی برای از بین بردن حشرات مضر از سم یا حشره کش های استفاده می کنیم، که باعث از بین رفتن حشره های مفید نیز می شوند. ما انسان ها می توانیم برای حفاظت از جانوران مختلف کارهای زیادی بکنیم.

لانه ی جانوران را در بیابان ، دشت ها و جاهای دیگر خراب نمی کنیم .

هرگز در طبیعت که محل زندگی بسیاری از جانوران است زباله نمی ریزیم.

آن ها را شکار یا صید نکنیم .

برای از بین بردن حشرات مضر از روش های درست استفاده کنیم تا به بقیه جانوران ضرر نرساند.

سهم شما

در حفاظت از

جانوران

پرسی ها - قسمت ۱

۱- کدام یک از جانوران، از نظر ظاهری با بقیه، متفاوت تر است؟

مورچه - کرم خاکی - شته - کفشدوزک

۲- جدول زیر را کامل کنید.

نام جانور	کرم خاکی	عنکبوت
غذای جانور		
	شیره ی گیاه را می مکد	

۳- به چه جانورانی بی مهره می گوییم؟

.....

۴- جانوران داخل کادر را در جدول به دو طبقه تقسیم کنید.

لاک پشت - عنکبوت - سوسک - اسب - شپش - پروانه - مار -
قورباغه

				مهره داران
				بی مهره ها

۵- آیا می توانیم کرم خاکی و مار را در یک گروه جانوران طبقه بندی کنیم؟ چرا؟

.....

۶- برای این که به کرمک مبتلا نشویم، باید چه کار کنیم؟

.....

پرسش ها - قسمت ۲

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- کدام یک جزو بی مهره ها نیست؟

- الف) کرم خاکی ب) صدف ج) ماهی د) عروس دریایی

۲- ویژگی زیر مربوط به کدام حشره است؟

- شیره ای را که شته می مکد، می خورد و دانه ی گیاهان را هم می خورد.
الف) پروانه ب) سنجاقک ج) مورچه د) شپش

۵- کدام جانوران زیر برای کشاورزی مفید است؟

- الف) ملخ - کفشدوزک ب) شته - مورچه
ج) کرم خاکی - زنبور عسل د) ملخ - عنکبوت

۶- کدام جزو سخت پوستان است؟

- الف) کفشدوزک ب) میگو ج) عنکبوت د) سنجاقک

ب) جمله های درست را با ✓ و جمله های نادرست را با ✗ مشخص کن.

۱- عقرب جزو عنکبوتیان طبقه بندی می شود.

۲- کفشدوزک شیره ی گیاهان را می مکد.

۳- شپش یک حشره ی بیماری زا است.

۴- حشرات فراوان ترین جانوران روی زمین است.

۵- زالو نوعی کرم حلقوی است و انگل است.

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

۱- ، ، و را در یک گروه بزرگ تر به نام بندپایان طبقه بندی می کنند.

۲- بدن عنکبوت قسمتی است و پای بند بند دارد.

۳- خرخاکی در جاهای و زندگی می کند.

۴- کرم کوچکی که در روده ی انسان زندگی می کند، نام دارد.

د) هر ویژگی را به جانور مناسب وصل کن.

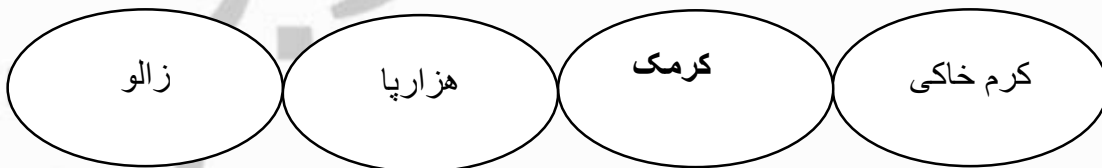
هزارپا	.	.	باعث حاصل خیزی خاک می شود.
کرم خاکی	.	.	آن ها هنگام رشد کردن چندبار پوست اندازی می کنند.
مورچه	.	.	در دریا زندگی می کند.
هشت پا	.	.	در گروه حشرات قرار می گیرد.
بندپایان	.	.	

ه) به این پرسش ها پاسخ بده.

۱- دو تفاوت و دو شباهت کرم خاکی با مار را بنویس.

تفاوت ها	شباهت ها
.....
.....
.....

۲- کدام جانور با بقیه در یک گروه قرار نمی گیرد، آن را مشخص کن و دلیل خود را بنویس.

دلیل:

.....

۳- ویژگی های حشرات را بنویس و دو مثال بزن.

.....

۴- شما برای حفاظت از جانوران چه می کنید؟ (۲ مورد)

.....

۵- خرخاکی، میگو و خرچنگ در یک گروه طبقه بندی می شوند، چرا؟

یادداشت

پرسشنامه نویسنده

درس ۱۲: گوناگونی گیاهان

در سال گذشته با گیاهان آشنا شدید. بیشتر گیاهان ریشه، ساقه و برگ دارند.

بعضی از گیاهان گل نیز دارند.

دانشمندان گیاهان را با توجه به ویژگی هایی که دارند، طبقه بندی می کنند. مثلاً بعضی از گیاهان دانه های یک قسمتی دارند. مانند: برنج، ذرت، لاله، گندم، سنبل، سوسن و ...

بعضی از گیاهان دانه های دو قسمتی دارند. مانند: لوبیا، نخود، باقلا، کدو تنبل، آفتابگردان و ...

تک لپه ای ها بیشتر گیاهانی که دانه های یک قسمتی دارند، برگ های باریک و رگبرگ های موازی دارند و ریشه هایشان افشان یا پیاز دار است و تعداد گلبرگ هایشان ۳ یا مضربی از ۳ است.

دو لپه ای ها بیشتر گیاهانی که دانه دو قسمتی دارند، برگ های پهن و رگبرگ های منشعب دارند و ریشه هایشان راست است و تعداد گلبرگ هایشان ۴ یا ۵ یا مضربی از آن است.

گل	ریشه	برگ	دانه	
				تک لپه ای
تعداد گلبرگ ها ۳ یا مضربی از آن	افشان	برگ های باریک با رگبرگ های موازی	یک قسمتی	
				دو لپه ای
تعداد گلبرگ هایشان ۴ یا ۵ یا مضربی از آن	راست	برگ های پهن با رگبرگ های منشعب	دو قسمتی	

نکته: همه گیاهان تک لپه و دو لپه، گل دارند.

گل و قسمت های مختلف آن

وقتی با دقت به گل ها نگاه کنید می توانید اجزای آن را ببینید. در بیشتر گل ها قسمت های زیر دیده می شود؛

گلبرگ همان بخش رنگین گل است و از قسمت های داخلی تر (پرچم و مادگی) محافظت می کند.

کاسبرگ از گلبرگ ها محافظت می کند، گل از قسمت کاسبرگ به ساقه وصل می شود.

پرچم بخش نر گیاه است، دانه های گرده در قسمت بالایی پرچم قرار دارند.
مادگی بخش ماده گیاه است.

گرده افشانی

گیاهان نیز تولید مثل می کنند. گیاهان گل دار با دانه های گرده که بر روی پرچم ها قرار دارند، تولیدمثل می کند. برای این کار، دانه گرده باید به بخش مادگی گل برسند. به انتقال دانه ی گرده از پرچم ها به مادگی **گرده افشانی** می گویند. گرده افشانی به وسیله باد یا جانوران (مانند: زنبور، پروانه و ...) و یا انسان انجام می شود. گلبرگ ها با رنگ های جذاب خود حشرات را جلب می کنند.

وقتی گرده ی گل به مادگی رسید، بخشی از مادگی تبدیل به میوه می شود. داخل میوه دانه قرار دارد، میوه از دانه نگهداری می کند. در شکل رو به رو مراحل رشد میوه گilas را می بینید.

رشد دانه

با رشد دانه ی گیاه جدید به وجود می آید. مثلاً از رشد دانه کاج، درخت کاج و از رشد دانه گندم، گیاه گندم و از رشد یک دانه باقلا، گیاه باقلا به وجود می آید. قسمت کوچک سفید رنگی که پس از خیس کردن دانه از آن خارج می شود، **جوانه** نام دارد.

به مراحل رشد گیاه لوبیا و گوجه فرنگی در شکل توجه کنید.

گیاهان برای رشد به نور کافی، دمای مناسب، آب و خاک مناسب نیاز دارند.

گیاهان بدون دانه

گیاهان دانه دار مانند: کاج، لوبیا و باقلا با دانه تولید مثل می کنند و زیاد می شوند. بعضی از گیاهان دانه ندارند. مانند: خزه ها و سرخس ها، ولی این گیاهان نیز تولید مثل می کنند، خزه ها و سرخس ها هاگ دارند و توسط هاگ تولید مثل می کنند.

هاگ سلول کوچکی است که اگر در جای مناسب و مرطوب قرار بگیرد رشد می‌کند و گیاه جدیدی را به وجود می‌آورد.

به سرخس و خزه که به وسیله هاگ تولید مثل می‌کنند، گیاهان بدون دانه می‌گویند.

گفتیم بعضی از گیاهان با دانه و بعضی با هاگ تولید مثل می‌کند. گیاهان با روش‌های دیگری نیز زیاد می‌شوند. مانند:

۱- کاشت پیاز: مانند: سنبل و لاله ۲- قلمه زدن: مانند: شمعدانی و حسن یوسف ۳- کاشتن جوانه‌ها: مانند: سیب زمینی

استفاده از گیاهان

ما در زندگی از گیاهان استفاده زیادی می‌کنیم؛ مثلاً برای تهیه ی: ۱- انواع داروها ۲- رنگ ۳- روغن ۴- کاغذ ۵- پارچه ۶- غذا ۷- ادویه و ... از گیاهان مختلف استفاده می‌کنیم. هم چنین گیاهان باعث پاکیزه شدن هوا نیز می‌شوند. بنابراین برای نگهداری و مراقبت از گیاهان و کاشتن گیاهان جدید تلاش کنیم.

در کنار گیاهان سبز آتش

روی پوست درختان

از گل و درختان خانه

در مصرف کاغذ صرفه جویی

در روز درختکاری و دیگر مواقع سال گیاهان مختلف

حفاظت از گیاهان

پرسش‌ها

الف) گزینه درست را انتخاب کن.

۱- کدام گزینه در مورد گیاهان درست است؟

- الف) گیاه سوسن همانند کدو ریشه راست دارد.
- ب) گیاهانی که تک لپه هستند حتماً گل دارند.
- ج) برگ گیاهان تک لپه برخلاف دو لپه پهن است.
- د) تعداد گلبرگ‌های گیاه کدو مضربی از ۳ است.

۲- جدول مقابل ویژگی‌های دو گیاه را نشان می‌دهد به ترتیب نام گیاهان الف و ب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

	الف	ب
دانه	ندارد	دارد
گل	ندارد	دارد
مخروط	ندارد	ندارد
هاگ	دارد	ندارد

الف) سرخس - کاج

ب) کاج - سوسن

ج) خزه - کدو

د) سرخس - خزه

۳- کدام یک تک لپه ای است؟

- (الف) لوبیا (ب) نخود
(ج) باقلا (د) سوسن

۴- معمولاً پس از گرده افشانی کدام قسمت گل به میوه تبدیل می شود؟
(الف) کاسبرگ (ب) گلبرگ
(ج) پرچم (د) مادگی

۵- ریشه راست مخصوص کدام یک از گیاهان زیر است؟ چرا؟
(الف) گندم (ب) برنج
(ج) ذرت (د) نخود

۶- کدام یک از گیاهان زیر به وسیله ی هاگ تولیدمثل می کند؟
(الف) سرخس (ب) باقلا
(ج) کدو (د) کاج

۷- کدام یک از موارد زیر در گرده افشانی مؤثر است؟
(الف) باد (ب) حشرات
(ج) انسان (د) هر سه گزینه

۸- کدام یک از موارد زیر از ویژگی های گیاه خزه و سرخس است؟
(الف) گل می دهد. (ب) از روش دانه به وجود می آید.
(ج) در جاهای مرطوب رشد می کنند.
(د) تک لپه ای است.

۹- کدام گروه از جانوران به گرده افشانی گیاهان کمک می کنند؟
(الف) حشرات (ب) هزارپا
(ج) عنکبوتیان (د) کرم ها

۱۰- طبقه بندی امروزی گیاهان، بر چه اساس صورت گرفته است؟
(الف) ساختمان گل
(ب) داشتن یا نداشتن مخروط
(ج) داشتن یا نداشتن دانه
(د) نوع ریشه

(ب) جمله های درست را با ✓ و جمله های نادرست را با ✗ مشخص کن.

۱- همه ی گیاهان مخروط دار، دانه دار هستند.

۲- همه ی گیاهان ریشه، ساقه، گل دارند.

۳- گیاهان دو لپه ای، ریشه ی افشان دارند.

۴- انسان ها در گرده افشانی گل ها شرکت دارند.

۵- میوه از دانه نگه داری می کند.

۶- گیاه کاج هاگ دار است.

۷- خزه و سرخس با هاگ تولید مثل می کنند.

۸- کاج و سرو مخروط دار هستند.

۹- گیاهان دو لپه ای دارای برگ های پهن هستند.

ج) هر عبارت را به کلمه های مناسب خود وصل کن.

. گلبرگ	. بخش ماده ی گل است
. خزه	. به وسیله هاگ تولید مثل می کند.
. مادگی	. به وسیله ی دانه تولید مثل می کند.
. کدو	. دانه ی گرده بر روی آن قرار دارد.
. پرچم	. بخش رنگین هر گل است.

د) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- پس از گرده افشانی قسمتی از مادگی به تبدیل می شود.
- ۲- دانه های گرده روی گل قرار دارند.
- ۳- خزه ها و سرخس ها به وسیله ی تولید مثل می کنند.
- ۴- میوه از نگه داری می کند.

ه) به این پرسش ها پاسخ بده.

۱- به چه گیاهانی دانه دار می گوییم؟ مثال بزنید.

.....

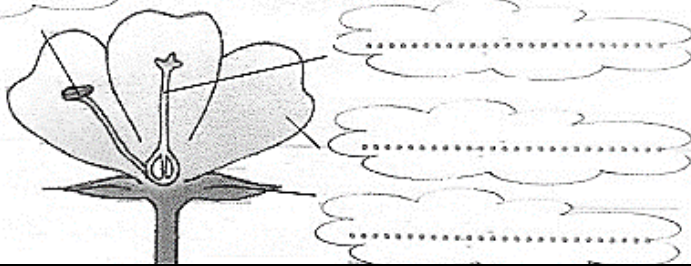
.....

.....

.....

.....

۲- قسمت های مختلف گل را روی شکل نام ببر.

۳- گرده افشانی چیست؟ چه عواملی به گرده افشانی کمک می

کند؟
.....
.....
.....
.....
.....

۴- به نظر شما جمله ی زیر درست است یا نادرست؟ دلیل خود را بنویس.
همه ی گیاهان دانه دار، گل دار نیز هستند.

.....
.....
.....

۵- گیاهان خزه و سرخس چگونه تولید مثل می کنند و در چه مکان هایی
رشد می کنند؟

.....
.....
.....

۶- برای طبقه بندی گیاهان به چه چیزهایی باید توجه کرد؟ (۴ مورد).

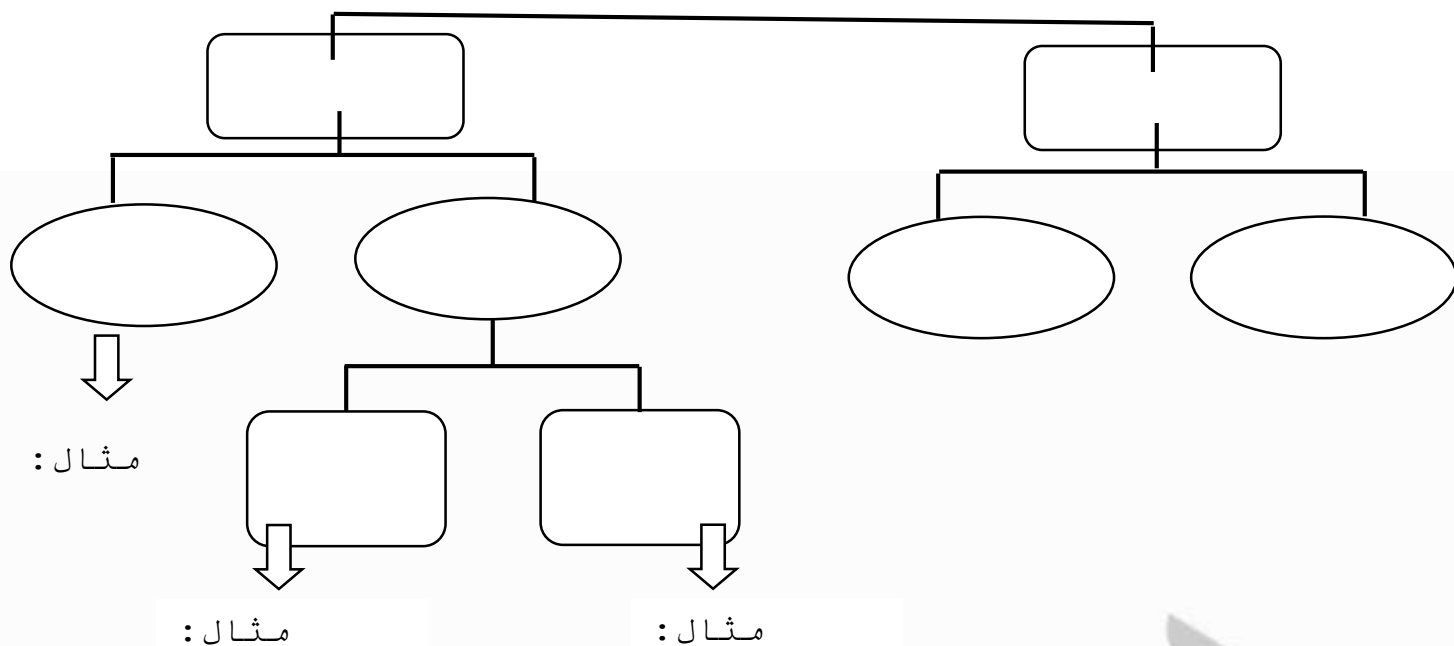
.....
.....
.....
.....

۷- جدول زیر را کامل کنید.

نام گیاه	نوع ریشه	شکل برگ	تعداد گلبرگ	نوع دانه
کدو				
سوسن				

گیاهان

۸- نمودار را کامل کنید.

۹- شما برای حفاظت بیشتر از گیاهان چه پیشنهادی دارید؟

.....

.....

.....

.....

۱۰- درخت سیب و درخت کاج هر دو با دانه تولیدمثل می کنند ولی چرا دانشمندان آن ها در دو گروه مختلف قرار می دهند؟

.....

.....

.....

.....

درس ۱۳: زیستگاه

زیستگاه وقتی با دقت به محیط های اطراف خود

مانند: جنگل، بیابان،

پارک، بوستان و ... نگاه می‌کنیم، موجودات زنده و غیرزنده زیادی در آن می‌بینیم.

ویژگی موجود زنده:

- ۱- حرکت می‌کنند.
- ۲- تنفس می‌کنند.
- ۳- غذا می‌خورند.
- ۴- رشد می‌کنند.
- ۵- تولید مثل می‌کند.

درختان، گل ها، انسان ها و حیوانات نمونه‌هایی از **موجودات زنده** و سنگ،

خاک، آب و شیشه نمونه‌هایی از **موجودات غیر زنده هستند**. موجودات زنده را نیز

می‌توانیم در دو گروه گیاهان و جانوران طبقه بندی کنیم.

می‌دانید که موجودات زنده برای زنده ماندن، نیاز های مختلفی دارند.

مانند: تغذیه، تنفس، رشد، تولید مثل و حرکت کردن، بنابراین هر موجود زنده باید در محیط زندگی کند که نیازهای آن را برطرف کند.

زنجیره غذایی

نیاز به غذا خوردن (تغذیه) یکی از نیازهای موجودات زنده است. نوع غذای جانداران مختلف با هم متفاوت است.

۱- بعضی از جانوران از گیاهان تغذیه می‌کنند، که با آنها **گیاه خوار** می

گویند؛ مانند: ملخ، گوسفند، گوزن و ...

۲- بعضی از جانوران از بدن جانوران دیگر تغذیه می‌کند، که به آنها

گوشت خوار می‌گویند. مانند: عقاب، شاهین، شیر روباه، جغد و ...

۳- بعضی از جانوران هم گیاه خوار و هم گوشت خوارند که آن ها **همه چیز خوار**

می‌گویند. مانند: خرس، گنجشک کلاغ، مرغ و ...

در یک محیط هر موجود زنده غذای موجود زنده دیگر است.

ارتباط غذایی موجودات زنده را **زنجیره غذایی** می‌گویند.

خرگوش

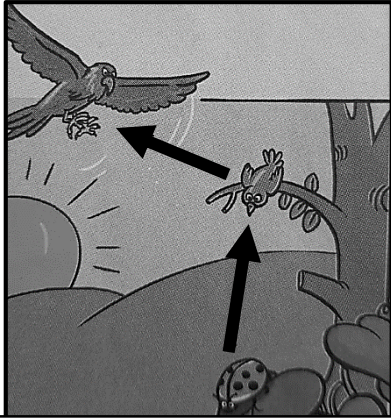

روباه

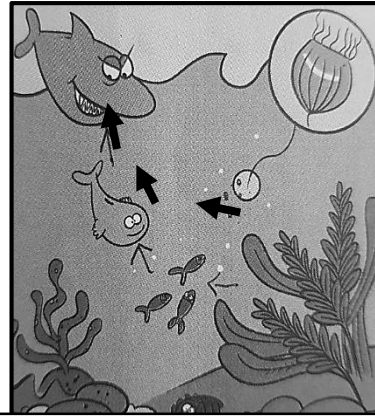

گیاه سبز

به شکل های زیر نگاه کنید این شکل ها دو زنجیره غذایی را نشان می دهند.

در این شکل گیاه سبز، غذای کفشدوزک و کفشدوزک، غذای پرنده و پرنده غذایی عقاب است.

در این شکل گیاهان دریایی غذای ماهی های کوچک، ماهی های کوچک غذای ماهی های بزرگ و ماهی های بزرگ غذای کوسه هستند.

همان طوری که می دانید گیاهان سبز توانایی غذاسازی دارند و می توانند با استفاده از نور خورشید، خاک و آب، برای خود و جانداران دیگر غذا بسازند.

وقتی با دقت به زنجیره غذایی مختلف نگاه می کنید، می بینید که **اولین حلقه**ی زنجیره غذایی همیشه **گیاه سبز** است.

در هر محیط موجودات زنده به هم وابستگی دارند.

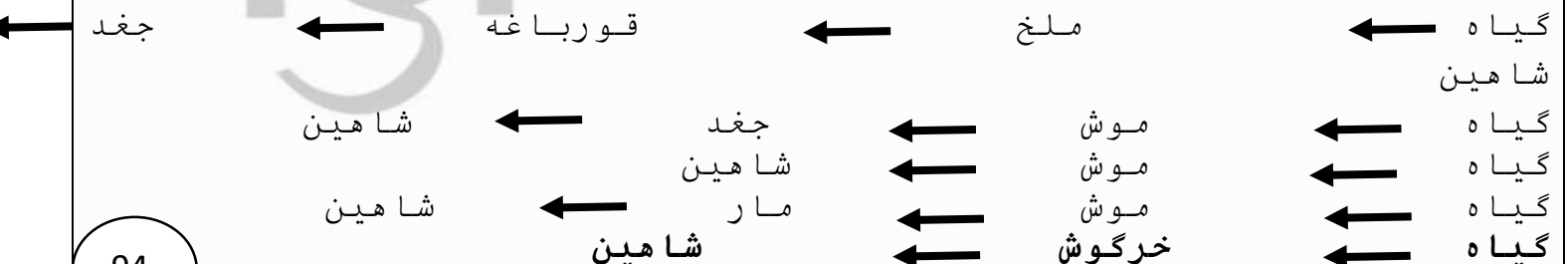

شبکه غذایی

بسیاری از زنجیره های غذایی با هم ارتباط دارند. پس جانوران می توانند، از زنجیره های غذایی مختلف، غذای خود را به دست آورند.

به ارتباط چندین زنجیره غذایی **شبکه غذایی** می گویند.

در این شبکه ی غذایی ۵ زنجیره غذایی وجود دارد.

با این که موجودات زنده در هر شبکه غذایی از غذاهای مختلفی تقسیم می‌کنند و هیچ وقت گرسنه نمی‌ماند، ولی ممکن است با از بین رفتن گروهی از جانوران در یک محیط به تدریج زندگی جانوران دیگر که غذایشان را از آن‌ها به دست می‌آورند به خطر بیفتد و رقابت بین آن‌هایی که منبع غذایی مشترک دارند، بیشتر شود. مثلاً اگر در یک محیط، همه گنجشک‌ها از بین بروند، زندگی گربه‌ها، عقاب‌ها و جاندارانی که از گنجشک‌ها تغذیه می‌کنند نیز، کم کم به خطر می‌افتد. شبکه غذایی صفحه‌ی قبل را در نظر بگیرید در این شبکه غذایی که اگر همه موش‌ها از بین بروند برای جانورانی که از آن‌ها تغذیه می‌کنند، مانند جغد و شاهین هنوز غذا هست. هرچند تنوع موجودات در یک شبکه غذایی و یک محیط زندگی بیشتر باشد، امکان زنده ماندن جانداران آن بیشتر خواهد بود.

زیستگاه

به جاهایی مانند دریا، جنگل، بوستان و حتی یک گلدان کوچک در آن اجزای زنده و غیرزنده وجود دارد، **زیستگاه** می‌گوییم.

وقتی یک زیستگاه کوچک مانند پارک یا بوستان را مشاهده می‌کنید، موجودات زنده ای مانند: انواع درختان، گل‌ها، حشرات، کرم خاکی و ... و هم چنین موجودات غیر زنده ای مانند: سنگ، آب، خاک و ... را می‌بینیم.

گیاهان و جانوران **اجزای زنده** و خاک، آب، هوا و نور از **اجزای غیرزنده** زیستگاه بوستان هستند.

بعضی از زیستگاه‌ها مانند بوستان و اکواریوم را انسان‌ها به وجود می‌آورند، (**زیستگاه‌های مصنوعی**) ولی بعضی از زیستگاه‌ها مانند جنگل و دریا طبیعی اند.

زیستگاه موجود زنده ای مانند کرم خاکی درون خاک است. می‌دانید که موجودات زنده برای زنده ماندن تنفس می‌کنند و به هوا نیاز دارند. در خاک نیز همیشه مقداری هوا وجود دارد. کرم خاکی با استفاده از هوایی که در خارج وجود دارد، تنفس می‌کند.

اگر مقداری آب در خاک بریزیم، هوای داخل خاک با آب پر می‌شود و در این صورت کرم خاکی زیر خاک نمی‌تواند تنفس کند برای تنفس به روی خاک می‌آید.

کرم‌های خاکی در خاک خشک و یا خاک خیلی پر آب نمی‌توانند زندگی کنند، چون در این محیط‌ها در بین ذره‌های خاک هوا وجود ندارد.

جانداران دیگر نیز برای زندگی به زیستگاه‌های مناسب خود نیاز دارند تا بتوانند نیازهایشان را برطرف کنند. بنابراین، زیستگاه‌های گوناگونی وجود دارد، مثلاً: زیستگاه ماهی‌ها در رودخانه‌ها و دریاها و اقیانوس‌ها است و زیستگاه ببر و پلنگ در جنگل و کوهستان است.

گاهی ما انسان‌ها زیستگاه‌های طبیعی را تغییر می‌دهیم و زیستگاه‌های جدیدی می‌سازیم. این تغییرات ممکن است باعث از بین رفتن زیستگاه‌های طبیعی شود.

انسان‌ها با قطع درختان جنگل، آلوده کردن رودخانه‌ها با فاضلاب‌های صنعتی و خانگی، جاده‌سازی و ساختن کارخانه، در این زیستگاه‌ها تغییراتی ایجاد می‌کند که تغییرات باعث از بین رفتن موجودات زنده این زیستگاه‌ها می‌شود.

بیشتر
بدانید ...

زیست‌شناسان با مطالعه و بررسی علت از بین رفتن گربه‌سانانی مانند یوزپلنگ به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین عامل مرگ و میر این جانوران، از بین رفتن زیستگاه طبیعی آن‌ها توسط انسان‌ها بوده است. با از بین رفتن زیستگاه‌های این جانوران غذا و شکار آن‌ها نیز از بین می‌رود و این باعث از بین رفتن آن‌ها می‌شود.

با افزایش جمعیت انسان‌ها بر روی کره زمین بسیاری از زیستگاه‌های طبیعی برای ساختن خانه و کارخانه و ... از بین می‌روند و از بین رفتن این زیستگاه‌ها، موجودات زنده‌ی داخل آن نیز از بین می‌رود. ما وظیفه داریم برای نگهداری از زیستگاه‌ها تلاش کنیم.

برای حفاظت از زیستگاه

هرگز جانوری را در قفس نگه‌داری نکنیم زیرا هر جانور باید در زیستگاه خود زندگی کند

هرگاه به جنگل، مزرعه و بوستان می‌روم، به گیاهان و جانوران آسیب نرسانم.

در فعالیت‌های حفظ محیط زیست شرکت کنیم

وقتی با خانواده ام به گردش می‌روم حتماً هنگام برگشت آتش را خاموش کنیم.

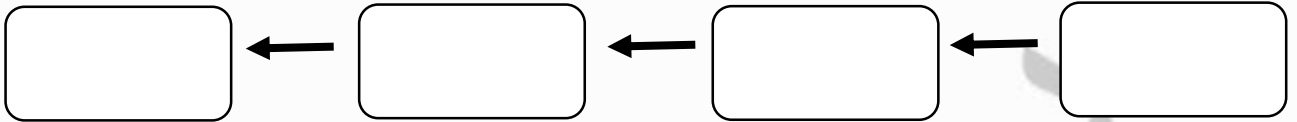
پرسش‌ها

گزینه درست را انتخاب کن.

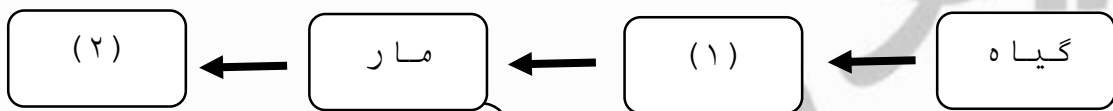
۱- کدام جاندار اولین زنجیره ی غذایی را تشکیل می دهد؟

- (الف) خرگوش (ب) هویج
 (ج) مار (د) عقاب

- حالا برای جانداران بالا یک زنجیره غذایی رسم کن.

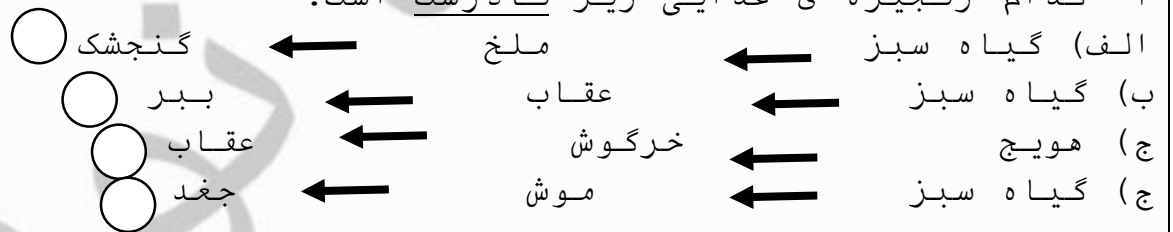

۲- در زنجیره غذایی زیر به جای شماره ۱ و ۲ به ترتیب کدام جاندار می تواند قرار بگیرد؟

- (الف) قورباغه - موش
 (ب) خرگوش - شاهین
 (ج) ملخ - گنجشک
 (د) گنجشک - گوسفند

۳- کدام زنجیره ی غذایی زیر نادرست است؟

۴- کدام زیستگاه طبیعی است؟

- (الف) آکواریوم (ب) باغچه
 (ج) رودخانه (د) مزرعه

۵- کدام از بین جانوران زیر می تواند آخرین حلقه ی زنجیره ی غذایی باشد؟

- (الف) شاهین (ب) موش
 (ج) مار (د) گیاه سبز

۶- کدام زیستگاه طبیعی نیست؟

- (الف) کوهستان (ب) بیابان
 (ج) بوستان (د) اقیانوس

- جمله های درست را با ✓ و جمله های نادرست را با ✗ مشخص کن.
- ۱- زندگی همه ی موجودات زنده به گیاه خوران وابسته است.
 - ۲- کرم خاکی در خاک مرطوب به راحتی زندگی می کند.
 - ۳- هر زنجیره ی غذایی با یک گیاه خوار شروع می شود.
 - ۴- موجودات زنده هر زیستگاه به هم وابستگی غذایی دارند.
 - ۵- جانورانی که در یک زیستگاه زندگی می کنند، همگی از یک نوع هستند.
 - ۶- فعالیت انسان ها گاهی باعث تخریب زیستگاه های طبیعی می شود.

هر عبارت را به کلمه های مناسب خود وصل کن.

. جنگل . شبکه غذایی . زنجیره غذایی . بیابان . گیاه خوار	. تنوع جانداران در این زیستگاه کم است. . به ارتباط غذایی موجودات زنده می گویند. . تنوع جانداران در این زیستگاه زیاد است. . دومین زنجیره غذایی با آن شروع می شود.

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- ۱- در یک زیستگاه ، و موجودات زنده و غیر زنده هستند.
- ۲- هم گیاه خوار و هم گوشت خوار است.
- ۳- از ارتباط چند زنجیره غذایی، به وجود می آید.

به این پرسش ها پاسخ بده .

- ۱- موجودات زنده چه ویژگی هایی دارند؟ (۴ مورد بنویسید.)
- ۲- در حیات مدرسه شما چه موجودات زنده و غیر زنده ای وجود دارد؟

موجودات زنده:

موجودات غیر زنده:

- ۳- چه تفاوتی بین جانوران گیاه خوار ، گوشت خوار و همه چیزخوار وجود دارد؟

۴- زنجیره غذایی را با بیان مثال تعریف کنید.

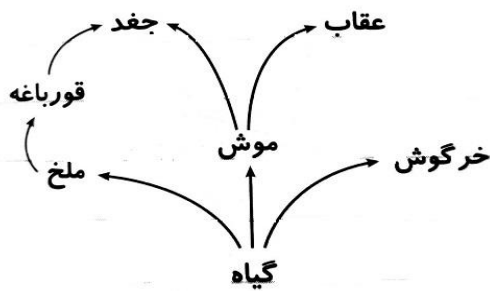
.....
.....
.....

۵- ارتباط موجودات زیر را با فلش نشان دهید.

۶- شبکه غذایی را با ذکر مثال تعریف کنید

۷- الف) در شبکه غذایی روبه رو چند زنجیره غذایی وجود دارد؟

ب) اگر در این شبکه گیاهان از بین بروند چه اتفاقی می افتد؟

.....
.....
.....
.....

۸- زیستگاه چیست؟ چند نوع زیستگاه نام ببرید.

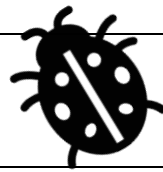
.....
.....
.....
.....

۹- انسان ها چگونه به زیستگاه های مختلف آسیب می رسانند؟ (۳ مورد نام ببرید.)

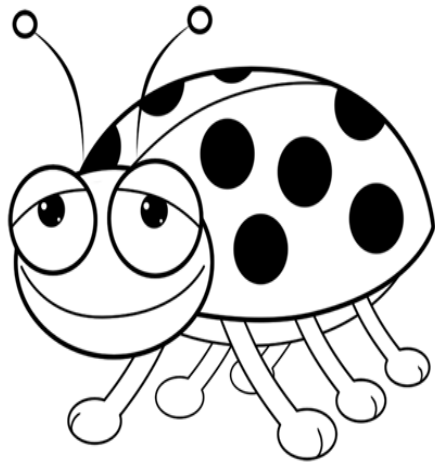
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
۱۰- برای حفاظت از زیستگاه های مختلف چه پیشنهادهایی
دارید؟.....
.....
.....
.....

پایگاه
نویسن

موضوع: حشرات و زیستگاهشان

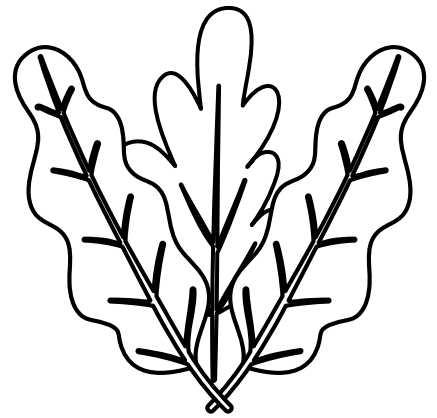

کفشدوزک

مامانم از بازار روز
سبزی خریده یک سبد
چشمم به سبزی های اوست
وقتی که پاکش می کند

یک کفشدوزک آمده
همراه سبزی های او
این کفشدوزک گم شده
چون نیست این جا جای او

پایین و بالا می دود
از برگ های جعفری
انگار می گوید: « پسر!
من را به خانه می بری؟ »

شاعر: ناصر کشاورز

بچه ها این کفشدوزک کوچولو راه خانه اش را گم کرده است و از پسر کمک
خواسته تا راه خانه اش را به او نشان دهد.
آیا شما می توانید پسر را راهنمایی کنید تا سریع تر راه را به
کفشدوزک نشان دهد؟

قبل از آن لازم است ابتدا به پرسش ها صفحه ی بعد پاسخ دهید:

۱- کفشدوزک ها برای زنده ماندن به چه چیزهایی نیاز دارند؟

.....

.....

.....

.....

۲- غذایشان را از کجا تهیه می کنند؟

.....
.....
.....

۳- چه نوع چیزی به کفشدوزک‌ها آسیب می‌رساند یا آن‌ها را می‌خورد؟

.....
.....
.....

۴- از کفشدوزک چگونه محافظت کنیم؟

.....
.....
.....

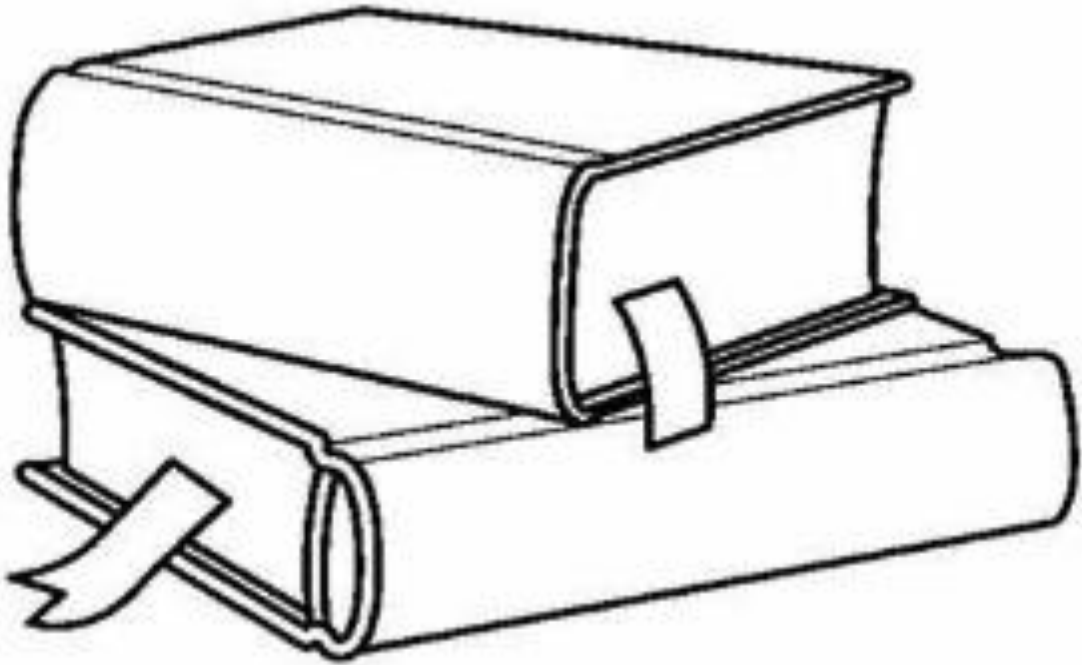
۵- محیط مناسب برای رشد کفشدوزک چه شرایطی دارد؟

.....
.....
.....

با جمع‌بندی پاسخ سؤالات بالا یک توصیه برای حفاظت از کفشدوزک‌ها بنویسید تا پسر در محل زندگی آن‌ها نصب کند.

یادداشت

نمونه سوالات درس

مطالعات اجتماعی

آزمون پایانی فصل یک اجتماعی (دروس ۱ و ۲ و ۳ و ۴)

۱ صحیح و غلط بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.
 ❖ نقشه شکلی است که زمین یا قسمتی از آن را نشان می دهد.
 ❖ از بوستان می توان برای گردش و استراحت و بازی استفاده کرد.
 ❖ موقع خرید فقط داشتن پول کافی است و نیاید به معایب و مزایای جنس توجه کرد.
 ❖ به امکاناتی که همه ی مردم می توانند از آن استفاده کنند امکانات دولتی گفته می شود.

☐	☐	ص	غ
☐	☐	ص	غ
☐	☐	ص	غ
☐	☐	ص	غ

۲ عبارت های نوشته شده در ستون سمت چپ را با عبارت های مناسب در ستون سمت راست جور کنید.
 ایستگاه اتوبوس *
 چراغ مطالعه *
 خانه بهداشت *
 کیف مدرسه *
 امکانات عمومی *
 امکانات خصوصی *
 بانکداری *
 کشاورزی *
 تدریس کردن *
 * کار تولیدی
 * کار خدماتی

۳ هدف از ایجاد امکانات عمومی چیست؟
 الف: ایجاد شغل ب: کسب درآمد ج: رفع نیاز مردم د: کمک به فقیران

۴ کدام گزینه درباره ی پس انداز صحیح می باشد؟
 الف: درآمد منهای هزینه ب: جمع هزینه ها ج: درآمد به اضافه ی هزینه د: جمع درآمدها

۵ اولین مرحله برای خرید عاقلانه در کدام یک از گزینه های زیر آمده است؟
 الف: جمع آوری اطلاعات ب: برنامه ریزی ج: تهیه جدول بودجه د: خوب فکر کردن

۶ کدام یک از موارد زیر جزء مقررات محلّه نیست؟
 الف: توپ بازی در هر زمان ب: مشارکت در مراسم ها
 ج: گذاشتن زباله در جای خود د: دادن احسان به همسایه

۷ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
 ♥ تلفن عمومی یکی از راه های رفع نیاز ما است.
 ♥ به پولی که از راه کار کردن به دست می آید می گویند.
 ♥ موقع خواندن نماز جماعت ، امام جماعت جلوتر از همه در قرار می گیرد.
 ♥ به قسمتی از شهر یا روستا که گروهی از مردم در آن زندگی می کنند می گویند.

۸ در مسجد چه مراسمی برگزار می شود؟

۹ راهنمای نقشه چه کمکی به ما می کند؟

۱۰ رفتار همسایه ها باید چگونه باشد؟ (۳ مورد)

۱۱ جدول بودجه چیست؟

۱۲ پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) در مورد رفتار با همسایه ها چه فرموده است؟

۱۳ نقشه ها چه استفاده و کاربردهایی دارند؟

۱۴ وظیفه ی ما برای حفظ و نگه داری بوستان ها چیست؟ (سه مورد)

۱۵ معمولاً چه تغییراتی در محلّه ها به وجود می آیند؟ (۳ مورد)

۱۶ فرض کنید برای خرید کتاب مورد علاقه تان ، به ۵۰۰۰۰ تومان نیاز دارید؛ برای تهیه ی این مقدار پول در طی یک ماه جدول بودجه زیر را کامل کنید.

هفته ها	درآمد	هزینه	پس انداز
هفته ی اول			
هفته ی دوم			
هفته ی سوم			
هفته ی چهارم			
جمع			

دبستان دخترانه پدیده توپین
نام

نام و نام خانوادگی:
پایه:
آموزگار:

ادامه آزمون پایانی فصل یک اجتماعی (دروس ۱ و ۲ و ۳ و ۴)

صحیح و غلط بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.

ص غ ص غ

♣ به نیمکره ی شمالی زمینی قطب شمال می گویند.

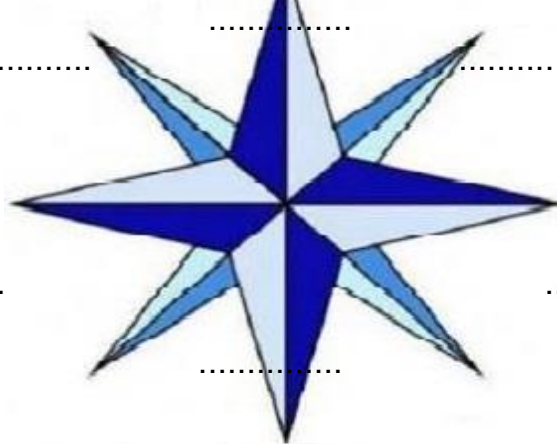
♣ به شهری که ساختمان های بلند داشته باشد کلان شهر (شهر بزرگ) می گویند.

نام استان ها را با نام مرکز استان مربوط به خودش جور کنید.

- ♣ یاسوج
- ♣ بندرعباس
- ♣ زاهدان
- ♣ کرج
- ♣ گرگان
- ♣ سنندج
- ♣ البرز
- ♣ گلستان
- ♣ کردستان
- ♣ هرمزگان
- ♣ سیستان و بلوچستان
- ♣ کهگیلویه و بویر احمد

در شکل داده شده جهت های اصلی و فرعی را در جای مخصوص به خود بنویسید.

نام شش مورد از وسایل یادگیری جغرافیا را بنویسید.

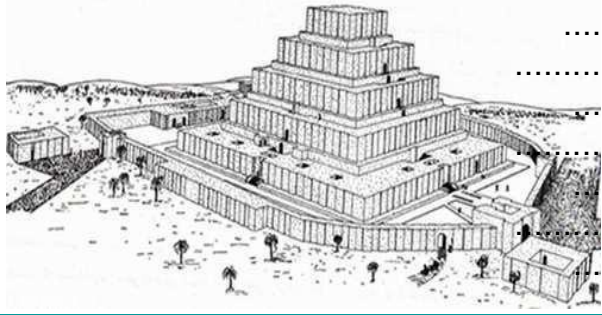
وسایل یادگیری
جغرافیا

.....
-------	-------	-------	-------	-------	-------

دانش جغرافیا چه کمکی به ما می کند؟

.....

آزمون پایانی فصل دوم اجتماعی (درس ۵ و ۶ و ۷)	
۶	ایران چند استان دارد؟ الف : ۳۰ ب : ۳۱ ج : ۳۲ د : ۲۹
۷	کدام یک از شهر های زیر شهر بزرگ می باشد؟ الف : آستارا ب : جلفا ج : زابل د : اهواز
۸	اداره ی شهر بر عهده ی چه کسی است ؟ الف : استاندار ب : فرماندار ج : شهردار د : شوراهای اسلامی
۹	جاهای خالی را با پاسخ مناسب پر کنید. ♦ وظیفه ی شهرداری و است. ♦ یکی از راه های شناخت محیط خود و دیگران است. ♦ اداره ی روستا بر عهده ی و است. ♦ مردم روستا خانه های خود را در کنار و می سازند. ♦ به وسیله ای که قطب شمال و جنوب زمین را نشان می دهد می گویند. ♦ به کسی که مکان های مختلف و زندگی مردم در آن مکان ها را مطالعه می کند می گویند.
۱۰	عشایر چه چیزهایی تولید می کنند؟ (۴ مورد) ، ، ، ،
۱۱	چرا عشایر کوچ می کنند؟
۱۲	استان چیست؟
۱۳	در مرکز و اطراف شهر چه مکان هایی قرار دارند؟
۱۴	مرکز استان را تعریف کنید.
۱۵	زندگی شهری با زندگی روستایی چه تفاوت هایی دارد؟ (۲ مورد)
۱۶	چهار جهت اصلی چگونه مشخص می شود؟
۱۷	جغرافی دانان چگونه محیط های زندگی را مطالعه می کنند؟

	ادامه آزمون پایانی فصل دوم اجتماعی (درس ۵ و ۶ و ۷)	
☐ ص ☐ ص ☐ ص ☐ ص ☐ ص ☐ ص ☐ ص ☐ ص	صحیح و غلط بودن هر یک از جمله های زیر را مشخص کنید. ✖ مؤرخ در مورد نواحی آب و هوایی جهان تحقیق می کند. ✖ سرزمین بین دو رود دجله و فرات کربلا نامیده می شود. ✖ افزایش جمعیت روستاهای کنار رودها، موجب پیدایش شهرها شد. ✖ آتش مهم ترین نقش را در غلبه ی انسان نخستین به مشکلات داشت.	۱ غ غ غ غ
	ویژگی های تمدن های بنویسید. 	۲
☐ ج : لیدی	☐ ب : اینکا ☐ الف : مایا ☐ د : مارلیک	۳
☐ ج : چوبی	☐ ب : استخوانی ☐ الف : آهنی ☐ د : سنگی	۴
☐ ج : مقبره کوروش	☐ ب : طاق بستان ☐ الف : چغازنبیل ☐ د : گنج نامه	۵
☐ ج : اصفهان	☐ ب : خوزستان ☐ الف : همدان ☐ د : کرمان	۶
☐ ج : شکار	☐ ب : میوه ها ☐ الف : دانه ها ☐ د : ریشه ها	۷
☐ ج : باستان شناسان د :	☐ ب : جغرافی دانان ☐ الف : جامعه شناسان ☐ مورخان	۸
	مهم ترین مشکلات انسان نخستین را بنویسید. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> مشکلات انسان نخستین </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 40px; text-align: center;">.....</div> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 40px; text-align: center;">.....</div> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 40px; text-align: center;">.....</div> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 40px; text-align: center;">.....</div> </div>	۹

((موفق باشید.))

دبستان دخترانه پدیده نوین
نام

نام و نام خانوادگی:
پایه:
آموزگار:

آزمون پایانی فصل سوم اجتماعی (دروس ۸ و ۹ و ۱۰)

۱۰

جاهای خالی را با پاسخ مناسب پر کنید.

۱. پایتخت ایلامی ها شهر نام داشت.

۲. دو تمدن ایران باستان و نام دارند.

۳. قبل از پیدایش پول داد و ستد به صورت انجام می شد.

۴. فرمانروایان برای اداره ی بهتر شهر های خود وضع کردند.

۵. معمولاً اشیاء و آثار باستانی را در محلی به نام نگه داری می کنند.

۶. با رواج کشاورزی انسان ها خانه های خود را در کنار و ساختند.

۱۱. مردم ایلام به چه کارهایی مشغول بودند؟ (چهار مورد)

۱۲. چرا فرمانروایان به دیگر سرزمین ها حمله می کردند؟

۱۳. اولین تمدن ها در کنار کدام رودها پدید آمدند؟

۱۴. علل پیدایش خط چه بود؟

۱۵. مورخ به چه کسی می گویند؟

۱۶. چرا آثار باستانی با ارزش هستند؟

۱۷. تقسیم کار چگونه به وجود آمد؟

۱۸. دانش تاریخ چه کمکی به ما می کند؟

۱۹. چرا کشف آتش زندگی انسان ها را تغییر داد؟

۲۰. اهلی کردن حیوانات چه فایده ای برای انسان داشت؟

۲۱. چرا نخستین روستا ها ی پرجمعیت کنار رودها پدید آمدند؟

۲۲. انسان ها در گذشته های دور چگونه توانستند بر مشکلات غلبه کنند؟

((موفق باشید.))

	<p>نام و نام خانوادگی: _____ پایه: _____ آزمون: _____</p> <p>دبستان دخترانه پدیده توین نام: _____</p>										
	<p>۱ ادامه آزمون پایانی فصل سوم اجتماعی (درس ۸ و ۹ و ۱۰)</p> <p>صحيح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.</p> <p>◀ سنگ نگاره های طاق بستان مربوط به دوره حکومت هخامنشیان می باشد. ☐ ص ☐ غ</p> <p>◀ فقر مردم و ظلم و ستم حاکمان در هر زمان از علل نابودی حکومت هاست. ☐ ص ☐ غ</p>										
	<p>هریک از دوره های حکومتی ستون سمت راست را؛ به نام پادشاه مربوط به خود درستون سمت چپ وصل کنید.</p> <p>مادها *</p> <p>داریوش اول *</p> <p>هخامنشیان *</p> <p>۲ مهرداد دوم *</p> <p>اشکانیان *</p> <p>شاپور اول *</p> <p>ساسانیان *</p> <p>دیا اکو *</p>										
	<p>کدام یک از شهرهای زیر پایتخت مادها بود؟</p> <p>الف: تیسفون ☐ ب: هگمتانه ☐ ج: تخت جمشید ☐ د: _____</p> <p>صد دروازه ☐</p>										
	<p>دانشگاه جندی شاپور در زمان کدام پادشاه ساخته شد؟</p> <p>الف: کوروش ☐ ب: خسرو پرویز ☐ ج: اردشیر ☐ د: _____</p> <p>انوشیروان ☐</p>										
	<p>کدام یک از آثار زیر مربوط به دوره ی حکومت مادها است؟</p> <p>الف: چغازنبیل ☐ ب: بیستون ☐ ج: گنج نامه ☐ د: _____</p> <p>طاق بستان ☐</p>										
	<p>کدام یک از اقوام زیر باسلوکیان جنگیدند و آن ها را از ایران بیرون کردند؟</p> <p>الف: پارت ها ☐ ب: پارس ها ☐ ج: مادها ☐ د: _____</p> <p>سکاها ☐</p>										
	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>👉 کتاب مقدس زرتشتیان نام دارد.</p> <p>👉 بنیان گذار حکومت ساسانیان نام دارد.</p> <p>👉 قبر کوروش اولین پادشاه هخامنشی در قرار دارد.</p> <p>👉 سه پایه ی اصلی دین زرتشتی و و هستند.</p>										
	<p>هر کدام از کارهای زیر داریوش اول چه نتایجی به دنبال داشت</p> <table border="1" data-bbox="383 1616 1471 1833"> <tr> <td>نتیجه</td> <td>اقدام و کار داریوش</td> </tr> <tr> <td></td> <td>تعیین شهریان</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ساختن راه ها</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ساختن سگه ی طلا</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ایجاد سپاه جاویدان</td> </tr> </table> <p>۸</p>	نتیجه	اقدام و کار داریوش		تعیین شهریان		ساختن راه ها		ساختن سگه ی طلا		ایجاد سپاه جاویدان
نتیجه	اقدام و کار داریوش										
	تعیین شهریان										
	ساختن راه ها										
	ساختن سگه ی طلا										
	ایجاد سپاه جاویدان										

((موفق باشید.))

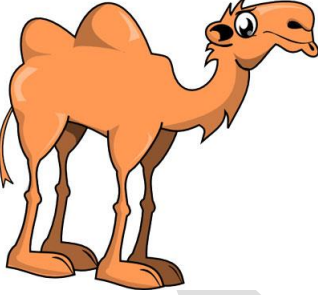
	دبستان دخترانه پدیده نوین نام:	نام و نام خانوادگی: پایه: آموزگار:
---	--	--

آزمون پایانی فصل چهارم اجتماعی (دروس ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴)

	پارت ها در چه فنونی مهارت داشتند؟	
۱۰	علل ضعف مادیها چه بود؟ ،	
۱۱	سلوکیان بعد از حاکم شدن بر ایران چه کردند؟	
۱۲	ترتیب پیدایش حکومت های خوانده شده در اجتماعی کلاس چهارم را بنویسید.	
۱۳	در زمان ساسانیان کدام هنرها پیشرفت کردند؟ چرا؟	
۱۴	سورنا و آریوبرزن دو سردار مشهور ایرانی هرکدام چه کار ارزشمندی انجام دادند؟	
۱۵	چرا امپراطوری ایران و روم به طور دائم می جنگیدند؟	
۱۶	چرا مردم ایران دین اسلام را پذیرفتند؟	
۱۷	چاپارخانه ها در زمان هخامنشیان چه نقش و وظیفه ای برعهده داشتند؟	
۱۸	در اواخر حکومت ساسانیان وضع مردم و کشور چگونه بود؟	

(موفق باشید.)

	<p>نام و نام خانوادگی: _____ پایه: _____ آزمون: _____</p> <p>دبستان دخترانه پدیده توین نام: _____</p>
	<p>۱ ادامه آزمون فصل چهارم اجتماعی (درس ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴)</p> <p>پاسخ صحیح را با پرکردن یکی از مربع های جلوی هر مورد مشخص کنید.</p> <p>✳ جانوران یک زیستگاه از لحاظ غذایی به هم وابسته اند. غ ✳ معمولاً یک طرف جلگه کوه و یک طرف آن دریا است. غ</p> <p>☐ ص ☐ ص</p> <p>☐ ص ☐ ص</p>
	<p>۲ نواحی آب هوایی ایران را نام ببرید و یکی از آن ها را به اختیار توضیح دهید. (جای توضیح)) و هوایی</p> <p>نام نواحی آب</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
	<p>۳ بلندترین قله ی ایران چه نام دارد؟</p> <p>الف : دنا ☐ ب : دماوند ☐ د : سهند ☐ ج : زردکوه ☐</p>
	<p>۴ شروع اصلی زنجیره های غذایی با کدام یک از گزینه های زیر است؟</p> <p>الف : گیاه ☐ ب : گیاه خوار ☐ همه چیزخوار ☐ ج : گوشت خوار ☐ د :</p>
	<p>۵ (۴) جاهای خالی را با کلمات مناسب</p> <p>✳ به میزان گرمی و سردی هوا می گویند. از به هم پیوستن جویبارها تشکیل می شود. به شن و ماسه و گل ولایی که رودها با خود می برند می گویند. هر موجود در ناحیه ی خاصی زندگی می کند که آن جانور نام دارد.</p>
	<p>۶ کدام ویژگی های شتر باعث شده بتواند در ناحیه ی گرم و خشک زندگی کند؟</p> <p></p> <p>.....</p>

((موفق باشید.))

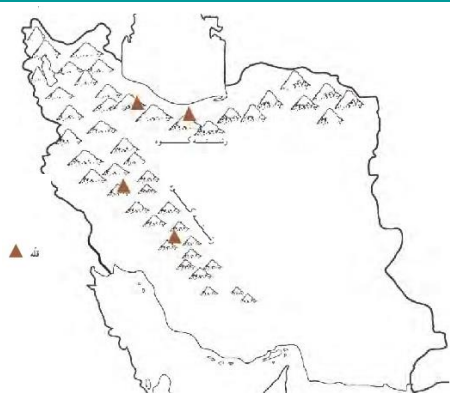
دبستان دخترانه پدیده توین
نام

نام و نام خانوادگی:
پایه:
آموزگار:

۷

آزمون پایانی فصل پنجم اجتماعی (درس ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹)

زنجره ی غذایی چیست؟ یک مثال هم بنویسید.

الف : نام دریاهاى شمال و جنوب ایران را بنویسید.
ب : نام رشته کوه ها ی مشخص شده بر روی نقشه را بنویسید.
ج : نام قله های مشخص شده بر روی هر رشته کوه را بنویسید.

۸

عبارت های ستون سمت چپ را با پاسخ مناسب آن ها درستون سمت راست جور کنید.

*رشته کوه	*پایین کوه
*دشت	*بالاترین نقطه ی کوه
*ناهمواری	*سرازیری های تندکوه
*دامنه	*پستی و بلندی های زمین
*قله	*زمین های صاف معمولاً محصور در بین کوه ها
*کوهپایه	*کوه هایی که مثل زنجره هم متصل هستند

۹

چهار مورد از فعالیت های انسان را که موجب تخریب زیستگاه می شود را بنویسید.

- (۱)
- (۲)
- (۳)
- (۴)

۱۰

آب و هوا چیست؟

.....

.....

۱۱

ناحیه ی خزری از نظر پوشش گیاهی چگونه است؟

.....

.....

۱۲

((موفق باشید.))

ادامه آزمون پایانی فصل پنجم اجتماعی (دروس ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹)

	<p>صحيح و غلط بودن جمله های زیر را مشخص کنید. ☐ تمام ماه های فصل زمستان ۳۱ روز دارند. ☐ انقلاب اسلامی ایران روز ۲۲ بهمن به پیروزی رسید. ☐ در وسط پرچم ایران کلمه ی الله اکبر نوشته شده است. ☐ امام خمینی حدود یک قرن پیش در شهر خمین به دنیا آمد.</p>	<p>۱ غ ۲ غ ۳ غ ۴ غ</p>
	<p>باتوجه به آن چه از بررسی تقویم آموخته اید مناسبت ها را به روزهای مربوط به آن ها وصل کنید. عید نوروز روز معلم روز دانش آموز روز جمهوری اسلامی</p>	<p>۱۳ آبان ۱۲ فروردین ۱۲ اردیبهشت ۱ فروردین</p>
	<p>کدام ماه در برخی از سال ها ۲۹ روز است؟ الف : فروردین ب : شهریور ج : اسفند د : بهمن</p>	<p>۳</p>
	<p>انقلاب اسلامی ایران در چه سالی به پیروزی رسید؟ الف : ۱۳۴۲ ب : ۱۳۶۷ ج : ۱۳۳۲ د : ۱۳۵۷</p>	<p>۴</p>
	<p>کدام یک از روز های زیر جزء تعطیلات ملی هست؟ الف : عید فطر ب : عید نوروز ج : عید مبعث د : عید قربان</p>	<p>۵</p>
	<p>کدام یک از روز های زیر جزء تعطیلات مذهبی است؟ الف : روز دانش آموز ب : روز ۱۵ خرداد ج : عید ولایت د : عید نوروز</p>	<p>۶</p>
	<p>جاهای خالی را با پاسخ مناسب پر کنید. هر ماه های فصل پاییز روز دارند. هر زبان و خط رسمی کشور ایران نام دارد. هر آخرین روز هر هفته روز نام دارد و تعطیل رسمی است. هر سال ایرانی از روز شروع می شود و در آخرین روز به پایان می رسد. هر تقویم ایرانی نام دارد بر اساس گردش به دور تنظیم شده است.</p>	<p>۷</p>
	<p>دو کشور به غیر از ایران نام ببرید که جشن نوروز در آن ها برگزار می شود؟</p>	<p>۸</p>
	<p>دو مورد از عید های مذهبی را که در کشورهای دیگر اسلامی هم برگزار می شوند بنویسید.</p>	<p>۹</p>
	<p>روز های تعطیل در ایران به چند دسته تقسیم می شوند؟ بنویسید. (نیازی به ذکر مثال نمی باشد) الف : ب :</p>	<p>۱۰</p>

دبستان دخترانه پدیده نورین
نام

نام و نام خانوادگی:
پایه:
آموزگار:

۱۱

آزمون پایانی فصل ششم اجتماعی (دروس ۲۰ و ۲۱ و ۲۲)

چهار مورد از کارهایی را که مردم در تعطیلات عید نوروز انجام می دهند بنویسید.

.....

چهار مورد از ویژگی های اخلاقی و رفتاری امام خمینی را بیان کنید.

.....

روز جمعه مخصوص چه کارهایی هست؟ (۴ مورد)

.....

چرا به مردم کشور ایران ؛ ملت ایران هم گفته می شود؟

.....

امام خمینی با بچه ها چگونه رفتار می کرد؟

.....

رهبر انقلاب اسلامی ایران آیت الله خامنه ای در مورد دانش آموزان چه می فرمایند.

.....

از نشانه های مشترک مردم ایران چهار مورد نام برده و دو مورد از آن ها را توضیح دهید.

.....

..... : (.....)

..... : (.....)

چرا مردم علیه رژیم شاهنشاهی قیام کردند؟ چه شعار مهمی سر می دادند؟ نتیجه ی آن چه شد؟

.....

.....

سرود ملی کشورمان را بنویسید.

.....

.....

وظیفه ی شما دانش آموزان درمقابل کشورتان چیست؟ (دومورد)

.....

«باسمه تعالی»

کاربرگ مطالعات اجتماعی چهارم درس سوم (خرید و فروش در محله)

خرید عاقلانه

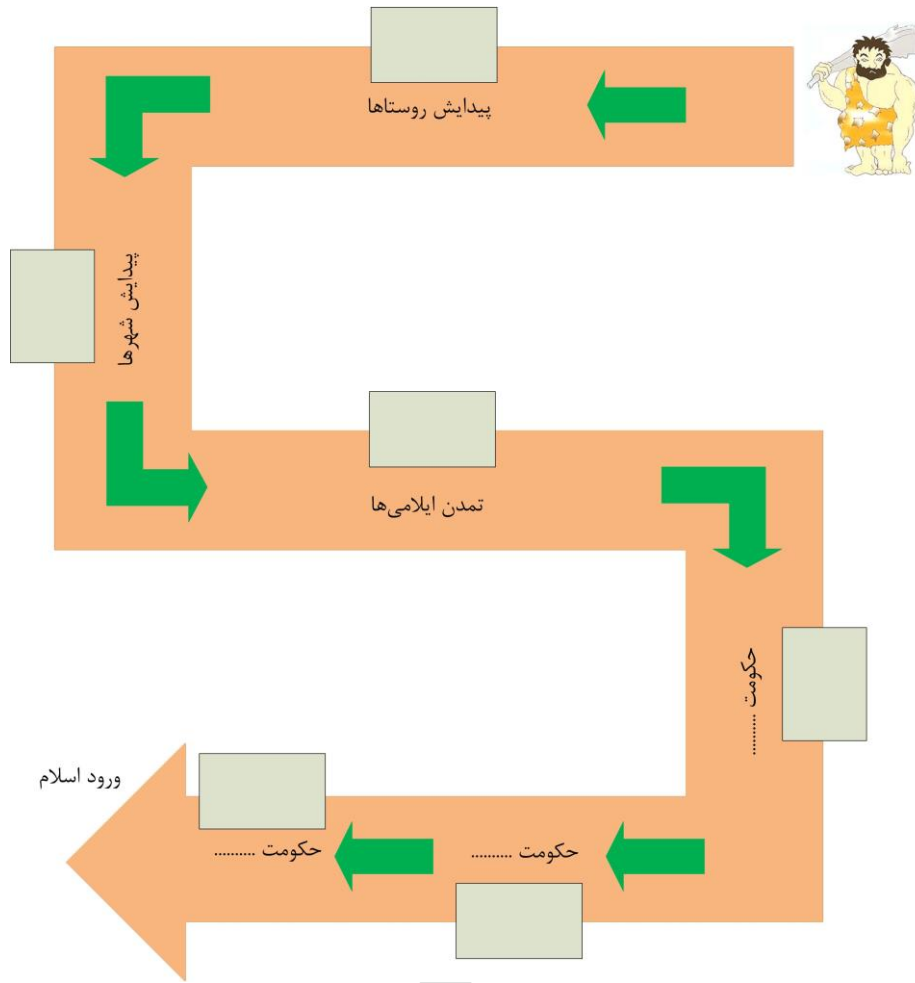
قرار است به خانه ی شما مهمان بیاید. مادرتان به شما ۶۰,۰۰۰ تومان پول می دهد و از شما می خواهد تا برای خانه خرید کنید. به شما می گوید برای خانه دو نوع میوه، مقداری نان ، کمی گوشت (مرغ، گوسفند یا گاو) ، چند عدد تخم مرغ و روغن بخرید و حداقل ۱۰,۰۰۰ تومان هم به خانه برگردانید. حالا شما با توجه به قیمت هایی که در مغازه زده شده است لیست خریدی مقرون به صرفه تهیه کنید و بر اساس آن خرید خود را انجام دهید.

۱۰۰۰ تومان	بربری	نانوایی	لیست اجناس
۵۰۰ تومان	لواش		
۱۵۰۰ تومان	سنگک		
کیلویی ۴۰,۰۰۰ تومان	گوشت گاو	قصابی	
کیلویی ۶۰,۰۰۰ تومان	گوشت گوسفند		
کیلویی ۱۵,۰۰۰ تومان	مرغ (هر عدد مرغ ۲ کیلو)	مرغ فروشی	
کیلویی ۵۰۰۰ تومان	سیب	میوه فروشی	
کیلویی ۴۰۰۰ تومان	پرتقال		
کیلویی ۶۰۰۰ تومان	هلو		
کیلویی ۱۰,۰۰۰ تومان	موز		
کیلویی ۳۰۰۰ تومان	خیار		
هر عدد ۱۰۰۰ تومان	تخم مرغ	سوپر مارکت	
۱۵,۰۰۰ تومان	بزرگ		
۸۰۰۰ تومان	کوچک		

لیست خرید عاقلانه

هزینه پرداخت شده	مقدار خریداری شده	جنسی که می خواهیم بخرم	
		نام	نوع
.....	دو نوع میوه
.....	
.....	نان
.....	گوشت
.....	روغن
.....	تخم مرغ	
.....	جمع هزینه ها		
.....	پول باقی مانده		

کاربرگ فصل سوم

با توجه به روند تاریخی ایران زمین، حروف مربوط به هر تصویر را در جای مناسب خود در مسیر بالا قرار دهید.

ش

ق

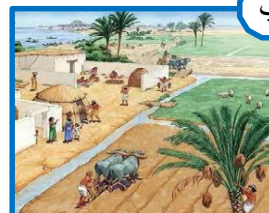
خ

خ

م

پ

کاربرگ درس ششم

با توجه به نقشه به سوالات زیر پاسخ بده.

الف) راهنمای نقشه را کامل کن.

ب) بهاره در بیمارستان کار می‌کند، او برای پست نامه‌ای که در خانه‌شان مانده باید به ترتیب در چه جهت‌های جغرافیایی حرکت کند؟

.....

ج) هر کدام از موارد زیر در چه جهت جغرافیایی قرار دارد؟

<input type="text"/>	بیمارستان	<input type="text"/>	خیابان پارک
<input type="text"/>	راه آهن	<input type="text"/>	خیابان پست

د) هر کدام از حرف‌های زیر در نقشه نشانه چیست؟

S N E W

کاربرگ درس ۲۲

دخترم هریک از روزهای تعطیل زیر را بخوان و در جدول در جای مناسب قرار بده.

۲۲ بهمن - عید مبعث - عید نوروز - ۱۲ فروردین - عید غدیر - روز شهادت امام علی - روز ملی شدن صنعت نفت (۲۹)

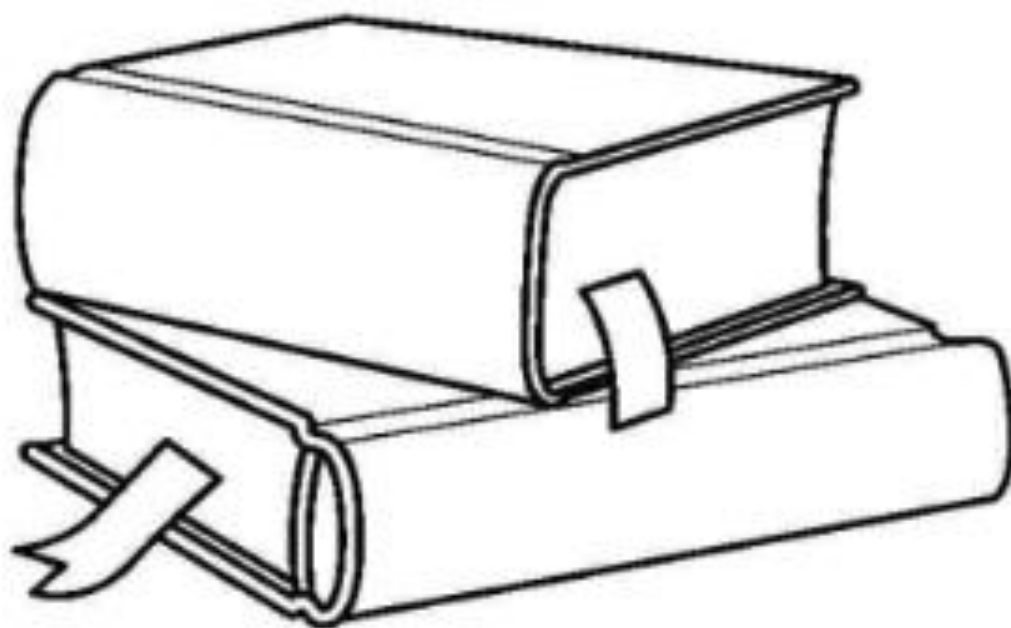
اسفند) - روز طبیعت (سیزده بدر) - عید قربان - تاسوعا و عاشورا - عید فطر

دینی	ملی

مقیاس درجه بندی

نیازمند تلاش بیشتر	قابل قبول	خوب	خیلی خوب	نشانه ها و ملاک ها	ردیف
				تعطیلی های ملی را به درستی تشخیص داده است.	۱
				تعطیلی های ملی را به درستی تشخیص داده است.	۲
				کار را به موقع تمام کرده است.	۳
				کار را تمیز و با دقت انجام داده است.	۴

نمونه سوالات درس

هدیه های آسمان

درس ۱: دانه ای که نمی خواست بروید

۱- جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

الف) خداوند نیازهای غذایی یک نوزاد را در قرار داده است.
ب) ما انسان ها با نعمت ها می توانیم از خداوند برای نعمت هایی که به ما داده است، سپاس گزاری می کنیم.

۲- این که دندان های ما به شکل های گوناگون آفریده شده است، نشانه ی چیست؟

.....

.....

.....

۳- از جمله ی زیر چه نتیجه ای می گیری؟

همین که دانه جوانه زد، دید که همه چیز برای رشدش آماده شده است. (نور، گرما ، خاک ، آب و هوا)

.....

.....

.....

۴- با توجه به داستان دانه ای که نمی خواست بروید، به پرسش های زیر پاسخ بده.
چرا دانه از خاک بیرون نمی آمد؟

.....

.....

.....

۵- معنی این آیه از قرآن کریم که در ارتباط با پیام داستان است را کامل کن.

أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا (سوره طلاق - آیه ۱۲)
خداوند بر هر چیز

.....

.....

از این آیه چه موضوعی فهمیده می شود؟

.....

.....

.....

درس ۲: کودکی بر آب

۱- چرا فرعون دستور داد، هر نوزاد پسری که به دنیا آمد را بکشند؟

.....
.....
.....

۲- درباره ی فرعون کدام عبارت درست است؟

- الف) مردی مهربان بود و سرپرستی حضرت موسی (ع) را بر عهده گرفت.
- ب) فردی خودخواه از قوم بنی اسرائیل بود.
- ج) همسر آسیه بود و دستور داد نوزادان پسر را از بین ببرند.
- د) خدا را عبادت می کرد و به موسی ایمان داشت.

۳- با توجه به کلمه های داخل کادر، جاهای خالی را کامل کنید. (یک کلمه در کادر اضافی است.)

حضرت موسی (ع) ، بنی اسرائیل ، آسیه ، خواهر حضرت موسی (ع) ، پشتیبان ،
اندوهگین ، فرعون ، الگوی

خداوند به مادر حضرت موسی (ع) فرمود: «نترس و نباش، ما کودک تو را باز می گردانیم.

..... در مسیر رود نیل راه افتاد و صندوق را دنبال کرد.

خداوند را برای مبارزه با فرعون و قوم فرستاد.
یکی از بهترین زنان عالم است.

خداوند در قرآن آسیه را مؤمنان معرفی می کند.

۴- کدام جمله نادرست است؟

- الف) آسیه مادر حضرت موسی (ع) است.
- ب) خداوند در قرآن نام آسیه را آورده است.
- ج) وقتی موسی (ع) به پیامبری رسید آسیه به او ایمان آورد.
- د) آسیه مانع کشتن نوزاد شد.

۵- جمله های درست و نادرست را مشخص کن.

درست نادرست

الف) حضرت موسی (ع) هدایت قوم بنی اسرائیل را برعهده داشت.

ب) قرار دادن عوامل برطرف کننده ی نیازها در وجود انسان نشانه ی قدرت و توانایی خداست.

ج) آسیه با تهدید فرعون از ایمان خود دست برداشت.

د) خداوند به برخی از نیازهای ما آگاه است.

۶- هر کدام از جملات زیر از زبان چه کسی است؟

● مادر موسی

● نترس و اندوهگین نباش، ما کودک را به تو باز می گردانیم.

● خداوند مهربان

● این کودک می تواند نور چشم من و تو باشد، او را نکش.

● همسر فرعون

● برادرت را دنبال کن و چشم از او بردار.

۷- جاهای خالی را با کلمه ی مناسب کامل کنید.

- خداوند راه برطرف کردن را به همه ی موجودات نشان داده است.

- فرعون برای پایداری دستور داد، تمام نوزادان پسری که به دنیا می آیند، از بین ببرند.

- خداوند روز را زمان و شب را زمان قرار داده است.

۸- آنچه می گوئیم ما آن می کنند»

شعر « رودها از خود نه طغیان می کنند

به کدام داستان حضرت موسی (ع) اشاره

دارد؟

- چه فکری باعث شد فرعون از کشتن نوزاد منصرف شود؟

9

۱۰- دو لطف خداوند به حضرت موسی و مادرش را بنویس.

۱۱- آسیه چگونه زنی بود؟ از رفتار او در برابر فرعون چه درسی می‌گیریم؟

درس ۳: ما به مسجد می‌رویم

۱- هر یک از جمله‌های سمت راست را به کلمه‌ی مناسب در سمت چپ وصل کن.

● مسجد النبی	●	نام اولین مسجدی که پیامبر و یارانش ساختند.
● مسجد کوفه	●	مهم‌ترین مسجد و اولین قبله‌گاه مسلمانان در کشور فلسطین است.
● مسجد قبا	●	آرامگاه حضرت محمد (ص) در این مسجد است.
● مسجد الحرام	●	مهم‌ترین و بزرگ‌ترین مسجد اسلامی است.
● مسجد الاقصی	●	

۲- جمله‌ها را با کلمات داده شده، کامل کن.

وحدت ، فاصله ، فرادی ، جماعت ، پشت سر ، قبله

- مردم امام جماعت در صف‌های منظم رو به می‌ایستند.

(۴)

- جمع شدن در مسجد موجب مسلمانان می‌شود.

- خواندن نماز به صورت سفارش مهم پیامبر اسلام (ص) است.
- در نماز جماعت باید تمام کارها را بدون بعد از امام جماعت انجام بدهیم.
- پاداش نماز جماعت از نماز بیشتر است.

۳- مردم در مسجد برای با یکدیگر مشورت می کنند.

- الف) انجام تکالیف دینی
- ب) چگونگی آموزش های نظامی
- ج) حل مشکلات محلّه ی خود
- د) برپایی نماز جماعت

۴- بزرگ ترین و مهم ترین مسجد اسلامی است و در شهر قرار دارد.

- الف) مسجد النبی - مدینه
- ب) مسجد الاقصی - بیت المقدس
- ج) مسجد الحرام - مکه
- د) مسجد قبا - مدینه

۵- کدام یک از نمازهای زیر ثواب بیشتری دارد؟

- الف) نماز فرادی
- ب) نماز جماعت
- ج) نماز صبح
- د) نماز مغرب

۴- سه تفاوت مهم بین نماز فرادی و جماعت را بنویس.

۵- در مسجد نماز جماعت چگونه برگزار می شود؟

۶- سه فعالیت که در مسجد انجام می شود را بنویس.

۷- چه کارهای پسندیده ی دیگری می توان در مسجد انجام داد؟ (۲ مورد پیشنهاد بده).

.....
.....
.....
.....

هرکسی وضو بگیرد و به سوی نماز جماعت حرکت کند، در هر قدمی که بر می دارد، خدا پاداشی به او می دهد.
پیامبر اکرم (ص)

درس ۴: یک نماز و ده رکوع!

۱- نماز آیات چند رکوع و سجده دارد؟

- الف) ۱۰ رکوع - ۴ سجده
- ب) ۵ رکوع - ۲ سجده
- ج) ۱۰ رکوع - ۲ سجده
- د) ۵ رکوع - ۴ سجده

۲- خواندن نماز آیات در کدام یک از گزینه های زیر واجب نیست؟

- الف) سیل
- ب) زلزله
- ج) رعد و برق ترسناک
- د) آتش سوزی خانه

۳- اگر هنگام خواندن نماز آیات سوره ی توحید را پنج قسمت کنیم. قبل از رکوع چهارم کدام بخش خوانده می شود؟

- الف) بسم الله الرحمن الرحيم
- ب) قل هو الله احد
- ج) الله الصمد
- د) لم یلد و لم یولد

۴- جمله های صحیح و غلط را مشخص کن.

غلط صحیح

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

الف) به دلیل مرگ پسر پیامبر (ص) خورشیدگرفتگی اتفاق افتاد.

ب) در زمان وقوع خشک سالی خواندن نماز آیات واجب می شود.

ج) روش خواندن نماز آیات با نماز صبح متفاوت است.

د) در نماز جماعت، ذکرهایی را که همراه امام جماعت خوانده می شود، باید بلند بخوانیم.

ه) در نماز آیات سوره ی توحید را به پنج قسمت تقسیم می کنیم.

۵- جمله ها را با کلمات داده شده، کامل کن.

- در زمان مرگ پسر پیامبر (ص) اتفاق افتاد.

- نماز آیات مانند نماز می باشد و رکعت دارد.

- خورشید گرفتگی نشانه ی و است.

۶- دو تفاوت مهم بین نماز صبح و نماز آیات را بنویس.

.....
.....
.....
.....

۷- نماز آیات چگونه خوانده می شود؟ یکی از روش های آن را بنویس.

.....
.....
.....

۸- چه مواقعی خواندن نماز آیات بر ما واجب می شود؟ (۳ مورد)

۹- با توجه به آیه ی مقابل، خداوند از ما خواسته است که چگونه به مسجد برویم. (خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ)

..... و به مسجد بروید. سوره اعراف، آیه ی ۳۱
به نظر تو با انجام دادن چه کارهایی می توانی به این آیه عمل کنی؟

.....
.....
.....

درس ۵: سخنی که سه بار تکرار شد!

۱- جمله های صحیح و غلط را مشخص کن.

صحیح غلط

☐	☐
☐	☐
☐	☐

الف) پیامبر (ص) امام حسین (ع)، ابوذر و سلمان را برای بیان سخنش انتخاب کرد.

ب) پیامبر (ص) از شنیدن رفتار همسایه ی مرد مسلمان اندوهگین شد.

ج) یاران پیامبر (ص) بعد از نماز عصر سخن او را در مسجد تکرار کردند.

۲- جاهای خالی را با توجه به درس کامل کن.

- خداوند در قرآن اهمیت احترام به همسایه را در حد احترام به می داند.

- پیامبر (ص) می فرماید: « هر کس از شر او در امان نباشد نیست.

- حضرت علی (ع) و و سخنان پیامبر (ص) را در مسجد تکرار کردند.

3- معنی آیه ی روبه رو را بنویس. وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ... وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ (سوره نساء، آیه ی ۳۶)

۴- چرا مرد از همسایه اش نزد پیامبر شکایت کرد؟

۵- وظیفه ی ما در برابر پیرمرد یا پیرزنی که در همسایگی ما زندگی می کنند چیست؟

۶- به رفتارهایی که تا امروز با همسایه ها داشتی فکر کن. با توجه به اهمیت این موضوع و نظر دین اسلام سه مورد از حقوقی که همسایه ها در مقابل هم دارند را نام ببرید.

۱- از همسایه ی بیمارمان عیادت کنیم

۲-

۳-

۴-

بهتر است بدانیم!

امام محمد باقر (ع) در مورد محدوده ی همسایگی فرمودند:

حریم همسایگی چهل خانه از هر جهت است جلو، عقب و راست

و چپ

به جای دشنام

تا چشمش به امام می افتاد، به او و پدراناش دشنام می داد ... اما در مقابل این بی ادبی پاسخی جز لبخند نمی گرفت. یک روز مثل همیشه، شروع به بدگویی کرد. یاران امام ناراحت شدند و گفتند: این مرد باید سزای بی ادبی خود را ببیند، او باید تنبیه شود، آری او حق ندارد با امام ما این گونه سخن بگوید. اما امام لبخندی زد و فرمود: « دوستان من، صبور باشید... او به اشتباهش پی خواهد برد. »

روزها می گذشت و آن مرد هم چنان به رفتار ناپسند خود ادامه می داد. دوستان امام نیز بیش از پیش عصبانی می شدند اما امام اجازه نمی داد او را تنبیه کنند. روزی امام از یاران خود پرسید: « مدتی است آن مرد را نمی بینم. آیا می دانید در کجا زندگی می کند؟ » گفتند: « در بیرون مدینه مزرعه ای دارد و در آن کشاورزی می کند. » امام به سوی مزرعه ی آن مرد حرکت کرد. یاران امام شگفت زده شدند.

تا امام او را دید، بیلش را در زمین فرو برد، دستش را به کمر زد. ایستاد و اخم کرد.

با فریاد از امام خواست تا از مزرعه اش بیرون برود اما امام لبخندزنان جلو رفت. خواست مثل همیشه دشنام بگوید اما امام با خوش رویی به او سلام کرد، سپس نزدیک تر رفت و احوالش را پرسید چون بهانه ی دیگری نداشت، گفت: « با آمدنت به مزرعه، محصول مرا از بین بردی! » امام هدیه ای گران بها به او داد و با لحنی دوستانه، به گفت و گو با وی ادامه داد.

و این گونه بود که امام موسی کاظم (ع) محبت خود را بیش از پیش به آن مرد نشان داد.

مرد که در عوض آن همه بی ادبی خود چنین رفتار نیکی را می دید بسیار شرمنده شد و با صدای لرزانی گفت: « من بد بودم، شما را اذیت کردم ولی در عوض، شما به من مهربانی کردید. شما بزرگوارید. خواهش می کنم مرا ببخشید. »

و از آن پس همواره با امام و خویشان و دوستان او با احترام رفتار می کرد.

درس ششم: حرمی با دو گنبد

۱- گزینه ی درست را انتخاب کن.

- بین الحرمین فاصله بین حرم چه کسانی است؟

الف) حضرت علی (ع) و امام حسین (ع)

ج) امام حسین (ع) و حضرت ابوالفضل

ب) پیامبر اکرم (ص) و حضرت علی (ع)

د) امام جواد (ع) و امام کاظم (ع)

- نام پدر امام رضا (ع) چیست؟

الف) امام جواد (ع)

ج) امام حسین (ع)

ب) امام موسی کاظم (ع)

د) امام علی (ع)

- با توجه به آیه ی رو به رو نیکوکاران چه کسانی هستند؟

الف) کسانی که در راه خدا جهاد می کنند.

ج) کسانی که کار نیک انجام می دهند.

ب) کسانی که خشم خود را فرو می برند.

د) کسانی که خدا را عبادت می کنند.

والكاظمين الغيظ و العاقين عن الناس

- آرامگاه کدام دو امام بزرگوار در شهر کاظمین قرار دارد؟

الف) امام رضا (ع) و امام جواد (ع)

ج) امام جواد (ع) و امام کاظم (ع)

ب) امام رضا (ع) و امام کاظم (ع)

د) امام صادق (ع) و امام کاظم (ع)

۲- جمله های صحیح و غلط را مشخص کن.

الف) حرم مطهر امام دهم و یازدهم در شهر کاظمین قرار دارد.

ب) امام موسی کاظم و امام جواد در زمان حاکمان عباسی زندگی می کردند.

ج) حرم امام حسین (ع) در شهر نجف قرار دارد.

د) امام کاظم (ع) به دستور هارون الرشید ۱۴ سال زندانی شد.

عظ

صحیح

۳- جاهای خالی را با توجه به درس کامل کن.

- امام موسی کاظم (ع) به دستور به زندان افتادند.

- لقب امام هفتم یعنی است.

- حرم امام حسین (ع) و حضرت ابوالفضل در شهر و کشور قرار دارد.

- حرم مطهر امام و امام در شهر کاظمین قرار دارد.

- نیکوکاران کسانی هستند که فرو می برند و را می بخشند.

۴- پاسخ سؤالات زیر را به صورت کامل بنویس.

- لقب امام هفتم چیست؟ از رفتار ایشان نسبت به دو کارگر چه چیزهایی یاد می گیریم؟ (دو مورد)

.....

.....

- اگر کسی تو را خشمگین و عصبانی کرد، با او چگونه رفتار می کنی؟

.....

.....

در این هفته چه کارهایی انجام داده ای که توانسته ای مانند امام موسی کاظم (ع) خشم خود را فرو ببری؟

.....

.....

.....

.....

درس هفتم: نماز در کوهستان

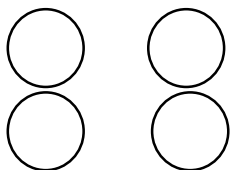
۱- گزینه ی درست را انتخاب کن.
- تیمم کردن بر کدام یک صحیح نیست؟

ب) خاک پاک
د) روی میز چوبی

الف) سنگ
ج) شن

۲- جمله های صحیح و غلط را مشخص کن.

عظ صحیح

ب) در هر وضعیتی نماز خواندن واجب است.

ج) هنگامی که آب برای بدن ضرر داشته باشد می توانیم به جای وضو گرفتن تیمم کنیم.

۳- جمله ها را با کلمات مناسب، کامل کن.

- برای انجام تیمم ابتدا می کنیم.

- ما می توانیم بر و و تیمم کنیم.

- شهری که تیمم بر خاک آن ثواب بیش تری دارد، است.

۴- پاسخ سوالات زیر را به صورت کامل بنویس.

- در چه مواردی به جای وضو گرفتن می توان تیمم کرد؟ (۳ مورد)

- به نظر شما اگر کسی موقع نماز در جایی قرار گیرد که مقداری آب همراه داشته باشد ولی ترس از تمام شدن آب و تشنه ماندن داشته باشد برای وضو چه کاری باید انجام دهد؟

- مراحل تیمم را توضیح بده.

۱-

.....

۲-

.....

۳-

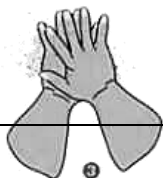
.....

۴-

.....

۵-

.....

درس هشتم: دیدار دوست

نماز باران امام رضا (ع)

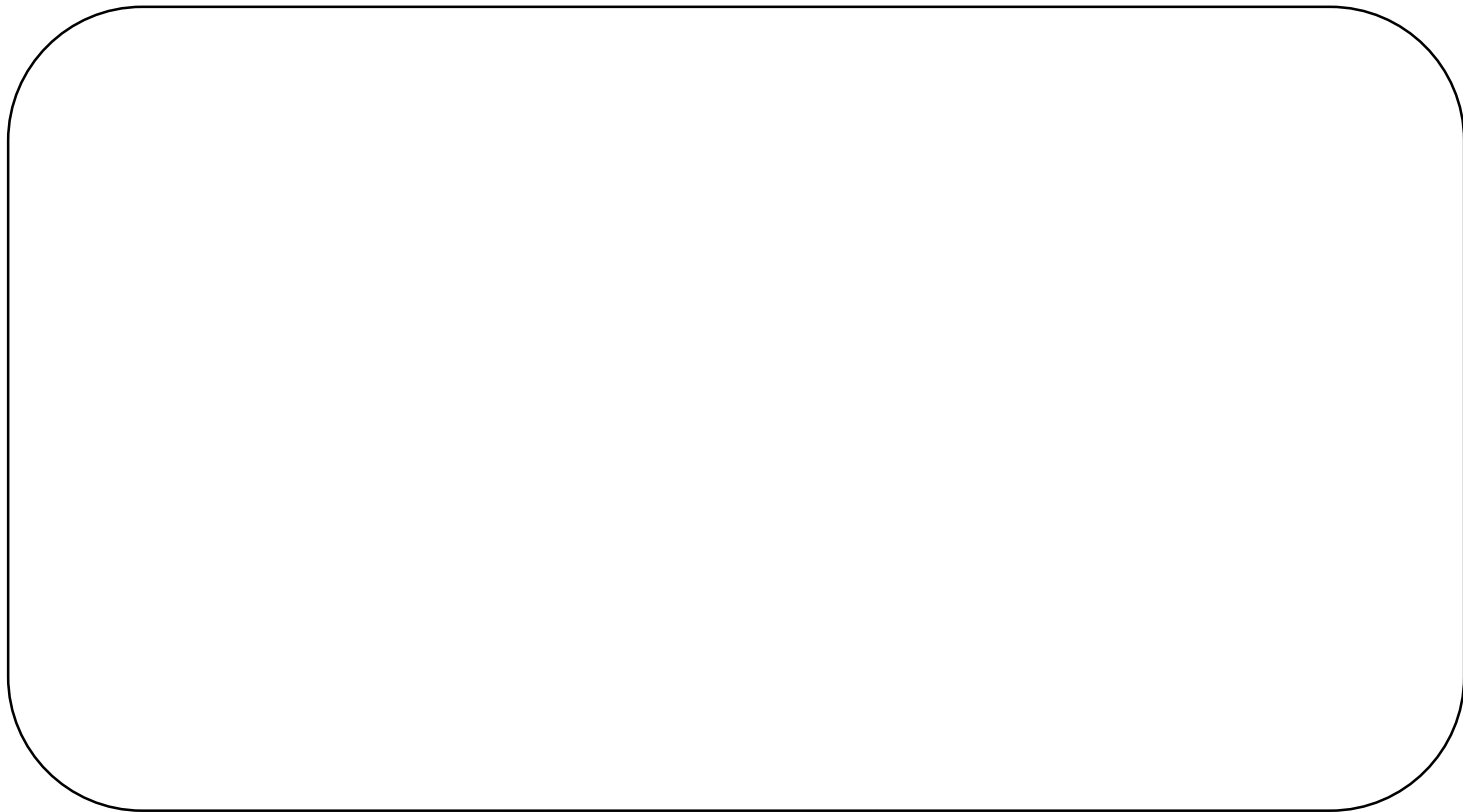
در زمان مأمون به هنگام ولایت عهدی حضرت رضا (ع) بارندگی نشد و خشک سالی پیش آمد. برخی از اطرافیان مأمون و برخی از کسانی که نسبت به حضرت رضا (ع) در دل کینه داشتند، می گفتند: « ببینید از زمانی که علی بن موسی الرضا به این سرزمین آمده و ولیعهد شده است، خدای تعالی باران را بر روی ما قطع کرده است. » آنان این مطلب را به مأمون رساندند. مأمون به حضرت رضا (ع) گفت: « بارندگی قطع گردیده و ما دچار کمبود باران شده ایم. اگر شما از خدا بخواهید که بر ما باران فرو فرستد، بسیار به جا خواهد بود. » حضرت فرمودند: « این کار را خواهم کرد. »

مأمون پرسید: « چه زمانی این کار را انجام خواهید داد؟ » (این گفت و گو روز جمعه اتفاق افتاد.) حضرت فرمودند: « روز دوشنبه. چون رسول خدا (ص) دیشب در عالم رؤیا به همراه امیرالمؤمنین (ع) تشریف آوردند و فرمودند: « فرزندم! منتظر روز دوشنبه باش. و در آن روز به صحرا برو، نماز بخوان، که خدای تعالی به دعای تو باران خواهد فرستاد. خدا می خواهد به آنان نشان دهد که چقدر نزد خدا مقام و منزلت داری. »

بامداد روز دوشنبه آن حضرت به صحرا رفت. مردم نیز همراه آن حضرت بیرون رفته بودند و انتظار می کشیدند. آن امام بزرگوار بالای منبر رفتند و حمد و ثنای الهی را به جا آوردند. سپس فرمودند: « پروردگارا! تو ما اهل و بیت را بزرگ داشته ای و مردم نیز به فرمان تو به ما متوسل شده اند. و انتظار رحمت تو را می کشند، و نعمت تو را توقع دارند. پس ای پروردگار مهربان بارانی سودمند و همگانی و بدون زیان بر این مردم ببار. و به گونه ای باران را فرو فرست که وقتی اینان به خانه هایشان رسیدند، باران شروع به باریدن کند. »

... در این هنگام امام رضا (ع) از منبر به زیر آمد. مردم به منازل خود رفتند. تا زمانی که به خانه های خویش نرسیده بودند،

از ابرها قطره ای باران نبارید. و پس از آن باران فراوانی باریدن گرفت، که تمام صحراها و حوض ها و برکه ها و دشت ها را پر کرد، مردم پس از دیدن این نعمت بزرگ خدا گفتند: « بخشندگی های خدا، بر فرزند رسول خدا گوارا باد. » و این چنین محبوبیت امام رضا (ع) در میان مردم چندین برابر شد.

۱- جاهای خالی را با توجه به درس کامل کن.

- رؤف به معنای و از لقب های امام است.
- یکی از شاعران معروفی که در زمان امام رضا زندگی می کرد و شعرهای زیادی درباره امامان سروده است و آرامگاهش در شهر در استان قرار دارد.

۲- پاسخ سؤالات زیر را به صورت کامل بنویس.

- چرا مأمون امام رضا (ع) را از مدینه به خراسان آورد؟

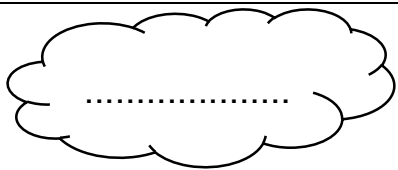
.....
.....

- امام رضا درخصوص زیارت مرقد شان چه فرمودند؟

.....
.....

درس نهم: کودک شجاع

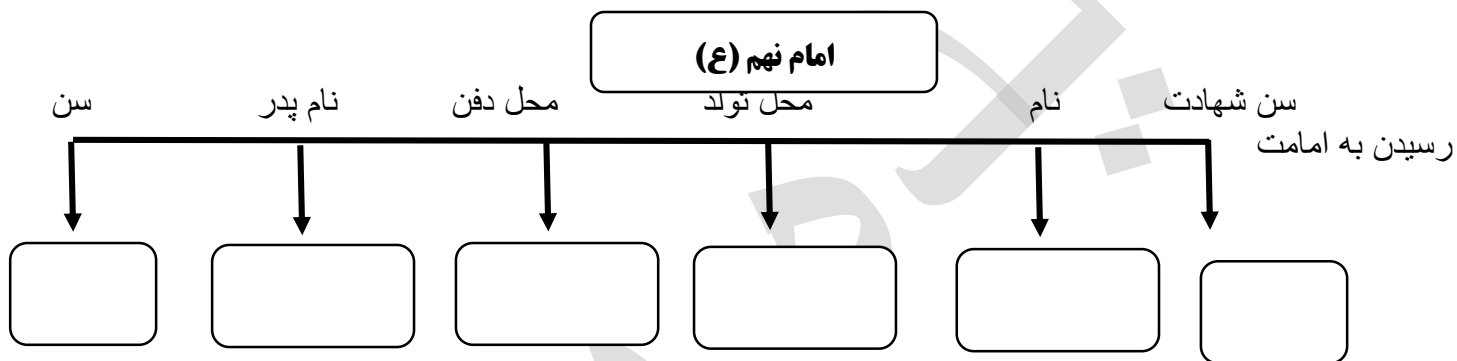
۱- منظور از «کودک شجاع» شخصیت کدام امام بزرگوار است؟

۲- مأمون پس از پرسیدن نام کودک و پدر ایشان چه گفت؟

.....

۳- با توجه به اطلاعاتی که از امام نهم (ع) به دست آورده اید، نمودار زیر را کامل کنید.

۳- جاهای خالی را با توجه به درس کامل کن.

- از لقب های امام نهم (ع) جواد به معنای و به معنای پاک است.

امام محمد تقی (ع) فرموده اند: موجب خوش اخلاقی است.

۴- با توجه به آیه ی « لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ » نیکوکار چه کسی است؟

.....

با توجه به آیه ی قرآن چه رفتاری می توانی داشته باشی که مانند امام نهم (ع) بخشنده باشی؟

.....

.....

۵- یک حدیث از پیامبر اکرم (ص) یا امام جواد (ع) پیدا کن و بنویس.

.....

درس دهم: روشن ترین شب

۱- گزینه ی درست را انتخاب کن.

اولین سوره و آیه ای که به پیامبر اسلام (ص) نازل شد، چه بود؟

ب) سوره ی حمد - آیه ی ۱
د) سوره ی علق - آیه ی ۱۰

الف) سوره ی علق - آیه ی ۱
ج) سوره ی توحید - آیه ی ۱

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

- اولین مردی که مسلمان شد ، و اولین زنی که مسلمان شد، بود.

- آخرین پیامبر خدا است . آخرین دین خدا است. آخرین کتاب آسمانی است.

- حضرت محمد (ص) در غار به عبادت و تفکر مشغول بود.

۳- پاسخ سؤالات زیر را به صورت کامل بنویس.

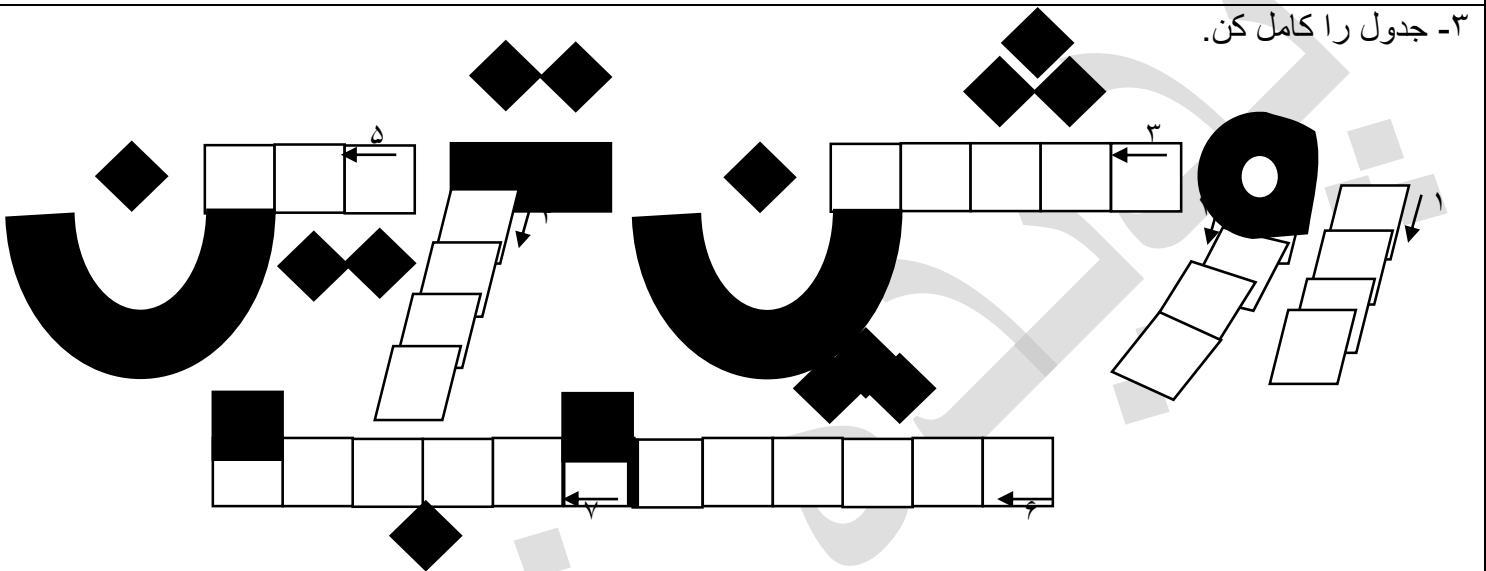
- مردم در دوران جاهلیت چه رفتاری می

کردند؟

- مردم در مورد پیامبر چه نظری داشتند

؟

- روز مبعث چه روزی بود؟

- ۱) قبل از اسلام مردم به جای خدای یکتا، آن ها را می پرستیدند.
- ۲) منظور از روشن ترین شب، این شب است.
- ۳) اولین زنی که به اسلام ایمان آورد.
- ۴) لقب حضرت محمد (ص) قبل از رسیدن به پیامبری است.
- ۵) پیامبر اسلام (ص) در این شهر به دنیا آمدند و به پیامبری برگزیده شدند.
- ۶) نام فرشته وحی است.
- ۷) خدای مهربان دوست نداشت مردم در و گمراهی زندگی کنند.

درس یازدهم:

۱- با توجه به حدیث « مؤمن، آینه ی مؤمن است » به پرسش های زیر پاسخ بده.

الف) این حدیث از کیست؟

ب) چه شباهتی بین آینه و دوست خوب وجود دارد؟ (سه مورد)

۱-

۲-

۳-

ج) ابرهای درست را با رنگ مورد علاقه تان، رنگ آمیزی کنید.

من باید عیب های
دوستانم را فقط به
خودش بگویم

من اصلاً نباید ایرادهای
دوستانم را به او بگویم.

من نباید پشت سر دوستانم
از او بدگویی کنم.

من باید خوبی های
دوستانم را به او بگویم.

۲- ارتباط بیت « تو اول بگو با کیان زیستی / پس آن گه بگویم که تو کیستی » با موضوع درس ۱۱ هدیه های آسمان در دو سطر بنویسید.

۳- مفهوم آیه ی « لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا » چیست؟

۴- چرا پیامبر اسلام (ص) می فرمایند دوست خوب نعمت است؟

۵- چرا ابوذر با وجودی که آب به همراه داشت، اما ننوشید؟

.....
.....
.....

۶- سه کاری که از نظر پیامبر اکرم (ص) باعث می شود تا محبت دوستان زیاد شود، را بنویسید.

.....
.....
.....
.....

درس دوازدهم: روزی برای تمام بچه ها

۱- موعود یعنی چه؟

.....

۲- چگونه ممکن است همه ی کودکان دنیا بدون گرسنگی و نگرانی بخوابند؟

.....
.....

۳- « عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ » یعنی چه؟

.....

۴- به نظر شما دنیای پس از ظهور امام زمان (عج) چه شکلی است؟ (دو مورد بنویسید.)

.....
.....
.....
.....

۵- برای رسیدن به صلح و دوستی و آرامش چه دعایی می کنید؟

.....
.....
.....

درس سیزدهم: خاله نرگس

۱- رفت و آمد با خویشاوندان موجب چه چیزهایی می شود؟

.....

۲- چه کاری باعث می شود تا دل های ما به هم نزدیک شود و قهرها به آشتی تبدیل شود؟

.....

.....

.....

۳- فرموده پیامبر (ص) درباره دیدار با خویشاوندان چیست؟

.....

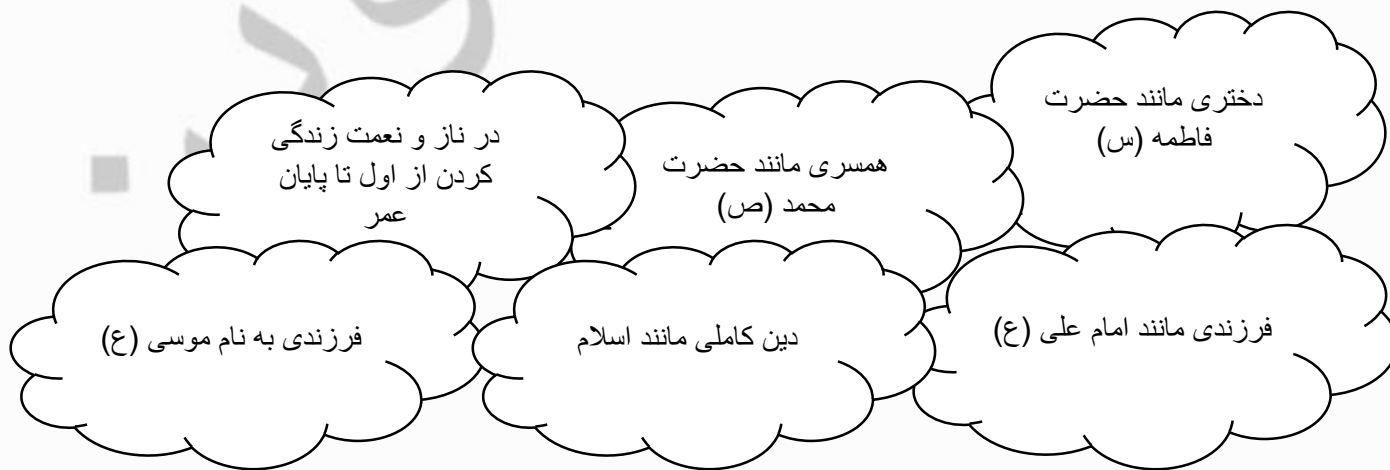
.....

.....

۴- صله ی رحم یعنی چه؟

درس چهاردهم: اولین بانوی مسلمان

۱- خداوند چه نعمت هایی به حضرت خدیجه (س) بخشیده بود؟ آن ها را با رنگ صورتی مشخص کنید.

۲- دشمنان اسلام، پیامبر اسلام (ص) و را به مدت سال در محاصره نگه داشتند و آن ها را از و محروم کردند.

۳- درباره ی ویژگی های حضرت خدیجه (س) دو سطر بنویسید.

.....
.....

۴- هر یک جمله های سمت راست را به کلمه ی مناسب در سمت چپ وصل کنید.

اولین سوره ای که به پیامبر اسلام نازل شد	.	امین	.
لقب حضرت محمد (ص) قبل از پیامبری رسیدن	.	حضرت محمد (ص)	.
آخرین دین خدا	.	علق	.
اولین مردی که اسلام آورد	.	قرآن	.
آخرین کتاب آسمانی	.	اسلام	.
اولین زنی که پیامبر ایمان آورد	.	حضرت خدیجه	.
آخرین پیامبر خدا	.	حضرت علی (ع)	.

درس پانزدهم: یک ماجرای زیبا

۱- عباس بابایی در مدرسه چگونه به دیگران کمک کرد؟

.....
.....
.....
.....

۲- از رفتار شهید علی صیاد شیرازی در کودکی، چه آموختید؟

.....
.....
.....
.....

۳- ترجمه و مفهوم آیه ی « أَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ » چه ارتباطی با داستان های درس ۱۵ دارد؟

.....
.....
.....
.....

۴- اگر دوست شما خوراکی خود را در خانه جا گذاشته باشد؟ شما چه کار می کنید؟

.....
.....
.....

تکلیف عملکردی هدیه های آسمان

موضوع: شناخت حضرت محمد (ص) و امامان معصوم

جشن می‌لاد پی‌امبر و امامان در مدرسه ی ما

برای پاسخگویی درس های پنجم، ششم، هفتم، نهم، دهم، دوازده و چهاردهم

را مطالعه کنید.

هر سال جشن میلاد حضرت رسول (ص) و امامان مطابق با تقویم در مدرسه ی ما برگزار می گردد. در این روزها با همکاری دانش آموزان در گروه های صبحگاه پایه های چهارم تا ششم با نظارت معاونین آموزشی و پرورشی سعی می شود این مراسم هر چه باشکوه تر از سال گذشته برپا شود.

در این ایام برنامه ها و فعالیت های گوناگونی شامل معرفی شخصیت و زندگی حضرت محمد (ص) و دیگر امامان و خانواده ی بزرگوارشان، اجرای سرود، نمایش خلاق، مسابقه و فعالیت های شاد و مفرح انجام می پذیرد. مدیر مدرسه ی ما جوایز و نیز کارت های تبریک زیبایی که با حدیثی از پیامبر و یا امامان مزین شده به دانش آموزان هدیه می دهد.

من و دوستانم در این ایام خوشحال تر از روزهای قبل هستیم چون با شناخت بیشتر رفتار پیامبر و خاندانش می توانیم تصمیم های مهمی برای الگو گرفتن در زندگی فردیمان بگیریم.

من می دانم حضرت محمد (ص) و امامان کامل ترین و بی نظیرترین انسان ها هستند ولی می خواهم تلاش کنم که رفتارم شبیه این بزرگان شود و کارهای آن ها را ادامه دهم.

★ به نظرم برای آن که موفق شوم باید تصمیم بگیرم ...

★ برای این که بتوانیم شبیه پیامبر و امامان باشیم چگونه باید رفتار کنی؟

با تکمیل جدول و پاسخ به پرسش های زیر می توانی راه درست را پیدا کنی.

ویژگی های حضرت محمد (ص) و امامان	ویژگی های خودم	ویژگی های مشترک حضرت محمد (ص) و امامان و خودم
.....
.....
.....
.....
.....

😊 به تو تبریک می گویم تو فرد با ارزشی هستی، چون خداوند موجود بی ارزش نمی آفریند.

۱- کدام یک از ویژگی های پیامبر و امامان مخصوص خودشان است و هیچ فرد عادی نمی تواند داشته باشد؟

.....

.....

۲- کدام یک از ویژگی های این بزرگواران را بیشتر دوست داری؟ چرا؟

.....

۳- کدام یک از ویژگی های این بزرگواران را دوست داری یاد بگیری و انجام بدهی؟ چرا؟

۴- چگونه می توانی ویژگی بالا را در خودت ایجاد کنی؟

۵- کدام یک از ویژگی های اخلاقی خودت را دوست نداری؟ چرا؟

۶- یکی از کارهایی که خوب انجام نمی دهی را بنویس.

چگونه می توانی این کار خود را تغییر بدهی؟

۷- فکر می کنی برای این که همیشه بتوانی رفتار شایسته ای مانند پیامبر و امامان داشته باشی باید چه کارهایی را مرتب انجام دهی؟ (چهار کار مهم از نظر خودت را بنویس.)

۱- -۲

۲- -۴

۸- یک جمله یا حدیثی بنویس که تاثیر زیادی روی علاقه ی تو به پیامبر و امامان داشته است؟

.....(۲۳).....

شکوفانه

چهارم ابتدایی

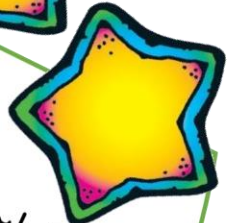
1402

یک زبان برای نوشتن بسازید

به ترتیب وسعت

بنویسید.

طرح های اسلیمی روی
وسایل سنتی را ببینید و
مانند آن بکشید.

ک		ص		خ		الف
گ		ض		د		ب
ل		ط		ذ		پ
م		ظ		ر		ت
ن	ژ	ع		ز		ث
و		غ		ژ		ح
ه		ف		س	ژ	چ
ی		ق		ش		ح

با زبانی که ساختید یک جمله بنویسید.

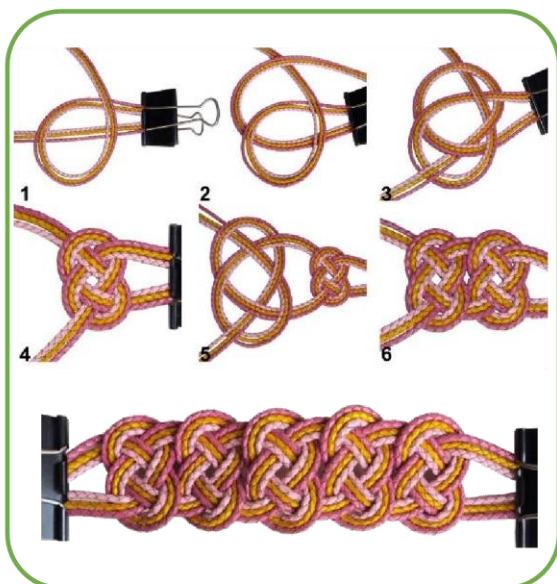
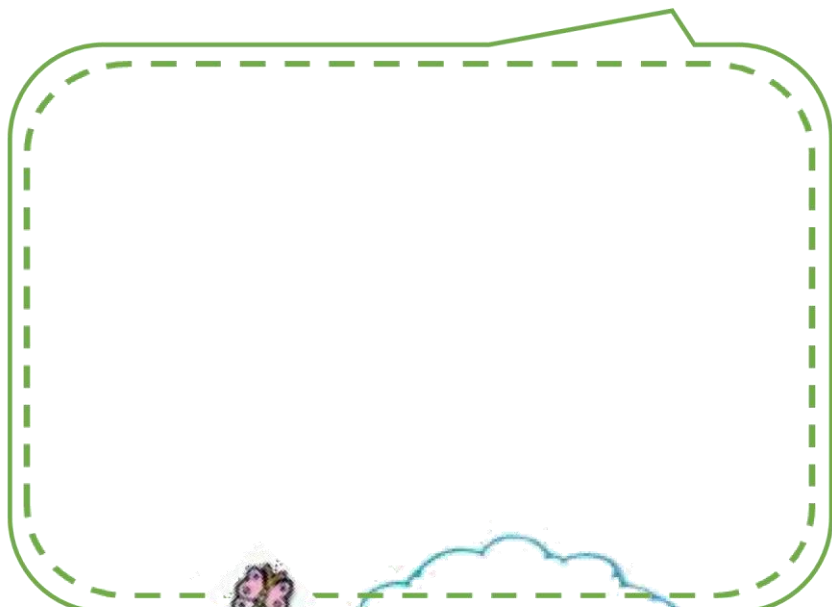
طرح های اسلیمی روی
وسایل سنتی را ببینید و
مانند آن بکشید.

هیچ لباسی زیباتر از سلامتی نیست.

- خانه ی ویلایی
- آپارتمان
- خیابان
- کوچه
- فضای سبز
- میدان
- مغازه

یک گره را در کادر با مداد بکشی ، نخ ضخیمی را مانند آن گره بزنی . با تکرار آن برای خود یک دستبند بسازید .
 (تصویر زیر نمونه یک گره است که دستبند شده است) وسایل لازم: نخ ضخیم ، گیره ، طرح یک گره

اگر این جوجه ها یک سوم جوجه های اردک است ،
 کل جوجه های اردک چند تا هستند؟

نیکویی گفتار در کوناه بودن آن است

$$\left(4 \times \frac{3}{9}\right) + \left(\frac{3}{9} - \frac{2}{18}\right) =$$

به ضرب و تقسیم ها پاسخ بده

$$458 \overline{) 12}$$

$$78 \overline{) 5}$$

$$\begin{array}{r} 2500 \\ \times 300 \\ \hline \end{array}$$

$$789 \overline{) 22}$$

$$\begin{array}{r} 200 \\ \times 20 \\ \hline \end{array}$$

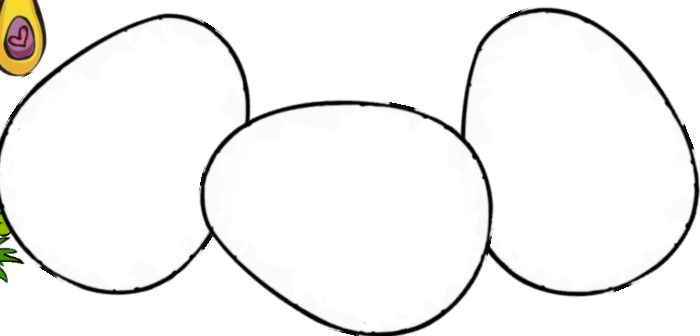
$$\begin{array}{r} 65 \\ \times 45 \\ \hline \end{array}$$

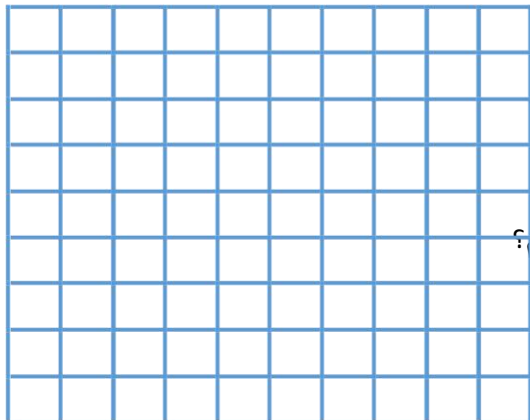

عدد های بالا را روی محور به صورت تقریبی نشان بده.

تخم مرغ های زیر را برای عید رنگ آمیزی کن.

من ۹۰ هزار تومان پول داشتم. ثلث آن را به علی دادم. خمس بقیه را به احمد دادم و ربع باقی مانده آخر را به سعود. با کمک رنگ آمیزی خانه های روبه رو با رنگ های متفاوت رنگ کنید و بگویید حالا چند هزار تومان دارم؟

کدام تصویر محلول را نشان می دهد. چرا؟

قسمتی از وصیت نامه ی یک شهید را بنویسید.

پیش از تصمیم گیری ، مشورت کن و پیش از عمل بیندیش

در مورد نحوه ی خرید از فروشگاه های اینترنتی چه می دانید؟
تغییرات داد و ستد از گذشته تا کنون چه تغییری در زندگی ما ایجاد کرده است؟

۱- سلاح دفاعی زنبور ۲- هم معنی صبور ۵- خاک مناسب سفالگری ۸- در محلول آب و نمک حلال

۳- علامت بیماری است.
۴- تبدیل مایع به گاز
۶- یک کلمه ۵ حرفی که آخر آن (ر) باشد.
۷- مخالف شروع
۹- هم معنی رطوبت
۱۰- هم معنی نادر

جدول را حل کنید.

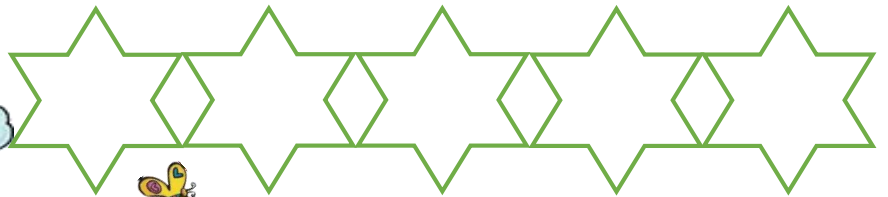
۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶- ۷- ۸- ۹- ۱۰-

در مورد تصویری که بند بنویسید.

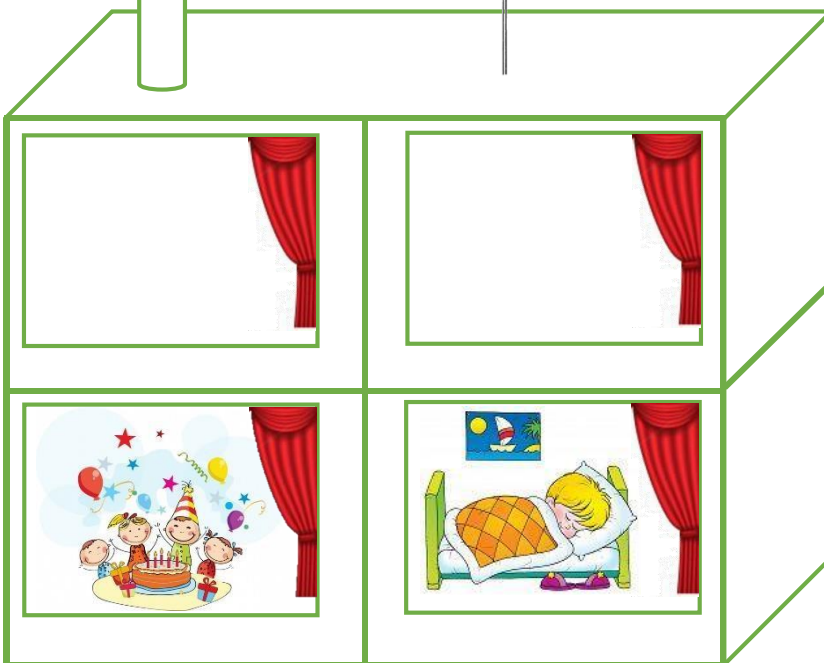

رفتگر

در قرآن بین و نام چند سوره که با حروف مقطعه شروع می شود ربنویس.

در ی طبقه کودک خانواده
در خواب است و در طبقه
بعدی جشن تولد دختر
خانواده است. با توجه به هر
کدام از تصاویر، ی
همسایه بد و ی همسایه
خوب بکشید.

شیروانی

خانه های مربوط به
روستا و عشایر و شهر
را نقاشی کن د.

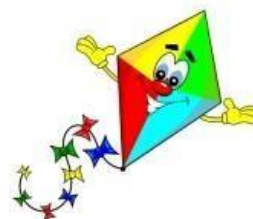
چادر

آپارتمان

عابر بانک در محله چه نیاز های از
خانواده ها را برطرف می کند؟

هر کدام به چه انرژی نیاز دارند؟

خوشا به حال آن که به بندگان خدا نیکی کند.

درس ۱۶: اسب طلایی

۱- وظایف ما، در برابر امانت چیست؟

.....

.....

.....

.....

درس ۱۷: آقای بهاری، خانم بهاری

۱- در داستان آقای بهاری و خانم بهاری، پدر چه حدیثی از پیامبر خدا برای دخترش نقل کرد؟

.....

.....

.....

۲- چه شباهتی بین کار پیامبران و کار معلمان وجود دارد؟

.....

.....

.....

درس ۱۸: چشمان همیشه باز

۱- چه تفاوت هایی بین ثبت کردن اتفاقات در دوربین تصویری و فرشتگان خدا وجود دارد؟

فرشتگان خدا	دوربین تصویری

۲- حالا که می دانی خدای بزرگ بر تمام کارهای ما نظارت دارد، چه تصمیمی می گیری؟

.....
.....
.....
.....

درس ۱۹: خدا جون از تو ممنونم

۱- الف) هر آیه را به تصویر مناسب وصل کن.

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ

ب) جاهای خالی را کامل کن. ج.
روز قیامت روزی است که برخی چهره ها هستند و برخی چهره ها هستند.

ج) با انجام کدام کارهای زیر می توانیم در روز قیامت چهره ی خندانی داشته باشیم؟ ابرهای مورد نظر را رنگ کن.

کلمه‌های داخل ابرها:

- نماز خواندن
- کمک نکردن به دیگران
- صله ی رحم
- امانت داری
- خشم خود را فرو بردن
- اسراف کردن